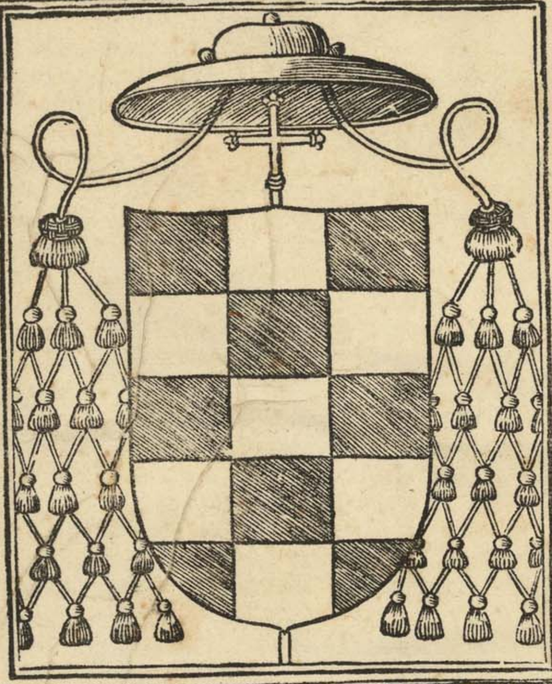
Haec tibi pentadecas tetragonon reſpicit illud.
Hoſpitium petri ⁊ pauli ter quinqʒ dierum.
Namqʒ inſtrumentum vetus hebdoas innuit. octo.
Lex noua ſignatur. ter quinqʒ receptat vtrunqʒ.

Nouum teſtamentum grece ⁊ latine in academia complutenſi nouiter impreſſum.

Que vero ſigillatim ⁊ per ordinem in toto ope continẽtur: hic ſtudioſe lector oculis tuis ſubijciuntur. Primũ oĩʒ tibi occurret epl'a Euſebij pãphili ad carpianũ de cõcordia quattuor euãgeliorũ. Sequitur deinceps prologus hieronymi ad damaſuʒ pappã ⁊ alij eiuſdeʒ doctoris prologi. Poſt hec ſuccedũt quattuor euãgelia greco ſermõe cũ latina btĩ hieronymi trãſlatõe ex oppoſito. Deide ſequũtur duo greci tractatus. alter de peregrinatiõe btĩ Pauli: ⁊ euthalij diaconi alter de tpib⁹ p̃dicatiõis: ⁊ martyrio eiuſdẽ. Succedũt poſtea hypotheſes ſiue argumẽta theodoriti doctoris greci eminẽtiſſimi in epl'as btĩ pauli: ⁊ in epl'as canonicas: ⁊ itẽ argũta alia in eaſdẽ alterius doctoris greci innominati. Poſt hec ſequũtur epl'e ipſe btĩ Pauli: cũ reliqs noui teſtĩ opibus: oĩa cũ interpretatione latina eiuſdẽ beati hieronymi e regiõe. Deide ſubiũgitur vocabulariũ grecũ cõtinẽs oẽs dictiões totius noui teſtamenti ⁊ inſuper ſapientie ⁊ eccl'iaſtici grece ⁊ latine cũ breuiſſima quadã in initio ad grecas litteras ĩtroductiõe. Poſtremo loco librũ claudunt interpretatiões oĩm totius noui teſtamenti vocabulorum que tam grecam quã hebraicã ⁊ chaldaicam ſortita ſunt etymologiã ab initio matthei vſqʒ ad finẽ Apocalypſis.

BIBLIOTECA NACIONAL
BIB. DE D. LUIS DE USOZ 1873
© Biblioteca Nacional de España

© Biblioteca Nacional de España

Πρὸς τοὺς ἐντευξομένους.

Ἵνα μὴ θαυμάσῃς ὦ σπουδαῖε φιλολόγε μὴ δὲ σχῇς πρὸς ἡμᾶς ἀηδῶς εἰ
ἐν παρούσῃ τῆς νέας διαθήκης γραικοτυπώσει ἑτεροτρόπως ἢ ἐν τῆς πα
λαιᾶς τὰ στοιχεῖα μόνα ἄνευ τῶν πνευμάτων καὶ τῶν τόνων ἐντετυπω
μένα ἐξεδόθη, προὔργου νενομίκαμεν τὴν τοῦ πράγματος τούτου αἰτί
αν πᾶσιν κατὰ τὰ πρῶτα ἐμπεφανίσθαι. ἔστι δὲ καὶ τοιαύτη. τοὺς ἀρχαιοτά=
τους τῶν ἑλλήνων χωρὶς τούτων ἐν τοῖς χαρακτῆρσι κορυφῶν γράφειν εἰθισ=
μένους, σαφέστερόν ἐστιν ἢ πολλῶν δεῖσθαι μαρτυριῶν. καὶ γὰρ δηλοῖ τοῦτο
φανερῶς παλαιά τινα κοὐκ ὀλίγα τῶν ἀντιγράφων, οἷον καλλιμάχου ποιή=
ματα καὶ τὰ σιβύλλης ἔπη, καὶ πεπαλαιωμέναι ἐν τῇ πόλει λίθων γλυφαὶ μό=
νοις ἁπλῶς γράμμασι ἐγκεχαραγμέναι. ὥστε πάντως εἶναι πρόδηλον, ῥαβδίσ
κων τούτων καὶ κεραιῶν ὑπερθέσεις ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ τῆς γλώττης ἑλληνικῆς
γενεσιουργίᾳ μὴ ἐπινενοημένας, μήτε πρὸς ὁλόκληρον τῆς αὐτῆς φωνῆς τε=
λειότητα πανταχόθεν συντετακυίας. ἐπειδὴ δὲ καὶ πᾶσαν τὴν νέαν διαθήκην
τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου καὶ τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς δεόντων, ἑλ
ληνικῇ ἀπ᾽ ἀρχῆς διαλέκτῳ ὥσπερ καὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐχρηματίσ
θη, συγγεγράφθαι πάντες ὁμολογοῦσιν, ἔδοξε καὶ ἡμῖν ἀρχαίαν ἐν αὐτῇ τῆς
αὐτῆς γλώττης παλαιότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν ὁσίως διατηρεῖν, καὶ τὴν βί=
βλον ἄνευ ὁποσοῦν ἐλαχίστων προσθηκῶν, ἀρχαίων γραφῶν δίκην ἐκδιδό
ναι. ὡς μὴ φανῶμεν πρᾶγμα οὕτως δήτοι ἱερὸν καὶ αἰδεσίμης μεγαλοφροσύ
νης πλῆρες κατ᾽ ἀλλοτρίας αὐτῷ προσεπιβεβλημένας καὶ νέας ἐργασίας ἀνα
καινοτομῆσαι. πρὸς δὲ τούτοις εἰ τἀληθὲς λεκτέον ἐστὶ, ἡ τῶν πνευμάτων
καὶ τόνων ἔνδεια τοῖς ὁσονδήποτε ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λόγοις γεγυμνασμένοις
οὐδὲν πρόσκομμα ἐπιφέροιεν ἄν. λέγω δὲ πρὸς τὴν εἰλικρινῆ τῶν λεγομένων
ἔννοιαν ἀναφέρων. οὐ μὴν ἀλλὰ ἵνα μήτις ἀπορήσῃ ἐν ποίᾳ τῶν συλλαβῶν προ
σήκει τὸν τόνον ἐφαρμόζειν, ἁπλῇ μόνον ἐν ταῖς πολυσυλλάβοις λέξεσι κε=
ραία προσηρτήθη. οὐ μέντοι τόνος αὐτὴ ἑλληνικὸς ὑπολαβέσθω, ἀλλὰ γνω=
μόνιόν τι καὶ σημεῖον ὑφοῦ ἀπευθύνοιτ᾽ ἂν ὁ φιλομαθής, ὥστε μὴ διαμαρτάνειν
ποτὲ ἐν τῇ ἐκφορᾷ καὶ εὐρυθμίᾳ τῶν λέξεων. ἐν δὲ τῆς ἀρχαίας διαθήκης ἑλληνι
κῇ ἐκδόσει ὅτι αὐτὴ μετάφρασις παντῆ που ἀλλ᾽ οὐ πρωτοποίητος σύνταξις
οὐκ ἔδοξε τι ἐκ τῆς κοινῆς ἐν τῷ γράφειν συνηθείας ἢ ἀφαιρεῖν ἢ ἐναλλάξαι. ἐ=
πειδὴ δὲ οὐ τοῖς πολυμαθέσι μόνον ἀλλ᾽ ἅπασι καθόλου τοῖς περὶ τὴν ἁγίαν
γραφὴν σχολάζουσι συντελεῖν ἡ βίβλος αὕτη πεφιλοτίμηται, ἐφ᾽ ἑκάστῃ τῶν
λέξεων γραμματίδια ῥωμαϊκὰ κατὰ στοιχεῖον ἐπετέθη, ἃ ἐπιδεικνύει τὴν ἀμφο
τέρων πρὸς τὰς ἑτέρας καταντικρὺ κειμένας ἐπάλληλον σύγκρισιν. ὅπως οὐ=
δὲν ᾖ πρὸς τὸ σφάλλεσθαι ἐνδόσιμον τοῖς μαθητιῶσι καὶ μήπω εἰς ἄκρον τῶν
ἑλληνικῶν ἀφιγμένοις. ἔτι δὲ ἐπείπερ ἐγχωροῦσιν ἐνίοτε λέξεις ἑλληνικαὶ πολυ
σχιδεῖς δοκοῦσαι ἔχειν καὶ ἀμφιβόλους καὶ ἄλλας τινὰς διχογνώμους σημα=
σίας, διὰ σπουδῆς ἡμῖν ἐγένετο σημειοῦν καὶ τοῦτο, ὑποκειμένῃ στιγμῇ ῥωμαϊ
κῷ γραμματιδίῳ ὑπὲρ τὴν ἑλληνικὴν καθεστηκότι λέξιν. καὶ ἵνα παύσωμεν προ
οιμιάζοντες, κἀκεῖνο τὸν φιλομαθῆ μὴ λανθανέτω, οὐ φαῦλα ἡμᾶς οὐδὲ τυχόν
τα ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ ἐντυπώσει ἐσχηκέναι ἀντίγραφα, ἀλλ᾽ ἀρχαιότατα καὶ καθόσον
οἷόν τε ἦν ἐπηνορθωμένα, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὴν παλαιότητα οὕτως ἀξιόπιστα, ὥστε
μὴ πείθεσθαι αὐτοῖς, πρὸς δυσκόλου εἶναι τοπαράπαν καὶ βεβήλου. ἃ δὴ καὶ αὐ
τὰ ὁ ἁγιώτατος ἐν Χριστῷ πατὴρ καὶ κύριος ἡμῶν ὁ μέγιστος ἀρχιερεὺς λέων
δέκατος τῇ ὁρμῇ ταύτῃ συλλαμβάνειν προθυμούμενος, ἐκ τῆς ἀποστολικῆς βι
βλιοθήκης ἀγόμενα, ἔπεμψε πρὸς αἰδεσιμώτατον κύριον τῆς ἱσπανίας καρδηνά
λιον, οὗ χορηγοῦντος καὶ κελεύσαντος τὸ παρὸν βιβλίον ἐτυπώσαμεν. ὑμεῖς δὲ
οἱ τῆς παιδείας ἐρῶντες θεῖον τουτὶ καὶ ἱεροπρεπὲς τοὔργον νεωστὶ ἐντετυπω
μένον μετὰ πάσης δέχεσθε προθυμίας. κἂν τοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡ
μῶν μιμηταὶ φανῆναι καὶ τοῖς ἔργοις γενέσθαι σπουδάζετε, ἴστε ὅτι οὐδεμία
ὑμῖν ἔτι πρόφασις λοιπὴ τὸ μὴ τῇ θείᾳ γραφῇ συνομιλεῖν. οὐκέτι ἀντίγραφα
διεφθαρμένα, οὐ μεταφράσεις ὕποπται, οὐκ ἀπορίαν τῆς ἀπογράφου φράσε

ὡς ἀπορεῖτε. τὸ θέλημα μόνον τὸ ὑμέτερον καὶ προθυμίαν προσδεχόμεθα. ἧς μὴ
ὑπολειπούσης, ἀναμπιρρήτως ἔσται οὕτως. τῆς γὰρ γλυκύτητος τῶν θείων λό
γων γευσάμενοι, τὰς λοιπὰς τῶν ἐπιστημῶν μακρὰν χαίρειν ἐάσετε. ἐντυχεῖ=
τε, καὶ τὸν καινουργισμὸν τῆς ἡμετέρας ἐργολαβίας μὴ ἐκφαυλίσητε.

Precedens Greca prefatiuncula in latinum verſa.

Ad Lectorem.

NE mireris aut vitio vertas o ſtudioſe lector ꝙ in hac noui teſtamenti greca editione a
liter q̄ in veteri nude tantum littere ſine vllis aut ſpirituum aut tonorum notis impreſ
ſe publicentur: operepretium viſum eſt huius tibi rei rationem aſſignare. Ea eniꝫ hu
iuſmodi eſt. Antiquiſſimos grecos abſqꝫ hiſce faſtigijs litterarum ſcriptitaſſe notius
eſt: q̄ vt ſit multis argumētis comprobandum. Docent enim id aperte antiqua non
pauca exemplaria: vt Callimachi poemata: nec non ⁊ Sibyllina carmina: ac preterea etiaꝫ marmo
rea monumenta vetuſtiſſima que rome adhuc viſuntur nudis ſoluꝫ characteribus inciſa. Ut liquido
conſtet huiuſmodi virgularum apicūqꝫ ſupraſcriptiones non in illa primeua grece lingue origine fu
iſſe excogitatas: nec ad eius integritatem vſquequaqꝫ pertinuiſſe. Cum igitur vniuerſum nouum teſta
mentum preter Euangelium Matthei ⁊ epiſtolaꝫ ad Hebreos grece primum ſicut a ſpiritu ſancto
dictatum eſt: ſcriptum eſſe conſtet: viſum eſt priſcam in eo lingue illius vetuſtatem maieſtatēqꝫ in=
tactam retinere: ac opus ipſum pretermiſſis etiam ipſis quibuſuis minimis appendiculis excuſſum
ad imaginem antiquarum ſcripturarum publicare. Ne rei tam ſancte authoritati ac venerande
maieſtati adiectitijs nouitijſqꝫ rebus detrimentuꝫ afferri videretur. Accedit ꝙ ſi verum fateri volu=
mus: hic ſpirituum tonorumqꝫ defectus nullum prorſus impedimentum ad rectam intelligentiaꝫ
afferre valet his qui aliquantum in greca eruditione promouerunt. Ceterum ne alicui dubium ali=
quod poſſit occurrere in qua videlicet ſyllaba accētum oporteat collocari: ſimplex tantum apex i po
lyſyllabis dictionibus adiectus eſt: ⁊ is quidē nō tanq̄ grecus accentus: ſed tanq̄ notula ſignumqꝫ
quo dirigi poſſit lector ne in prolatione modulatione ve dictionum aliquando labatur. In veteris
autem teſtamenti editione greca cum ea ſolū tranſlatio ſit non originalis textus: non fuit conſilium
quicq̄ ex vulgari ſcribendi modo tollere aut immutare. Et qꝛ nō doctis ſolum: ſed omnibus in vni=
uerſum ſacrarū litterarū ſtudioſis hoc opere cōſulendū eſt: appoſite ſunt dictioni cuiqꝫ litterule lati=
ne ordine alphabeti indicantes que dictio dictioni e regione reſpondeat: ne ſit nouitijs ⁊ nondū ad=
huc in grecis litteris prouectis errandi locus. Rurſus cū nonnulle dictiones grece multiplices ſi=
ue equiuocas aut alias ambiguas ſignificationes aliqñ habere videantur: libuit hoc etiā annotare
pūcto ſuppoſito litterule latine ſupra dictioneꝫ grecam collocate. Et vt prefatiūcule tandeꝫ huic mo
dus imponatur: illud lectorē nō lateat: nō queuis exemplaria ipreſſioni huic archetypa fuiſſe: ſꝫ anti
quiſſima emēdatiſſimaqꝫ: ac tante preterea vetuſtatis: vt fidem eis abrogare nefas videatur. Que
ſctiſſimus in xp̄o pr̄ ⁊ dñs nr̄ Leo decimus pontifex maximus huic iſtituto fauere cupiēs ex apl̄ica
bibliotheca educta miſit ad Reuerendiſſimū dñm Cardinalē hiſpanie: de cuius authoritate ⁊ māda
to hoc opus imprimi fecimus. Uos aūt litteraruꝫ ſtudioſi hoc diuinū opus nouiter excuſſum alacri
animo ſuſcipite: et ſi chriſti Opt. Max. ſectatores videri vultis ⁊ eſſe: nil iam reſtat qđ cauſemini
quominus ſacram ſcripturā adeatis. Nō mendoſa exemplaria: non ſuſpecte tranſlationes: non ino
pia textus originalis: ſolum animus ⁊ propenſio veſtra expectatur. Que ſi non defuerit: fiet proculdu
bio vt litterarum diuinarum ſuauitatē deguſtantes reliqua ſtudia omnia contemnatis. Ualete ⁊ om
nia boni conſulite.

© Biblioteca Nacional de España

Εὐσέβιος καρπιανῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Ἀμμώνιος μὲν ὁ ἀλεξανδρεὺς πολλὴν ὡς εἰκὸς φιλοπονίαν καὶ σπουδὴν εἰσαγηοχὼς, τὸ διὰ τεσσάρων ἡμῖν καταλέλοιπεν εὐαγγέλιον, τῷ κατὰ ματθαῖον τὰς ὁμοφώνους τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν περικοπὰς παραθεὶς. ὡς ἐξ ἀνάγκης συμβῆναι τὸν τῆς ἀκολουθίας εἱρμὸν τῶν τριῶν διαφθαρῆναι ὅσον ἐπὶ τῷ ὕφει τῆς ἀναγνώσεως. ἵνα δὲ σωζομένου καὶ τοῦ τῶν λοιπῶν δι ὅλου σώματός τε καὶ εἱρμοῦ, εἰδέναι ἔχοις τοὺς οἰκείους ἑκάστου εὐαγγελίου τόπους, ἐν οἷς κατὰ τῶν αὐτῶν ἠνέχθησαν, φιλαλήθως εἰπεῖν ἐκ τοῦ πονήματος τοῦ προειρημένου ἀνδρὸς εἰληφὼς ἀφορμὰς, καθ ἑτέραν μέθοδον κανόνας δέκα τὸν ἀριθμὸν διεχάραξά σοι τοὺς ὑποτεταγμένους. ὧν ὁ μὲν πρῶτος περιέχει ἀριθμὸς ἐν οἷς τὰ παραπλήσια εἰρήκασιν οἱ τέσσαρες, ματθαῖος, μάρκος, λουκᾶς, ἰωάννης. ὁ δεύτερος ἐν ᾧ οἱ τρεῖς. ματθαῖος, μάρκος, λουκᾶς. ὁ τρίτος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς. ματθαῖος, λουκᾶς ἰωάννης. ὁ τέταρτος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς. ματθαῖος, μάρκος, ἰωάννης. ὁ πέμπτος ἐν ᾧ οἱ δύο. ματθαῖος, λουκᾶς. ὁ ἕκτος, ἐν ᾧ οἱ δύο. ματθαῖος, μάρκος. ὁ ἕβδομος ἐν ᾧ οἱ δύο. ματθαῖος, ἰωάννης. ὁ ὄγδοος ἐν ᾧ οἱ δύο. μάρκος. λουκᾶς. ὁ ἔννατος ἐν ᾧ οἱ δύο. λουκᾶς, ἰωάννης. ὁ δέκατος, ἐν ᾧ ἕκαστος αὐτῶν περί τινων ἰδίως ἀνέγραψεν. αὕτη μὲν οὖν ἡ τῶν ὑποτεταγμένων κανόνων ὑπόθεσις. ἡ δὲ σαφὴς αὐτῶν διήγησις ἔστιν ἥδε. ἐφ ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων, ἀριθμός τις πρόκειται κατὰ μέρος, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου, εἶτα δευτέρου καὶ ἕκτου, καὶ καθεξῆς προϊὼν δι ὅλου μέχρι τοῦ τέλους τῶν βιβλίων. καθ ἕκαστον δὲ ἀριθμὸν ὑποσημείωσις πρόκειται διὰ τοῦ λαχᾶ, δηλοῦσα ἐν ποίῳ τῶν δέκα κανόνων κείμενος ἀριθμὸς τυγχάνει. εἰ μὲν ἄλφα, δῆλον ὡς ἐν τῷ πρώτῳ. εἰ δὲ βῆτα, ἐν τῷ δευτέρῳ. καὶ οὕτως μέχρι τῶν δέκα. εἰ οὖν ἀναπτύξας ἕν τι τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων ὁποῖον δήποτε βουληθείης ἐπιστῆναι τινι ᾧ βούλει κεφαλαίῳ, καὶ γνῶναι τίνες τὰ παραπλήσια εἰρήκασι καὶ τοὺς οἰκείους ἑκάστου τόπους εὑρεῖν ἐν οἷς κατὰ τῶν αὐτῶν ἠνέχθησαν, ἧς ἐπέχεις περικοπῆς ἀναλαβὼν τὸν προκείμενον ἀριθμὸν, ἐπιζητήσας τε αὐτὸν ἔνδον ἐν τῷ κανόνι ὃν ἡ τοῦ λαχᾶ ὑποσημείωσις ὑποβέβληκεν, εἴσῃ μὲν εὐθὺς ἐκ τῶν ἐπὶ μετώπου τοῦ κανόνος ὑπογραφῶν ὁπόσοι τε καὶ τίνες περὶ οὗ ζητεῖς εἰρήκασιν. ἐπιστήσας τε καὶ τοῖς τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν ἀριθμοῖς τοῖς ἐν τῷ κανόνι ᾧ ἐπέχεις ἀριθμῷ παρακειμένοις, ἐπιζητήσας δὲ αὐτοὺς ἔνδον ἐν τοῖς οἰκείοις ἑκάστου εὐαγγελίου τόποις, τὰ παραπλήσια λέγοντας αὐτοὺς εὑρήσεις. ἔρρωσο ἐν κυρίῳ.

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

Incipit epiſtola beati Hieronymi ad Dama
ſum pappam in quattuor euangeliſtas.

BEatiſſimo pappe
Damaſo Hierony
mꝰ. Nouuȝ opꝰ me
facere cogis ex vete
ri: vt poſt exempla=
ria ſcripturarum to
to orbe diſperſa qua
ſi quidam arbiter ſe
deaȝ: ⁊ quia inter ſe
variant: que ſint illa que cum greca conſentiāt
veritate decernam. Pius labor: ſed periculo
ſa preſumptio: iudicare de ceteris ipſū ab om
nibus iudicandum: ſenis mutare linguā ⁊ ca=
neſcentem mundum ad initia retrahere par=
uulorum. Quis eniȝ doctus pariter vel indo
ctus: cum in manus volumen aſſumpſerit: ⁊
a ſaliua quam ſemel imbibit viderit diſcrepa=
re quod lectitat: non ſtatim erumpat in voceȝ
me falſariuȝ me clamans eſſe ſacrilegum: qui
audeaȝ aliquid in veteribus libris addere mu
tare corrigere. Aduerſus quam inuidiam du
plex cauſa me conſolatur: quod ⁊ tu qui ſum=
mus ſacerdos es fieri iubes: ⁊ verum non
eſſe quod variat etiam maledicorum teſtimo=
nio comprobatur. Si enim latinis exemplari=
bus fides eſt adhibenda: reſpondeant quibus
tot ſunt exēplaria pene quot codices. Sin au
tem veritas eſt querenda de pluribus: cur nō
ad grecam originem reuertentes ea que vel a
vicioſis interpretibus male edita: vel a preſū=
ptoribus imperitis emēdata peruerſius: vel
a librarijs dormitantibus aut addita ſunt aut
mutata: corrigimus. Neqȝ vero ego de veteri
diſputo teſtamento: quod a ſeptuaginta ſenio
ribus in grecam linguam verſum tertio gra=
du ad nos vſqȝ peruenit. Non quero quid aq̄
la: quid ſymmachus ſapiant: quare theodotiō
inter nouos ⁊ veteres medius incedat. Sit il=
la vera interpretatio: quam apoſtoli probaue
runt. De nouo nunc loquor teſtamento: quod
grecum eſſe non dubium eſt: excepto apoſtolo
mattheo: qui primus in iudea euangeliū chri
ſti hebraicis litteris edidit. Hoc certe cū in no
ſtro ſermone diſcordat ⁊ diuerſos riuulorum
tramittes ducit: vno de fonte querendus eſt.
Pretermitto eos codices quos a luciāo ⁊ he
ſitio nuncupatos paucorum hominum aſſe
rit peruerſa contētio: quibus vtiqȝ nec in ve=
teri inſtrumento poſt ſeptuaginta interpretes
emendare quid licuit: nec in nouo profuit emē
daſſe: cum multarum gentium linguis ſcriptu
ra ante trāſlata doceat falſa eſſe que addita
ſunt. Igitur hec pñs prefatiuncula pollicetur
quattuor tantum euangelia: quorum ordo eſt
iſte. Mattheus. Marcus. Lucas. Iohānes
codicum grecorum emendata collatione ſed
veterum: que ne multuȝ a lectionis latine cō
ſuetudine diſcreparent: ita calamo imperaui=
mus vt his tantum que ſenſū videbantur mu
tare correctis: reliqua manere pateremur vt
fuerant. Canones quoqȝ quos Euſebius ce=
ſarienſis epūs alexandrinuȝ ſecutus Ammo
nium in decem numeros ordinauit: ſicut in
greco habētur expreſſimus. Quod ſi quis de
curioſis voluerit noſſe que in euangelijs vl' ea
dem vel vicina vel ſola ſint: eorum diſtinctio
ne cognoſcet. Magnus ſi quidem hic in no=
ſtris codicibus error inoleuit: duȝ quod in ea
dem re alius euangeliſta plus dixit: in alio
quia minus putauerint addiderunt: vel dum
eundem ſenſum alius aliter expreſſit: ille qui
vnum e quattuor primum legerat: ad eius e=
xempluȝ ceteros quoqȝ eſtimauerit emendan
dos. Unde accidit vt apud nos mixta ſint oīa
⁊ in Marco plura luce atqȝ matthei. Rurſuȝ
in mattheo plura iohannis ⁊ marci: ⁊ in cete
ris reliquorum que in alijs propria ſunt inue=
niantur. Cum itaqȝ canones legeris qui ſu=
biecti ſūt: confuſionis errore ſublato: ⁊ ſimilia
omnium ſcies: ⁊ ſingulis ſua queqȝ reſtitues.
In canone primo cōcordāt quattuor: matthe
us marcus lucas iohannes. In ſecundo tres
mattheus marcus lucas. In tertio tres: mat
theus lucas iohānes. In quarto tres matthe
us marcus iohānes. In quinto duo: matthe
us lucas. In ſexto duo: mattheꝰ marcus. In
ſeptimo duo: mattheus iohannes. In octauo
duo: lucas marcꝰ. In nono duo: Lucas iohā
nes. In decimo: propria vnuſquiſqȝ que non
habētur in alijs ediderūt. Singulis vero euā
gelijs ab vno incipiens vſqȝ ad finem librorū
diſpar numerus accreſcit. Hic nigro colore
preſcriptus ſub ſe habet alium ex minio diſco
lorem numerum qui ad deceȝ vſqȝ procedēs
indicat prior numerus in quo ſit canone req̄=
rendus. Cum ergo aperto codice (verbi gra=
tia) illud ſiue illud capitulum ſcire volueris
cuius canonis ſit: ſtatim ex ſubiecto nume=
ro doceberis: ⁊ recurrens ad principia in qui
bus canonum eſt diſtincta congeries: eodem=
qȝ ſtatim canone ex titulo frontis inuento: il=
lum quem querebas numerum eiuſdem e=
uangelij qui ⁊ ipſe ex inſcriptione ſignatur in
uenies: atque e vicino ceterorū tramitibus in

© Biblioteca Nacional de España

ſpectis:quos numeros e regione habeant ad notabis:⁊ cuꝫ ſcieris:recurres ad volumina ſingulorum:⁊ ſine mora repertis numeris quos ante ſignaueras reperies ⁊ loca in quibus vel eadem vel vicina dixerunt. Opto vt in chriſto valeas ⁊ memineris mei pappa btiſſime.

Incipit alius prologus.

PLures fuiſſe q̄ euangelia ſcripſerunt: Lucas euāgeliſta teſtatur dicens. Quoniam quidem multi conati ſunt ordinare narrationem rerum que in nobis complete ſunt: ſicut tradiderunt nobis qui ab initio ipſi viderunt ſermonem:⁊ miniſtrauerūt ei:⁊ perſeuerantia vſqꝫ ad preſens tempus monimenta declarant que a diuerſis auctoribus edita diuerſarū hereſum fuere principia: vt eſt illud iuxta egyptios ⁊ Thomam ⁊ Matthiam ⁊ Bartholomeum: duodecim quoqꝫ apoſtolorum ⁊ baſilidis atqꝫ appollinis ac reliquoruꝫ: quos enumerare longiſſimum eſt: cum hec tantum in preſentiarum neceſſe ſit dicere: extitiſſe quoſdam qui ſine ſpiritu ⁊ gratia dei conati ſūt magis ordinare narrationem: quam hiſtorie texere veritateꝫ. Quibus iure poteſt illud propheticum coaptari. Ve qui prophetant de corde ſuo: qui ambulant poſt ſpiritum ſuum: qui dicunt hec dicit dominus ⁊ dominus non miſit eos. De quibus ⁊ ſaluator in euangelio iohannis loquitur. Omnes q̄ ante me venerūt fures fuerunt ⁊ latrones. Qui venerunt non qui miſſi ſunt. Ipſe enim ait. Veniebāt ⁊ ego non mittebam eos. In uenientibus preſumptio temeritatis: in miſſis obſequium ſeruitutis eſt. Eccleſia auteꝫ que domini voce ſupra petram fundata eſt: quaꝫ introduxit rex in cubiculum ſuum: ⁊ ad quaꝫ per foramen deſcenſionis occulte miſit manum ſuam ſimilis damule hinnuloqꝫ ceruorum: quatuor flumina paradiſi inſtar eructans quattuor ⁊ angulos ⁊ annulos habet per quos quaſi arca teſtamēti ⁊ cuſtos legis domini lignis mobilibus vehitur. Primus omnium matheus eſt publicanus cognomento leui qui euangelium in iudea hebreo ſermone edidit: ob eorum vel maxime cauſam qui in ieſum crediderant ex iudeis: ⁊ nequaq̄ legis vmbra ſecedente euangelij veritatem ſeruabant. Secundus marcꝰ interpres apoſtoli petri: ⁊ alexandrine eccleſie primus epiſcopus: qui dominum quidem ſaluatorem ipſe nō vidit: ſed ea que audierat magiſtrum predicantem iuxta fidem magis geſtorum narrauit q̄ ordinem. Tertius Lucas medicus natione ſyrus antiocenſis cuius laus in euangelio: qui ⁊ ipſe diſcipulus apoſtoli pauli in achaie bythinieqꝫ partibus volumen condidit: quedam altius repetens et vt ipſe in prohemio cōfitetur audita magis q̄ viſa deſcribens. Ultimus iohannes apoſtolus ⁊ euangeliſta quem ieſus amauit plurimuꝫ: qui ſuper pectus domini recumbens puriſſima doctrinarum fluenta potauit: ⁊ qui ſolus de cruce meruit audire. Ecce mater tua. Is cuꝫ eſſet in aſia: et iam tunc hereticoruꝫ ſemina pullularent cherinthi ⁊ hebionis ⁊ ceterorum qui negant chriſtum in carne veniſſe: quos ⁊ ipſe in epiſtola ſua antichriſtos vocat: ⁊ apoſtolus paulus frequēter percutit: coactꝰ eſt ab omnibus pene tūc aſie epiſcopis ⁊ multarum eccleſiarum legationibus de diuinitate ſaluatoris altius ſcribere: ⁊ ad ipſuꝫ (vt ita dicam) dei verbuꝫ non tam audaci q̄ felici temeritate prorumpere: vt eccleſiaſtica narrat hiſtoria cum a fratribus cogeretur vt ſcriberet: ita facturum ſe reſpondiſſe ſi indicto ieiunio in cōmune omnes deum deprecarētur. Quo expleto: reuelatiōe ſaturatus in illud ꝓhemium celo veniens eructauit. In principio erat verbuꝫ: ⁊ verbuꝫ erat apud deum: ⁊ deus erat verbuꝫ: hoc erat in principio apud deum. Hec igitur quattuor euāgelia multo ante predicta ezechielis quoqꝫ volumē probat: in quo prima viſio ita contexitur. Et in medio ſimilitudo quatuor animaliuꝫ ⁊ vultus eoruꝫ. Facies hominis ⁊ facies leonis ⁊ facies vituli ⁊ facies aquile. Prima hominis facies matheum ſignificat qui quaſi de homine exorſus eſt ſcribere. Liber generationis Jeſu chriſti filij dauid filij abraā. Secunda marcī in quo vox leonis in heremo rugientis auditur. Vox clamantis in deſerto parate viaꝫ domini rectas facite ſemitas eius. Tertia vituli: que euangeliſtam lucā a zacharia ſacerdote ſumpſiſſe initium prefigurat. Quarta iohanneꝫ euangeliſtaꝫ: qui aſſumptis pennis aquile ⁊ ad altiora feſtinās de verbo dei diſputat. Cetera que ſequūtur in eundem ſenſum proficiunt. Crura eorum recta ⁊ pennati pedes: ⁊ quocūqꝫ ſpiritus ibat ibant ⁊ non reuertebātur: ⁊ dorſa eorum plena oculis: ⁊ ſcintille ac lāpades in medio diſcurrētes: ⁊ rota in rota: et in ſingulis q̄ttuor facies. Unde ⁊ apocalypſis iohānis poſt expoſitionē viginti quattuor ſeniorꝫ qui tenentes citharas ⁊ phialas adorantes agnuꝫ dei: introducit fulgura atqꝫ tonitrua: ⁊ ſepteꝫ ſpi=

© Biblioteca Nacional de España

ritus diſcurrentes et mare vitreuꝫ ⁊ quatuoꝛ
animalia plena oculis dicēs. Animal pꝛimū
ſimile leoni: ⁊ ſecunduꝫ ſimile vitulo: ⁊ tertiuꝫ
ſimile homini: ⁊ quartum ſimile aquile volan
ti. Et poſt paululuꝫ. Plena inquit erant ocu=
lis: ⁊ requieꝫ non habebant die ac nocte dicen
tia. Sanctus ſanctus ſanctus dominus deꝰ
omnipotens: qui erat ⁊ qui eſt ⁊ qui venturus
eſt. Quibus cunctis perſpicue oſtēditur qua
tuoꝛ debere tantum euangelia ſuſcipi: ⁊ oēs
apocryphoꝛum nenias moꝛtuis magis heretici
cis ꝙ eccleſiaſticis viuis canēdas.

Sequitur pꝛologus in Mattheum.

[M]Attheus cum pꝛimo pꝛedicaſ
ſet euangelium in iudea: vo=
lens tranſire ad gentes pꝛimꝰ
euangelium ſcripſit hebꝛaice:
quod fratribus a quibus ibat
ad memoꝛiam reliquit. Sicut enim neceſſe fu
it ad confirmationem fidei euangelium pꝛe=
dicari: ſic ⁊ contra hereticos ſcribi. Cum au
tem plures euangelium ſcripſerint: quattuoꝛ
tantum habent autoꝛitatis teſtimoniuꝫ: quia
per quattuoꝛ mundi partes fidem nūciant tri
nitatis: ⁊ ſūt quaſi quattuoꝛ rote in quadriga
domini que vehit eum per pꝛedicationeꝫ euā
gelij: ⁊ genus humanum quadrifida moꝛte
peremptum eoꝛum erat pꝛedicatione viuifi=
canduꝫ. Unde ⁊ alioꝛum euangelia deciderūt
nec recepta ſunt: quia nolebant pꝛefinitum nu
merum caſſari pꝛopter virtutem ſacramenti.
Deſignantur etiam euangeliſte quattuoꝛ figu
ris que non ſunt deceptoꝛie: ſed iocundi myſte
rij ſibi conſcie. Mattheus in homine intelli=
gitur: quia circa humanitatem chꝛiſti pꝛinci=
palr̄ imoꝛatur. Marcus in leōe: q2 agit de re
ſurrectione. Lucas in vitulo: agens de ſacer=
dotio. Johannes in aquila ſcribens ſacramē=
ta diuinitatis. Chꝛiſtus vero quem deſcribūt
homo fuit de virgīe natus. Uitulus in immo
latione. Leo in reſurrectione. Aquila in aſcen
ſione. Uel in homine humanitas. In vitulo
ſacerdotium. In leone regnum. In aquila ex
pꝛimitur diuinitatis ſacramentum.

Explicit pꝛologus.

Incipit argumentum in euangelium ſeꝫ
Mattheum.

[M]Attheus ex iudea ſicut in oꝛdi
ne pꝛimus ponitur: ita euange
lium in iudea pꝛimus ſcripſit:
cuius vocatio ad dominum ex
publicanis actibus fuit: duoꝛū
in generatione chꝛiſti pꝛincipia pꝛeſumēs: vni
us cuius pꝛima circunciſio in carne: alterius
cuius ſm̄ coꝛ electio fuit. Ex vtriſqꝫ enim pa=
tribus chꝛiſtus. Sicqꝫ quaterdenario nume=
ro trifoꝛmiter poſito pꝛincipium a credendi fi
de in electionis tempus poꝛrigēs ⁊ ex electio
ne vſqꝫ in tranſmigrationis diem dirigens at
qꝫ a tranſmigrationis die vſqꝫ in xp̄m defini=
ens: decurſam aduentus domini oſtendit ge=
nerationeꝫ: vt numero ſatiſfaciens ⁊ tempoꝛi
⁊ ſe quid eſſet oſtenderet: ⁊ dei in ſe opus mon
ſtrans etiam in his quoꝛum genus poſuit: xp̄i
operantis a pꝛincipio teſtimonium non nega
ret. Quarum omnium rerum tempus oꝛdo
numerus diſpoſitio vel ratio qꝺ fidei neceſſa
rium eſt: deus chꝛiſtus eſt: qui factus eſt ex mu
liere: factus ſub lege: natus ex virgine: paſſus
in carne: omnia in cruce fixit: vt triumphans
ea in ſemetipſo reſurgens in coꝛpoꝛe: ⁊ patris
nomen in patribus filio: ⁊ filij nomen patri re
ſtituens in filijs: ſine pꝛincipio ſine fine: oſten
dens vnum ſe cum patre eſſe q2 vnus eſt. In
quo euangelio vtile eſt deſiderantibus deum
ſic pꝛima vel media vel perfecta cognoſcere:
vt ⁊ vocationem apoſtoli ⁊ opus euangelij et
dilectionem dei in carne naſcentis per vniuer
ſa legentes intelligant: atqꝫ id in eo in quo re
pꝛehenſi ſunt ⁊ appꝛehendere appetunt: reco
gnoſcant. Nobis enim in hoc ſtudio argumen
ti fuit: et fidem facte rei tradere ⁊ operātis dei
intelligendam diligenter eſſe diſpoſitionem a
querentibus non tacere.

Explicit argumentum.

© Biblioteca Nacional de España

Το κατά ματθαίον άγιον ευαγγέλιον. Cap. i.

Βίβλος γενέσεως ιησού χριστού υιού δαυίδ υιού αβραάμ. αβραάμ εγέννησε τον ισαάκ. ισαάκ δε εγέννησε τον ιακώβ. ιακώβ δε εγέννησε τον ιούδαν, και τους αδελφούς αυτού. ιούδας δε εγέννησε τον φαρές και τον ζαρά εκ της θάμαρ. φαρές δε εγέννησε τον εσρώμ. εσρώμ δε εγέννησε τον αράμ. αράμ δε εγέννησε τον αμιναδάβ. αμιναδάβ δε εγέννησε τον ναασσών. ναασσών δε εγέννησε τον σαλμών. σαλμών δε εγέννησε τον βοόζ εκ της ραχάβ. βοόζ δε εγέννησε τον ωβήδ εκ της ρούθ. ωβήδ δε εγέννησε τον ιεσσαί. ιεσσαί δε εγέννησε τον δαυίδ τον βασιλέα. δαυίδ δε ο βασιλεύς εγέννησε τον σολομώντα εκ της του ουρίου. σολομών δε εγέννησε τον ροβοάμ. ροβοάμ δε εγέννησε τον αβιά. αβιά δε εγέννησε τον ασά. ασά δε εγέννησε τον ιωσαφάτ. ιωσαφάτ δε εγέννησε τον ιωράμ. ιωράμ δε εγέννησε τον οζίαν. οζίας δε εγέννησε τον ιωάθαμ. ιωάθαμ δε εγέννησε τον άχαζ. άχαζ δε εγέννησε τον εζεκίαν. εζεκίας δε εγέννησε τον μανασσή. μανασσής δε εγέννησε τον αμών. αμών δε εγέννησε τον ιωσίαν. ιωσίας δε εγέννησε τον ιεχονίαν και τους αδελφούς αυτού επί της μετοικεσίας βαβυλώνος. μετά δε την μετοικεσίαν βαβυλώνος ιεχονίας εγέννησε τον σαλαθιήλ. σαλαθιήλ δε εγέννησε τον ζοροβάβελ. ζοροβάβελ δε εγέννησε τον αβιούδ. αβιούδ δε εγέννησε τον ελιακείμ. ελιακείμ δε εγέννησε τον αζώρ. αζώρ δε εγέννησε τον σαδώκ. σαδώκ δε εγέννησε τον αχείμ. αχείμ δε εγέννησε τον ελιούδ. ελιούδ δε εγέννησε τον ελεάζαρ. ελεάζαρ δε εγέννησε τον ματθάν. ματθάν δε εγέννησε τον ιακώβ. ιακώβ δε εγέννησε τον ιωσήφ τον άνδρα μαρίας, εξ ης εγεννήθη ιησούς ο λεγόμενος χριστός. πάσαι ουν αι γενεαί από αβραάμ έως δαυίδ, γενεαί δεκατέσσαρες. και από δαυίδ έως της μετοικεσίας βαβυλώνος, γενεαί δεκατέσσαρες. και από της μετοικεσίας βαβυλώνος έως του χριστού, γενεαί δεκατέσσαρες. του δε ιησού χριστού η γέννησις ούτως ην. μνηστευθείσης γαρ της μητρός αυτού μαρίας τω ιωσήφ, πριν η συνελθείν αυτούς, ευρέθη εν γαστρί έχουσα εκ πνεύματος αγίου. ιωσήφ δε ο ανήρ αυτής δίκαιος ων, και μη θέλων αυτήν παραδειγματίσαι, εβουλήθη λάθρα απολύσαι αυτήν. ταύτα δε αυτού ενθυμηθέντος, ιδού άγγελος κυρίου κατόναρ εφάνη αυτώ λέγων. ιω

Euangelium ſcdm Mattheū. Cap. j.

A

Liber gñatiōis ieſu chriſti filij dauid filij abraā. Abraā genuit yſaac. Iſaac aūt genuit iacob. Iacob aūt genuit iudam: et fratres eius. Judas autem genuit phares et zaram de thamar. Phares aūt genuit eſrō. Eſrō aūt genuit aram. Aram autem genuit aminadab. Aminadab aūt genuit naaſon. Naaſon aūt genuit ſalmon. Salmon aūt genuit booz de raab. Booz autē genuit obeth ex ruth. Obeth autē genuit ieſſe. Jeſſe autem genuit dauid regem. Dauid autem rex genuit ſalomonem ex ea que fuit vrie. Salomō aūt genuit roboā. Roboam autē genuit abiam. Abia autē genuit aſa. Aſa autem genuit ioſaphat. Joſaphat aūt genuit ioram. Joram aūt genuit oziam. Ozias autem genuit ioathā. Joathā aūt genuit achaz. Achaz aūt genuit ezechiam. Ezechias aūt genuit manaſſen. Manaſſes aūt genuit amō. Amō aūt genuit ioſiā. Joſias aūt genuit iechoniam et fratres eius in trāſmigratione babylonis. Et p⁹ trāſmigrationē babylōis iechōias genuit ſalathiel. Salathiel autem genuit zorobabel. Zorobabel autem genuit abiud. Abiud autem genuit eliachim. Eliachim aūt genuit azor. Azor aūt genuit ſadoch. Sadoch aūt genuit achim. Achim autē genuit eliud. Eliud aūt genuit eleazar. Eleazar autē genuit mathan. Mathan autē genuit iacob. Jacob autem genuit Joſeph virum marie: de qua natus eſt ieſus q̄ vocat̄ xp̄s. Oēs itaq̄ gñationes ab abraā vſq̄ ad dd: gñationes q̄tuordeci. ꝛ a dauid vſq̄ ad trāſmig̃tionē babylonis: gñatiōes q̄tuordecim. ꝛ a trāſmigratione babylonis vſq̄ ad xp̄m: gñatōes q̄tuordecim. Chriſti autem generatio ſic erat. Cum eſſet deſponſata mater eius maria ioſeph: ante q̄ conuenirent: inuenta eſt in vtero habens de ſpiritu ſancto. Joſeph autem vir eius cum eſſet iuſtus: et nollet eā traducere: voluit occulte dimittere eam. Hec aūt eo cogitante: ecce angel⁹ dñi apparuit in ſomnis ioſeph dicēs. Jo

Luce. 3.c. Johan. 1.a. Gen. 21.a. 1. Parali. a. 1.b Gen. 25.d. Gen. 29.g. Gen. 38.g.

Ruth. 4.d.

1. Para. 2 a 2. reg. 12.f. 1. Par. 3.b 3. reg. 11.g 1. Par. 5.b

B

1. Para. 3 c

C

Luce. 1. G

D

© Biblioteca Nacional de España

σήφ υιός δαυίδ, μη φοβηθής παραλαβείν
μαριάμ τὴν γυναίκα σου. τὸ γαρ εν αυτή
γεννηθέν, εκ πνεύματος εστίν αγίου. τέξε-
ται δε υιόν και καλέσεις τὸ όνομα αυτού
ιησούν. αυτός γαρ σώσει τὸν λαόν αυτού
από τὼν αμαρτιών αυτών. τούτο δε όλον
γέγονεν ίνα πληρωθή τὸ ρηθέν υπό τὸυ
κυρίου διά τὸυ προφήτου λέγοντος. ι-
δού η παρθένος εν γαστρί έξει, και τέξεται
υιόν, και καλέσουσι τὸ όνομα αυτού εμμα
νουήλ, ο εστί μεθερμηνευόμενον μεθ ημών ὸ
θεός. διεγερθείς δε ὸ ιωσήφ από τὸυ ύπ-
νου, εποίησεν ως προσέταξεν αυτώ ὸ άγγε
λος κυρίου, και παρέλαβε τὴν γυναίκα αυ-
τού. και ουκ εγίνωσκεν αυτήν, έως ου έτε-
κε τὸν υιόν αυτής τὸν πρωτότοκον. και εκά
λεσε τὸ όνομα αυτού ιησούν. Cap. 2.

Του δε ιησού γεννηθέντος εν βηθλεέμ τὴς
ιουδαίας, εν ημέραις ηρώδου τὸυ βασι
λέως, ιδού μάγοι από ανατολών παραγέ
νοντο εις ιεροσόλυμα λέγοντες. που εστίν
ὸ τεχθείς βασιλεύς τὼν ιουδαίων. είδομεν
γαρ τὸν αστέρα αυτού εν τὴ ανατολή, και
ήλθομεν προσκυνήσαι αυτώ. ακούσας δε
ηρώδης ὸ βασιλεύς εταράχθη, και πάσα ιε
ροσόλυμα μετ αυτού. και συναγαγών πάν
τας τὸυς αρχιερείς και γραμματείς τὸυ λα
ού, επυνθάνετο παρ αυτών που ὸ χριστός
γεννάται. οι δε είπον αυτώ. εν βηθλεέμ
τὴς ιουδαίας. ούτως γαρ γέγραπται διά
τὸυ προφήτου. και συ βηθλεέμ γη ιούδα
ουδαμώς ελαχίστη ει εν τὸις ηγεμόσιν ιού
δα. εκ σου γαρ εξελεύσεται ηγούμενος, όσ
τις ποιμανεί τὸν λαόν μου τὸν ισραήλ. τό
τε ηρώδης λάθρα καλέσας τὸυς μάγους, η
κρίβωσε παρ αυτών τὸν χρόνον τὸυ φαινο
μένου αστέρος. και πέμψας αυτούς εις βη
θλεέμ, είπε. πορευθέντες ακριβώς εξετάσατε
περί τὸυ παιδίου. επάν δε εύρητε, απαγ-
γείλατε μοι, όπως καγώ ελθών προσκυνή-
σω αυτώ. οι δε ακούσαντες του βασιλέως,
επορεύθησαν. και ιδού ὸ αστήρ ον είδον
εν τὴ ανατολή προήγεν αυτούς, έως ελ-
θών έστη επάνω ου ην τὸ παιδίον. ιδόντες
δε τὸν αστέρα, εχάρησαν χαράν μεγάλην
σφόδρα. και ελθόντες εις τὴν οικίαν, είδον
τὸ παιδίον μετά μαρίας τὴς μητρός αυτού.
και πεσόντες προσεκύνησαν αυτώ, και α-
νοίξαντες τὸυς θησαυρούς αυτών προσήνεγ
καν αυτώ δώρα. χρυσόν, και λίβανον, και
σμύρναν. και χρηματισθέντες κατ όναρ μη
ανακάμψαι προς ηρώδην, δι άλλης οδού
ανεχώρησαν εις τὴν χώραν αυτών. αναχω

ſeph fili david: noli timere accipere
mariã coniugẽ tuã. Quod enim in ea
natuȝ eſt de ſpiritu ſancto eſt. Pariet
autem filium et vocabis nomen eius
ieſuȝ. Ipſe enim ſaluũ faciet pplm ſuũ
a peccatis eorum. Hoc autem totum
factũ eſt: vt adipleret quod dictũ eſt a
dño per prophetam dicentem. Ecce Eſaie.7.c.
virgo in vtero habebit: et pariet
filiũ: ⁊ vocabitur nomẽ ei⁹ Emanuel:
quod eſt interpretatum nobiſcum
deus. Exurgens aũt ioſeph a ſomno:
fecit ſicut precepit ei angelus
domini: et accepit coniugem ſuam.
Et nõ cognoſcebat eaȝ: donec peperit
filium ſuum primogenitum: ⁊ vocauit
nomen eius ieſum. Cap. 2.

Cum ergo nat⁹ eẽt ieſus i bethleeȝ A
iudee in diebus herodis regis:
ecce magi ab oriente venerunt
hieroſolymam dicentes. Ubi eſt
qui natus eſt rex iudeorum. Uidimus
enim ſtellam eius in oriente et
venimus adorare eum. Audiens autẽ h. Uenimus pri xpis.
herodes rex turbatus eſt: ⁊ ois hiero-
ſolyma cum illo. Et congregãs omnes
principes ſacerdotum ⁊ ſcribas populi:
ſciſcitabatur ab eis vbi chriſtus
naſceret. At illi dixerũt ei. In bethle Johan.7.f.
em iudee. Sic enim ſcriptuȝ eſt per
prophetaȝ. Et tu bethleem terra iuda: Miche.5.a
nequaq̃ꝫ minima es in principib⁹ iuda.
Ex te enim exiet dux qui
regat populũ meum iſrael. Tunc B
herodes clã vocatis magis: diligẽter di
dicit ab eis tempus ⌈ bethleẽ
ſtelle q̃ apparuit eis. Et mittẽs illos in
dixit. Ite et interrogate diligenter
de puero: ⁊ cum inueneritis renunciate
mihi: vt et ego veniens adorem
eum. Qui cum audiſſent regem:
abierunt. Et ecce ſtella quam viderãt
i oriẽte: añcedebat eos vſq₃dũ veniens
ſtaret ſupra vbi erat puer. Uidentes
autẽ ſtellam: gauiſi ſũt gaudio magno Tob.11.d.
valde. Et intrantes domũ inuenerunt
puerum cum maria matre eius:
⁊ procidentes adorauerũt eũ: ⁊ apertis
theſauris ſuis obtulerunt
ei munera: aurum thus et
myrrhã. Et reſpõſo accepto i ſõnis ne C
redirẽt ad herodem: per aliam viam
reuerſi ſunt in regionẽ ſuam. Qui cuȝ

© Biblioteca Nacional de España

ρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρί-
ου φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ ἰωσήφ, λέγων. ἐ-
γερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέ-
ρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς αἴγυπτον, καὶ ἴσθι
ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι. μέλλει γὰρ ἡρώδης
ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ὁ
δὲ ἐγερθεὶς, παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς
αἴγυπτον. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς ἡ-
ρώδου. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυ-
ρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος. ἐξ αἰγύ-
πτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. τότε ἡρώδης ἰ-
δὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώ-
θη λίαν. καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς
παῖδας τοὺς ἐν βηθλεέμ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς
ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω,
κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν
μάγων. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ ἱερε-
μίου τοῦ προφήτου λέγοντος. φωνὴ ἐν ῥα-
μᾷ ἠκούσθη. θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρ-
μὸς πολύς. ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐ-
τῆς. καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ
εἰσί. τελευτήσαντος δὲ τοῦ ἡρώδου, ἰδοὺ
ἄγγελος κυρίου κατ᾽ ὄναρ φαίνεται τῷ ἰω-
σὴφ ἐν αἰγύπτῳ λέγων. ἐγερθεὶς παράλα-
βε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
πορεύου εἰς γῆν ἰσραήλ. τεθνήκασι γὰρ οἱ
ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ὁ δὲ ἐ-
γερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέ-
ρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν ἰσραήλ. ἀκού-
σας δὲ ὅτι ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς ἰου-
δαίας ἀντὶ ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφο-
βήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς δὲ κατ᾽ ὄ-
ναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς γαλιλαί-
ας. καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομέ-
νην ναζαρέτ. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
τῶν προφητῶν, ὅτι ναζωραῖος κληθή-
σεται. Cap. 3.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνε-
ται ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν
τῇ ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας καὶ λέγων. μετανο-
εῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ ἡσαΐου τοῦ
προφήτου λέγοντος. φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
ἐρήμῳ. ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθεί-
ας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ὁ
ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τρι-
χῶν καμήλου. καὶ ζώνην δερματίνην περὶ
τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀ-
κρίδες καὶ μέλι ἄγριον. τότε ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν, ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἰου-
δαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ ἰορδάνου,
καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ ἰορδάνῃ ὑπ᾽ αὐτοῦ,

recessissent: ecce angelus domini
apparuit in somnis ioseph: dicēs. Sur-
ge et accipe puerum et matrem
eius et fuge in egyptum: et esto
ibi vsq3 dū dicā tibi. Futurum ē n. vt
qrat puer ad pdēdū eū. Qui herodes
consurgens accepit puerum et
matrem eius nocte: et secessit in
egyptū. Et erat ibi vsq3 ad obitū hero-
dis: vt adimpleret qd dictum est a domi-
no per prophetam dicentem. Ex egy- Osee. 11. a.
pto vocaui filiū meū. Tūc herodes vi-
dens quoniā illusus esset a magis irat9
est valde: et mittens occidit omnes
pueros qui erāt in bethleē et in omnibus
finibus eius a bimatu et infra:
scdm tēpus qd exquisierat a hieremiā
magis. Tūc adimpletū est qd dctm ē p
prophetam dicentem. Vox in rama Hiere. 3. g.
audita est: ploratus et vlulatus & 31. c.
multus: rachel plorans filios suos Threnorum
et noluit consolari quia non 1. a.
sunt. Defuncto autem herode: ecce D
angelus dñi apparuit in sōnis ioseph
in egypto dicens. Surge et accipe
puerum et matrem eius: et
vade in terrā israel. Defuncti sūt enim
qui querebāt aiam pueri. Qui consur-
gens accepit puerum et matrem
eius: et venit in terrā israel. Audiens
aūt q archelaus regnaret in iudea
pro herode patre suo timuit
illo ire: et ammonitus in somnis
secessit in partes galilee. catur
Et veniens habitauit in ciuitate q vo-
nazareth: vt adimpleretur qd dictū est p
prophetas: quoniam nazareus vocabi-
tur. Cap. 3.

In diebus autem illis venit A
iohannes baptista predicans in c. Venit pse tis tpis.
deserto iudee et dicens. Penitentiam agite: Luce. 3. a.
appropinquauit enim regnum celorum. Johan. 1. b.
Hic est enim de quo dictum est p esaiā
prophetam dicentē. Vox clamātis in Esa. 40. a.
deserto parate viam dñi: rectas Marci. 1. a
facite semitas eius. Ipse autem Johan. 1. c
iohannes habebat vestimentū de pilis
camelorū et zonā pelliceam circa
lumbos suos. Esca autem eius erat lo-
custe et mel siluestre. Tunc exibat B
ad eum hierosolyma et omnis iudea
et omnis regio circa iordanem: Luce. 3. b.
et baptizabantur ab eo in iordane Johan. 3. c.

© Biblioteca Nacional de España

εξομολογούμενοι τας αμαρτίας αυτών. ιδών δε πολλούς των φαρισαίων και σαδδουκαίων ερχομένους επί το βάπτισμα αυτού, είπεν αυτοίς. γεννήματα εχιδνών τις υπέδειξεν υμίν φυγείν από της μελλούσης οργής. ποιήσατε ουν καρπόν άξιον της μετανοίας. και μη δόξητε λέγειν εν εαυτοίς πατέρα έχομεν τον αβραάμ. λέγω γαρ υμίν ότι δύναται ο θεός εκ των λίθων τούτων εγείραι τέκνα τω αβραάμ. ήδη δε και η αξίνη πρός την ρίζαν των δένδρων κείται. πάν ουν δένδρον μη ποιούν καρπόν καλόν, εκκόπτεται και εις πυρ βάλλεται. εγώ μεν βαπτίζω υμάς εν ύδατι εις μετάνοιαν. ο δε οπίσω μου ερχόμενος ισχυρότερος μου εστίν. ου ουκ ειμί ικανός τα υποδήματα βαστάσαι. αυτός υμάς βαπτίσει εν πνεύματι αγίω. ου το πτύον εν τη χειρί αυτού. και διακαθαριεί την άλωνα αυτού. και συνάξει τον σίτον αυτού εις την αποθήκην. το δε άχυρον κατακαύσει πυρί ασβέστω. Τότε παραγίνεται ο ιησούς από της γαλιλαίας εις τον ιορδάνην προς τον ιωάννην του βαπτισθήναι υπ' αυτού. ο δε ιωάννης διεκώλυεν αυτόν λέγων. εγώ χρείαν έχω υπό σου βαπτισθήναι, και συ έρχη προς με. αποκριθείς δε ο ιησούς είπε πρός αυτόν. άφες άρτι. ούτω γαρ πρέπον εστίν ημίν πληρώσαι πάσαν δικαιοσύνην. Τότε αφίησιν αυτόν. και βαπτισθείς ο ιησούς, ανέβη ευθύς από του ύδατος. και ιδού ανεώχθησαν αυτώ οι ουρανοί. και είδε το πνεύμα του θεού καταβαίνον ωσεί περιστεράν, και ερχόμενον επ' αυτόν. και ιδού φωνή εκ των ουρανών λέγουσα. ούτος εστίν ο υιός μου ο αγαπητός εν ω ευδόκησα.

Cap. 4.

Τότε ο ιησούς ανήχθη εις την έρημον υπό του πνεύματος πειρασθήναι υπό του διαβόλου και νηστεύσας ημέρας τεσσαράκοντα και νύκτας τεσσαράκοντα, ύστερον επείνασε. και προσελθών αυτώ ο πειράζων, είπεν. ει υιός ει του θεού, ειπέ ίνα οι λίθοι ούτοι άρτοι γένωνται. ο δε αποκριθείς είπε. γέγραπται, ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος. αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω διά στόματος θεού. Τότε παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος εις την αγίαν πόλιν. και ίστησιν αυτόν επί το πτερύγιον του ιερού. και λέγει αυτώ. ει υιός ει του θεού, βάλε σεαυτόν κάτω. γέγραπται γαρ. ότι τοις αγγέλοις αυτού εντελείται περί σου. και επί χειρών αρούσι σε, μήποτε

confitentes peccata ſua. Videns autem multos phariſeorum et ſaduceorum venientes ad baptiſmum ſuum dixit eis. Progenies viperarum quis demonſtrauit vobis fugere a ventura ira. Facite ergo fructum dignum penitētie. Et ne velitis dicere intra vos patrem habemus abraam. Dico enim vobis: q̄m̄ potēs eſt deꝰ de lapidibꝰ iſtis ſuſcitare filios abrae. Iam enim ſecuris ad radicem arborum poſita eſt. Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Ego quidem baptizo vos in aqua in penitētiā: q̄ aūt poſt me vēturꝰ eſt: fortior me eſt: cuius non ſum dignus calciamenta portare. Ipſe vos baptizabit in ſpū ſctō ⁊ igni: Cuiꝰ vētilabrū in manu ſua: ⁊ ꝑmundabit aream ſuam: ⁊ congregabit triticum in horreū ſuū: paleas autē comburet igni inextinguibili. Tunc venit ieſus a galilea in iordanem ad iohannē vt baptizaret ab eo. Iohānes aūt prohibebat eū dicēs. Ego a te debeo baptizari ⁊ tu venis ad me? Rn̄dens aūt ieſus dixit ei. Sine modo. Sic enim decet nos implere omnem iuſticiam. Tunc dimiſit eum. Baptizatus autem ieſus: confeſtim aſcendit de aqua. Et ecce aperti ſunt ei celi: et vidit ſpiritum dei deſcendentem ſicut columbam: ⁊ venientem ſuper ſe. Et ecce vox de celis dicens: Hic eſt filius meꝰ dilectus in quo michi cōplacui.

Cap. 4.

Tunc ieſus ductꝰ eſt in deſertū a ſpiritu vt temptaretur a diabolo: ⁊ cū ieiunaſſet q̄dragita diebus ⁊ quadraginta noctibus: poſtea eſuriit. Et accedens temptator dixit ei. Si filiꝰ dei es: dic vt lapides iſti panes fiant. Qui reſpondens dixit. Scriptū eſt. Nō in ſolo pane viuet homo: ſed in omni verbo quod procedit de ore dei. Tunc aſſumpſit eum diabolus in ſanctam ciuitatem: ⁊ ſtatuit eum ſuper pinaculum templi et dixit ei. Si filius dei es: mitte te deorſū. Scriptū eſt enī quia angelis ſuis mandabit de te: ⁊ in manibus tollent te: ne forte

Luce. 3.b. ī.23.b.
C
m. Abrae dri caſus.
ī.7.d.
Mar. 1.b. Luce. 3.d. Johan. 1.d. Actu. 1.a.⁊ 11.b.⁊.19.a
D
Marc. 1.b. Luce. 3.d. Johan. 1.d.
Marc. 1.b. ī.17.b.
A
Mar. 1.b. Luce. 4.a.
Exo. 34.d.
Deuter. 8.a Luce. 4.a.
ps. 90.

© Biblioteca Nacional de España

προσκόψης πρός λίθον τον πόδα σου. ἔ=
φη αυτῶ ο ιησοῦς πάλιν. γέγραπται. ουκ
εκπειράσεις κύριον τον θεόν σου. πάλιν
παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος εις όρος
υψηλόν λίαν. και δείκνυσιν αυτῶ πάσας
τας βασιλείας του κόσμου, και την δόξαν
αυτῶν, και λέγει αυτῶ. ταυτα πάντα σοι
δώσω, εάν πεσών προσκυνήσης μοι. τότε
λέγει αυτῶ ο ιησοῦς. ύπαγε οπίσω μου
σατανά. γέγραπται γαρ. κύριον τον θεόν
σου προσκυνήσεις και αυτῶ μόνω λατρεύ
σεις. τότε αφίησιν αυτόν ο διάβολος. και ι=
δού άγγελοι προσῆλθον και διηκόνουν αυ
τῶ. ακούσας δε ο ιησοῦς ότι ιωάννης παρε
δόθη, ανεχώρησεν εις την γαλιλαίαν, και κα
ταλιπών την ναζαρέτ, ελθών κατώκησεν εις
καπερναούμ την παραθαλασσίαν, εν ορίοις
ζαβουλών και νεφθαλείμ. ίνα πληρωθῆ το
ρηθέν διά ησαΐου του προφήτου λέγον=
τος. γῆ ζαβουλών και γῆ νεφθαλείμ. οδόν
θαλάσσης πέραν του ιορδάνου. γαλιλαία
τῶν εθνῶν ο λαός ο καθήμενος εν σκότει εί
δε φῶς μέγα. και τοις καθημένοις εν χώρα
και σκιά θανάτου, φῶς ανέτειλεν αυτοίς.
από τότε ήρξατο ο ιησοῦς κηρύσσειν και
λέγειν. μετανοείτε. ήγγικε γαρ η βασιλεία
τῶν ουρανῶν. περιπατῶν δε παρά την θά
λασσαν της γαλιλαίας είδε δύο αδελφούς.
σίμωνα τον λεγόμενον πέτρον. και ανδρέ
αν τον αδελφόν αυτού, βάλλοντας αμφί=
βληστρον εις την θάλασσαν. ἦσαν γαρ αλι=
είς. και λέγει αυτοίς. δεῦτε οπίσω μου, και
ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων. οι δε ευ
θέως αφέντες τα δίκτυα ηκολούθησαν αυ=
τῶ. και προβάς εκείθεν, είδεν άλλους δύο
αδελφούς. ιάκωβον τον του ζεβεδαίου. και
ιωάννην τον αδελφόν αυτού εν τῶ πλοίω
μετά ζεβεδαίου του πατρός αυτῶν, καταρ
τίζοντας τα δίκτυα αυτῶν. και εκάλεσεν αυ
τούς. οι δε ευθέως αφέντες το πλοίον και
τον πατέρα αυτῶν, ηκολούθησαν αυτῶ.
και περιήγεν όλην την γαλιλαίαν ο ιησοῦς
διδάσκων εν ταις συναγωγαίς αυτῶν και
κηρύσσων το ευαγγέλιον της βασιλείας.
και θεραπεύων πάσαν νόσον και πάσαν μα
λακίαν εν τῶ λαῶ. και απῆλθεν η ακοή αυ=
τού εις όλην την συρίαν. και προσήνεγκαν
αυτῶ πάντας τους κακῶς έχοντας ποικί=
λαις νόσοις και βασάνοις συνεχομένους, και
δαιμονιζομένους, και σεληνιαζομένους, και
παραλυτικούς. και εθεράπευσεν αυτούς.
και ηκολούθησαν αυτῶ όχλοι πολλοί α
πό της γαλιλαίας, και δεκαπόλεως, και ιε=

offendas ad lapidem pedem tuũ. Ait
illi ieſus rurſum. Scriptum eſt. Non
temptabis dñm deum tuum. Iterum
aſſumpſit eum diabolus in montem
excelſum valde: ⁊ oſtendit ei omnia
regna mundi ⁊ gloriam
eorum: ⁊ dixit ei. Hec omnia tibi
dabo: ſi cadẽs adoraueris me. Tunc
dicit ei ieſus. Uade retro me
ſathana. Scriptum eſt enim: Dñz deũ
tuum adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies.
Tunc reliquit eum diabolus: ⁊ ecce
angeli acceſſerunt ⁊ miniſtrabant ei.
Cum aũt audiſſet ieſus φ iohãnes tra
ditus eſſet: ſeceſſit in galileam: ⁊ relicta
ciuitate nazareth: venit ⁊ hĩtauit in
ciuitate capharnaũ maritima: in finibus
zabulon ⁊ neptalim: vt adimpleretur
qđ dictũ eſt per eſaiam prophetã dicen
tem. Terra zabulon ⁊ terra neptali via
maris trans iordanẽ galilea bris: vi
gẽtiũ: populus qui ambulabat in tene
dit lucẽ magnã: ⁊ ſedentib⁹ in regione
⁊ vmbra mortis lux orta eſt eis.
Exide cepit ieſus p̄dicare ⁊ regnũ
dicere. Pniaz agite. Appꝓinquit eni
celorum. Ambulãs aũt ieſus iuxta ma
re galilee vidit duos fratres
ſimonem qui vocatur petrus et andre
am fratrem eius mittentes rete
in mare: Erant enim piſcatores.
Et ait illis venite poſt me et
faciã vos fieri piſcatores hoĩz. At illi ꝯ
tinuo relictis retibus ſecuti ſunt eum.
Et procedens inde vidit alios duos
fratres iacobum zebedei et
iohannem fratrem eius in naui
cum zebedeo patre eorum reficientes
retia ſua: et vocauit eos.
Illi autem ſtatim relictis retibus et
patre ſecuti ſunt eum.
Et circuibat ieſus totã galileam
docẽs in ſynagogis eoꝝ ⁊
predicans euangelium regni:
et ſanans omnem languorẽ ⁊ omnẽ in
firmitatem in populo. Et abiit opinio e
ius in totam ſyriam: et obtulerunt
ei omnes male habentes varijs
lãguoribus ⁊ tormẽtis comprehenſos: ⁊
qui demonia habebant ⁊ lunaticos et
paralyticos et curauit eos.
Et ſecute ſunt eum turbe multe de
galilea et decapoli et de hie=

B
Deut. 6.c.
Deu. 6.b.⁊ 10.d.
Apoc. 15.c.
Marc. 1.b.
Luce. 4.b.
Marc. 1.c.
Johan. 3.c.
Johan. 3.c. ⁊. 4.f.
Eſaie. 9.a.
C
Marc. 1.c. ⁊. 10.b.
Marci. 1.c.
Luce. 5.b. ⁊. 8.c.
D
Marci. 1.c.
Marc. 3.b.
Luce. 4.b.
Johan. 6.a ⁊. 14.g.

© Biblioteca Nacional de España

ροσολύμων, και ιουδαίας, και πέραν/του
ιορδάνου. Cap.5.
Ιδών δε/τους όχλους, ανέβη εις/το ό=
ρος. και καθίσαντος αυτού, προσήλ=
θον αυτώ/οι μαθηταί αυτού. και ανοίξας/το
στόμα αυτού, εδίδασκεν αυτούς λέγων.
μακάριοι/οι πτωχοί/τω πνεύματι, ότι αυ=
τών εστίν/η βασιλεία/των ουρανών. μακάρι
οι/οι πενθούντες, ότι αυτοί παρακληθήσον
ται. μακάριοι/οι πραείς, ότι αυτοί κληρο
νομήσουσι/την γην. μακάριοι/οι πεινώντες
και διψώντες/την δικαιοσύνην, ότι αυτοί
χορτασθήσονται. μακάριοι/οι ελεήμονες, ό
τι αυτοί ελεηθήσονται. μακάριοι/οι καθαροί
/τη καρδία, ότι αυτοί/τον θεόν όψονται.
μακάριοι/οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί θεού
κληθήσονται. μακάριοι/οι δεδιωγμένοι ένε=
κεν δικαιοσύνης, ότι αυτών εστίν/η βασι=
λεία/των ουρανών. μακάριοι εστέ όταν ονει
δίσωσιν υμάς και διώξωσι, και είπωσι παν
πονηρόν ρήμα καθ υμών ψευδόμενοι ένε=
κεν εμού. χαίρετε και αγαλλιάσθε ότι/ο μισ
θός υμών πολύς εν/τοις ουρανοίς, ούτως
γαρ εδίωξαν/τους προφήτας/τους προ υ
μών. υμείς εστέ/το άλας/της γης. εάν δε/το
άλας μωρανθή, εν τίνι αλισθήσεται. εις ου
δέν ισχύει έτι, ει μή βληθήναι έξω, και κα=
ταπατείσθαι υπό/των ανθρώπων. υμείς εσ=
τέ/το φώς/του κόσμου. ου δύναται πόλις
κρυβήναι επάνω όρους κειμένη. ουδέ καίου
σι λύχνον και τιθέασιν αυτόν υπό/τον μό=
διον, αλλ επί/την λυχνίαν. και λάμπει πά
σι/τοις εν/τη οικία. ούτως λαμψάτω/το
φως υμών έμπροσθεν/των ανθρώπων, ό=
πως ίδωσιν υμών/τα καλά έργα. και δοξά=
σωσι/τον πατέρα υμών/τον εν/τοις ουρα=
νοίς. μη νομίσητε ότι ήλθον καταλύσαι
/τον νόμον η/τους προφήτας. ουκ ήλθον κα
ταλύσαι, αλλά πληρώσαι. αμήν γαρ λέ=
γω υμίν, εώς αν παρέλθη/ο ουρανός και/η
γη, ιώτα εν η μία κεραία ου μή παρέλθη
από/του νόμου έως αν πάντα γένηται. ος
εάν ουν λύση μίαν/των εντολών τούτων
/των ελαχίστων και διδάξει ούτως/τους αν
θρώπους, ελάχιστος κληθήσεται εν/τη βασι
λεία/των ουρανών. ος δάν ποιήση και δι=
δάξη, ούτος μέγας κληθήσεται εν/τη βασι=
λεία/των ουρανών, λέγω γαρ υμίν ότι εάν
μη περισσεύση/η δικαιοσύνη υμών πλείον
/των γραμματέων και φαρισαίων, ου μή ει
σέλθητε εις/την βασιλείαν/των ουρανών. η=
κούσατε ότι ερρέθη/τοις αρχαίοις. ου φονεύ
σεις. ος δαν φονεύση, ένοχος έσται/τη κρί=

roſolymis ⁊ de iudea ⁊ de tranſ=
iordanem. Cap.5.
Videns autem turbas aſcendit in mõ= A
tem: ⁊ cum ſediſſet acceſſerunt
ad eum diſcipuli eius. ⁊ aperiens Luce.6.c.
os ſuum docebat eos dicens.
Beati pauperes ſpiritu: quoniã ipſoꝝ
eſt regnum celorum. Beati Luce.6.c.
qui lugent: quoniam ipſi conſolabunt̃.
Beati mites: quoniam ipſi poſſidebũt
terram. Beati qui eſuriunt
⁊ ſitiunt iuſticiam: quoniaꝫ ipſi
ſaturabuntur. Beati miſericordes qm̃
ipſi miaꝫ ꝯſequentur. Beati mũdo
corde: quoniam ipſi deum videbunt.
Beati pacifici: quoniam ipſi filij dei
vocabunt̃. Bti q̃ ꝑſecutionẽ patiunt̃ ꝓ= 1.Pet.3.c.
pter iuſticiam: quoniam ipſorum eſt re=
gnum celorum. Beati eſtis cum male= Luce.6.d.
dixerint vobĩ hoĩes ⁊ ꝑſecuti vos fuerint ⁊
malũ aduerſũ vos mẽtiẽtes ⌊dixerint oẽ
ꝑꝑ me. Gaudete ⁊ exultate: qm̃ mer= B
ces veſtra copioſa eſt in celis. Sic
.n. ꝑſecuti ſũt ꝓphãs q̃ fuerũt añ vos.
Vos eſtis ſal terre. Quod ſi Mar.9.g. Luce.14.g
ſal euanuerit: in quo ſalietur? Ad ni=
hilũ valꝫ vltra: niſi vt mittat̃ foras: ⁊ ꝯ
culcetur ab hominibus. Vos eſtis
lux mundi. Non poteſt ciuitas Mar.4.d.
abſcondi ſupra montẽ poſita: neqꝫ accẽ= Luce.8.c. ⁊.11.c.
dunt lucernam ⁊ ponunt eã ſub modio:
ſꝫ ſuper cãdelabrũ vt luceat omnibus
qui in domo ſunt. Sic luceat Rom.12.d.
lux veſtra coram hominibus: vt
videant opera veſtra bona: ⁊ glorificẽt
patrem veſtrum qui in celis eſt.
Nolite putare qm̃ veni ſoluere
legem aut prophetas. Non veni ſol=
uere: ſed adimplere. Amen quippe di= Luce.16.d.
co vobis: donec tranſeat celum ⁊
terra: iota vnũ aut apex vnus nõ p̃te= C
a lege: donec om̃ia fiãt. Qui ⌊ribit Jacob.2.b.
ergo ſoluerit vnum de mandatis iſtis Actu.1.a.
minimis ⁊ docuerit ſic ho= Jacob.1.d.
mines: minimus vocabitur in regno
celorũ. Qui autem fecerit ⁊ docuerit:
hic magnus vocabitur in regno
celorũ. Dico autem vobis: qꝛ niſi
abundauerit iuſticia veſtra pluſqꝫ
ſcribarum ⁊ phariſeorum: non intrabi
tis in regnum celorum. Audiſtis Exo.20.b.
qꝛ dictum eſt antiquis non occides: Deut.5.b.
qui autez occiderit reus erit iudicio. Jacob.5.b.

© Biblioteca Nacional de España

σει. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζό-
μενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ, ἔνοχος ἔσ-
ται τῇ κρίσει. ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ. ὃς
δ᾽ ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν
τοῦ πυρός. ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν
σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ μνησθῇς
ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄ-
φες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυ-
σιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγη-
θι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσ-
φερε τὸ δῶρόν σου. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντι-
δίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ᾽
αὐτοῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ
κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ,
καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. ἀμὴν λέγω σοι
οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν
ἔσχατον κοδράντην. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη
οὐ μοιχεύσεις. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι
πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆ-
σαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς
σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ
σοῦ. συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν
τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμα
σου βληθῇ εἰς γέενναν, καὶ εἰ ἡ δεξιά σου
χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ. συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπό-
ληται ἓν τῶν μελῶν σου. καὶ μὴ ὅλον τὸ
σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. ἐρρέθη δὲ ὅ-
τι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δό-
τω αὐτῇ ἀποστάσιον. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν.
ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν
μοιχᾶσθαι. καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γα-
μήσῃ, μοιχᾶται. πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέ-
θη τοῖς ἀρχαίοις. οὐκ ἐπιορκήσεις. ἀποδώ-
σεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. ἐγὼ δὲ
λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως. μήτε ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θεοῦ. μήτε
ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν
αὐτοῦ. μήτε εἰς ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις
ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως μήτε ἐν τῇ
κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν
τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ἔστω δὲ
ὁ λόγος ὑμῶν. ναὶ ναί. οὒ οὔ. τὸ δὲ πε-
ρισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. ἠ-
κούσατε ὅτι ἐρρέθη. ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλ-
μοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. ἐγὼ δὲ λέ-
γω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ. ἀλλ᾽
ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγό-
να, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. καὶ τῷ
θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου

Ego aūt dico vobis: q2 ois q̄ irascitur
fratri ſuo: reus erit
iudicio. Qui autē dixerit fratri ſuo
racha: reus erit concilio. Qui
autem dixerit fatue: reus erit gehenne — D
ignis. Si ergo offers munus — Leui. 22. a.
tuum ad altare: et ibi recordatus fueris — Eccl. 35. c.
q2 frater tuus h3 aliqd aduerſu3 te: re — Deut. 15. a / Mala. 1. b.
linque ibi munus tuum ante altare: — Luce. 12. g.
et vade prius reconciliare — c. recōciliare ipatiui mōi paie vocis.
fratri tuo: et tunc veniens offeres
munus tuū. Eſto ꝯſentiēs aduerſario — j. 18. g.
tuo cito dum es cum — Exo. 20. c.
eo in via: ne forte tradat te aduerſari9 — Prou. 6. c.
iudici: et iudex tradat te miniſtro: — Jacob. 2. b.
et in carcerem mittaris. Amē dico tibi
non exies inde donec reddas nouiſſimū q̄drātē. Audiſtis q2 dictū ē
non mechaberis. ego aūt dico vobis: q2
ois qui viderit mulierem ad ꝯcupiſcen
dum eam: iam mechatus eſt eā in cor-
de ſuo. Quod ſi oculus tuus dexter — E
ſcandalizat te: erue eum et proiice abs
te. Expedit enim tibi vt pereat vnum
membrorum tuorum: q̄ totum corpus
tuū mittat in gehēnā. Et ſi dextera manus tua
ſcandalizat te: abſcide eā et
proiice abs te. Expedit eni3 tibi vt pe-
reat vnum membrorū tuorum q̄ totum
corp9 tuū eat in gehēnā. Dictū ē aūt: — Deu. 24. a.
q̄cūq3 dimiſerit vxorē ſuā: det — j. 19. b.
ei libellum repudij. Ego aūt dico vobis — Mar. 10. a.
q2 omnis qui dimiſerit vxorem ſuam — Luce. 19. d.
excepta cauſa fornicationis: facit eam
mechari: et qui dimiſſam duxerit:
adulterat. Iterum audiſtis q2 dictum — Leui. 19. b.
eſt antiquis: non periurabis: reddes — F
aūt domino iuramenta tua. Ego aūt
dico vobis: non iurare omnino neq3 p
celum: quia thronus dei eſt: neq3
per terram: q2 ſcabellum eſt pedum
eius. Neq3 p hieroſolymā: q2 ciuitas
eſt magni regis. Neq3 per
caput tuū iuraueris: q2 non potes vnū
capillum albū facere aut nigrū. Sit aūt — Jacob. 5. c.
ſermo veſter: eſt ē: non nō: quod autē — Exod. 21. c.
his abundantius eſt: a malo eſt. Au- — Deu. 19. d.
diſtis q2 dictum eſt oculum pro oculo:
et dentem pro dente. Ego autē dico
vobis non reſiſtere malo. Sed ſi — Luce. 6. d.
quis te percuſſerit in dexterā maxillā tuā3
prebe illi et alteram: et ſi quis vult tecū in iudicio ꝯtēdere et tuni-
cam tuam

© Biblioteca Nacional de España

λαβείν, άφες αυτώ και το ιμάτιον. και όστις σε αγγαρεύσει μίλιον εν, ύπαγε μετ' αυτού δύο. τω αιτούντι σε, δίδου. και τον θέλοντα από σου δανείσασθαι, μη αποστραφής. ηκούσατε ότι ερρέθη αγαπήσεις τον πλησίον σου, και μισήσεις τον εχθρόν σου. εγώ δε λέγω υμίν, αγαπάτε τους εχθρούς υμών, ευλογείτε τους καταρωμένους υμάς. καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς. και προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς, και διωκόντων υμάς. όπως γένησθε υιοί του πατρός υμών του εν τοις ουρανοίς. ότι τον ήλιον αυτού ανατέλλει επί πονηρούς και αγαθούς, και βρέχει επί δικαίους και αδίκους. εάν γάρ αγαπήσητε τους αγαπώντας υμάς, τίνα μισθόν έχετε. ουχί και οι τελώναι το αυτό ποιούσι. και εάν ασπάσησθε τους φίλους υμών μόνον, τι περισσόν ποιείτε. ουχί και οι τελώναι ούτως ποιούσιν. έσεσθε ουν υμείς τέλειοι, ώσπερ ο πατήρ υμών ο εν τοις ουρανοίς τέλειος εστί. Cap. 6.

Προσέχετε την ελεημοσύνην υμών μη ποιείν έμπροσθεν των ανθρώπων, πρός το θεαθήναι αυτοίς. ει δέ μήγε, μισθόν ουκ έχετε παρά τω πατρί υμών τω εν τοις ουρανοίς. όταν ουν ποιής ελεημοσύνην, μη σαλπίσης έμπροσθεν σου ώσπερ οι υποκριταί ποιούσιν εν ταις συναγωγαίς και εν ταις ρύμαις. όπως δοξασθώσιν υπό των ανθρώπων. αμήν λέγω υμίν, απέχουσι τον μισθόν αυτών. σου δε ποιούντος ελεημοσύνην, μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η δεξιά σου. όπως η σου η ελεημοσύνη εν τω κρυπτώ. και ο πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ, αυτός αποδώσει σοι εν τω φανερώ. και όταν προσεύχη, ουκ έση ώσπερ οι υποκριταί. ότι φιλούσιν εν ταις συναγωγαίς και εν ταις γωνίαις των πλατειών εστώτες προσεύχεσθαι. όπως αν φανώσι τοις ανθρώποις, αμήν λέγω υμίν, ότι απέχουσι τον μισθόν αυτών. συ δε όταν προσεύχη, είσελθε εις το ταμιείον σου. και κλείσας την θύραν σου, πρόσευξαι τω πατρί σου τω εν τω κρυπτώ. και ο πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ αποδώσει σοι εν τω φανερώ. προσευχόμενοι δε μη βαττολογήσητε ώσπερ οι εθνικοί. δοκούσι γάρ ότι εν τη πολυλογία αυτών εισακουσθήσονται. μη ουν ομοιωθήτε αυτοίς. οίδε γαρ ο πατήρ υμών ων χρείαν έχετε προ του υμάς αιτήσαι αυτόν. ούτως ουν προσεύχεσθε υμείς. πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς. αγιασθήτω το όνομα σου. ελθέτω η βασιλεία σου. γενηθήτω το θέλη

tollere: dimitte ei et palliū. Et quicūq̧ te āgariauerit mille paſſus: vade cū illo ⁊ alia duo. Qui āt petit a te: da ei: ⁊ G
volenti mutuare a te ne auertaris.
Audiſtis quia dictum eſt: diliges Leui. 19.c.
primū tuū: ⁊ odio habebis īimicū tuū Luce. 6.d. Rom. 12.d.
Ego aūt dico vobis: diligite inimicos Actu. 7.d.
veſtros
benefacite his qui oderunt vos: et
orate pro perſequentibus ⁊ calūniātib⁹
vos: vt ſitis filij
patris veſtri qui in celis eſt: qui
ſolem ſuū oriri facit ſup bonos ⁊ ma
los: et pluit ſuper iuſtos ⁊ iniuſtos.
Si.n. diligitis eos q̄ vos publicani Luce. 6.c
diligunt: quā mercedē hēbitis: Nōne ⁊
hoc faciunt. Et ſi ſalutaueritis fratres
veſtros tm̄ quid ampli⁹ facitis: Nonne et ethnici hoc faciunt: Eſtote
ergo vos perfecti ſicut ⁊ pater veſter
celeſtis perfectus eſt. Cap. 6.

Attendite ne iuſticiam veſtram fa A
ciatis coram hominibus vt
videamini ab eis: alioq̄n mercedē nō habebitis apud patrem veſtrum qui in celis eſt. Cū ergo facis elemoſynā: noli tuba canere ante te ſicut hypocrite
faciunt in ſynagogis et in
vicis vt honorificentur ab hominibus.
Amen dico vobis receperūt mercedem
ſuā. Te aūt faciēte elemoſynā: neſciat
ſiniſtra tua quid faciat dextera tua:
vt ſit elemoſyna tua in abſcondito:
et pater tuus qui videt in abſcondito:
reddet tibi. Et cum
oratis non eritis ſicut hypocrite
qui amant in ſynagogis et in
angulis platearum ſtantes orare
vt videantur ab hominibus.
Amē dico vobis: receperunt mercedē
ſuam. Tu autē cum oraueris intra in
cubiculum tuum: et clauſo oſtio:
ora patrem tuum in abſcondito:
et pater tuus qui videt in abſcōdito:
reddet tibi. Orantes B
āt nolite multū loqui ſicut ethnici faciūt
Putāt enim q̧ in multiloquio ſuo
exaudiantur. Nolite ergo aſſimilari
eis. Scit enim pater veſter q̄d op⁹ ſit
vobis anteq̧ petatis eum. Sic Luce. 11. a.
ergo vos orabitis. Pater noſter qui es Rom. 8.d. J. 26.d.
in celis ſanctificetur nomen tuum.
Adueniat regnum tuum. Fiat volun-

© Biblioteca Nacional de España

✠ In exēplari
b9 grecoꝝ poſt
hec v̄ba oꝛōis
dn̄ice vꝫ. Sꝫ li
bera nos a ma
lo: ſtatī ſeq̄tur
ότι σου εσ
τιν η βασι
λεια και η
δύναμις
και η δόξα
εις τους
αιώνας.
Idest. Quoni
am tuū eſt re
gnū ⁊ potētia ⁊
glīa in ſecula.
Sed aduerten
dū qꝺ in miſſa
grecoꝝ poſtq̄ꝫ
choꝛ9 dicit illa
v̄ba oꝛōis dn̄i
ce.ſ. Sꝫ libera
nos a malo: ſa
cerdos rn̄det i
ſta v̄ba ſupꝛa
dicta.ſ. qm̄ tuū
eſt regnuꝫ. ⁊c̄.
et dicunt greci
qꝺ ſolus ſacer
dos pōt pnūci
are illa v̄ba et
nō ali9. ⁊ ſic ma
gis credibile vi
det̄ qꝺ iſta ver
ba non ſint de
integritate oꝛō
nis dn̄ice: ſꝫ qꝺ
vicio aliquoꝝ
ſcriptoꝝ fuerīt
hic īſerta nā vi
dētes qꝺ publi
ce diceret̄ ī miſ
ſa crediderunt
eſſe de textu. et
lꝫ btūs chriſo-
ſtom9 ī ſuis cō
mētarijs ſuper
Mattheū ho-
me.20. expōat
iſta v̄ba tāq̄ꝫ ſi
eſſet de textu:
veriſimili9 tn̄
p̄ſumit̄ iā ſuis
t̄poꝛib9 oꝛigīa
lia ī iſto paſſu
fuiſſe coꝛrupta
ex q̄ nulli9 lati-
noꝝ ēt ex ātiq̄ſ
ſimis īterpreti
b9 ſiue tractato
rib9 legat̄ d̄ hiſ
v̄bis aliquā fe
ciſſe mētionēꝫ.

μα σου ως εν ουρανώ και επί / της γης. / τον
άρτον ημών / τον επιούσιον δος ημίν σήμε=
ρον. και άφες ημίν / τα οφειλήματα ημών. ως
και ημείς αφίεμεν / τοις οφειλέταις ημών. και
μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν. αλλά ρύ
σαι ημάς από / του πονηρου. ✠ αμήν. εάν γαρ
αφήτε / τοις ανθρώποις / τα παραπτώματα
αυτών, αφήσει και υμίν / ο πατήρ υμών / ο
ουράνιος. εάν δε μη αφήτε / τοις ανθρώποις
/ τα παραπτώματα αυτών, ουδέ / ο πατήρ υ=
μών / ο ουράνιος αφήσει / τα παραπτώματα υ
μών. όταν δε νηστεύητε, μη γίνεσθε ώσπερ
/ οι υποκριταί σκυθρωποί. αφανίζουσι γαρ
/ τα πρόσωπα αυτών, όπως φανώσι / τοις αν=
θρώποις νηστεύοντες. αμήν λέγω υμίν ότι
απέχουσι / τον μισθόν αυτών. συ δε νηστεύ
ων, άλειψαι σου / την κεφαλήν, και / το πρό=
σωπον σου νίψαι, όπως μη φανής / τοις αν=
θρώποις νηστεύων, αλλά / τω πατρί σου / τω
εν / τω κρυπτώ. και / ο πατήρ σου / ο βλέπων
εν / τω κρυπτώ, αποδώσει σοι. μη θησαυρί=
ζετε υμίν θησαυρούς επί / της γης, όπου σης
και βρώσις αφανίζει, και όπου κλέπται διο=
ρύσσουσι και κλέπτουσι. θησαυρίζετε δε υ=
μίν θησαυρούς εν ουρανώ, όπου ούτε σης
ούτε βρώσις αφανίζει, και όπου κλέπται ου
διορύσσουσιν ουδέ κλέπτουσιν. όπου γαρ
εστίν / ο θησαυρός υμών, εκεί έσται και / η καρ
δία υμών. / ο λύχνος / του σώματος εστίν / ο
οφθαλμός. εάν ουν / ο οφθαλμός σου α=
πλούς η, όλον / το σώμα σου φωτεινόν έσ=
ται. εάν δε / ο οφθαλμός σου πονηρός η, ό=
λον / το σώμα σου σκοτεινόν έσται. ει ουν / το
φως / το εν σοι σκότος εστί, / το σκότος πό=
σον. ουδείς δύναται δυσί κυρίοις δουλεύ=
ειν. η γαρ / τον ένα μισήσει, και / τον έτερον α=
γαπήσει, η ενός ανθέξεται και / του ετέρου κα
ταφρονήσει. ου δύνασθε θεώ δουλεύειν και
μαμωνά. διά τούτο λέγω υμίν. μη μεριμ=
νάτε / τη ψυχή υμών τι φάγητε και τι πίητε.
μηδέ / τω σώματι υμών τι ενδύσησθε. ουχί
/ η ψυχή πλείον εστί / της τροφής και / το σώ=
μα / του ενδύματος. εμβλέψατε εις / τα πετει=
νά / του ουρανού, ότι ου σπείρουσιν ουδέ
θερίζουσιν. ουδέ συνάγουσιν εις αποθήκας,
και / ο πατήρ υμών / ο ουράνιος τρέφει αυτά.
ουχ υμείς μάλλον διαφέρετε αυτών. τις δε
εξ υμών μεριμνών δύναται προσθείναι επί /
την ηλικίαν αυτού πήχυν ένα, και περί ενδύ
ματος τι μεριμνάτε. καταμάθετε / τα κρίνα
/ του αγρού πως αυξάνει. ου κοπιά ουδέ νή
θει. λέγω δε υμίν, ότι ουδέ / ο σολομών εν
πάση / τη δόξη αυτού περιεβάλετο ως εν του

tas tua ſicut in celo et in terra.
Panē nr̄ꝫ ſupſubſtātialē da nobis ho-
die. Et dimitte nobis debita nr̄a: ſicut
⁊ nos dimittim9 debitoꝛib9 noſtris. Et
ne nos inducas in tēptationē. Sed li-
bera nos a malo. Amen. Si enim Mar.11.d.
dimiſeritis hominibus peccata
eoꝛum: dimittet et vobis pater veſter
celeſtis delicta veſtra. Si aūt nō dimi-
nec pater veſter ⌊ ſeritis hominibus:
dimittet vobis peccata veſtra.
Cum autē ieiunatis: nolite fieri ſicut
hypocrite triſtes. Exterminant enim
facies ſuas: vt appareant hominibus
ieiunantes. Amen dico vobis quia
receperunt mercedē ſuā. Tu āt cū ieiu- C
nas: vnge caput tuum ⁊ faciem
tuam laua: ne videaris hominibus
ieiunans ſed patri tuo qui eſt
in abſcōſo: et pater tuus qui videt
in abſcōſo reddet tibi. Nolite theſau-
rizare vobis theſauros ī terra vbi erugo
⁊ tinea demolitur: et vbi fures effodi-
unt et furantur. Theſaurizate aūt vobis Lucc.12.e.
theſauros in celo vbi nec erugo Mar.10.c.
nec tinea demolitur: ⁊ vbi fures non
effodiunt nec furantur. Ubi enim
eſt theſaurus tuus: ibi eſt et coꝛ
tuum. Lucerna coꝛpoꝛis tui eſt Luce.11.c.
oculus tu9. Si igitur oculus tuus fue-
rit ſimplex: totū coꝛpus tuū lucidū erit.
Si aūt oculus tuus nequā fuerit totū
coꝛpus tuū tenebroſum erit. Si ergo
lumē qꝺ ī te ē tenebre ſt: ipe tenēbre q̄nte
Nēo pt̄ duob9 dn̄is ſeruire. ⌊ erūt. Lucc.16.c.
Aut ei vnū odio hēbit ⁊ alteꝝ diliget:
aūt vnū ſuſtinebit ⁊ alterum cōtemnet.
Non poteſtis deo ſeruire ⁊
mām̄one. Ideo dico vobis: ne ſolliciti Lucc.12.c.
ſitis aīe veſtre quid manducetis:
neq̄ꝫ coꝛpoꝛi veſtro quid īduamī. Nōne
anima plus eſt q̄ꝫ eſca et coꝛpus pluſq̄ꝫ
veſtimētum? Reſpicite volatilia D
celi que non ſerunt neq̄ꝫ
metunt: neq̄ꝫ congregant in hoꝛrea:
et pr̄ veſter celeſtis paſcit illa. ⌈ aūt
Nōne vos magis pluris eſtis illis? Quis
veſtrū cogitans pōt adijcere ad
ſtaturā ſuā cubitū vnū? Et d̄ veſtimētis
quid ſolliciti eſtis. Conſiderate lilia Lucc.12.d.
agri quō creſcūt. non laboꝛāt neq̄ꝫ nēt.
Dico aūt vobis qm̄ nec ſalomon in
oi glīa ſua coopt9 ē ſicut vnū ex iſtis.

© Biblioteca Nacional de España

των. ει δε τον χορτον του αγρου σημερον
οντα, και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον
ο θεος ουτως αμφιεννυσιν, ου πολλω μαλ
λον υμας ολιγοπιστοι. μη ουν μεριμνησητε
λεγοντες τι φαγωμεν η τι πιωμεν, η τι πε
ριβαλωμεθα. παντα γαρ ταυτα τα εθνη ε
πιζητει. οιδε γαρ ο πατηρ υμων ο ουρανι-
ος οτι χρηζετε τουτων απαντων. ζητειτε δε
πρωτον την βασιλειαν του θεου και την δι
καιοσυνην αυτου, και ταυτα παντα προσ-
τεθησεται υμιν. μη ουν μεριμνησητε εις την
αυριον. η γαρ αυριον μεριμνησει τα εαυ-
της. αρκετον τη ημερα η κακια αυτης. Cap. 7.

Μη κρινετε ινα μη κριθητε. εν ω γαρ κρι
ματι κρινετε, κριθησεσθε. και εν ω με-
τρω μετρειτε, αντιμετρηθησεται υμιν. τι δε
βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του
αδελφου σου, την δε εν τω σω οφθαλμω
δοκον ου κατανοεις. η πως ερεις τω αδελ
φω σου αφες εκβαλω το καρφος απο του
οφθαλμου σου, και ιδου η δοκος εν τω οφ
θαλμω σου. υποκριτα εκβαλε πρωτον την
δοκον εκ του οφθαλμου σου, και τοτε δια
βλεψεις εκβαλειν το καρφος εκ του οφθαλ-
μου του αδελφου σου. μη δοτε το αγιον
τοις κυσι, μηδε βαλητε τους μαργαριτας
υμων εμπροσθεν των χοιρων, μηποτε κατα
πατησωσιν αυτους εν τοις ποσιν αυτων,
και στραφεντες ρηξωσιν υμας. αιτειτε, και
δοθησεται υμιν. ζητειτε, και ευρησετε. κρου
ετε, και ανοιγησεται υμιν. πας γαρ ο αι-
των λαμβανει. και ο ζητων ευρισκει. και τω
κρουοντι ανοιγησεται. η τις εστιν εξ υμων
ανθρωπος, ον εαν αιτηση ο υιος αυτου αρ
τον, μη λιθον επιδωσει αυτω. η και εαν ιχ
θυν αιτηση, μη οφιν επιδωσει αυτω. ει ουν
υμεις πονηροι οντες, οιδατε δοματα αγα-
θα διδοναι τοις τεκνοις υμων, ποσω μαλ-
λον ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις δω
σει αγαθα τοις αιτουσιν αυτον. παντα ουν
οσα αν θελητε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρω-
ποι, ουτως και υμεις ποιειτε αυτοις. ου-
τως γαρ εστιν ο νομος και οι προφηται. ει
σελθετε δια της στενης πυλης. οτι πλατεια
η πυλη και ευρυχωρος η οδος η απαγου-
σα εις την απωλειαν. και πολλοι εισιν οι ει
σερχομενοι δι αυτης. τι στενη η πυλη και
τεθλιμμενη η οδος η απαγουσα εις την ζω
ην, και ολιγοι εισιν οι ευρισκοντες αυτην.
προσεχετε δε απο των ψευδοπροφητων,
οιτινες ερχονται προς υμας εν ενδυμασι
προβατων, εσωθεν δε εισι λυκοι αρπαγες.
απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυ-

Si enim fenum agri quod hodie
eſt ⁊ cras in clibanū mittitur
deus ſic veſtit: quanto magis [eſſe
vos modice fidei? Nolite ergo ſolliciti
dicētes qd̄ mādūcabim⁹: aut qd̄ bibem⁹
aut quo operiemur. Hec eñ oīa gētes i[n]quirūt.
Scit enim pater veſter
q[uia] his omnib⁹ indigetis. Querite ergo — Luce. 12. d.
primum regnum dei et iuſticiam
eius ⁊ hec omnia adijcientur
vobis. Nolite ergo ſolliciti eē i[n] craſtinū.
Craſtin⁹ eñ dies ſollicit⁹ erit ſibiipſi.
Sufficit diei malicia ſua. Cap. 7.

Nolite iudicare: et nō iudicabimi. — A
In quo eñ iudicio iudicaueritis iu- — Luce. 6. f. Rom. 14. a
dicabimi. ⁊ i[n] q̄ meſura menſi fueritis re — 1. Cor. 4. a.
metiet[ur] vobis. Quid aūt vides feſtucā in — Jacob. 4. c.
oculo fr̄is tui: et trabē in oculo tuo — Marc. 4. c.
nō vides? Aut quō dicis fratri — Luce. 6. f.
tuo: ſine eijciam feſtucam de
oculo tuo: ⁊ ecce trabes eſt in oculo
tuo? Hypocrita eijce primum
trabē de oculo tuo: et tunc videbis
eijcere feſtucam de oculo
fratris tui. Nolite ſanctum dare — i. 15. c.
canibus: neq̄ mittatis margaritas
veſtras ante porcos: ne forte conculcēt
eas pedibus ſuis:
et canes cōuerſi dirūpāt vos. Petite ⁊ — Luce. 11. b. Rom. 10. c.
dabitur vobis: querite ⁊ inuenietis: pul-
ſate ⁊ aperietur vobis. Omis eñ q̄ petit — B
accipit: ⁊ qui querit inuenit: et
pulſāti aperiet[ur]. Aut quis eſt ex vobis
homo quē ſi petierit filius ſuus panē:
nūquid lapidē porriget ei? Aut ſi piſcē
petierit: nūqd̄ ſerpētē porriget ei? Si
ergo vos cū ſitis mali noſtis bona data
dare filijs veſtris: quanto magis
pater veſter qui in celis eſt dabit
bona petētib⁹ ſe? Omnia ergo — Luce. 6. c. Tobi. 4. c. Gal. 5. c.
quecūq̄ vultis vt faciant vobis hoīes
et vos facite illis. Hec
eſt enim lex ⁊ prophete. Intrate — Luce. 13. c.
per anguſtam portam: quia lata
porta et ſpacioſa via eſt que ducit
ad perditionē: et multi ſūt qui intrāt
per eam. Quam anguſta porta et
arta via eſt que ducit ad vitam:
et pauci ſunt qui inueniunt eam.
Attendite a falſis prophetis
qui veniunt ad vos in veſtimentis — i. 25. c.
ouiū: intrinſecus aūt ſūt lupi rapaces.
A fructibus eorum cognoſcetis eos.

© Biblioteca Nacional de España

τούς. μήτι συλλέγουσιν από ακανθών στα
φυλήν, η από τριβόλων σύκα. ούτω παν
δένδρον αγαθόν καρπούς καλούς ποιεί.
το δε σαπρόν δένδρον, καρπούς πονηρούς
ποιεί. ου δύναται δένδρον αγαθόν καρ=
πούς πονηρούς ποιείν, ουδέ δένδρον σα=
πρόν καρπούς καλούς ποιείν. παν δένδρον
μη ποιούν καρπόν καλόν, εκκόπτεται και
εις πυρ βάλλεται. άραγε από των καρπών
αυτών επιγνώσεσθε αυτούς. ου πας ο λέ
γων μοι κύριε κύριε, εισελεύσεται εις την
βασιλείαν των ουρανών, αλλ ο ποιών το
θέλημα του πατρός μου του εν ουρανοίς.
πολλοί ερούσι μοι εν εκείνη τη ημέρα. κύ
ριε, κύριε, ου τω σω ονόματι προεφητεύσα
μεν, και τω σω ονόματι δαιμόνια εξεβάλο=
μεν, και τω σω ονόματι δυνάμεις πολλάς ε
ποιήσαμεν. και τότε ομολογήσω αυτοίς ό=
τι ουδέποτε έγνων υμάς. αποχωρείτε απ' ε
μού οι εργαζόμενοι την ανομίαν. πας ουν
όστις ακούει μου τους λόγους τούτους
και ποιεί αυτούς ομοιώσω αυτόν ανδρί
φρονίμω, όστις ωκοδόμησε την οικίαν αυ=
τού επί τήν πέτραν. και κατέβη η βροχή, και
ήλθον οι ποταμοί, και έπνευσαν οι άνεμοι,
και προσέπεσον τη οικία εκείνη και ουκ έπε
σε. τεθεμελίωτο γαρ επί την πέτραν. και
πας ο ακούων μου τους λόγους τούτους,
και μη ποιών αυτούς, ομοιωθήσεται αν=
δρί μωρώ, όστις ωκοδόμησε την οικίαν αυ=
τού επί την άμμον. και κατέβη η βροχή, και
ήλθον οι ποταμοί, και έπνευσαν οι άνεμοι
και προσέκοψαν τη οικία εκείνη και έπεσε.
και ην η πτώσις αυτής μεγάλη. και εγένε=
το ότε συνετέλεσεν ο ιησούς τους λόγους
τούτους, εξεπλήσσοντο οι όχλοι επί τη δι=
δαχή αυτού. ην γαρ διδάσκων αυτούς
ως εξουσίαν έχων, και ουχ ως οι γραμμα
τείς.

Cap̃.8.

Καταβάντι δε αυτώ από του όρους, ήκο
λούθησαν αυτώ όχλοι πολλοί. και ι=
δού λεπρός ελθών, προσεκύνει αυτώ λέ=
γων. κύριε εάν θέλης, δύνασαί με καθαρί=
σαι. και εκτείνας την χείρα ήψατο αυτού ο
ιησούς λέγων. θέλω. καθαρίσθητι. και ευθέ
ως εκαθαρίσθη αυτού η λέπρα. και λέγει αυ
τώ ο ιησούς. όρα μηδενί είπης. αλλά ύπα=
γε σεαυτόν δείξον τω ιερεί. και προσένεγκε
το δώρον ο προσέταξε μωσής εις μαρτύρι
ον αυτοίς. εισελθόντι δε αυτώ εις καπερνα
ούμ, προσήλθεν αυτώ εκατόνταρχος παρα
καλών αυτόν και λέγων. κύριε ο παις μου
βέβληται εν τη οικία παραλυτικός δεινώς

Nunquid colligũt de ſpinis vuas: C
aut de tribulis ficus. Sic omnis Lucc.6.f.
arboꝛ bona fructus bonos facit:
mala autem arboꝛ fructus malos
facit. Non poteſt autẽ arboꝛ bona
malos fruct9 facẽ: neq; arboꝛ mala
bonos fructus facere. Oĩs arboꝛ ſup̃.3.d.
que nõ facit fructũ bonũ: excidetur et
in ignem mittetur. Igitur ex fructibus Rom̃.2.b.
eoꝛũ cognoſcetis eos. Nõ oĩs qui di=
cit mihi dñe domine: intrabit in Luce.6.g.
regnũ celoꝝ: ſed q̃ facit ┌regnũ celoꝝ.
volũtatẽ pr̃is mei q̃ i celis ẽ: ip̃e itrabit i
Multi dicẽt mihi in illa die: domine
dñe nõne in noĩe tuo pꝛophetauimus:
ꝛ in noĩe tuo demonia eiecimus:
ꝛ in noĩe tuo virtutes multas fecimus
et tunc confiteboꝛ illis: quia
nunq̃ noui vos. Diſcedite a me omnes Lucc.13.f. j.25.g.
qui operamini iniquitatem. Oĩs ergo D
qui audit verba mea hec
et facit ea: aſſimilabitur viro
ſapienti qui edificauit domum ſuam
ſupꝛa petram: ꝛ deſcendit pluuia et
venerunt flumina: ꝛ flauerunt venti:
ꝛ irruerũt in domum illã ꝛ nõ cecidit.
Fundata enim erat ſupꝛa petram. Et Luce.6.g.
omnis qui audit verba mea hec:
ꝛ non facit ea: ſimilis erit viro
ſtulto qui edificauit domum ſuam
ſuper arenam: ꝛ deſcendit pluuia: et
venerunt flumina: ꝛ flauerunt venti:
ꝛ irruerunt in domum illam ꝛ cecidit:
ꝛ fuit ruina eius magna. Et factũ eſt Marc.1.d. Lucc.2.g.
cum conſũmaſſet ieſus verba
hec: admirabantur turbe ſuper doctri=
na eius. Erat enim docens eos
ſicut poteſtatẽ habens: ꝛ non ſicut ſcri
be eoꝛum et phariſei.

Cap̃.8.

Cũ ãt deſcẽdiſſet ieſus de mõte: ſe A
cute ſunt eum turbe multe: ꝛ ecce Mar.1.g. Lucc.5.c.
lepꝛoſus veniens adoꝛabat eum dicẽs.
Domine ſi vis potes me mundare.
et extendens ieſus manũ tetigit eum h. Mũdare impati mõt paĩc vocis.
dicens. Uolo. Mundare. Et confeſti
mũdata eſt lepꝛa eius. Et ait illi j.9.f.ꝛ.12. b.ꝛ.15.c.
ieſus. Uide nemini dixeris ſed vade Marc.7.g.
oſtende te ſacerdoti: et offer ꝛ.9.b.
munus quod pꝛecepit moyſes in teſti=
moniũ illis. Cum aũt introiſſet caphar= Lucc.7.a. Johã.4.g
naum: acceſſit ad eum centurio: rogans
eum ꝛ dicẽs. Domine puer meus
iacet in domo paralyticus: ꝛ male

© Biblioteca Nacional de España

βασανιζόμενος. και λέγει αυτώ ο ιησούς.
εγώ ελθών θεραπεύσω αυτόν. και αποκρι=
θείς ο εκατόνταρχος έφη. κύριε ουκ ειμί ικα=
νός ίνα μου υπό την στέγην εισέλθης. αλλά
μόνον ειπέ λόγω, και ιαθήσεται ο παις μου.
και γαρ εγώ άνθρωπος ειμί υπό εξουσίαν, έ
χων υπ εμαυτόν στρατιώτας. και λέγω τού
τω πορεύθητι, και πορεύεται. και άλλω έρ
χου, και έρχεται. και τω δούλω μου ποίη=
σον τούτο, και ποιεί. ακούσας δε ο ιησούς ε
θαύμασε, και είπε τοις ακολουθούσιν. αμήν
λέγω υμίν, ουδέ εν τω ισραήλ τοσαύτην
πίστιν εύρον. λέγω δε υμίν ότι πολλοί α=
πό ανατολών και δυσμών ήξουσι, και ανα=
κλιθήσονται μετά αβραάμ και ισαάκ και ια=
κώβ εν τη βασιλεία των ουρανών. οι δε υιοί
της βασιλείας, εκβληθήσονται εις το σκότος
το εξώτερον. εκεί έσται κλαυθμός και ο βρυ
γμός των οδόντων. και είπεν ο ιησούς τω ε
κατοντάρχω. ύπαγε, και ως επίστευσας γε
νηθήτω σοι. και ιάθη ο παις αυτού εν τη ώ=
ρα εκείνη. και εισελθών ο ιησούς εις την οικί=
αν πέτρου, είδε την πενθεράν αυτού βεβλη=
μένην και πυρέσσουσαν. και ήψατο της χει=
ρός αυτής. και αφήκεν αυτήν ο πυρετός. και
ηγέρθη και διηκόνει αυτώ. οψίας δε γενο=
μένης, προσήνεγκαν αυτώ δαιμονιζομένους
πολλούς, και εξέβαλε τα πνεύματα λόγω.
και πάντας τους κακώς έχοντας, εθεράπευ=
σεν. όπως πληρωθή το ρηθέν διά ησαΐου του
προφήτου λέγοντος. αυτός τας ασθενείας
ημών ανέλαβε, και τας νόσους εβάστασεν.
ιδών δε ο ιησούς πολλούς όχλους περί
αυτόν, εκέλευσεν απελθείν εις το πέραν. και
προσελθών εις γραμματεύς, είπεν αυτώ.
διδάσκαλε ακολουθήσω σοι όπου εάν απέρ
χη. και λέγει αυτώ ο ιησούς. αι αλώπεκες
φωλεούς έχουσι, και τα πετεινά του ουρα
νού κατασκηνώσεις, ο δε υιός του ανθρώ=
που ουκ έχει πού την κεφαλήν κλίνη. έτε=
ρος δε των μαθητών αυτού είπεν αυτώ. κύ
ριε επίτρεψόν μοι πρώτον απελθείν και θά
ψαι τον πατέρα μου. ο δε ιησούς είπεν αυ
τώ. ακολούθει μοι. και άφες τους νεκρούς θά
ψαι τους εαυτών νεκρούς. και εμβάντι αυ=
τώ εις το πλοίον, ηκολούθησαν αυτώ οι μα
θηταί αυτού. και ιδού σεισμός μέγας εγένε
το εν τη θαλάσση. ώστε το πλοίον καλύπ=
τεσθαι υπό των κυμάτων. αυτός δε εκάθευ=
δε. και προσελθόντες οι μαθηταί αυτού ήγει
ραν αυτόν λέγοντες. κύριε σώσον ημάς, α=
πολλύμεθα. και λέγει αυτοίς. τι δειλοί εστέ
ολιγόπιστοι. τότε εγερθείς επετίμησε τοις

torquetur. Et ait illi ieſus.
Ego veniā & curabo eum. Et reſpōdēs
centurio ait. Domine non ſum dignꝰ
vt intres ſub tectum meum: ſed
tantum dic verbo & ſanabit puer meꝰ.
Nā & ego hō ſuꝫ ſub ꝑtāte ꝯſtitutꝰ hñs
ſub me milites: & dico huic
vade & vadit: & alio veni
& venit: & ſeruo meo fac
hoc & facit. Audiēs aūt ieſus mira= B
tus eſt: & ſequētibꝰ ſe dixit. Amen Luce.7.b.
dico vobis: nō inueni tantam
fidē i iſrael. Dico āt vobis: qꝫ mlti ab Luce.13.f.
oriēte & occidente venient & recumbent
cum abraam & yſaac & iacob
in regno celorum: filij autem
regni eijcientur in tenebras
exteriores. Ibi erit fletus & ſtridor Luce.13.f.
dentium. Et dixit ieſus centurioni: Luce.7.a.
vade: & ſicut credidiſti fiat
tibi. Et ſanatus eſt puer ex
illa hora. Et cū veniſſet ieſus in do Marci.1.c.
mū petri: vidit ſocrū eius iacentem Luce.4.f.
& febricitantem: & tetigit manum
eiꝰ & dimiſit eam febris: &
ſurrexit & miniſtrabat ei. Veſpere āt fa
cto obtulerūt ei multos demonia habē
tes: et eijciebat ſpiritus verbo:
& omnes male habentes curauit.
vt adimpleret quod dictum eſt ꝑ eſaiaꝫ
prophetaꝫ dicentem. Ipſe infirmitates Eſa.53.b.
nr̄as accepit: & egrotatiōes nr̄as portauit
Vidēs āt ieſus turbas mltas circū C
ſe: iuſſit diſcipl'os ire trans fretuꝫ. Et Luce.9.g.
accedens vnus ſcriba ait illi.
Magiſter ſequar te quocunqꝫ ieris.
Et dicit ei ieſus. Vulpes
foueas habent: & volucres celi
nidos: filius autem hominis 3.Reg.19.a
non habet vbi caput reclinet. Alius
aūt de diſcipulis eius ait illi. Domine
permitte me primū ire: & ſepelire
patrem meum. Jeſus aūt ait illi.
Sequere me: & dimitte mortuos ſepeli
lire mortuos ſuos. Et aſcendente eo
in nauiculam: ſecuti ſunt eum diſcipuli
eius: et ecce motus magnus factus eſt
in mari: ita vt nauicula operiretur
fluctibus. Ipſe vero dormiebat.
Et acceſſerunt ad eū diſcipuli eiꝰ: & ſuſci 2.Parali. 20.c.
tauerūt eū dicētes. Dñe ſalua nos peri
mꝰ. Et dicit eis ieſus. Quid timidi eſtis Mar.4.g.
modice fidei: Tūc ſurgens imperauit Luce.8.c.

© Biblioteca Nacional de España

ανέμοις και τη θαλάσση, και εγένετο γαλή-
νη μεγάλη. οι δε άνθρωποι εθαύμασαν λέ-
γοντες. ποταπός εστιν ούτος, ότι και οι ά-
νεμοι και η θάλασσα υπακούουσιν αυτώ.
και ελθόντι αυτώ εις το πέραν εις την χώ-
ραν των γεργεσηνών, υπήντησαν αυτώ
δύο δαιμονιζόμενοι εκ των μνημείων εξερ-
χόμενοι χαλεποί λίαν, ώστε μη ισχύειν τι-
νά παρελθείν διά της οδού εκείνης. και ιδού
έκραξαν λέγοντες. τι ημίν και σοι ιησού υ-
ιέ του θεού. ήλθες ώδε προ καιρού βασανί-
σαι ημάς. ην δε μακράν απ αυτών αγέλη
χοίρων πολλών βοσκομένη. οι δε δαίμο-
νες παρεκάλουν αυτόν λέγοντες. ει εκβάλ-
λεις ημάς, επίτρεψον ημίν απελθείν εις την α-
γέλην των χοίρων. και είπεν αυτοίς. υπάγε-
τε. οι δε εξελθόντες, απήλθον εις την αγέ-
λην των χοίρων. και ιδού ώρμησε πάσα η
αγέλη των χοίρων κατά του κρημνού εις
την θάλασσαν. και απέθανον εν τοις ύδασιν.
οι δε βόσκοντες έφυγον. και απελθόντες εις
την πόλιν απήγγειλαν πάντα, και τα των
δαιμονιζομένων. και ιδού πάσα η πόλις
εξήλθεν εις συνάντησιν τω ιησού. και ιδόν-
τες αυτόν, παρεκάλεσαν όπως μεταβή από
των ορίων αυτών. Cap. 9.

Και εμβάς εις το πλοίον, διεπέρασε, και
ήλθεν εις την ιδίαν πόλιν. και ιδού
προσέφερον αυτώ παραλυτικόν επί κλί-
νης βεβλημένον. και ιδών ο ιησούς την πί-
στιν αυτών, είπε τω παραλυτικώ. θάρσει τέκ-
νον, αφέωνται σοι αι αμαρτίαι σου. και ι-
δού τινές των γραμματέων είπον εν εαυ-
τοίς. ούτος βλασφημεί. και ιδών ο ιησούς
τας ενθυμήσεις αυτών, είπεν. ίνα τι υμείς
ενθυμείσθε πονηρά εν ταις καρδίαις υμών.
τι γαρ εστιν ευκοπώτερον. ειπείν αφέωνται
σου αι αμαρτίαι, η ειπείν έγειραι και περι-
πάτει. ίνα δε ειδήτε ότι εξουσίαν έχει ο υι-
ός του ανθρώπου επί της γης αφιέναι αμαρ-
τίας, τότε λέγει τω παραλυτικώ. εγερθείς,
άρον σου την κλίνην, και ύπαγε εις τον οί-
κον σου. και εγερθείς απήλθεν εις τον οί-
κον αυτού. ιδόντες δε οι όχλοι εθαύμασαν.
και εδόξασαν τον θεόν τον δόντα εξουσίαν
τοιαύτην τοις ανθρώποις. και παράγων ο
ιησούς εκείθεν, είδεν άνθρωπον καθήμενον
επί το τελώνιον ματθαίον λεγόμενον. και
λέγει αυτώ. ακολούθει μοι. και αναστάς η-
κολούθησεν αυτώ. και εγένετο αυτού ανα-
κειμένου εν τη οικία, και ιδού πολλοί τελώ-
ναι και αμαρτωλοί ελθόντες συνανέκειντο
τω ιησού και τοις μαθηταίς αυτού. και ι-

ventis ⁊ mari: ⁊ facta est tranquillitas
magna. Porro hoies mirati sūt dicen-
tes. Qualis est hic: quia venti
et mare obediunt ei. D
Et cū venisset iesus trās fretū in regio- Marc. 5. a.
nem gerasenorum: occurrerunt ei
duo hñtes demōia de monumētis exeū-
tes seui nimis: ita vt nemo posset
transire per viam illam. Et ecce
clamauerūt dicētes. Quid nobis ⁊ tibi
dei? Venisti huc añ tps torq̄re iesu fili
nos. Erat aūt non longe ab illis grex
porcoꝝ multoꝝ pascens. Demones hāt
rogabāt eum dicentes. Si eijcis Marci. 5. b
nos hinc: mitte nos in gregem Luce. 8. c.
porcorum. Et ait illis. Ite.
At illi exeuntes abierunt in
porcos. Et ecce magno ipetu abijt tot⁹
grex per preceps in
mare: et mortui sunt in aquis.
Pastores aūt fugerunt: et venientes in
ciuitatē nūciauerunt hec oīa: ⁊ de his
q̄ demōia habuerāt. Et ecce tota ciui
exijt obuiam iesu. Et viso tas
eo: rogabant eum vt transiret a
finibus eorum. Cap. 9.

Et ascēdēs ies⁹ i nauiculā trāsfreta- A
uit: i ciuitatē suā. Et ecce Marc. 2. a.
offerebant ei paralyticum Luce. 5. d.
iacentē in lecto. Vidēs aūt iesus fidē Johis. 5. a.
illorum: dixit paralytico. Confide fili.
Remittuntur tibi peccata tua. Et ecce
quidam de scribis dixerunt intra se.
Hic blasphemat. Et cum vidisset iesus
cogitationes eorum dixit. Vt quid
cogitatis mala in cordibus vestris.
Quid est facili⁹: dicere dimittunt tibi Marc. 2. b.
pctā tua: an dicere surge et ambula? Luce. 5. c.
Vt autem sciatis quia filius
hoīs hz ptātem in terra dimittendi pec-
cata: tunc ait paralytico. Surge Johā. 5. b.
tolle lectum tuum: ⁊ vade in domum
tuam. Et surrexit: ⁊ abijt in domum
suā. Videntes autem turbe timuerūt:
⁊ glorificauerūt deū q̄ dedit potestatē Luce. 18. g.
talem hominib⁹. Et cum transiret Marc. 2. c.
inde iesus: vidit hominem sedentem Luce. 5. f.
in teloneo mattheum nomine. Et Marc. 2. d.
ait illi. Seq̄re me. Et surgēs secut⁹ est Luce. 5. f.
eum. Et factum est discūbente eo Marc. 2. d.
in domo: ecce multi publicani Luce. 5. f.
et peccatores venientes discūbebāt cum
iesu et discipulis ei⁹. Et videntes B

B

δόντες/οι φαρισαῖοι, εἶπον/τοις μαθηταῖς αυ
τού. διατί μετά/των τελωνών και αμαρτω
λών εσθίει/ο διδάσκαλος υμών./ο δε ιησούς
ακούσας είπεν αυτοίς. ου χρείαν έχουσιν
/οι ισχύοντες ιατρού, αλλ/οι κακώς έχον=
τες. πορευθέντες δε μάθετε τι εστίν έλεον
θέλω και ου θυσίαν. ου γαρ ήλθον καλέ=
σαι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μετά
νοιαν. τότε προσέρχονται αυτώ/οι μαθηταί
ιωάννου λέγοντες. διατί ημείς και/οι φαρι
σαίοι νηστεύομεν πολλά,/οι δε μαθηταί σου
ου νηστεύουσι. και είπεν αυτοίς/ο ιησούς.
μη δύνανται/οι υιοί/του νυμφώνος πενθείν
εφόσον μετ αυτών εστίν/ο νυμφίος. ελεύ=
σονται δε ημέραι όταν απαρθή απ αυτών/ο
νυμφίος, καί τότε νηστεύσουσιν. ουδείς δε
επιβάλλει επίβλημα ράκους αγνάφου επί
ιματίω παλαιώ. αίρει γαρ/το πλήρωμα
αυτού από/του ιματίου, και χείρον σχίσμα
γίνεται. ουδέ βάλλουσιν οίνον νέον εις ασ
κούς παλαιούς. ειδέ μήγε, ρήγνυνται/οι ασ
κοί, και/ο οίνος εκχείται, και/οι ασκοί απο=
λούνται. αλλά βάλλουσιν οίνον νέον εις
ασκούς καινούς, και αμφότεροι συντηρούν
ται. ταύτα αυτού λαλούντος αυτοίς, ιδού
άρχων εις ελθών προσεκύνει αυτώ λέ=
γων. ότι/η θυγάτηρ μου άρτι ετελεύτησεν.
αλλά ελθών επίθες/την χείρα σου επ αυτήν
και ζήσεται. και εγερθείς/ο ιησούς, ηκολού=
θησεν αυτώ και/οι μαθηταί αυτού. και ιδού
γυνή αιμορροούσα δώδεκα έτη, προσελ=
θούσα όπισθεν, ήψατο/του κρασπέδου/του
ιματίου αυτού. έλεγε γαρ εν εαυτή. εάν
μόνον άψωμαι/του ιματίου αυτού, σωθή=
σομαι./ο δε ιησούς επιστραφείς και ιδών αυ
τήν είπε. θάρσει θύγατερ./η πίστις σου σέσω
κέ σε. και εσώθη/η γυνή από/της ώρας εκεί=
νης. και ελθών/ο ιησούς εις/την οικίαν/του άρ
χοντος, και ιδών/τους αυλητάς και/τον ό=
χλον θορυβούμενον, λέγει αυτοίς. αναχω=
ρείτε. ου γαρ απέθανε/το κοράσιον, αλλά
καθεύδει. και κατεγέλων αυτού. ότε δε εξε=
βλήθη/ο όχλος, εισελθών εκράτησε/της χει=
ρός αυτής, και ηγέρθη/το κοράσιον. και εξήλ
θεν/η φήμη αύτη εις όλην/την γην εκείνην.
και παράγοντι εκείθεν/τω ιησού, ηκολούθη=
σαν αυτώ δύο τυφλοί κράζοντες και λέ=
γοντες. ελέησον ημάς υιέ δαυίδ. ελθόντι δε
εις/την οικίαν, προσήλθον αυτώ/οι τυφλοί
και λέγει αυτοίς/ο ιησούς. πιστεύετε ότι δύ
ναμαι τούτο ποιήσαι. λέγουσιν αυτώ. ναι
κύριε. τότε ήψατο/των οφθαλμών αυτών
λέγων, κατά/την πίστιν υμών, γενηθήτω υ

phariſei dicebant diſcipulis eius. Mar. 2. d.
Quare cum publicanis et peccatoribꝰ Luce. 5. f.
manducat magiſter veſter? At ieſus
audiens ait. Non eſt opus Marc. 2. c.
valentibus medicus: ſed male habenti
bus. Eũtes aũt diſcite quid eſt miam
volo ⁊ nõ ſacrificiũ. Nõ em̃ veni voca Oſee. 6. c.
re iuſtos: ſed peccatores ad penitentiaꝫ.
Tunc acceſſerunt ad eum diſcipuli
iohãnis dicẽtes: quare nos ⁊ phariſei Marc. 2. c.
ieiunamus frequenter: diſcipuli aũt tui Luce. 5. f. j. 15. a.
non ieiunant? Et ait illis ieſus. Marc. 7. b.
Nunquid poſſunt filij ſponſi lugere
q̃diu cum illis eſt ſponſus? Venient
autem dies cum auferetur ab eis
ſponſus: ⁊ tunc ieiunabunt. Nemo aũt
immittit cõmiſſuram panni rudis in
veſtimẽtũ vetus. Tollit ei plenitudinẽ
eius a veſtimento: ⁊ peior ſciſſura
fit. Neqꝫ mittunt vinum nouũ in vtreſ
veteres. Alioquin rumpuntur vtres C
et vinum effunditur et vtres pereunt.
Sed vinum nouum in
vtres nouos mittũt: ⁊ ambo cõſeruãtur
Hec illo loquente ad eos: ecce Marc. 5. d.
princeps vnus acceſſit ⁊ adorabat eum Luce. 8. f.
dicẽs. Dñe filia mea modo defuncta ẽ: Johã. 4. g.
ſed veni impone manũ tuam ſuper eaꝫ
et viuet. Et ſurgens ieſus ſequebatur
eum et diſcipuli eius. Et ecce Marc. 5. d.
mulier q̃ ſãguis fluxũ patiebat̃ duodeci Luce. 8. f.
retro ⁊ tetigit fimbriã ⌊ ãnis: acceſſit
veſtimẽti eiꝰ. Dicebat em̃ intra ſe. Si
tetigero tantũ veſtimẽtũ eiꝰ: ſalua ero
At ieſus conuerſus ⁊ videns eam
dixit. Cõfide filia. Fides tua ⌈ la hora. Mar. 5. f.
te ſaluã fecit. Et ſalua fctã ẽ mlr ex il= Luce. 7. g.
Et cum veniſſet ieſus in domum princi ⁊. 18. g.
pis: et vidiſſet tibicines et turbam
tumultuantem: dicebat. Recedite. Marc. 5. g.
Non eſt enim mortua puella: ſed
dormit. Et deridebãt eũ. Et cũ eiecta Marc. 5. g.
turba: itrauit ⁊ tenuit manum ⌊ eſſet Act. 9. d.
eiꝰ ⁊ dixit puella ſurge: ⁊ ſurrexit puella.
fama hec i vniũſã terrã illã. ⌊ Et exijt
Et tranſeunte inde ieſu: ſecuti ſunt
eum duo ceci clamantes et dicentes.
Miſerere noſtri fili dauid. Cum autꝫ j. 22. g.
veniſſet domũ: acceſſerunt ad eum ceci D
et dicit eis ieſus. Creditis quia
hoc poſſum facere? Dicunt ei. Vtiqꝫ
domine. Tunc tetigit oculos eorum
dicẽs. Scd̃m fidem veſtram fiat vobiſ.

© Biblioteca Nacional de España

μίν. καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί.
καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων. ὁ-
ρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. οἱ δὲ ἐξελθόντες,
διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. αὐ-
τῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐ-
τῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. καὶ ἐκ-
βληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κω-
φός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες. οὐ-
δέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ ἰσραήλ. οἱ δὲ
φαρισαῖοι ἔλεγον. ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. καὶ περιῆγεν
ὁ ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώ-
μας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλεί-
ας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν. ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγ-
χνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι
καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
μένα. τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὁ
μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.
δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅ-
πως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐ-
τοῦ.

Cap. 10.

Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μα-
θητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν
αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶ-
σαν μαλακίαν. τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων
τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα. πρῶτος σίμων ὁ
λεγόμενος πέτρος, καὶ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ. ἰάκωβος ὁ τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰωάν-
νης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. φίλιππος, καὶ βαρθο-
λομαῖος. θωμᾶς, καὶ ματθαῖος ὁ τελώνης. ἰά-
κωβος ὁ τοῦ ἀλφαίου, καὶ λεββαῖος ὁ ἐπι-
κληθεὶς θαδδαῖος. σίμων ὁ κανανίτης, καὶ
ἰούδας ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐ-
τόν. τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ ἰη-
σοῦς παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων. εἰς ὁδὸν
ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν σαμαρει-
τῶν μὴ εἰσέλθητε. πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
ἰσραήλ. πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγον-
τες, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
ἀσθενοῦντας θεραπεύετε. λεπροὺς καθαρίζε-
τε. δαιμόνια ἐκβάλλετε. δωρεὰν ἐλάβετε,
δωρεὰν δότε. μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ
ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑ-
μῶν. μὴ πήραν εἰς ὁδόν. μηδὲ δύο χιτῶ-
νας. μηδὲ ὑποδήματα. μηδὲ ῥάβδους. ἄξι-
ος γάρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν.
εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξε-
τάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιος ἐστί, κἀκεῖ μείνατε
ἕως ἂν ἐξέλθητε. εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν

Et aperti sunt oculi eorum. Et cōminatus est illis iesus dicēs. Vi- (sup.8.a. Marc.7.g ⁊.9.b. J.17.)
dete ne quis sciat. Illi autē exeuntes (c.⁊.12.b. Marci.7.g)
diffamauerūt eū in tota terra illa. Egres- (Luce.11.b.)
sis autem illis: ecce obtulerunt ei
hominē mutū demoniū habētē: ⁊ eiecto
demonio locutus est mutus:
⁊ mirate sunt turbe dicentes. Nunq̄
apparuit sic in israel. Pharisei autem
dicebant. In principe demoniorum
eijcit demones. Et circuibat (Luce.13.c.)
iesus omnes ciuitates ⁊ castella
docēs in synagogis eorum
et predicans euangelium regni:
⁊ curans omnē languorem et omnes (J.14.c.)
infirmitatē. Vidēs aūt turbas misertꝰ ē (Marc.6.c.)
eis: quia erant vexati
⁊ iacentes sicut oues nō habētes pasto-
rem. Tunc dicit discipulis suis.
Messis quidē multa: operarij aūt pauci. (Luce.10.a.)
Rogate ergo dominum messis vt
mittat operarios in messem suam.

Cap. 10.

Et conuocatis duodecim discipu- (A)
lis suis dedit illis potestatem (Marc.6.b. Luce.9.a.)
spirituū immundorum vt eijcerent (Marc.3.c.)
eos: ⁊ curarent omnē lāguorē ⁊ omnē (Luce.9.a.)
infirmitatem. Duodecim aūt apostolorū
nomina sunt hec. Primus simon (Act.1.b.)
qui dicitur petrus: et andreas frater (Marci.3.b Luce.6.c.)
eius. iacobus zebedei: et iohannes
frater eius. philippus et bartholomeꝰ.
thomas ⁊ matheus publicanꝰ. ⁊ iaco-
bus alphei ⁊ lebbeus qui cognoīatus est
thaddeus. simon chananeus et
iudas scariothis qui et tradidit eum.
Hos duodecim misit iesus
precipiens eis et dicens. In viam
gētiū ne abieritis: ⁊ in ciuitates samari-
tanorum ne intraueritis: sed potius ite
ad oues que perierunt domus
israel. Euntes aūt predicate dicentes: (sup.4.c. Marc.16.f)
quia appropinquauit regnum celorum. (Luce.10.d.)
Infirmos curate: mortuos suscitate: le- (Luce.9.a.)
demōes eijcite: grā̄tis accepistis: mūdate (1.Cor.4.b.)
gratis date. Nolite possidē aurū neq̄ (B)
argentū: neq̄ pecuniā in zonis vestris.
Non peram in via neq̄ duas tunicas: (Mar.6.b.)
neq̄ calciamenta neq̄ virgam. Dignꝰ (Luce.10.b. Act.20.d.)
est enim operariꝰ cibo suo. Quecunq̄ et ciuitate.
In quācūq̄ aūt ciuitatē aut castellū itra-
gate quis in ea dignꝰ sit: et ibi manete
donec exeatis. Intrātes autem in

© Biblioteca Nacional de España

οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτὴν λέγοντες. εἰρήνη
τῷ οἴκῳ τούτῳ. καὶ ἐὰν μὲν ἡ ἡ οἰκία ἀξία,
εἰσελθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ᾽ αὐτήν. ἐὰν δὲ
μὴ ἡ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπισ-
τραφήτω. καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ
ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι
τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε
τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ σοδόμων καὶ
γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐ-
κείνῃ. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρό-
βατα ἐν μέσῳ λύκων. γίνεσθε οὖν φρόνιμοι
ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί.
προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. παρα-
δώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν
ὑμᾶς. καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀ-
χθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς
καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑ-
μᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσετε. δο-
θήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τί λα-
λήσετε. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες,
ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λα-
λοῦν ἐν ὑμῖν. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀ-
δελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐ-
παναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανα-
τώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπο-
μείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ
διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγε-
τε εἰς τὴν ἄλλην. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ
μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ ἰσραήλ, ἕως ἂν
ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. οὐκ ἔστι μαθη-
τὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑ-
πὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ
ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ
δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκο-
δεσπότην βεελζεβοὺβ ἀπεκάλεσαν, πόσῳ
μᾶλλον τοὺς οἰκειακοὺς αὐτοῦ. μὴ οὖν
φοβηθῆτε αὐτούς. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ κεκα-
λυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυ-
πτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ
σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί. καὶ ὃ εἰς τὸ
οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.
καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ
σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκ-
τεῖναι. φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον
καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.
οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται.
καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄ-
νευ τοῦ πατρός ὑμῶν. ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρί-
χες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί.
μὴ οὖν φοβηθῆτε, πολλῶν στρουθίων δια-

domum: ſalutate eam dicentes. Pax
huic domui. Et ſi quidem fuerit domus illa
digna: veniet pax veſtra ſuper eam. Si autem [digna:]
non fuerit digna: pax veſtra ad vos re
uertetur. Et quicunque non receperit vos: nec
audierit ſermones veſtros: exeuntes foras de
domo vel ciuitate illa: excutite
puluerem de pedibus veſtris. Amen dico
vobis: tolerabilius erit terre ſodomorum et
gomorreorum in die iudicii: quam illi ciuitati.
Ecce ego mitto vos ſicut oues — Luce.10.b.
in medio luporum. Eſtote ergo prudentes — 1.Pe.4.b.
ſicut ſerpentes: et ſimplices ſicut columbe. — Rom.16.d Mar.13.b.
Cauete autem ab hominibus. Tradent — Joha.16.a
enim vos in conciliis: et in
ſynagogis ſuis flagellabunt
vos: et ad preſides et ad reges ducemi- — Act.5.d. et 25.c.
ni propter me in teſtimonium illis — Phili.1.d.
et gentibus. Cum autem tradent vos: — Marc.13.c.
nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Da- — Luce.12.b.
bitur enim vobis in illa hora quid loquamini. — C
Non enim vos eſtis qui loquimini:
ſed ſpiritus patris veſtri qui loquitur
in vobis. Tradet autem frater fratrem
in mortem: et pater filium: et inſurgent
filii in parentes et morte
eos afficient: et eritis odio [qui autem per]ſeuerauerit
omnibus hominibus propter nomen meum. Qui autem perſeuerauerit — Act.2.b. [?].24.b.
uſque in finem: hic ſaluus erit. Cum autem
perſequentur vos in ciuitate iſta: fugite
in aliam. Amen dico vobis: non
conſumabitis ciuitates iſrael: donec
veniat filius hominis. Non eſt diſci- — Luce.6.f.
pulus ſuper magiſtrum: nec ſeruus ſuper — Joha.13.d. et.15.f
dominum ſuum. Sufficit diſcipulo
ut ſit ſicut magiſter eius: et
ſeruo ſicut dominus eius. Si patremfa-
milias beelzebub vocauerunt: quanto
magis domeſticos eius? Ne ergo
timueritis eos. Nihil enim eſt opertum — Mar.4.d.
quod non reueletur: et occultum — Luce.8.c.
quod non ſciatur. Quod dico vobis in — Luce.12.a.
tenebris: dicite in lumine: et quod in
aure auditis: predicate ſuper tecta.
Et nolite timere eos qui occidunt — Luce.12.a.
corpus: animam autem non poſſunt occidere.
Sed potius timete eum qui poteſt
et animam et corpus perdere in gehennam. — D
Nonne duo paſſeres aſſe veneunt? — Luce.12.a.
Et unus ex illis non cadet ſuper terram ſi-
ne patre veſtro. Veſtri autem et capilli
capitis omnes numerati ſunt.
Nolite ergo timere: multis paſſeribus melio — Luce.12.a.

© Biblioteca Nacional de España

φέρετε ὑμεῖς. πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν. οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς, καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκειακοὶ αὐτοῦ. ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν. καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται. καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται. καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψεται. καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Cap. 11.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. ὁ δὲ ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ. σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι. καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι. λεπροὶ καθαρίζονται. καὶ κωφοὶ ἀκούουσι. νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. καὶ μακάριος ἐστὶν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. τούτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ ἰωάννου. τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι. κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν. ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον. ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλείων εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν. προφήτην, ναὶ λέγω ὑμῖν καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτος γάρ ἐστιν περὶ

res estis vos. Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus: confitebor et ego eum coram patre meo qui in celis est. Qui autem negaverit me coram hominibus: negabo et ego eum coram patre meo qui in celis est. Nolite arbitrari quia venerim pacem mittere in terram. Non veni pacem mittere: sed gladium. Veni enim separare hominem adversus patrem suum: et filiam adversus matrem suam: et nurum adversus socrum suam: et inimici hominis domestici eius. Qui amat patrem aut matrem plus quam me: non est me dignus. Et qui amat filium aut filiam super me: non est me dignus. Et qui non accipit crucem suam et sequitur me: non est me dignus. Qui invenit animam suam perdet illam: et qui perdiderit animam suam propter me inveniet eam. Qui recipit vos me recipit: et qui me recipit: recipit eum qui me misit. Qui recipit prophetam in nomine prophete: mercedem prophete accipiet. Et qui recipit iustum in nomine iusti: mercedem iusti accipiet. Et quicunque potum dederit uni ex minimis istis calicem aque frigide tantum in nomine discipuli: amen dico vobis: non perdet mercedem suam.

Cap. 11.

Et factum est cum consummasset iesus precipiens duodecim discipulis suis: transiit inde ut doceret et predicaret in civitatibus eorum. Iohannes autem cum audisset in vinculis opera christi: mittens duos de discipulis suis ait illi. Tu es qui venturus es: an alium expectamus? Et respondens iesus ait illis. Euntes renunciate iohanni que audistis et vidistis. Ceci vident: claudi ambulant: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes evangelizantur: et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus cepit iesus dicere ad turbas de iohanne. Quid existis in desertum videre? Harundinem vento agitatam? Sed quid existis videre? Hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. Sed quid existis videre? prophetam? Etiam dico vobis et plus quam prophetam. Hic est enim de

Marc. 8.g. Luce. 12.b. Luce. 1.g. Ezech. 22.b Luce. 14.f. 7.9.c. Marc. 8.g. I.16.f. Luce. 17.g. I.18.a. 7.25.f. Luce. 10.c. Marc. 9.f. A Luce. 7.c Luce. 7.c. Luce. 7.d. B Marci. 1.a Luce. 7.d.

© Biblioteca Nacional de España

ρί οὗ γέγραπται. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθεν
σου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν
γεννητοῖς γυναικῶν μείζων ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ. ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλεί-
α τῶν οὐρανῶν, μείζων αὐτοῦ ἐστίν. ἀπὸ
δὲ τῶν ἡμερῶν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕ-
ως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται,
καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. πάντες γὰρ
οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως ἰωάννου
προεφήτευσαν. καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐ-
τός ἐστιν ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν
γενεὰν ταύτην. ὁμοία ἐστὶ παιδίοις ἐν ἀ-
γορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑ-
ταίροις αὐτῶν, καὶ λέγουσιν. ηὐλήσαμεν ὑ-
μῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε. ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν,
καὶ οὐκ ἐκόψασθε. ἦλθε γὰρ ἰωάννης μήτε
ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι δαιμόνιον
ἔχει. ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων
καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν ἰδοὺ ἄνθρωπος
φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ
ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ
τῶν τέκνων αὐτῆς. τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν
τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται
δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. οὐ-
αί σοι χοραζίν. οὐαί σοι βηθσαϊδά. ὅτι εἰ
ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις
αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ
καὶ σποδῷ μετενόησαν. πλὴν λέγω ὑμῖν
τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέ-
ρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. καὶ σὺ καπερναοὺμ ἡ ἕ-
ως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου κα-
ταβιβασθήσῃ. ὅτι εἰ ἐν σοδόμοις ἐγένοντο
αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν
μέχρι τῆς σήμερον. πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
γῇ σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως, ἢ σοί. ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν. ἐξομολογοῦμαί σοι πά-
τερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέ-
κρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν,
καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναὶ ὁ πα-
τήρ ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθεν
σου. πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πα-
τρός μου. καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν,
εἰ μὴ ὁ πατήρ. οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγι-
νώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός. καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υ-
ἱὸς ἀποκαλύψαι. δεῦτε πρός με πάντες οἱ
κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀνα-
παύσω ὑμᾶς. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑ-
μᾶς. καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ
ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ. καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυ-

quo ſcriptū eſt. Ecce ego mitto Malac. 3. a / Luce. 1. g.
angelum meū ante faciem tuam
qui preparabit viam tuam ante
te. Amē dico vobis: nō ſurrexit inter
natos mulierum maior iohāne
baptiſta. Qui aūt minor eſt in regno Luce. 7. d.
celorum: maior eſt illo. A
diebus aūt iohannis baptiſte vſqȝ
nunc regnum celorum vim patitur:
et violenti rapiunt illud. Oēs enim Luce. 16. d. / J. 13. a.
prophete et lex vſqȝ ad iohannem Luce. 7. c.
prophetauerūt: et ſi vultis recipere: ip-
ſe eſt helias qui venturus eſt. Qui hȝ
aures audiēdi audiat. Cui āt ſilē eſti-
generationē iſtā? Silis ē pueris [mabo
ſedentib' in foro q̄ clamātes coeqlibus
dicūt. Cecinimus vobis
et non ſaltaſtis: lamētauimus
et nō plāxiſtis. Venit eī iohānes neqȝ Luce. 7. e.
mādu cās neqȝ bibēs: ꝛ dicūt demoniū
hȝ. Venit filius hominis manducans C
ꝛ bibens: ꝛ dicunt ecce homo
vorax ꝛ potator vini: publicanorum ꝛ
pctōꝝ amic'. Et iuſtificata ē ſapiētia a
filijs ſuis. Tunc cepit exprobrare Luce. 10. d.
ciuitatibus in quib' facte ſunt plurime
virtutes ei': qꝛ nō egiſſent pñiaꝫ. Ve
tibi corozaim: ve tibi bethſaida: qꝛ ſi
in tyro ꝛ ſydone facte eſſent virtutes
que facte ſunt in vobis: olim in cilicio
ꝛ cinere pñiaꝫ egiſſet. Verūtñ dico vo
tyro ꝛ ſydoni remiſſius erit in die [bis
iudicij q̄ꝫ vobis. Et tu capharnaū nūqd
vſqȝ i celū exaltaberis? Uſqȝ i ifernū de-
ſcēdes. Quia ſi in ſodomis facte fuiſſet D
virtutes q̄ facte ſunt in te: forte māſiſſet
vſqȝ in hāc diē. Verūtñ dico vobis: qꝛ
terre ſodomoꝝ remiſſi' erit in die
iudicij q̄ꝫ tibi. In illo tēpore reſpōdēs
ieſus dixit. Confiteor tibi pater Luce. 10. f.
dñe celi ꝛ terre: quia abſcondiſti
hec a ſapientibus et prudentibus:
et reuelaſti ea paruulis. Ita pater:
quoniam ſic fuit placitum ante
te. Oīa mihi tradita ſunt a patre 7. 28. d.
meo. Et nemo nouit filiuꝫ Luce. 10. f. / Johā. 16. c
niſi pater: neqȝ patreꝫ quis nouit 7. 13. a.
niſi filius: ꝛ cui voluerit filius
reuelare. Venite ad me omnes
qui laboratis ꝛ onerati eſtis: ꝛ ego re
ficiā vos. Tollite iugū meū ſuper vos
ꝛ diſcite a me quia mitis ſum et
humilis corde: et inuenietis requieꝫ

© Biblioteca Nacional de España

σιν/ταις ψυχαίς υμών./ο γαρ ζυγός μου
χρηστός, και/το φορτίον μου ελαφρόν εσ
τίν. Cap.12.
Εν εκείνω/τω καιρώ. επορεύθη/ο ιησούς
/τοις σάββασι διά/των σπορίμων./οι δε
μαθηταί αυτού επείνασαν, και ήρξαντο τίλ
λειν στάχυας και εσθίειν./οι δε φαρισαίοι ι=
δόντες είπον αυτώ. ιδού/οι μαθηταί σου ποι
ούσιν ο ουκ έξεστι ποιείν εν σαββάτω. ο δε
είπεν αυτοίς. ουκ ανέγνωτε τι εποίησε
δαυίδ ότε επείνασεν αυτός και/οι μετ αυ=
τού, πως εισήλθεν εις/τον οίκον/του θεού,
και/τους άρτους/της προθέσεως έφαγεν,
ους ουκ εξόν ην αυτώ φαγείν ουδέ/τοις
μετ αυτού, ει μή/τοις ιερεύσι μόνοις. η ουκ
ανέγνωτε εν/τω νόμω, ότι/τοις σάββασιν/οι
ιερείς εν/τω ιερώ/το σάββατον βεβηλούσι,
και αναίτιοι εισί. λέγω δε υμίν. ότι/του ιε=
ρού μείζον εστίν ώδε. ει δε εγνώκειτε τί εσ=
τίν έλεον θέλω και ου θυσίαν, ουκ αν κατε
δικάσατε/τους αναιτίους. κύριος γαρ εστί
/του σαββάτου/ο υιός/του ανθρώπου. και με
ταβάς εκείθεν, ήλθεν εις/την συναγωγήν αυ=
τών. και ιδού άνθρωπος ην/την χείρα έχων
ξηράν. και επηρώτησαν αυτόν λέγοντες. ει
έξεστι/τοις σάββασι θεραπεύειν, ίνα κατηγο=
ρήσωσιν αυτού. ο δε είπεν αυτοίς. τις έσται
εξ υμών άνθρωπος ος έξει πρόβατον εν, και
εάν εμπέση τούτο/τοις σάββασιν εις βόθυ=
νον, ουχί κρατήσει αυτό και εγερεί. πόσω
ουν διαφέρει άνθρωπος προβάτου. ώστε έ=
ξεστι/τοις σάββασι καλώς ποιείν. τότε λέ=
γει/τω ανθρώπω/τω εξηραμμένην έχοντι/την
χείρα. έκτεινον/την χείρα σου. και εξέτεινε.
και απεκατεστάθη υγιής ως/η άλλη./οι δε
φαρισαίοι συμβούλιον έλαβον κατ αυτού ε
ξελθόντες, όπως αυτόν απολέσωσιν/ο δε ιη
σούς γνούς, ανεχώρησεν εκείθεν. και ηκολού
θησαν αυτώ όχλοι πολλοί, και εθεράπευσεν
αυτούς πάντας. και επετίμησεν αυτοίς ίνα
μη φανερόν αυτόν ποιήσωσιν. όπως πλη=
ρωθή/το ρηθέν διά ησαΐου/του προφήτου
λέγοντος. ιδού/ο παις μου ον ηρέτισα/ο α
γαπητός μου εις ον ευδόκησεν/η ψυχή μου.
θήσω/το πνεύμα μου επ αυτόν. και κρί
σιν/τοις έθνεσιν απαγγελεί. ουκ ερίσει, ουδέ
κραυγάσει, ουδέ ακούσει τις εν/ταις πλατεί
αις/την φωνήν αυτού. κάλαμον συντετριμ=
μένον ου κατεάξει, και λίνον τυφόμενον ου
σβέσει, έως αν εκβάλη εις νίκος/την κρίσιν,
και/τω ονόματι αυτού έθνη ελπιούσι. τότε
προσηνέχθη αυτώ δαιμονιζόμενος τυφλός
και κωφός, και εθεράπευσεν αυτόν ώστε/τον

animabus veſtris. Jugū enim meum
ſuaue eſt: et onus meum leue.
Cap.12.
In illo tēpore abijt ieſus A
per ſata ſabbato: Marc.2.f. Luce.6.a.
diſcipuli āt ei⁹ eſuriētes ceperūt vellere Mar.2.g.
ſpicas ⁊ mādũcare. Phariſei aūt vidē Luce.6.a.
tes dixerūt ei. Ecce diſcipuli tui faciunt
quod nō licet facere ſabbatis. At ille Marc.2.g.
dixit eis. Non legiſtis quid fecerit Luce.6.a.
dauid quādo eſurijt et qui cū eo erant: 1.reg.21.b.
quomodo intrauit in domum dei
et panes propoſitionis comedit
quos non licebat ei edere: neq̧ his q̃
cū eo erāt: niſi ſolis ſacerdotib⁹: Aut
legiſtis in lege: quia ſabbatis nō
ſacerdotes in tēplo ſabbatū violant
⁊ ſine crimīe ſūt. Dico āt vobis: q꜄ tem
plo maior ē hic. Si aūt ſciretis quid eſt a.hic.aduerbiū loci.
miaꝫ volo ⁊ nō ſacrificiū: nūq̧ ꝯdēnaſ
inocētes. Dn̄s ei eſt ſetis Marc.2.g.
filius hoīs ēt ſabbati. Et cum
inde tranſiſſet: venit ī ſynagogā eorū.
Et ecce homo erat manum habēs Marc.3.a.
aridā et interrogabāt eū dicētes. Si Luce.6.b.
licet ſabbatis curare: vt accuſarent
eū. Ipſe aūt dixit illis. Quis erit
ex vobis homo qui habeat ouē vnā ⁊
ſi ceciderit hec ſabbatis in foueam
nonne tenebit ⁊ leuabit eā: Quāto ma
gis melior eſt homo oue: Itaq̧ licet
ſabbatis bene facere. Tunc ait B
homini.
Extende manum tuam. Et extendit Marc.3.b.
⁊ reſtituta ē ſanitati ſicut altera. Exeū Johā.10.g.
phariſei ꝯſiliū faciebāt aduſ⁹ eū: tes āt
quō ꝑderent eum. Jeſus autem
ſciens receſſit inde: et ſecuti ſunt
eum multi: et curauit
eos oēs. Et precepit eis ne ſup.8.a.⁊.9.f.
manifeſtum eum facerent vt adipleret̃ ī.17.c.
quod dictū eſt per eſaiam prophetam
dicētes. Ecce puer me⁹ quē elegi: dile Eſaie.42.a
ct⁹ me⁹ in quo bn̄ ꝯplacuit aīe mee:
ponā ſpm̄ meū ſuper eum: ⁊ iudicium
gentibus nunciabit. Non ꝯtendet neq̧
clamabit: neq̧ audiet aliq̄s in plateis
vocem eius. Harundinē q̄ſſatam
non confringet et linū fumigans non
extiguet: donec eijciat ad victoriā iudi
ciū: ⁊ in noīe eius gētes ſperabūt. Tūc ſup.9.g.
oblat⁹ eſt ei demoniū habēs cecus Luce.11.b.
et mutus: et curauit eum ita vt

© Biblioteca Nacional de España

τυφλόν και κωφόν και λαλείν και βλέπειν
και εξίσταντο πάντες/οι όχλοι. και έλεγον.
μήτι ούτος εστίν/ο χριστός/ο υιός δαυίδ./οι
δε φαρισαίοι ακούσαντες είπον. ούτος ουκ
εκβάλλει/τα δαιμόνια, ει μή εν/τω βεελζε=
βούλ άρχοντι/των δαιμονίων. ειδώς δε/ο ιη=
σούς/τας ενθυμήσεις αυτών, είπεν αυτοίς. πά
σα βασιλεία μερισθείσα καθ εαυτής, ερημού=
ται. και πάσα πόλις η οικία μερισθείσα καθ ε
αυτής, ου σταθήσεται. και ει/ο σατανάς/τον
σατανάν εκβάλλει, εφ εαυτόν εμερίσθη. πως
ουν σταθήσεται/η βασιλεία αυτού. και ει ε=
γώ εν βεελζεβούλ εκβάλλω/τα δαιμόνια/οι υ
ιοί υμών εν τίνι εκβάλλουσι. διατούτο αυτοί
υμών έσονται κριταί. ει δε εγώ εν πνεύματι
θεού εκβάλλω/τα δαιμόνια, άρα έφθασεν εφ
υμάς/η βασιλεία/του θεού. η πως δύναται
τις εισελθείν εις/την οικίαν/του ισχυρού, και
/τα σκεύη αυτού διαρπάσαι. εάν μη πρώτον
δήση/τον ισχυρόν και τότε/την οικίαν αυτού
διαρπάσει./ο μη ων μετ εμού, κατ εμού εστί.
και/ο μη συνάγων μετ εμού, σκορπίζει. δια
τούτο λέγω υμίν. πάσα αμαρτία και βλασ
φημία, αφεθήσεται/τοις ανθρώποις./η δε/του
πνεύματος βλασφημία, ουκ αφεθήσεται/τοις
ανθρώποις. και ος εάν είπη λόγον κατά/του
υιού/του ανθρώπου, αφεθήσεται αυτώ. ος
δαν είπη κατά/του πνεύματος/του αγίου
ουκ αφεθήσεται αυτώ ούτε εν/τω νυν αιώνι
ούτε εν/τω μέλλοντι. η ποιήσατε/το δέν=
δρον καλόν και/τον καρπόν αυτού καλόν,
η ποιήσατε/το δένδρον σαπρόν, και/τον καρ
πόν αυτού σαπρόν. εκ γαρ/του καρπού/το
δένδρον γινώσκεται. γεννήματα εχιδνών
πως δύνασθε αγαθά λαλείν πονηροί όντες.
εκ γαρ/του περισσεύματος/της καρδίας/το
στόμα λαλεί./ο αγαθός άνθρωπος εκ/του α
γαθού θησαυρού εκβάλλει αγαθά. και/ο πο
νηρός άνθρωπος εκ/του πονηρού θησαυρού
εκβάλλει/τα πονηρά. λέγω δε υμίν ότι παν
ρήμα αργόν ο εάν λαλήσωσιν/οι άνθρωποι,
αποδώσουσιν υπέρ αυτού λόγον εν ημέρα
κρίσεως. εκ γαρ/των λόγων σου δικαιωθήση
και εκ/των λόγων σου καταδικασθήση. τό=
τε απεκρίθησαν τινές/των γραμματέων και
φαρισαίων λέγοντες. διδάσκαλε, θέλωμεν α
πό σου σημείον ιδείν. ο δε αποκριθείς είπεν
αυτοίς. γενεά πονηρά και μοιχαλίς σημεί
ον επιζητεί. και σημείον ου δοθήσεται αυτή,
ει μή/το σημείον ιωνά/του προφήτου. ώσ
περ γαρ ην ιωνάς εν/τη κοιλία/του κήτους
τρείς ημέρας και τρείς νύκτας, ούτως εσ=
ται/ο υιός/του ανθρώπου εν/τη καρδία/της

loqueretur et videret.
Et ſtupebant omnes turbe ⁊ dicebant.
Numquid hic eſt xp̃s fili⁹ dauid?
Phariſei aũt audiẽtes dixerũt. Hic nõ — Marc.3.c. Luce.11.b.
eijcit demones niſi in beelzebub
principe demoniorum. Jeſus aũt ſciẽs
cogitationes eorum dixit eis. Omne — Marci.3.f. Luce.11.c.
regnũ diuiſum cõtra ſe deſolabitur:
et oĩs ciuitas vel dom⁹ diuiſa cõtra ſe
non ſtabit. Et ſi ſathanas
ſathanã eijcit aduerſus ſe diuiſ⁹ ẽ: quõ
ergo ſtabit regnũ eius? Et ſi ego
in beelzebub eijcio demones: filij
veſtri in quo eijciũt? Jdeo ipſi
iudices veſtri erunt. Si aũt ego in ſpũ
dei eijcio demones igitur peruenit in
vos regnũ dei. Aut quõ poteſt — C
quiſq̃ intrare in domũ fortis et
vaſa ei⁹ diripere: niſi prius
alligauerit fortẽ? Et tunc domũ illius
diripiet. Qui nõ ẽ mecũ cõtra me eſt — Marc.3.g. Luce.12.b.
⁊ qui nõ cõgregat mecũ ſpargit. Jdeo
dico vobis: om̃e peccatũ ⁊ blaphemia
remittetur hominibus:
ſpũs aũt blaſphemia nõ remittetur. — u. Jn gre. li ſpũs ẽ gtĩ ca ſ⁹ ⁊ blaſphe mia ntĩ.
Et quicunq̃ dixerit verbum contra
filium hominis remittetur ei: qui
autem dixerit contra ſpiritum ſanctum
non remittetur ei: neq̃ in hoc ſeculo:
neq̃ in futuro. Aut facite arborem
bonam et fructum eius bonum:
aut facite arborem malam et fructum
eius malum. Siquidem ex fructu — ſup.5.c.
arbor agnoſcitur. Progenies viperaꝝ
quõ poteſtis bona loqui cum ſitis mali
Ex abundantia enim cordis — Luce.6.g.
os loquitur. Bonus homo de bono
theſauro profert bona: et malus
homo de malo theſauro
profert mala. Dico autẽ vobis qm̃ oẽ
verbum ocioſum quod locuti fuerit ho=
mines reddent rationem de eo in die
iudicij. Ex verbis eñ tuis iuſtificaberis:
et ex verbis tuis condẽnaberis. Tũc — Marc.8.b. Luce.11.b. Luce.9.e.⁊ 11.d. Marc.8.c.
reſponderũt ei quidam de ſcribis et
phariſeis dicẽtes. Magiſter volum⁹ a
te ſignum videre. Qui reſpondens ait
illis. Generatio mala ⁊ adultera ſignũ — Deut.32.a.
querit: et ſignum non dabitur ei:
niſi ſignum ione prophete. Sicut — Jone.2.a.
enim fuit ionas in ventre ceti — D
tribus diebus ⁊ trib⁹ noctib⁹: ſic erit
filius hominis in corde

© Biblioteca Nacional de España

γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ἄνδρες
νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐ-
τήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ. καὶ
ἰδοὺ πλεῖον ἰωνᾶ ὧδε. βασίλισσα νότου ἐ-
γερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύ
της καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν
περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν σο-
λομῶνος. καὶ ἰδοὺ πλεῖον σολομῶνος ὧ-
δε. ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων
τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.
τότε λέγει. ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅ-
θεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα,
σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε πο-
ρεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἑπ-
τὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ.
καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ
ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, χείρονα τῶν
πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ
τῇ πονηρᾷ. ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς
ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆ-
σαι. εἶπε δέ τις αὐτῷ. ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι ζητοῦν-
τές σοι λαλῆσαι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰ-
πόντι αὐτῷ. τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου. καὶ τί-
νες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου. καὶ ἐκτείνας τὴν
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶ-
πεν. ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
ὅστις γὰρ ἂν ποιήσει τὸ θέλημα τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀ-
δελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν. Cap. 13.

Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς
ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλα
σσαν. καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι
πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάν-
τα καθῆσθαι. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγια
λὸν εἱστήκει. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν
παραβολαῖς λέγων. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπεί-
ρων τοῦ σπείραι. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ
μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθε τὰ πε
τεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔπεσεν
ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολ-
λήν. καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν
βάθος γῆς. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος, ἐκαυ-
ματίσθη. καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέ-
βησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν. καὶ ἐδί-
δου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ
δὲ τριάκοντα. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον αὐτῷ.

terre tribus diebus et tribus noctibus. Uiri D
niniuite ſurgent in iudicium cum
generatione iſta et condemnabunt eam:
quia penitentiam egerunt in predicatione ione. Et
ecce plus quam iona hic. Regina auſtri ſur 3.Reg.10.a 2.Par.9.a 3. hic.aduerbũ loci ⁊ ſic infra.
get in iudicio cum generatione iſta
et condemnabit eam: quia venit a
finibus terre audire ſapientiam ſalomonis.
Et ecce plus quam ſalomon hic.
Cum autem immundus ſpiritus exierit Luce.11.c.
ab homine: ambulat per
loca arida querens requiem: et non inuenit.
Tunc dicit. Reuertar in domum meam vn
de exiui. Et veniens inuenit eam vacantem:
ſcopis mundatam et ornatam. Tunc vadit
et aſſumit ſeptem alios
ſpiritus ſecum nequiores ſe:
et intrantes habitant ibi: et fiunt
nouiſſima hominis illius peiora
prioribus. Sic et erit generationi huic
peſſime. Adhuc eo loquente ad Mar.3.g. Luce.8.c.
turbas: ecce mater eius ⁊ fratres
ſtabant foris: querentes loqui ei.
Dixit autem ei quidam. Ecce mater tua
et fratres tui foris ſtant querentes
te loqui. At ipſe reſpondens dicenti
ſibi ait. Que eſt mater mea et qui
ſunt fratres mei? Et extendens
manum in diſcipulos ſuos dixit.
Ecce mater mea et fratres mei.
Quicunque enim fecerit voluntatem patris
mei qui in celis eſt: ipſe meus frater
et ſoror et mater eſt. Cap. 13.

In illo die exiens ieſus A
de domo ſedebat ſecus mare. Marc.4.a
Et congregate ſunt ad eum turbe
multe: ita vt in nauiculam aſcendens
ſederet: ⁊ omnis turba ſtabat in littore
et locutus eſt eis multa in
parabolis dicens. Ecce exijt qui ſemi-
nat ſeminare. Et dum ſeminat quedam
ceciderunt ſecus viam: et venerunt vo
lucres ⁊ comederunt ea. Alia autem ceciderunt B
in petroſa vbi non habebant terram mul-
tam: et continuo exorta ſunt: quia non habe
bant altitudinem terre. Sole autem orto eſtua
uerunt: et quia non habebant radicem aruerunt.
Alia autem ceciderunt in ſpinas: et cre
uerunt ſpine ⁊ ſuffocauerunt ea. Alia
autem ceciderunt in terram bonam et da
bant fructum: aliud centeſimum: aliud ſexageſi
mum: aliud trigeſimum. Qui habet aures audien
di audiat. Et accedentes diſcipuli dixerunt

© Biblioteca Nacional de España

διατί εν παραβολαίς λαλείς αυτοίς. ο δε α-
ποκριθείς είπεν αυτοίς. ότι υμίν δέδοται γνώ-
ναι τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών
εκείνοις δε ου δέδοται. όστις γαρ έχει δοθή-
σεται αυτώ και περισσευθήσεται. όστις δε
ουκ έχει, και ο έχει αρθήσεται απ αυτού. διά
τούτο εν παραβολαίς αυτοίς λαλώ, ότι βλέ-
ποντες ου βλέπουσι, και ακούοντες ουκ α-
κούουσιν ουδέ συνιούσιν, και αναπληρούται
αυτοίς η προφητεία ησαΐου η λέγουσα. α-
κοή ακούσετε, και ου μή συνήτε. και βλέπον-
τες βλέψετε, και ου μή ίδητε. επαχύνθη γαρ
η καρδία του λαού τούτου, και τοις ωσί
βαρέως ήκουσαν, και τους οφθαλμούς αυ-
τών εκάμμυσαν. μήποτε ίδωσι τοις οφθαλ-
μοίς, και τοις ωσίν ακούσωσι, και τη καρδία
συνώσι, και επιστρέψωσι και ιάσομαι αυ-
τούς. υμών δε μακάριοι οι οφθαλμοί ότι βλέ-
πουσι, και τα ώτα υμών ότι ακούει. αμήν
γάρ λέγω υμίν. ότι πολλοί προφήται και
δίκαιοι επεθύμησαν ιδείν α βλέπετε και ουκ
είδον. και ακούσαι α ακούετε, και ουκ ήκου-
σαν. υμείς ουν ακούσατε την παραβολήν
του σπείροντος. παντός ακούοντος τον λό-
γον της βασιλείας και μη συνιέντος, έρχεται
ο πονηρός και αρπάζει το εσπαρμένον εν τη
καρδία αυτού. ούτος εστίν ο παρά την ο-
δόν σπαρείς. ο δε επί τα πετρώδη σπαρείς,
ούτος εστίν, ο τον λόγον ακούων, και ευ-
θύς μετά χαράς λαμβάνων αυτόν. ουκ έχει
δε ρίζαν εν εαυτώ, αλλά πρόσκαιρος εστί.
γενομένης δε θλίψεως η διωγμού διά τον
λόγον, ευθύς σκανδαλίζεται. ο δε εις τας
ακάνθας σπαρείς, ούτος εστίν ο τον λό-
γον ακούων. και η μέριμνα του αιώνος τού-
του, και η απάτη του πλούτου συμπνίγει
τον λόγον, και άκαρπος γίνεται. ο δε επί
την γην την καλήν σπαρείς, ούτος εστίν ο
τον λόγον ακούων και συνιών. ος δη καρ-
ποφορεί και ποιεί ο μεν εκατόν, ο δε εξήκον-
τα, ο δε τριάκοντα. άλλην παραβολήν πα-
ρέθηκεν αυτοίς λέγων. ωμοιώθη η βασιλεία
των ουρανών ανθρώπω σπείραντι καλόν
σπέρμα εν τω αγρώ αυτού. εν δε τω κα-
θεύδειν τους ανθρώπους, ήλθεν αυτού ο εχ-
θρός, και έσπειρε ζιζάνια ανά μέσον του σί-
του και απήλθεν. ότε δε εβλάστησεν ο χόρ-
τος και καρπόν εποίησε, τότε εφάνη και τα ζι-
ζάνια. προσελθόντες δε οι δούλοι του οικο-
δεσπότου είπον αυτώ. κύριε, ουχί καλόν
σπέρμα έσπειρας εν τω σω αγρώ. πόθεν ουν
έχει ζιζάνια. ο δε έφη αυτοίς. εχθρός άνθρω-
πος τούτο εποίησεν. οι δε δούλοι είπον αυ-

ei. Quare i ꝑabolis loqr̃ eis? Qui re-
ſpõdẽs ait illis. Quia vobis datũ ẽ noſ-
ſe myſteria regni celorum:
illis aũt nõ eſt datũ. Qui eñ hʒ dabit̃
ei et abundabit: qui autem Ideo
non habet ⁊ qđ habet auferet̃ ab eo.
in ꝑabolis loquoꝛ eis: qꝛ vidẽtes
nõ vidẽt: et audiẽtes non audiunt:
neq; intelligunt. et adimpletur in
eis prophetia eſaie dicentis. Auditu
audietis et non intelligetis ⁊ videntes
videbitis ⁊ nõ videbitis. Incraſſatũ ẽ ei
coꝛ populi huius: et auribus
grauiter audierunt: et oculos ſuos
clauſerunt nequando videant oculis
et auribus audiant et coꝛde
intelligant: ⁊ conuertãtur ⁊ ſanẽ eos.
Veſtri autem beati oculi quia vident
et aures veſtre qꝛ audiũt. Amen
quippe dico vobis qꝛ multi prophete ⁊
iuſti cupierunt videre q̃ videtis et non
viderũt: ⁊ audire q̃ auditis et non audie-
runt. Vos ergo audite parabolam
ſeminantis. Omnis qui audit verbum
regni et non intelligit: venit
malus et rapit quod ſeminatum eſt in
coꝛde eius: hic eſt qui ſecus viam
ſemiat᷒ ẽ. Qui aũt ſuꝑ petroſa ſeminat᷒
hic eſt q̃ verbũ audit ⁊ cõtinuo eſt:
cum gaudio accipit illud. Non habet
autem in ſe radicem: ſed eſt temporalis.
Facta aũt tribulatõe et ꝑſecutiõe ꝓpter
verbũ: ꝯtinuo ſcãdalizat̃. Qui aũt ſemia-
tus ẽ in ſpinis: hic eſt qui verbum dei
audit: et ſollicitudo ſeculi iſtius
et fallatia diuitiarum ſuffocat
verbum et ſine fructu efficit̃. Qui xo i
terrã bonã ſeminat᷒ eſt: hic ẽ affert
qui audit verbũ et itelligit et fructum
⁊ facit aliud q̃dẽ cẽteſimũ: aliđ aũt ſexa-
geſimũ: aliđ xo triceſimũ. Aliã ꝑabolã
ꝓpoſuit ill᷑ dicẽs. Sĩle factũ ẽ regnũ
celorum homini qui ſeminauit bonum
ſemen in agro ſuo. Cũ autẽ dormirẽt
homines: venit inimicus eius
et ſuꝑſeminauit zizania in medio triti-
ci: et abijt. Cum autem creuiſſet herba
⁊ fructũ feciſſet: tũc apparuerũt et ziza-
nia. Accedẽtes aũt ſerui patriſfamilias
dixerũt ei. Domine nonne bonum
ſemẽ ſeminaſti in agro tuo. Unde ergo
hʒ zizania? Et ait illis. Inimic᷒ homo
hoc fecit. Serui autẽ dixerunt ei.

Mar. 4.b.
Luce. 8.b.
j. 25.c.
Luce. 8.c. ⁊ 19.d.
Marc. 4.c.
Iohis. 12.f.
Marc. 4.b
Luce. 8.b.
Eſaie. 6.c
Actu. 28.b.

Luce. 10.f.

C

Marc. 4.c.
Luce. 8.b.

Marci. 4.e

D

© Biblioteca Nacional de España

τῶ. θέλεις οὖμ ἀπελθόμτες συλλέξομεμ αὐ
τά. ὁ δὲ ἔφη οὔ. μήποτε συλλέγομτες τὰ
ζιζάμια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸμ σῖτομ.
ἄφετε συμαυξάμεσθαι ἀμφότερα μέχρι
τοῦ θερισμοῦ. καὶ ἐμ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ
ἐρῶ τοῖς θερισταῖς. συλλέξατε πρῶτομ τὰ
ζιζάμια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς
τὸ κατακαῦσαι αὐτά. τὸμ δὲ σῖτομ συμα=
γάγετε εἰς τὴμ ἀποθήκημ μου. ἄλλημ πα=
ραβολὴμ παρέθηκεμ αὐτοῖς λέγωμ. ὁμοία
ἐστὶμ ἡ βασιλεία τῶμ οὐραμῶμ κόκκῳ σιμά=
πεως, ὃμ λαβὼμ ἄμθρωπος ἔσπειρεμ ἐμ τῷ ἀ=
γρῷ αὐτοῦ. ὃ μικρότερομ μέμ ἐστι πάμ=
τωμ τῶμ σπερμάτωμ. ὅταμ δὲ αὐξηθῇ, μεί=
ζομ πάμτωμ τῶμ λαχάμωμ ἐστί. καὶ γίμεται
δέμδρομ ὥστε κατελθεῖμ τὰ πετειμὰ τοῦ
οὐραμοῦ, καὶ κατασκημοῦμ ἐμ τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ. ἄλλημ παραβολὴμ ἐλάλησεμ αὐ=
τοῖς. ὁμοία ἐστὶμ ἡ βασιλεία τῶμ οὐραμῶμ
ζύμῃ, ἣμ λαβοῦσα γυμὴ ἐμέκρυψεμ εἰς ἀ=
λεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλομ.
ταῦτα πάμτα ἐλάλησεμ ὁ ἰησοῦς ἐμ παρα
βολαῖς τοῖς ὄχλοις. καὶ χωρὶς παραβολῆς
οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη=
θὲμ διὰ τοῦ προφήτου λέγομτος. ἀμοίξω
ἐμ παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κε
κρυμμέμα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. τότε ἀ=
φεὶς τοὺς ὄχλους, ἦλθεμ εἰς τὴμ οἰκίαμ ὁ ἰη=
σοῦς. καὶ προσῆλθομ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ=
τοῦ λέγομτες. φράσομ ἡμῖμ τὴμ παραβο=
λὴμ τῶμ ζιζαμίωμ τοῦ ἀγροῦ. ὁ δὲ ἀποκρι=
θεὶς εἶπεμ αὐτοῖς. ὁ σπείρωμ τὸ καλὸμ σπέρ
μα, ἐστὶμ ὁ υἱὸς τοῦ ἀμθρώπου. ὁ δὲ ἀγρός
ἐστὶμ ὁ κόσμος. τὸ δὲ καλὸμ σπέρμα, οὗτοι
εἰσὶμ οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας. τὰ δὲ ζιζάμια εἰ=
σὶμ οἱ υἱοὶ τοῦ πομηροῦ. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπεί
ρας αὐτά ἐστὶμ ὁ διάβολος. ὁ δὲ θερισμός
συμτέλεια τοῦ αἰῶμος ἐστίμ. οἱ δὲ θερισταί,
ἄγγελοι εἰσίμ. ὥσπερ οὖμ συλλέγεται τὰ
ζιζάμια καὶ πυρὶ καίεται, οὕτως ἔσται ἐμ
τῇ συμτελείᾳ τοῦ αἰῶμος. ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀμθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. καὶ
συλλέξουσιμ ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάμ=
τα τὰ σκάμδαλα. καὶ τοὺς ποιοῦμτας τὴμ ἀ
μομίαμ. καὶ βαλοῦσιμ αὐτοὺς εἰς τὴμ κάμι=
μομ τοῦ πυρός. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶμ ὀδόμτωμ. τότε οἱ δίκαιοι ἐκ
λάμψουσιμ ὡς ὁ ἥλιος ἐμ τῇ βασιλείᾳ τοῦ
πατρὸς αὐτῶμ. ὁ ἔχωμ ὦτα ἀκούειμ ἀκουέ
τω. πάλιμ ὁμοία ἐστὶμ ἡ βασιλεία τῶμ οὐ=
ραμῶμ θησαυρῷ κεκρυμμέμῳ ἐμ τῷ ἀγρῷ.
ὃμ εὑρὼμ ἄμθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς
χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάμτα ὅσα ἔχει

Uis igitur imus et colligimus ea?
Et ait. Non. Ne forte colligentes
zizania eradicetis ſimul cū eis triticum.
Sinite vtraq; creſcere vſq; ad
meſſem: et in tempore meſſis
dicam meſſoribus. Colligite primum
zizania: et alligate ea in faſciculos ad
cōburendū: triticum autem congregate
in horreum meum. Aliam parabolā Mar. 4. f. Lucc. 13. d.
propoſuit eis dicens. Simile
eſt regnum celorum grano ſinapis
quod accipiēs homo ſeminauit in agro
ſuo: quod minimum quidem eſt omnibꝰ
ſeminibus. Cum autem creuerit maiꝰ
eſt omnibus oleribus et fit
arbor: ita vt volucres
celi veniant et habitent in ramis
eius. Aliam parabolā locutus eſt eis. Lucc. 13. d.
Simile eſt regnum celorum
fermēto: qđ acceptū mlier abſcōdit i fa
rine ſatis tribꝰ: donec fermētatū ē totū.
Hec oīa locutus eſt ieſus in parabolis E
ad turbas: et ſine parabolis Marc. 4. f.
nō loqbat eis: vt impleret qđ dictū erat
per prophetam dicentem. Aperiam ps. 77. Cor. 1. d.
i pabolis os meū: eructabo abſcōdita
a conſtitutione mundi. Tunc dimiſſis
turbis venit in domum ieſus
et acceſſerunt ad eum diſcipuli eius
dicentes. Ediſſere nobis parabolam
zizaniorum agri. Qui reſpondens
ait illis. Qui ſeminat bonum ſemen
eſt filius hominis. Ager autem
eſt mundus. Bonum vero ſemen: hi
ſunt filij regni. Zizania autem:
filij ſunt nequā. Inimicꝰ āt q ſemina= k. Nequam gti caſus .i. iniqui.
uit ea: eſt diabolus. Meſſis vero
conſummatio ſeculi eſt. Meſſores autē
angeli ſunt. Sicut ergo colliguntur Apo. 14. d
zizania et igni cōburuntur: ſic erit in
conſummatione ſeculi. Mittet filius F
hominis angelos ſuos et
colligent de regno eius omnia
ſcandala et eos qui faciunt iniquitatē
et mittent eos in caminum
ignis. Ibi erit fletus et
ſtridor dentium. Tunc iuſti fulgebunt
ſicut ſol in regno audiat
patris eorū. Qui habet aures audiēdi
Iterum. Simile eſt regnum celorum
theſauro abſcondito in agro:
quē qui inuenit homo abſcondit et pre
gaudio illiꝰ vadit et vēdit vniūſa q hꝫ

© Biblioteca Nacional de España

ϖωλεί, και αγοράζει/τον αγρόν εκείνον. πάλιν ομοία εστίν/η βασιλεία/των ουρανών ανθρώπω εμπόρω ζητούντι καλούς μαργαρίτας. ός ευρών ένα ϖολύτιμον μαργαρίτην. απελθών ϖέπρακε ϖάντα όσα είχε και ηγόρασεν αυτόν. πάλιν ομοία εστίν/η βασιλεία/των ουρανών σαγήνη βληθείση εις/την θάλασσαν, και εκ ϖαντός γένους συναγαγούση. ην ότε επληρώθη, αναβιβάσαντες επί/τον αιγιαλόν και καθίσαντες. συνέλεξαν/τα καλά εις αγγεία,/τα δε σαπρά έξω έβαλον. ούτως έσται εν/τη συντελεία/του αιώνος. εξελεύσονται/οι άγγελοι, και αφοριούσι/τους ϖονηρούς εκ μέσου/των δικαίων, και βαλούσιν αυτούς εις/την κάμινον/του πυρός. εκεί έσται/ο κλαυθμός και/ο βρυγμός/των οδόντων. λέγει αυτοίς/ο ιησούς συνήκατε ταύτα ϖάντα. λέγουσιν αυτώ ναι κύριε. ο δε είπεν αυτοίς. διά τούτο ϖας γραμματεύς μαθητευθείς εις/την βασιλείαν/των ουρανών, όμοιος εστίν ανθρώπω οικοδεσπότη όστις εκβάλλει εκ/του θησαυρού αυτού καινά και ϖαλαιά. και εγένετο ότε ετέλεσεν/ο ιησούς/τας ϖαραβολάς ταύτας, μετήρεν εκείθεν. και ελθών εις/την ϖατρίδα αυτού, εδίδασκεν αυτούς εν/τη συναγωγή αυτών. ώστε εκπλήσσεσθαι αυτούς και λέγειν. ϖόθεν τούτω/η σοφία αύτη και/αι δυνάμεις. ουχ ούτος εστίν/ο/του τέκτονος υιός. ουχί/η μήτηρ αυτού λέγεται μαριάμ, και/οι αδελφοί αυτού ιάκωβος και ιωσής. και σίμων και ιούδας, και/αι αδελφαί αυτού ουχί ϖάσαι ϖρος ημάς εισί, ϖόθεν ουν τούτω ταύτα ϖάντα. και εσκανδαλίζοντο εν αυτώ./ο δε ιησούς είπεν αυτοίς. ουκ εστί προφήτης άτιμος ει μή εν/τη ϖατρίδι αυτού. και εν/τη οικία αυτού. και ουκ εποίησεν εκεί δυνάμεις ϖολλάς διά/την απιστίαν αυτών.

Cap. 14.

Εν εκείνω/τω καιρώ ήκουσεν ηρώδης/ο τετράρχης/την ακοήν ιησού. και είπε/τοις ϖαισίν αυτού. ούτος εστίν ιωάννης/ο βαπτιστής. αυτός ηγέρθη από/των νεκρών. και διατούτο/αι δυνάμεις ενεργούσιν εν αυτώ. /ο γαρ ηρώδης κρατήσας/τον ιωάννην, έδησεν αυτόν και έθετο εν φυλακή. διά ηρωδιάδα/την γυναίκα φιλίππου/του αδελφού αυτού. έλεγε γαρ αυτώ/ο ιωάννης. ουκ έξεστι σοι έχειν αυτήν. και θέλων αυτόν αποκτείναι, εφοβήθη/τον όχλον. ότι ως ϖροφήτην αυτόν είχον. γενεσίων δε αγομένων/του ηρώδου, ωρχήσατο/η θυγάτηρ/της ηρωδιάδος εν/τω μέσω, και ήρεσε/τω ηρώδη. όθεν

et emit agrum illum. Iterum
ſimile eſt regnum celorum homini
negociatori querenti bonas margaritas.
Inuenta autē vna precioſa margarita
abijt ⁊ vēdidit omnia q̄ habuit ⁊ emit
eaz. Iterum ſimile eſt regnū
celoꝝ ſagene miſſe in mare
et ex omni genere piſciuz congreganti.
Quã cū īpleta eſſet: educentes et ſecꝰ
littus ſedentes elegerunt bonos Apoca.22.c
in vaſa malos autē foras miſerūt. Sic G
erit in conſummatione ſeculi. Exibunt ī.25.c.
angeli et ſeparabunt
malos de medio iuſtoruz ⁊ mittent
eos in caminum ignis
ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium. ī.12.c.⁊.25c
Intellexiſtis
hec omnia? Dicunt ei. Etiam domine
Ait illis. Ideo omnis ſcriba
doctus in regno celorum
ſimilis eſt homini patrifamilias:
qui profert de theſauro ſuo noua
et vetera. Et factuz eſt cū conſūmaſſet
ieſus parabolas iſtas: tranſijt inde.
Et veniens in patriam ſuam docebat Marci.6.a
eos in ſynagogis eorum: Lucc.4.c.⁊.d.
ita vt mirarentur et dicerent. Unde Johā.4.f.
huic ſapientia hec ⁊ virtutes? Lucc.4.d. Marc.6.a
Nonne hic eſt fabri filius? Nonne Johan.6.c
mater eius dicitur maria et fratres
eius iacobus et ioſeph ⁊ ſimon
et iudas et ſorores eius: nonne
omnes apud nos ſunt vnde ergo huic
oīa iſta. Et ſcandalizabantur in eo.
Ieſuz autem dixit eis. Nō eſt ꝓpheta Marc.6.a
ſine honore niſi in patria ſua et Lucc.4.d.
in domo ſua. Et non fecit ibi virtutes Johan.4.f
multas propter incredulitatem illorum.

Cap. 14.

In illo tēpore audiuit herodes tetrarcha famam ieſu et ait A
pueris ſuis. Hic eſt iohānes baptiſta: Marc.6.c.
ipſe ſurrexit a mortuis et Lucc.9.a.
ideo virtutes operantur in eo. Marc.6.c Lucc.3.d.
Herodes enim tenuit iohānem ⁊ alligauit eū ⁊ poſuit ī carcerē ꝓpter herodiadem vxorem philippi fratris ſui. Dicebat enim illi iohannes. Non licet tibi habere eam. Et volens illum occidere timuit populū: q2 ſicut prophetam eum habebãt. Die autē natalis herodis: ſaltauit filia herodiadis in medio ⁊ placuit herodi. Unde

© Biblioteca Nacional de España

μεθ᾽ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐ-
ὰν αἰτήσηται. ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς
μητρὸς αὐτῆς, δός μοι φησὶν ὧδε ἐπὶ πί-
νακι τὴν κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.
καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς. διὰ δὲ τοὺς ὅρ-
κους, καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε
δοθῆναι, καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν ἰωά
ννην ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἠνέ
χθη ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤ
νεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν
αὐτό, καὶ ἐξελθόντες ἀπήγγειλαν τῷ ἰη-
σοῦ. καὶ ἀκούσας ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖ
θεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατιδίαν.
καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἠκολούθησαν αὐ
τῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ ἐξελθὼν ὁ ἰη
σοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ᾽ αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους
αὐτῶν. ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες. ἔρημός
ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν. ἀ-
πόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς
τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.
ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. οὐ χρείαν ἔχου
σιν ἀπελθεῖν, δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ
δὲ λέγουσιν αὐτῷ. οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ
πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. ὁ δὲ εἶπε.
φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. καὶ κελεύσας τοὺς
ὄχλους ἀνακληθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους λα
βὼν τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύ
ας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε
καὶ κλάσας, ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρ-
τους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον
πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ πε-
ρισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους
πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ
πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παι-
δίων. καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ ἰησοῦς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ
προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν. ἕως οὗ ἀπο
λύσῃ τοὺς ὄχλους, καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄ-
χλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατιδίαν προσεύ-
ξασθαι. ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ.
τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν
βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων. ἦν γὰρ ἐ
ναντίος ὁ ἄνεμος. τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυ
κτός, ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς περιπα
τῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἰδόντες αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦν-
τα, ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐσ
τί, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. εὐθέως δὲ
ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων. θαρσεῖ-
τε. ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. ἀποκριθεὶς δὲ αὐ

cum iuramento pollicitus est ei dare quodcun
que postulasset ab eo. At illa premonita a
matre sua da mihi inquit hic in disco
caput iohannis baptiste.
Et contristatus est rex: propter iuramentum autem
et eos qui pariter recumbebant: iussit
dari. Misitque et decollauit iohannem
in carcere. Et allatum est caput eius
in disco: et datum est puelle: et illa attu
lit matri sue. Et accedentes B
discipuli eius tulerunt corpus eius et sepelierunt
illud: et venientes nunciauerunt iesu.
Quod cum audisset iesus: secessit inde Luce. 9. b. Joha. 6. a.
in nauicula in locum desertum seorsum.
Et cum audissent turbe: secute sunt eum
pedestres de ciuitatibus. Et exiens
vidit turbam multam: et misertus est
eis: et curauit languidos
eorum. Vespere autem facto accesserunt ad
eum discipuli eius dicentes. Desertus
est locus et hora iam preterijt: dimitte
turbas vt euntes in
castella emant sibi escas.
Jesus autem dixit eis. Non habent necesse
date illis vos manducare.
Responderunt ei. Non habemus hic nisi Mar. 6. c. Luce. 9. b.
quinque panes et duos pisces. Qui ait eis.
Afferte mihi illos huc. Et cum iussisset Joha. 6. a.
turbam discumbere super fenum: acceptis
quinque panibus et duobus piscibus
aspiciens in celum benedixit
et fregit et dedit discipulis panes:
discipuli autem turbis. Et manducauerunt
omnes et saturati sunt. Et tulerunt reliquias
duodecim cophinos fragmentorum
plenos. Manducantium autem fuit nume- C
rus quinque milia virorum: exceptis mulieribus et paruulis.
Et statim compulit iesus Marc. 6. Joha. 6.
discipulos ascendere in nauiculam: et
precedere eum trans fretum donec dimit
teret turbas. Et dimissa turba:
ascendit in montem solus orare.
Vespere autem facto solus erat ibi.
Nauicula autem in medio mari
iactabatur fluctibus. Erat enim contrarius
ventus. Quarta autem vigilia noctis
venit ad eos iesus ambulans
super mare: et videntes eum
discipuli supra mare ambulantem
turbati sunt: dicentes: quia fantasma est.
Et pre timore clamauerunt. Statimque
iesus locutus est eis dicens. Habete fi
duciam: ego sum: nolite timere. Respondens autem D

© Biblioteca Nacional de España

τῷ ὁ πέτρος εἶπε. κύριε εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με
πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ὁ δὲ εἶπεν ἐλ
θέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ πέτρος,
περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς τὸν
ἰησοῦν. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρόν, ἐ-
φοβήθη. καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔ-
κραξε λέγων. κύριε σῶσόν με. καὶ εὐθέως ὁ
ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐ-
τοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ. ὀλιγόπιστε εἰς τί ἐδί-
στασας. καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον,
ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλ-
θόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες. ἀλη-
θῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. καὶ διαπεράσαντες, ἦλθον
εἰς τὴν γῆν γεννησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐ
τὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστει
λαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ
προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔ-
χοντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν μό
νον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ. καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν.

Cap. 15.

Τότε προσέρχονται τῷ ἰησοῦ οἱ ἀπὸ ἱε-
ροσολύμων γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι
λέγοντες. διατί οἱ μαθηταί σου παραβαί-
νουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων.
οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν
ἄρτον ἐσθίωσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς. διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντο-
λὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. ὁ
γὰρ θεὸς ἐνετείλατο λέγων. τίμα τὸν πατέ
ρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέ-
ρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω. ὑμεῖς δὲ
λέγετε, ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί
δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ οὐ μὴ
τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐ
τοῦ, καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. ὑποκριταί κα-
λῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν ἠσαΐας λέγων.
ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐ-
τῶν, καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ. ἡ δὲ καρδία
αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δὲ
σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐν-
τάλματα ἀνθρώπων. καὶ προσκαλεσάμενος
τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς. ἀκούετε καὶ συνί
ετε, οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ
τοῦ στόματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον
αὐτῷ. οἶδας ὅτι οἱ φαρισαῖοι ἀκούσαντες
τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν. ὁ δὲ ἀποκρι
θεὶς εἶπε. πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ
πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται. ἄφε-
τε αὐτούς, ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. τυ

petrus dixit. Domine ſi tu es: iube me
ad te venire ſup aq̃s. At ipſe ait. Veni
Et deſcendens petrus de nauicula:
ambulabat ſuper aquam vt veniret ad
ieſum. Videns vero vẽtũ validũ timuit.
Et cum cepiſſet mergi: clamauit
dicens. Domine ſaluũ me fac. Et cõti
nuo ieſus extendẽs manũ apprehẽdit eũ
et ait illi. Modice fidei quare dubita- ſup. 8. c. Marc. 6. d.
ſti? Et cum aſcendiſſent in nauiculam:
ceſſauit vẽtus. Qui aũt in nauicula erãt: ve
nerunt et adorauerũt eũ dicentes. Vere
filius dei es. Et cũ trãſfretaſſent venerũt
in terrã geneſar. Et cũ cognouiſſent eum
viri loci illius: miſerunt
in vniuerſam regionem illam et
obtulerunt ei omnes male habentes
et rogabant eum vt vel ſup. 4. d.
fimbriam veſtimenti Marc. 6. g.
eius tãgerent. Et quicũque tetigerũt ſalui fa
cti ſunt. Cap. 15.

Tunc acceſſerunt ad ieſum ab hieroſoly A
mis ſcribe et pharisei Marc. 7. b.
dicẽtes. Quare diſcipuli tui trãſgredi
untur traditiones ſeniorum?
Non enim lauant manus ſuas cum
panem mãducãt. Ipſe aũt rñdẽs ait illis.
Quare et vos tranſgredimini mandata
dei propter traditionem veſtram?
Nam deus dixit. Honora patrem Exodi. 20. b
et matrem: et qui maledixerit patri Deut. 5. b.
vel matri: morte moriatur. Vos autem Mar. 7. b.
dicitis: quicunque dixerit patri vel matri
munus quodcunque eſt ex me tibi proderit: et nõ
honorificabit patrẽ ſuũ aut matrẽ ſuam:
et irritum feciſtis mandatum dei
propter traditionẽ veſtram. Hypocrite bene
prophetauit de vobis eſaias dicens.
Populus hic Eſaie. 29. d.
labijs me honorat: cor autem Marc. 7. b.
eorum longe eſt a me. Sine cauſa aũt
colunt me docentes doctrinas et mandata
hominum. Et cõuocatis ad ſe
turbis: dixit eis. Audite et intelligite: B
non quod intrat in os coinquinat
hominem: ſed quod procedit ex
ore hoc coinquinat hominem
Tunc accedẽtes diſcipuli eius dixerũt
ei. Scis quia pharisei audito
verbo hoc ſcandalizati ſũt? At ille rñdẽs
ait. Omnis plantatio quam non plãtauit
pater meus celeſtis: eradicabitur. Sinite
illos: ceci ſunt et duces cecorum. Cec I. 23. e. Luce. 6. f.

© Biblioteca Nacional de España

φλός δε τυφλον εάν οδηγή, αμφότεροι εις
βόθυνον εμπεσούνται. αποκριθεις δε ο πέ-
τρος είπεν αυτώ. φράσον ημιν την παραβο-
λήν ταύτην. ο δε ιησούς είπεν. ακμήν και υ-
μεις ασύνετοι εστέ. ούπω νοειτε ότι πάν το
εισπορευόμενον εις το στόμα, εις την κοιλί-
αν χωρει, και εις αφεδρώνα εκβάλλεται. τα
δε εκπορευόμενα εκ του στόματος, εκ της
καρδίας εξέρχεται, κακεινα κοινοι τον άν-
θρωπον. εκ γαρ της καρδίας εξέρχονται δια-
λογισμοί πονηροί, φόνοι, μοιχειαι, πορνειαι
κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι, ταύ-
τα εστί τα κοινούντα τον άνθρωπον. το δε
ανίπτοις χερσί φαγειν, ου κοινοι τον άνθρω-
πον. και εξελθών εκειθεν ο ιησούς, ανεχώρη-
σεν εις τα μέρη τύρου και σιδώνος; και ιδού
γυνή τις χαναναία από των ορίων εκείνων
εξελθούσα εκραύγασεν αυτώ λέγουσα. ε-
λέησόν με κύριε υιέ δαυίδ, η θυγάτηρ μου
κακώς δαιμονίζεται. ο δε ουκ απεκρίθη αυ-
τή λόγον. και προσελθόντες αυτώ οι μαθη-
ταί αυτού, ηρώτων αυτόν λέγοντες. από-
λυσον αυτήν ότι κράζει όπισθεν ημών. ο δε
αποκριθείς είπεν. ουκ απεστάλην ει μή εις
τα πρόβατα τα απολωλότα οίκου ισραήλ.
η δε ελθούσα προσεκύνει αυτώ λέγουσα.
κύριε βοήθει μοι. ο δε αποκριθείς είπεν. ουκ
έστι καλόν λαβείν τον άρτον των τέκνων,
και βαλείν τοις κυναρίοις. η δε είπε. ναι
κύριε, και γαρ τα κυνάρια εσθίει από των
ψιχίων των πιπτόντων από της τραπέζης
των κυρίων αυτών. τότε αποκριθείς ο ιησούς
είπεν αυτή. ω γύναι μεγάλη σου η πίστις,
γενηθήτω σοί ως θέλεις. και ιάθη η θυγάτηρ
αυτής από της ώρας εκείνης. και μεταβάς ε-
κείθεν ο ιησούς, ήλθε παρά την θάλασσαν
της γαλιλαίας, και αναβάς εις το όρος εκάθη-
το εκεί. και προσήλθον αυτώ όχλοι πολλοί
έχοντες μεθ εαυτών χωλούς, τυφλούς.
κωφούς, κυλλούς, και ετέρους πολλούς,
και έρριψαν αυτούς παρά τους πόδας του
ιησού, και εθεράπευσεν αυτούς. ώστε τους
όχλους θαυμάσαι βλέποντας κωφούς λα-
λούντας, κυλλούς υγιείς, χωλούς περιπα-
τούντας, και τυφλούς βλέποντας, και εδό-
ξαζον τον θεόν του ισραήλ. ο δε ιησούς προσ-
καλεσάμενος τους μαθητάς αυτού, είπε
σπλαγχνίζομαι επί τον όχλον, ότι ήδη η-
μέρας τρείς προσμένουσι μοι, και ουκ έχου-
σι τι φάγωσι, και απολύσαι αυτούς νήστεις
ου θέλω μήποτε εκλυθώσιν εν τη οδώ. και
λέγουσιν αυτώ οι μαθηταί αυτού. πόθεν
ημίν εν ερημία άρτοι τοσούτοι, ώστε χορ-

autem ſi ceco ducatū preſtet: ambo in
foueā cadent. Reſpondens autē petrus
dixit ei. Ediſſere nobis parabolam
iſtam. At ille dixit. Adhuc et vos
ſine intellectu eſtis? Nō itelligitis q̄ omē
quod in os intrat: in ventrem
vadit: et in ſeceſſum emittit?
Que autem procedunt de ore: de
corde exeunt: et ea coinquinant hominē
De corde enī exeunt cogitationes Marc. 7.c
male: homicidia: adulteria: fornicatōes
furta: falſa teſtimōia: blaſphēie. Hec
ſunt que coinquinant hoīe. ⌈nat hoīe
Nō lotis āt manib9 mādūcare nō coinq̄
Et egreſſus inde ieſus ſeceſſit Marc. 7.c
in partes tyri et ſydonis. Et ecce
mulier chananea a finibus illis
egreſſa: clamauit dicens ei. Miſerere C
mei domine fili dauid: filia mea
male a demonio vexat. Qui nō r̄ndit.
verbum. Et accedentes diſcipuli ⌊ ei
eius rogabant eum dicentes. Dimitte
eam quia clamat poſt nos. Ipſe autē Luce .1.b.
reſpondens ait. Non ſum miſſus niſi ad
oues q̄ perierūt domus iſrael.
At illa venit: et adorauit eū dicēs.
Dn̄e adiuua me. Qui r̄ndēs ait. Non Marc. 7.c.
eſt bonum ſumere panem filiorum:
et mittere canibus. At illa dixit. Etiā
domine. Nam et catelli edunt de
micis que cadunt de menſa
dominoꝝ ſuorū. Tunc reſpōdens ieſus
ait illi. O mulier magna eſt fides tua:
fiat tibi ſicut vis. Et ſanata eſt filia
eius ex illa hora. Et cum tranſiſſet in Marc.8.a.
de ieſus venit ſecus mare
galilee: et aſcēdens in montem ſedebat
ibi. Et acceſſerunt ad eum turbe multe
habentes ſecū mutos: cecos
claudos: debiles et alios multos:
et proiecerunt eos ante pedes
eius: et curauit eos ita vt
turbe mirarent: vidētes mutos loquen
tes: debiles ſanos: claudos ambulātes:
cecos videntes: et magnificabant
deum iſrael. Jeſus autem conuocatis D
diſcipulis ſuis: dixit.
Miſereoꝛ turbe: quia triduo iam Marc.6.c. 7.8.a.
perſeuerant mecum: et non habent
quid manducent. Et dimittere eos ieiu
nos nolo: ne deficiant in via. Et
dicunt ei diſcipuli. Unde ergo
nobis ī deſerto panes tātos vt ſaturem9

© Biblioteca Nacional de España

τάσαι όχλον τοσούτον. και λέγει αυτοίς ο
ιησούς. πόσους άρτους έχετε. οι δε είπον
αυτώ, επτά. και ολίγα ιχθύδια. και εκέ=
λευσε τοις όχλοις αναπεσείν επί την γην.
και λαβών τους επτά άρτους, και τους ιχ=
θύας, ευχαριστήσας έκλασε και έδωκε τοις
μαθηταίς αυτού, οι δε μαθηταί τω όχλω.
και έφαγον πάντες και εχορτάσθησαν. και ή
ραν το περισσεύον των κλασμάτων επτά
σπυρίδας πλήρεις. οι δε εσθίοντες ήσαν τε=
τρακισχίλιοι άνδρες χωρίς γυναικών και
παιδίων. και απολύσας τους όχλους ανέ=
βη εις το πλοίον, και ήλθεν εις τα όρια μαγ
δαλά. Cap. 16.

Και προσελθόντες οι φαρισαίοι και σαδ=
δουκαίοι πειράζοντες επηρώτησαν αυ=
τόν, σημείον εκ του ουρανού υποδείξαι αυ=
τοίς. ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς. οψίας γε
νομένης λέγετε ευδία, πυρράζει γαρ ο ου=
ρανός. και πρωί σήμερον χειμών, πυρρά=
ζει γαρ στυγνάζων ο ουρανός. υποκριταί.
το μεν πρόσωπον του ουρανού γινώσκε=
τε διακρίνειν, τα δε σημεία των καιρών ου
δύνασθε. γενεά πονηρά και μοιχαλίς σημεί
ον επιζητεί και σημείον ου δοθήσεται αυτή,
ει μή το σημείον ιωνά του προφήτου. και
καταλιπών αυτούς απήλθε. και ελθόντες
οι μαθηταί αυτού εις το πέραν, επελάθοντο
άρτους λαβείν. ο δε ιησούς είπεν αυτοίς. ο
ράτε και προσέχετε από της ζύμης των φα
ρισαίων και σαδδουκαίων. οι δε διελογίζον
το εν εαυτοίς λέγοντες. ότι άρτους ουκ ε=
λάβομεν. γνους δε ο ιησούς είπεν αυτοίς.
τι διαλογίζεσθε εν εαυτοίς ολιγόπιστοι ό=
τι άρτους ουκ ελάβετε. ούπω νοείτε ουδέ
μνημονεύετε τους πέντε άρτους των πεν=
τακισχιλίων, και πόσους κοφίνους ελάβετε,
ουδέ τους επτά άρτους των τετρακισχιλί=
ων, και πόσας σπυρίδας ελάβετε. πως ου
νοείτε ότι ου περί άρτου είπον υμίν προ
σέχειν από της ζύμης των φαρισαίων και
σαδδουκαίων. τότε σύνηκαν ότι ουκ είπε
προσέχειν από της ζύμης του άρτου, αλλ
από της διδαχής των φαρισαίων και σαδ=
δουκαίων. ελθών δε ο ιησούς εις τα μέρη
καισαρείας της φιλίππου, ηρώτα τους μα=
θητάς αυτού λέγων. τίνα με λέγουσιν οι άν
θρωποι είναι τον υιόν του ανθρώπου. οι δε
είπον. οι μεν ιωάννην τον βαπτιστήν, άλλοι
δε ηλίαν, έτεροι δε ιερεμίαν, ή ένα των προ
φητών. λέγει αυτοίς. υμείς δε τίνα με λέγε
τε είναι. αποκριθείς δε σίμων πέτρος, είπε
συ ει ο χριστός ο υιός του θεού του ζών=

turbã tãtã? Et ait illis
ieſus. Quot panes habetis? At illi di=
xerũt ſeptẽ: ⁊ paucos piſciclos. Et pce
pit turbe vt diſcũberent ſuper terram.
Et accipiens ſeptem panes et piſces: ſup. 14. d.
gratias agens fregit et dedit Mar. 6. f. ⁊ 8. b.
diſcipulis: et diſcipuli dederũt populo Johã. 6. b.
et comederũt omes et ſaturati ſũt. Et
quod ſupfuit de fragmẽtis: tulert ſeptẽ
ſportas plenas. Erãt ãt q̃ mãducauert
hominũ extra puulos ⁊ quattuor milia
mulieres. Et dimiſſa turba aſcendit
in nauiculam et venit in fines mage=
dan. Cap. 16.

Et accesserũt ad eũ phariſei ⁊ ſadu A
cei temptantes: et rogauerũt eum vt Mar. 8. b. Johã. 6. d.
ſignum de celo oſtenderet eis. Luce. 12. g.
At ille reſpondẽs ait illis. Facto veſpe
dicitis ſerenũ erit: rubicũdũ eſt eñ ce=
lum. Et mane hodie tempeſtas: rutilat
enim triſte celum.
Faciem ergo celi
diiudicare noſtis ſigna aũt tempoꝝ nõ
poteſtis? Generatio mala ⁊ adultera ſi Jone. 2. a.
gnum querit: ⁊ ſignum non dabitur ei: Marc. 8. b.
niſi ſignum ione prophete. Et
relictis illis abijt. Et cum veniſſent
diſcipuli eius trans fretum: obliti ſunt
panes accipere. Qui dixit illis. Jntue= Marc. 8. c.
mini ⁊ cauete a fermento phariſeorum Luce. 12. a.
et ſaduceorum. At illi cogitabant
inter ſe dicẽtes. Quia panes nõ accepi
mus. Sciens autem ieſus dixit.
Quid cogitatis iter vos modice fidei q̄ B
panes nõ habetis? Nõdũ itelligitis neq̃
recordamini q̃nq̃ panũ ⁊ q̃nq̃ miliũ hoim
et quot cophinos ſumpſiſtis?
Neq̃ ſeptẽ panũ ⁊ quattuor miliũ hoiz:
⁊ quot ſportas ſumpſiſtis? Quare non
itelligitis q̄ nõ de pane dixi vobis: ca=
uere a fermẽto phariſeorum et
ſaduceorũ. Tũc intellexert: q̄ nõ dixe
rit cauendum a fermento panum: ſed
a doctrina phariſeorum et ſaduceoꝝ.
Venit autem ieſus in partes Marc. 9. c
ceſaree philippi ⁊ iterrogabat diſcipulos Luce. 9. c.
ſuos dicens. Quem dicunt homines
eſſe filium hominis? At illi
dixerunt. Alij iohannẽ baptiſtam: alij
ãt heliã: alij vero hieremiã: aut vnũ ex
prophetis. Dicit illis ieſus. Vos ãt quẽ me
eſſe dicitis. Rñdẽs ãt ſimõ petrus dixit. C
Tu es chriſtus filius dei viui Johã. 6. g.

τος, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ. μακάριος εἶ σίμων βαρ ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ χριστός. ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀρχιερέων, καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων. ἵλεώς σοι κύριε, οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ πέτρῳ. ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ. σκάνδαλόν μου εἶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. τότε ὁ ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθήτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν. ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ. ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Cap.17.

Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατιδίαν, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς μωσῆς καὶ ἠλίας μετ᾽ αὐτοῦ συλλαλοῦντες. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπε τῷ ἰησοῦ. κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι. εἰ θέλεις ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς

Reſpondens autem ieſus dixit ei. Beatus es ſymon bar iona: quia caro et ſanguis non reuelauit tibi: ſed pater meus qui in celis eſt. Et ego dico tibi quia tu es petrus: et ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam: et porte inferi non preualebunt aduerſus eam. Et tibi dabo claues regni celorum. Et quodcunque ligaueris ſuper terram erit ligatum et in celis: et quodcunque ſolueris ſuper terram erit ſolutum et in celis. Iohã.20.e.
Tunc precepit diſcipulis ſuis vt nemini dicerent: quia ipſe eſſet ieſus chriſtus. Marc.8.d Luce.5.c.
Exinde cepit ieſus oſtendere diſcipulis ſuis: quia oporteret eum ire hieroſolymam: et multa pati a ſenioribus et ſcribis et principibus ſacerdotum: et occidi et tertia die reſurgere. Marc.8.f.
Et aſſumens eum petrus: cepit increpare illum dicens Abſit a te domine: non erit tibi hoc. D
Qui conuerſus dixit petro. Vade poſt me ſathana: ſcandalum es mihi: quia non ſapis ea que dei ſunt ſed ea que hominum. Marc.8.g. Luce.9.c. et .14.f.
Tunc ieſus dixit diſcipulis ſuis. Si quis vult poſt me venire: abneget ſemetipſum: et tollat crucem ſuam et ſequatur me. Qui enim voluerit animam ſuam ſaluam facere: perdet eam. Qui autem perdiderit animam ſuam propter me inueniet eam. ſup.10.g Luce.7.g. Marc.8.g.
Quid enim prodeſt homini ſi mundum vniuerſum lucretur: anime vero ſue detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima ſua. Filius enim hominis venturus eſt in gloria patris ſui cum angelis ſuis: et tunc reddet vnicuique ſecundum opera eius. Rom.2.a.
Amen dico vobis: ſunt quidam de hic ſtantibus qui non guſtabunt mortem: donec videant filium hominis venientem in regno ſuo. Marc.9.a Luce.9.d. Cap.17.

A
Et poſt dies ſex aſſumpſit ieſus petrum et iacobum et iohannem fratrem eius et duxit illos in montem excelſum ſeorſum et tranſfiguratus eſt ante eos et reſplenduit facies eius ſicut ſol: veſtimenta autem eius facta ſunt alba ſicut nix. Marc.9.a. Luce.9.d. Apoca.1.d.
Et ecce apparuerunt illis moyſes et helias cum eo loquentes. Marc.9.a Luce.9.d.
Reſpondens autem petrus dixit ad ieſum. Domine bonum eſt nos hic eſſe: ſi vis faciamus hic tria

© Biblioteca Nacional de España

σκηνάς. σοι μίαν, και μωσή μίαν, και μίαν
ηλία. έτι αυτού λαλούντος, ιδού νεφέλη
φωτεινή επεσκίασεν αυτούς. και ιδού φωνή
εκ της νεφέλης λέγουσα. ούτος εστίν ο υι-
ός μου ο αγαπητός εν ω ευδόκησα, αυτού α-
κούετε. και ακούσαντες οι μαθηταί, έπεσον
επί πρόσωπον αυτών, και εφοβήθησαν σφό-
δρα. και προσελθών ο ιησούς ήψατο αυ-
τών και είπεν. εγέρθητε και μη φοβείσθε. ε-
πάραντες δε τους οφθαλμούς αυτών, ουδέ-
να είδον ει μή τον ιησούν μόνον. και καταβαι-
νόντων αυτών από του όρους, ενετείλατο
αυτοίς ο ιησούς λέγων. μηδενί είπητε το ό-
ραμα, έως ου ο υιός του ανθρώπου εκ νε-
κρών αναστή. και επηρώτησαν αυτόν οι μα-
θηταί αυτού λέγοντες. τι ουν οι γραμμα-
τείς λέγουσιν ότι ηλίαν δεί ελθείν πρώτον.
ο δε ιησούς αποκριθείς είπεν αυτοίς. ηλίας
μεν έρχεται πρώτον, και αποκαταστήσει
πάντα. λέγω δε υμίν ότι ηλίας ήδη ήλθε,
και ουκ επέγνωσαν αυτόν, αλλ εποίησαν
εν αυτώ όσα ηθέλησαν. ούτω και ο υιός
του ανθρώπου μέλλει πάσχειν υπ αυτών.
τότε συνήκαν οι μαθηταί ότι περί ιωάννου
του βαπτιστού είπεν αυτοίς. και ελθόντων
αυτών προς τον όχλον, προσήλθεν αυτώ
άνθρωπος γονυπετών αυτόν και λέγων.
κύριε ελέησόν μου τον υιόν, ότι σεληνιάζε-
ται και κακώς πάσχει. πολλάκις γαρ πίπτει
εις το πυρ, και πολλάκις εις το ύδωρ, και
προσήνεγκα αυτόν τοις μαθηταίς σου, και
ουκ ηδυνήθησαν αυτόν θεραπεύσαι. αποκρι-
θείς δε ο ιησούς είπεν. ω γενεά άπιστος και
διεστραμμένη, έως πότε έσομαι μεθ υμών.
έως πότε ανέξομαι υμών. φέρετε μοι αυ-
τόν ώδε. και επετίμησεν αυτώ ο ιησούς και
εξήλθεν απ αυτού το δαιμόνιον, και εθερα-
πεύθη ο παις από της ώρας εκείνης. τότε
προσελθόντες οι μαθηταί τω ιησού κατ ιδί-
αν είπον. διατί ημείς ουκ ηδυνήθημεν εκβα-
λείν αυτό. ο δε ιησούς είπεν αυτοίς. διά την
απιστίαν υμών. αμήν γαρ λέγω υμίν. εάν
έχητε πίστιν ως κόκκον σινάπεως, ερείτε τω
όρει τούτω μετάβηθι εντεύθεν εκεί και μετα-
βήσεται, και ουδέν αδυνατήσει υμίν. τούτο
δε το γένος ουκ εκπορεύεται ει μή εν προ-
σευχή και νηστεία. αναστρεφομένων δε αυ-
τών εν τη γαλιλαία, είπεν αυτοίς ο ιησούς
μέλλει ο υιός του ανθρώπου παραδίδοσ-
θαι εις χείρας ανθρώπων, και αποκτενού-
σιν αυτόν, και τη τρίτη ημέρα εγερθήσεται.
και ελυπήθησαν σφόδρα. ελθόντων δε αυ-
τών εις καπερναούμ, προσήλθον οι τα δί-

tabernacula: tibi vnum: moyſi vnuꝫ: ⁊
helie vnuꝫ. Adhuc eo loquẽte ecce nu-
lucida obũbrauit eos. Et ecce vox ⌊bes
de nube dicens. Hic eſt filius — ſup.5.g. Marci.1.b.
me⁹ dilect⁹ i quo mihi bñ ꝯplacuit: ipꝫ — Eſaie.42.a.
Et audiẽtes diſcipuli ceciderũt ⌊audite. — Luce.3.c.
in faciem ſuam: ⁊ timuerunt valde. — 2.Pe.1.d.
Et acceſſit ieſus et tetigit eos: — B
dixitqꝫ eiꝫ. Surgite: ⁊ nolite timẽ. Le- — Eſa.40.f.
uantes autem oculos ſuos neminem
viderunt niſi ſolum ieſum. Et deſcẽdẽ-
tibus illis de monte precepit
eis ieſus dicens. Nemini dixeritis viſio- — ſup.8.a.et 9.f.⁊.12.b.
nem: donec filius hominis a mortuis — Marc.7.g.
reſurgat. Et interrogauerũt eum diſci- — ⁊.9.b. Mar.9.b.
puli dicentes. Quid ergo ſcribe
dicunt ꝙ heliaꝫ oporteat primũ veire?
At ille reſpondẽs ait eis. Helias
quidẽ ventur⁹ eſt primũ ⁊ reſtituet
oĩa. Dico aũt vobis qꝛ helias iã vẽit:
et non cognouerunt eum: ſed fecerunt
in eo quecunqꝫ voluerunt. Sic et fili⁹
hoĩs paſſurus eſt ab eis.
Tunc intellexerũt diſcipuli qꝛ de iohã- — C
ne baptiſta dixiſſet eis. Et cum veniſſet — Marc.9.c.
ad turbam: acceſſit ad eum — Luce.9.e.
homo genibus prouolutus añ eũ dicẽs.
Dñe miſerere filio meo qꝛ lunatic⁹ eſt
et male patitur. Nam ſepe cadit
in ignem: et crebro in aquam. Et
obtuli eum diſcipuliſ tuis et
non potuerunt curare euꝫ. Reſpondẽs
aũt ieſus ait. O generatio incredula ⁊ — Marc.9.c.
peruerſa: quouſqꝫ ero vobiſcum? — Luce.9.c.
Vſqꝫ quo patiar vos? Afferte huc illũ
ad me. Et icrepauit illũ ieſ⁹: et
exijt ab eo demoniũ: ⁊ curatus eſt
puer ex illa hora. Tunc — Marc.9.d.
acceſſerunt diſcipuli ad ieſum ſecreto: et
dixerunt. Quare nos nõ potuim⁹ eij-
cere illum? Dixit illis ieſus. Propter
incredulitatẽ vr̃aꝫ. Amẽ quippe dico vo- — D
habueritis fidẽ ſicut gnũ ſinapis: ⌊bis ſi
dicetis mõti huic trãſi hinc illuc ⁊ trã-
ſibit: et nihil ĩpoſſibile erit vobis. Hoc
aũt genus non eijcitur niſi ꝑ orationẽ
et ieiunium. Conuerſantibus autẽ eis
in galilea: dixit illis ieſus. — Marc.9.c. Luce.9.c.
Filius hominis tradendus eſt
in manus hominum et occident
eũ et tertia die reſurget.
Et cõtriſtati ſunt vehemẽter. Et cũ ve-
niſſent capharnaũ: acceſſerũt q didrach-

© Biblioteca Nacional de España

δραχμα λαμβάνοντες τῷ πέτρῳ, καὶ εἶπον. ὁ
διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα.
λέγει. ναί. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν,
προέφθασεν αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων. τί σοι
δοκεῖ σίμων, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων
λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον, ἀπὸ τῶν υἱῶν
αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. λέγει αὐ=
τῷ ὁ πέτρος. ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. ἔφη αὐ=
τῷ ὁ ἰησοῦς. ἄραγε, ἐλεύθεροι εἰσὶν οἱ υἱοί.
ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευ
θεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ
τὸν ἀναβαίνοντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ
ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆ=
ρα. ἐκεῖνον λαβὼν, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ
καὶ σοῦ. Cap. 18.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ
τῷ ἰησοῦ λέγοντες. τίς ἄρα μείζων ἐσ=
τὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. καὶ προσ=
καλεσάμενος ὁ ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐ=
τὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ εἶπεν. ἀμὴν λέγω ὑ
μῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παι
δία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ
ρανῶν. ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ
παιδίον τοῦτο, οὗτος ἐστὶν ὁ μείζων ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. καὶ ὃς ἐὰν δέξηται
παιδίον τοιοῦτον ἕν, ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
ἐμὲ δέχεται. ὃς δ᾽ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν
μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ,
συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς
ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ
ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. οὐαὶ τῷ κόσ=
μῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων. ἀνάγκη γὰρ ἐστὶν
ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα. πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώ=
πῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. εἰ δὲ
ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκ
κοψον αὐτά, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. καλόν σοι
ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλ=
λόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφ
θαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ. καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλ=
μον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλ=
μοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ
πυρός. ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μι
κρῶν τούτων. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγε
λοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διαπαντὸς βλέπουσι
τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐ
ρανοῖς. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶ=
σαι τὸ ἀπολωλός. τί ὑμῖν δοκεῖ. ἐὰν γένη=
ταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλα
νηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενήκοντα
ἐννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώ
μενον. καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέ

mā accipiebant ad petrū: & dixerunt ei.
Magiſter veſter non ſoluit didrachmā
ait. Etiam. Et cum intraſſet in domū
preuenit eum ieſus dicēs. Quid tibi
videtur ſymon? Reges terre a quibus
accipiūt tributum vel cenſum: a filijs
ſuis an ab alienis? Et ille dixit.
Ab alienis. Dixit illi
ieſus. Ergo liberi ſunt filij.
Ut aūt non ſcandalizemus eos: vade
ad mare & mitte hamum: et
eum piſcem q̄ prim9 aſcēderit tolle: &
aperto ore eius inuenies ſtaterem:
illum ſumens da eis pro me
et te. Cap. 18.

In illa hora acceſſerūt diſcipuli ad
ieſū dicētes. Quis putas maior ē
in regno celorum? Et aduocans
ieſus paruulum: ſtatuit eum
ī medio eoꝝ et dixit. Amē dico vobis:
niſi ↄuerſi fuerit[i]s & efficiami[ni] ſicut ꝑuuli
non intrabitis in regnum celorum.
Quicūq; ergo hūiliauerit ſe ſicut
ꝑuul9 iſte: hic eſt maior in
regno celorum. Et qui ſuſceperit
vnū paruulum talem in nomine meo:
me ſuſcipit. Qui āt ſcādalizauerit vnū
de puſillis iſtis qui in me credunt:
expedit ei vt ſuſpendat mola aſinaria
in collo eius: et demergatur
in profundum maris. Ue mundo
a ſcandalis. Neceſſe eſt enim vt
veniant ſcandala: veruntñ ve homini
illi per quem ſcandalū venit. Si aūt
man9 tua vel pes tu9 ſcādalizat te: ab
ſcide ea et proijce abs te. Bonum tibi
eſt ad vitā ingredi debilē vel claudum
q̄ꝫ duas man9 vel duos pedes habētez
mitti in ignem eternum. Et ſi oculus
tuus ſcandalizat te: erue eum et
ꝓijce abs te. Bonū tibi ē vnū ocl'z ha=
in vitā intrare: q̄ꝫ duos oculos [ha]bētem
habentem mitti in gehennam
ignis. Uidete ne contemnatis vnum ex
his puſillis. Dico enim vobis q̄ angè
li eorum in celis ſemper vident
faciem patris mei qui in celis eſt.
Uenit enim filius hominis ſaluare
qḋ ꝑierat. Quid vobis videt̄. Si fue
rint alicui centum oues & errauerit
vna ex eis: nonne relinquet nonaginta
nouē ī mōtib9 & vadit querere eā q̄ erra=
uit? Et ſi ↄtigerit vt iueniat eā: amē di

A
Mar. 9. c.
Lucc. 9. f.
Marc. 9. f.
Lucc. 17. a.
Marc. 9. f.
ſup. 5. e.
B
Marc. 8. b
Lucc. 9. g.
Lucc. 15. a.

© Biblioteca Nacional de España

γω υμίν, ότι χαίρει επ' αυτώ μάλλον, ή ε-
πί τοις ενενήκοντα εννέα τοις μη πεπλανη-
μένοις. ούτως ουκ εστί θέλημα έμπροσθεν
του πατρός υμών του εν ουρανοίς, ίνα α-
πόληται εις των μικρών τούτων. εάν δε α-
μάρτη εις σε ο αδελφός σου, ύπαγε και
έλεγξον αυτόν μεταξύ σου και αυτού μό-
νου. εάν σου ακούση, εκέρδησας τον αδελ-
φόν σου. εάν δε μη ακούση, παράλαβε με-
τά σου έτι ένα ή δύο, ίνα επί στόματος δύ-
ο μαρτύρων ή τριών σταθή παν ρήμα.
εάν δε παρακούση αυτών, ειπέ τη εκκλη-
σία. εάν δε και της εκκλησίας παρακούση,
έστω σοι ώσπερ ο εθνικός και ο τελώνης.
αμήν λέγω υμίν, όσα εάν δήσητε επί της
γης, έσται δεδεμένα εν τω ουρανώ. και ό-
σα εάν λύσητε επί της γης, έσται λελυμένα
εν τω ουρανώ. πάλιν αμήν λέγω υμίν, ό-
τι εάν δύο υμών συμφωνήσωσιν επί της
γης περί παντός πράγματος ου εάν αιτή-
σωνται, γενήσεται αυτοίς παρά του πα-
τρός μου του εν ουρανοίς. ου γαρ εισί
δύο ή τρεις συνηγμένοι εις το εμόν όνομα,
εκεί ειμί εν μέσω αυτών. τότε προσελθών
αυτώ ο πέτρος, είπε. κύριε ποσάκις αμαρ-
τήσει εις εμέ ο αδελφός μου και αφήσω αυ-
τώ, έως επτάκις. λέγει αυτώ ο ιησούς. ου
λέγω σοι έως επτάκις, αλλ' έως εβδομηκον-
τάκις επτά. διά τούτο ωμοιώθη η βασιλεία
των ουρανών ανθρώπω βασιλεί ος ηθέλη-
σε συνάραι λόγον μετά των δούλων αυ-
τού. αρξαμένου δε αυτού συναίρειν, προ-
σηνέχθη αυτώ εις οφειλέτης μυρίων τα-
λάντων, μη έχοντος δε αυτώ αποδούναι,
εκέλευσεν αυτόν ο κύριος αυτού πραθήναι.
και την γυναίκα αυτού και τα τέκνα, και
πάντα όσα είχε, και αποδοθήναι. πεσών ουν
ο δούλος, προσεκύνει αυτώ λέγων. κύ-
ριε. μακροθύμησον επ' εμοί, και πάντα σοι α-
ποδώσω. σπλαγχνισθείς δε ο κύριος του
δούλου εκείνου, απέλυσεν αυτόν. και το
δάνειον αφήκεν αυτώ. εξελθών δε ο δού-
λος εκείνος, εύρεν ένα των συνδούλων αυ-
τού, ος ώφειλεν αυτώ εκατόν δηνάρια. και
κρατήσας αυτόν έπνιγε λέγων. απόδος μοι
ει τι οφείλεις. πεσών ουν ο σύνδου-
λος αυτού εις τους πόδας αυτού, παρεκά-
λει αυτόν λέγων. μακροθύμησον επ' εμοί,
και αποδώσω σοι. ο δε ουκ ήθελεν. αλλά
απελθών, έβαλεν αυτόν εις φυλακήν, έως
ου αποδώ το οφειλόμενον. ιδόντες δε οι
σύνδουλοι αυτού τα γενόμενα, ελυπήθη-
σαν σφόδρα. και ελθόντες διεσάφησαν τω

co vobis: qꝫ gaudet ſup eā magis q̄ ſup
nonaginta nouem que non errauerunt.
Sic non eſt voluntas ante
patrē veſtrū qui in celis eſt: vt pereat
vnus de puſillis iſtis. Si autē peccaue- Luce.17.a.
rit in te frater tuus: vade ⁊ Gall.6.a. Eccl.19.b.
corripe eum inter te et ipſum ſolum. 1.Cor.8.d.
Si te audierit: lucratus eris fratrem 2.9.d.
tuū. Si aūt nō te audierit adhibe tecū
adhuc vnū vel duos: vt in ore duorū Deu.17.b.
vel trium teſtium ſtet omne verbum. Johan.8.c 2.Cor.13.a
Quod ſi non audierit eos: dic eccleſie. Hebr.10.d.
Si autem eccleſiam non audierit: C
ſit tibi ſicut ethnicus et publicanus.
Amē dico vobis: q̄cūq; alligaueritis ſup ſup.16.e.
terrā erunt ligata et in celo: ⁊ quecūq; Johis.20.c
ſolueritis ſuper terram erunt ſoluta et
in celo. Iterum dico vobis quia
ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper
terram de omni re quācunq; petierint
fiet illis a patre
meo qui in celis eſt. Ubi enim ſunt
duo vel tres cōgregati in nomine meo
ibi ſum in medio eorū. Tunc accedēs Luce.17.a.
petrus ad eū dixit. Dñe quotiens pecca-
bit in me frater meus et dimittam ei:
vſq; ſepties? Dixit illi ieſus. Non
dico tibi vſq; ſepties: ſꝫ vſq; ſeptuagies
ſepties. Ideo aſſimilatū eſt regnum
celorum homini regi qui voluit
rationē ponere cum ſeruis ſuis.
Et cū cepiſſet rationē ponere: oblatus ē
ei vnus qui debebat ei decē milia talēta.
Cum autē non haberet vnde redderet:
iuſſit eum dominus eius venundari
⁊ vxorem eius ⁊ filios: et
oīa que hēbat ⁊ reddi. Procidens aūt
ſeruus ille: adorabat eū dicēs. Domine D
patientiā habe in me: ⁊ oīa reddā tibi.
Miſertus autem dominus
ſerui illius dimiſit eum: ⁊
debitū dimiſit ei. Egreſſus aūt ſeruus
ille inuenit vnum de conſeruis ſuis
qui debebat ei centum denarios: ⁊
tenēs ſuffocabat eū dicēs. Redde mihi
quod debes. Et procidens conſeruus
eius: ad pedes eius rogabat
eum dicēs. Patientiam habe in me
⁊ oīa reddam tibi. Ille autē noluit: ſꝫ
abijt ⁊ miſit eum in carcerem: donec
redderet debitum. Uidentes autem
conſerui eius q̄ fiebant contriſtati ſunt
valde ⁊ venerunt ⁊ narrauerunt

© Biblioteca Nacional de España

κυρίω αυτών πάντα τα γενόμενα. Τότε προσκαλεσάμενος αυτόν ο κύριος αυτού, λέγει αυτώ. δούλε πονηρέ, πάσαν την οφειλήν εκείνην αφήκα σοι επεί παρεκάλεσας με. ουκ έδει και σε ελεήσαι τον σύνδουλον σου ως και εγώ σε ηλέησα. και οργισθείς ο κύριος αυτού, παρέδωκεν αυτόν τοις βασανισταίς, έως ου αποδώ πάν το οφειλόμενον αυτώ. ούτως και ο πατήρ μου ο επουράνιος ποιήσει υμίν εάν μη αφήτε έκαστος τω αδελφώ αυτού από των καρδιών υμών τα παραπτώματα αυτών. Cap.19.

Και εγένετο ότε ετέλεσεν ο ιησούς τους λόγους τούτους, μετήρεν από της γαλιλαίας και ήλθεν εις τα όρια της ιουδαίας πέραν του ιορδάνου. και ηκολούθησαν αυτώ όχλοι πολλοί, και εθεράπευσεν αυτούς εκεί. και προσήλθον αυτώ οι φαρισαίοι πειράζοντες αυτόν και λέγοντες αυτώ. ει έξεστιν ανθρώπω απολύσαι την γυναίκα αυτού κατά πάσαν αιτίαν. ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς. ουκ ανέγνωτε ότι ο ποιήσας απ' αρχής, άρσεν και θήλυ εποίησεν αυτούς, και είπεν. ένεκεν τούτου καταλείψει άνθρωπος τον πατέρα αυτού και την μητέρα, και προσκολληθήσεται τη γυναικί αυτού, και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν. ώστε ουκ έτι εισί δύο, αλλά σάρξ μία. ο ουν ο θεός συνέζευξεν, άνθρωπος μη χωριζέτω. λέγουσιν αυτώ. τι ουν μωσής ενετείλατο δούναι βιβλίον αποστασίου, και απολύσαι αυτήν. λέγει αυτοίς, ότι μωσής πρός την σκληροκαρδίαν υμών επέτρεψεν υμίν απολύσαι τας γυναίκας υμών. απ' αρχής δε ου γέγονεν ούτως. λέγω δε υμίν. ότι ος αν απολύση την γυναίκα αυτού μη επί πορνεία και γαμήσει άλλην, μοιχάται. και ο απολελυμένην γαμήσας μοιχάται. λέγουσιν αυτώ οι μαθηταί αυτού. ει ούτως εστίν η αιτία του ανθρώπου μετά της γυναικός, ου συμφέρει γαμήσαι. ο δε είπεν αυτοίς. ου πάντες χωρούσι τον λόγον τούτον, αλλ' οις δέδοται. εισί γαρ ευνούχοι οίτινες εκ κοιλίας μητρός εγεννήθησαν ούτως. και εισίν ευνούχοι οίτινες ευνουχίσθησαν υπό των ανθρώπων. και εισίν ευνούχοι οίτινες ευνούχισαν εαυτούς διά την βασιλείαν των ουρανών. ο δυνάμενος χωρείν, χωρείτω. Τότε προσηνέχθησαν αυτώ παιδία ίνα τας χείρας επιθή αυτοίς και προσεύξηται. οι δε μαθηταί επετίμησαν αυτοίς. ο δε ιησούς είπεν. άφετε τα παιδία. και μη κωλύετε αυτά ελθείν προς με. των γαρ τοιούτων εστίν η βα-

domino ſuo omnia q̄ facta fuerāt. Tūc
vocauit illum dominus ſuus: et
ait illi. Serue nequam: oē debitum
illud dimiſi tibi: quoniam rogaſti
me. Nōne ergo oportuit ⁊ te miſeri cō
ſui tui ſicut ⁊ ego tui miſert9 ſū. Et ira
t9 dominus ei9 tradidit eum tortoribus
quoadusq͡ʒ redderet vniuerſum debituʒ sup.5.d.
ei. Sic et pater meus celeſtis Lucc.12.g.
faciet vobis ſi nō remiſeritis vnuſquiſ
q͡ʒ fratri ſuo de cordibus veſtris.

Cap.19.

Et factū eſt cum conſumaſſet ieſus A
ſermones iſtos migrauit a galilea Mar.10.a.
et venit in fines iudee
trans iordanem: ⁊ ſecute ſunt eum
turbe multe: ⁊ curauit eos
ibi. Et acceſſerunt ad eum phariſei tēp
tantes eum et dicentes. Si licet
homini dimittere vxorem ſuam
q̄cūq͡ʒ ex cā? Qui rn̄dēs ait Γ initio: Gen.1.d.
illis. Nō legiſtis qꝛ qui fecit hoiēʒ ab Mar.10.a.
maſculum et feminam fecit eos? Et
dixit. Propter hoc dimittet homo Gen.2.d.
patrem et matrem et adherebit Ephe.5.d.
vxori ſue: et erunt 1.Cor.6.d
duo in carne vna. Itaq͡ʒ iam nō ſunt
duo ſed vna caro. Quod ergo de9 cō
iūxit: homo non ſeparet. Dicunt
illi. Quid ergo moyſes mādauit dari li Deut.24.a
bellum repudij et dimittere eam? sup.5.e.
Ait ill'. Qm̄ moyſes ad duriciā cordiſ Mar.10.a.
veſtri permiſit vobis dimittere
vxores vr̄as ab initio autem non fuit B
ſic. Dico aūt vobis qꝛ q̄cūq͡ʒ dimiſe- Mar.10.b.
rit vxorē ſuā niſi ob fornicationem: et Luc.16.d.
aliā duxerit: mechatur. Et q̄ dimiſſaʒ sup.5.e.
duxerit mechat. Dicūt ei
diſcipuli eius. Si ita eſt cauſa
hominis cum vxore: non expedit
nubere. Qui dixit illis. Non omnes
capiunt verbum iſtud: ſed quibus
datum eſt. Sunt enim eunuchi qui de
matris vtero ſic nati ſūt: ⁊ ſūt eunuchi
qui facti ſunt ab hominibus:
et ſūt eunuchi qui ſeipſos caſtrauerunt
propter regnum celorum.
Qui poteſt capere capiat. Tunc Mar.10.b.
oblati ſunt ei paruuli vt manus Lucc.18.c.
eis imponeret ⁊ oraret. Diſcipuli auteʒ
increpabant eos. Jeſus vero ait eis.
Sinite paruulos et nolite eos ꝓhibere Mar.10.b.
ad me venire: taliuʒ eſt enim regnum

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

σιλεία τῶν οὐρανῶν. καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. καὶ ἰδού εἷς προσελθὼν, εἶπεν αὐτῷ. Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. τί με λέγεις ἀγαθόν. οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, τήρησον τὰς ἐντολάς. λέγει αὐτῷ. ποίας. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπε. τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος. πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου, τί ἔτι ὑστερῶ. ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς. εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ. καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος. ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν. εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες. τίς ἄρα δύναται σωθῆναι. ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνατά. τότε ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ. ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι, τί ἄρα ἔσται ἡμῖν. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

Cap. 20.

Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς. κακεί=

celorum. Et cum impoſuiſſet eis manus abijt inde. Et ecce unus accedens ait illi. Magiſter bone: quid boni faciam ut habeam vitam eternam? Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono? Unus eſt bonus deus. Si autem vis ad vitam ingredi: ſerua mandata. Dicit illi. Que? Ieſus autem dixit. Non homicidium facies: non adulterabis: non facies furtum: non falſum teſtimonium dices: honora patrem et matrem tuam: et diliges proximum tuum ſicut teipſum. Dicit illi adoleſcens. Omnia hec cuſtodiui a iuuentute mea: quid adhuc mihi deeſt. Ait illi ieſus. Si vis perfectus eſſe: vade et vende omnia que habes et da pauperibus: et habebis theſaurum in celo: et veni ſequere me. Cum audiſſet autem adoleſcens verbum abijt triſtis. Erat enim habens multas poſſeſſiones. Ieſus autem dixit diſcipulis ſuis. Amen dico vobis: quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico vobis. Facilius eſt camelum per foramen acus tranſire quam diuitem intrare in regnum celorum. Auditis autem his diſcipuli mirabantur valde dicentes. Quis ergo poterit ſaluus eſſe? Aſpiciens autem ieſus dixit illis. Apud homines hoc impoſſibile eſt: apud deum autem omnia poſſibilia ſunt. Tunc reſpondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia: et ſecuti ſumus te. Quid ergo erit nobis? Ieſus autem dixit illis: Amen dico vobis: quod vos qui ſecuti eſtis me in regeneratione cum ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſue: ſedebitis et vos ſuper ſedes duodecim iudicantes duodecim tribus iſrael. Et omnis qui reliquerit domum vel fratres aut ſorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum: centuplum accipiet et vitam eternam poſſidebit. Multi autem erunt primi nouiſſimi: et nouiſſimi primi.

Lucc. 18.c.
Mar. 10.b Lucc. 18.d.
C
Mar. 10.c. Lucc. 12.d. et 18.d.
Marc. 10.c Lucc. 18.c.
D
Mar. 10.d Lucc. 18.c.
Lucc. 22.c.
Deu 33 a Marc. 10.d Lucc. 8.c.
Marc. 15.f Lucc. 13.f.

Cap. 20.

Simile eſt regnum celorum homini patrifamilias: qui exijt primo mane conducere operarios in vineam ſuam. Conuentione autem facta cum operarijs ex denario diurno: miſit eos in vineam ſuam. Et egreſſus circa horam tertiam vidit alios ſtantes in foro ocioſos: et

A

© Biblioteca Nacional de España

μοις εἴπεν, υπάγετε και υμείς εις τον αμπε=
λώνα, και ο εάν η δίκαιον δώσω υμίν. οι
δε απήλθον. πάλιν εξελθών περί έκτην και
ενάτην ώραν, εποίησεν ωσαύτως. περί δε
την ενδεκάτην ώραν εξελθών εύρεν άλλους
εστώτας αργούς, και λέγει αυτοίς. τι ώδε
εστήκατε όλην την ημέραν αργοί. λέγου=
σιν αυτώ. ότι ουδείς ημάς εμισθώσατο. λέ=
γει αυτοίς. υπάγετε και υμείς εις τον αμ=
πελώνα, και ο εάν η δίκαιον λήψεσθε. οψί
ας δε γενομένης, λέγει ο κύριος του αμπε
λώνος τω επιτρόπω αυτού. κάλεσον τους
εργάτας, και απόδος αυτοίς τον μισθόν αρ
ξάμενος από των εσχάτων έως των πρώτων.
και ελθόντες οι περί την ενδεκάτην ώραν,
έλαβον ανά δηνάριον. ελθόντες δε οι πρώ
τοι, ενόμισαν ότι πλείονα λήψονται, και έ=
λαβον και αυτοί ανά δηνάριον. λαβόντες
δε εγόγγυζον κατά του οικοδεσπότου λέ
γοντες. ότι ούτοι οι έσχατοι μίαν ώραν ε=
ποίησαν, και ίσους ημίν αυτούς εποίησας
τοις βαστάσασι το βάρος της ημέρας και
τον καύσωνα. ο δε αποκριθείς είπεν ενί αυ=
τών. εταίρε, ουκ αδικώ σε. ουχί δηναρίου
συνεφώνησας μοι. άρον το σόν, και ύπαγε.
θέλω δε τούτω τω εσχάτω δούναι ως και
σοι. η ουκ έξεστι μοι ποιήσαι ο θέλω εν
τοις εμοίς. ει ο οφθαλμός σου πονηρός εσ
τίν, ότι εγώ αγαθός ειμί. ούτως έσονται οι
έσχατοι πρώτοι, και οι πρώτοι έσχατοι.
πολλοί γαρ εισί κλητοί, ολίγοι δε εκλεκ
τοί. και αναβαίνων ο ιησούς εις ιεροσόλυμα
παρέλαβε τους δώδεκα μαθητάς κατιδίαν
εν τη οδώ, και είπεν αυτοίς. ιδού αναβαί=
νομεν εις ιεροσόλυμα, και ο υιός του ανθρώ
που παραδοθήσεται τοις αρχιερεύσι και
γραμματεύσι, και κατακρινούσιν αυτόν θα
νάτω, και παραδώσουσιν αυτόν τοις έθνε=
σιν εις το εμπαίξαι και μαστιγώσαι και σταυ
ρώσαι, και τη τρίτη ημέρα αναστήσεται. τό
τε προσήλθεν αυτώ η μήτηρ των υιών ζεβε=
δαίου μετά των υιών αυτής προσκυνούσα
και αιτούσα τι παρ αυτού. ο δε είπεν αυ=
τή. τι θέλεις. λέγει αυτώ. ειπέ ίνα καθίσω=
σιν ούτοι οι δύο υιοί μου, εις εκ δεξιών σου,
και εις εξ ευωνύμων σου εν τη βασιλεία
σου. αποκριθείς δε ο ιησούς είπεν. ουκ οί=
δατε τι αιτείσθε. δύνασθε πιείν το ποτήρι=
ον ο εγώ μέλλω πίνειν, η το βάπτισμα ο ε
γώ βαπτίζομαι βαπτισθήναι. λέγουσιν αυ=
τώ δυνάμεθα. και λέγει αυτοίς. το μεν πο
τήριον μου πίεσθε, και το βάπτισμα ο εγώ
βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε. το δε καθίσαι

dixit illis. Ite ⁊ vos in vineaȝ meam:
et quod iuſtuȝ fuerit dabo vobis. Illi
aũt abierũt. Iterũ ãt exijt circa ſextã ⁊
nonam horam: et fecit ſimiliter. Circa
vndecimam vero exijt: et inuenit alios
ſtantes et dicit illis. Quid hic
ſtatis tota die ocioſi? Dicunt
ei. Quia nemo nos conduxit. Dixit
illis. Ite et vos in vineam meam.
Cum ſero
autem factũ eſſet dicit dominuȝ vinee
procuratori ſuo. Voca — Luce. 10. a.
operarios et redde illis mercedẽ: icipiẽs — B
a nouiſſimis vſq; ad primos. ⌐nerãt:
Cuȝ veniſſẽt ergo q circa vndeciã horã ve
acceperũt ſingulos denarioȝ. Veniẽtes
ãt ⁊ primi: arbitrati ſũt q plus eẽnt acce
pturi: acceperũt ãt ⁊ ipſi ſinglos denarioȝ.
Et accipiẽtes murmurabãt aduſus patrẽ
familiaȝ dicẽtes. Hi nouiſſimi vna ho
ra fecerũt: ⁊ pares illos nobis feciſti
qui portauimus pondus diei ⁊
eſtus? At ille reſpondens vni eorũ dixit.
Amice nõ facio tibi iniuriã. Nonne ex d — ĩ.22.b.⁊.26 c.
cõueniſti mecũ? Tolle qd tuũ ẽ ⁊ ⌊nario
vade: Volo ãt ⁊ huic nouiſſimo dare
ſicut et tibi. Aut nõ licet mihi qd vo
An oculus tuus nequã eſt ⌊lo facere? — Eccl. 31. b.
quia ego bonus ſum? Sic erunt — ſup. 19. g. Mar. 10. e.
nouiſſimi primi: et primi nouiſſimi
Multi enim ſũt vocati pauci vero electi. — Luce. 13. f.
Et aſcendens ieſus hieroſolymam — C
aſſumpſit duodecim diſcipulos ſecreto: — ĩ.22.c.
et ait illis. Ecce aſcendimus — ſup. 16. c.
hieroſolymã et filius hominis — Marc. 10. e. Luce. 18. f.
tradetur principibus ſacerdotum et
ſcribis et condemnabunt eum morte:
et tradent eum gentibus
ad illudendum ⁊ flagellandum et cru=
cifigendũ: et tertia die reſurget. Tunc — Mar. 10. e.
acceſſit ad eum mater filiorum zebedei
cum filijs ſuis: adorans
⁊ petens aliquid ab eo. Qui dixit ei.
Quid vis? Ait illi. Dic vt ſedeant
hi duo filij mei: vnus ad dexterã tuã
et vnus ad ſiniſtram in regno
tuo. Reſpõdens aũt ieſus dixit. Neſci — Jacobi. 4. a
tis quid petatis. Poteſtis bibere calicẽ — Rom. 8. d.
quem ego bibiturus ſum? — 1. Cor. 10. d
Dicunt ei.
poſſumus. Ait illis. Calicez quidem
meum bibetis:
ſedere autem.

© Biblioteca Nacional de España

εκ δεξιῶν μου και εξ εὐωνύμων μου οὐκ ἐστίν ἐμόν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται ὑπό τοῦ πατρός μου. και ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περί τῶν δύο ἀδελφῶν. ὁ δε ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτούς εἶπεν. οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, και οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δε ἔσται ἐν ὑμῖν. ἀλλ᾽ ὃς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος. και ὃς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος ὥσπερ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλά διακονῆσαι, και δοῦναι τήν ψυχήν αὐτοῦ λύτρον ἀντί πολλῶν. και ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπό ἱεριχῶ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. και ἰδού δύο τυφλοί καθήμενοι παρά τήν ὁδόν ἀκούσαντες ὅτι ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες. ἐλέησον ἡμᾶς κύριε υἱός δαυίδ. ὁ δε ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. οἱ δε μεῖζον ἔκραζον λέγοντες. ἐλέησον ἡμᾶς κύριε υἱός δαυίδ. και στας ὁ ἰησοῦς, ἐφώνησεν αὐτούς και εἶπε. τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν. λέγουσιν αὐτῷ. κύριε ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. σπλαγχνισθείς δε ὁ ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. και εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, και ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Cap. 21.

Και ὅτε ἤγγισαν εις ἱεροσόλυμα και ἦλθον εις βηθσφαγή πρός τό ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς λέγων αὐτοῖς. πορεύθητε εις τήν κώμην τήν κατέναντι ὑμῶν, και εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένον και πῶλον μετ᾽ αὐτῆς. λύσαντες ἀγάγετε μοι. και ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τί, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει. εὐθέως δε ἀποστέλλει αὐτούς. τοῦτο δε ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τό ῥηθέν διά τοῦ προφήτου λέγοντος. εἴπατε τῇ θυγατρί σιών, ἰδού ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραΰς και ἐπιβεβηκώς ἐπί ὄνον και πῶλον υἱόν ὑποζυγίου. πορευθέντες δε οἱ μαθηταί και ποιήσαντες καθώς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἤγαγον τήν ὄνον και τόν πῶλον. και ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τά ἱμάτια αὐτῶν, και ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ὁ δε πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τά ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ. ἄλλοι δε ἔκοπτον κλάδους ἀπό τῶν δένδρων, και ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δε ὄχλοι οἱ προάγοντες και οἱ ἀκολουθοῦντες, ἔκραζον λέγοντες. ὡσαννά τῷ υἱῷ δαυίδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. και

ad dexteram meam vel ſiniſtram non eſt meũ dare vobis: ſz quib9 patũ ẽ a patre meo. Et audientes decem: idignati ſunt de duobus fratribus. Jeſus aũt vocauit eos ad ſe: ⁊ ait. Scitis quia principes gentium dñant eorum: et qui maiores ſunt ptãtem exercent inter eos: Non ita erit inter vos. Sz q̃cũq̄ voluerit iter vos maior fieri: ſit veſter miniſter. Et qui voluerit inter vos primus eſſe: erit veſter ſeru9. Sicut filius hominis non venit miniſtrari ſed miniſtrare: et dare aiam ſuam redemptionẽ p multis. Et egrediẽtibus illis ab iericho: ſecuta eſt eum turba multa. Et ecce duo ceci ſedentes ſecus viam audierunt qꝛ ieſus tranſiret: ⁊ clamauerũt dicẽtes. Dñe miſerẽ nří fili dauid. Turba autem increpabat eos vt tacerent. At illi magis clamabant dicẽtes. Dñe miſerẽ nří fili dauid. Et ſtetit ieſ9 ⁊ vocauit eos et ait. Quid vultiſ vt faciã vobis. Dicũt illi. Domine vt aperiantur oculi noſtri. Miſertus autem eorum ieſus: tetigit oculos eorum. Et confeſtiz viderunt et ſecuti ſunt eum.

Cap. 21.

ET cũ appropiquaſſet hieroſolymis ⁊ veniſſet betphage ad mõtẽ oliueti: tunc ieſus miſit duos diſcipulos dicens eis. Jte in caſtellum quod cõtra vos eſt: et ſtatim inuenietis aſinã alligatam et pullum cum ea: ſoluite et adducite mihi. Et ſi q̇s vobiſ aliq̇d dixerit: dicite qꝛ dominus his op9 hz: et confeſtim dimittet eos. Hoc autem factuz eſt: vt adimpleret qđ dictũ ẽ p prophetam dicentem. Dicite filie ſion: ecce rex tuus venit tibi manſuetus ſedens ſup aſinã et pullũ filiũ ſubiugalis. Euntes autem diſcipuli fecerũt ſicut p̄cepit illis ieſus. Et adduxerunt aſinam et pullum et impoſuerũt ſuper eos veſtimenta ſua: et eũ deſup ſedere fecerũt. Plurima aũt turba ſtrauerunt veſtimenta ſua in via. Alij autem cedebant ramos de arboribus et ſternebant in via. Turbe aũt que precedebant ⁊ que ſeq̄bant clamabãt dicentes. Oſanna filio dauid benedictus qui venit in nomine domini: oſanna in altiſſimis. Et

Marc. 10.f Lucc. 22.c. Lucc. 22.c. Marc. 10.g Mar. 10.g Lucc. 18.g ſup. 9.f. Lucc. 18.g. ſup. 9.c. Mar. 8.d. ⁊ 10.g. Mar. 11.a. Lucc. 19.c. Johã. 12.b. Zacha. 9.b. Eſaie. 62.d. Johis. 12.b Marc. 11.a Lucc. 19.c. Mar. 11.a. Lucc. 19.f. Johan. 12.b

© Biblioteca Nacional de España

εισελθόντος αυτού εις ιεροσόλυμα, εσείσθη
πάσα η πόλις λέγουσα. τίς εστίν ούτος;
οι δε όχλοι έλεγον. ούτος εστίν ο ιησούς ο
προφήτης ο από ναζαρέτ της γαλιλαίας. και
εισήλθεν ο ιησούς εις το ιερόν του θεού, και
εξέβαλε πάντας τους πωλούντας και αγο
ράζοντας εν τω ιερώ, και τας τραπέζας των
κολλυβιστών κατέστρεψε, και τας καθέ=
δρας των πωλούντων τας περιστεράς, και
λέγει αυτοίς. γέγραπται. ο οίκος μου οι=
κος προσευχής κληθήσεται, υμείς δε αυτόν
εποιήσατε. σπήλαιον ληστών. και προσήλ
θον αυτώ χωλοί και τυφλοί εν τω ιερώ, και
εθεράπευσεν αυτούς. ιδόντες δε οι αρχιε=
ρείς και οι γραμματείς τα θαυμάσια α εποίη
σε, και τους παίδας κράζοντας εν τω ιερώ
και λέγοντας, ωσαννά τω υιώ δαυίδ, ηγα=
νάκτησαν και είπον αυτώ. ακούεις τι ούτοι
λέγουσιν. ο δε ιησούς λέγει αυτοίς. ναι.
ουδέποτε ανέγνωτε ότι εκ στόματος νηπί
ων και θηλαζόντων κατηρτίσω αίνον. και κα
ταλιπών αυτούς, εξήλθεν έξω της πόλεως
εις βηθανίαν, και ηυλίσθη εκεί. πρωΐας δε ε
πανάγων εις την πόλιν, επείνασε. και ιδών
συκήν μίαν επί της οδού, ήλθεν επ αυτήν.
και ουδέν εύρεν εν αυτή ει μη φύλλα μό=
νον. και λέγει αυτή. μηκέτι εκ σου καρπός
γένηται εις τον αιώνα. και εξηράνθη παρα=
χρήμα η συκή. και ιδόντες οι μαθηταί εθαύ=
μασαν λέγοντες. πως παραχρήμα εξηράνθη
η συκή. αποκριθείς δε ο ιησούς είπεν αυτοίς
αμήν λέγω υμίν, εάν έχητε πίστιν και μη
διακριθήτε, ου μόνον το της συκής ποιήσε=
τε, αλλά καν τω όρει τούτω είπητε άρθητι
και βλήθητι εις την θάλασσαν, γενήσεται.
και πάντα όσα εάν αιτήσητε εν τη προσευ=
χή πιστεύοντες λήψεσθε. και ελθόντι αυ=
τω εις το ιερόν, προσήλθον αυτώ διδάσ=
κοντι οι αρχιερείς και οι πρεσβύτεροι του
λαού λέγοντες. εν ποία εξουσία ταύτα ποι
είς. και τις σοι έδωκε την εξουσίαν ταύτην.
αποκριθείς δε ο ιησούς, είπεν αυτοίς. ερωτή
σω υμάς καγώ λόγον ένα, ον εάν είπητε
μοι, καγώ υμίν ερώ εν ποία εξουσία ταύ=
τα ποιώ. το βάπτισμα ιωάννου πόθεν ην,
εξ ουρανού, η εξ ανθρώπων. οι δε διελογί=
ζοντο παρ εαυτοίς λέγοντες. εάν είπωμεν
εξ ουρανού, ερεί ημίν, διά τι ουν ουκ επι=
στεύσατε αυτώ. εάν δε είπωμεν εξ ανθρώ=
πων, φοβούμεθα τον όχλον. πάντες γαρ ε=
χουσι τον ιωάννην ως προφήτην. και απο=
κριθέντες τω ιησού είπον, ουκ οίδαμεν. έφη
αυτοίς και αυτός. ουδέ εγώ λέγω υμίν εν

cum intraſſet hieroſolymam: cõmota eſt
vniuerſa ciuitas dicẽs. Quis ẽ hic?
Populi autem dicebant. Hic eſt ieſus
propheta: a nazareth galilee. Et — Marc. 11. b / Luce. 19. g. / Johã. 2. c.
intrauit ieſus in templum dei: et
eijciebat omnes vendentes et ementes
in templo: et menſas
nũmulariorum et cathedras
vendentium columbas euertit: et
dicit eis. Scriptũ eſt: dom9 mea do= — Eſa. 56. c. / Hiere. 7. b. / Marc. 12. c. / Luc. 19. g.
mus orationis vocabitur: vos autem
feciſtis illã ſpeluncã latronũ. Et acceſ
ſerũt ad eum ceci et claudi in templo et — C
ſanauit eos. Videtẽs aũt pricipes ſacer
dotum et ſcribe mirabilia que fecit
et pueros clamantes in templo
⁊ dicẽtes oſãna filio dauid: idignati ſũt
et dixerunt ei. Audis quid iſti
dicunt? Jeſus autem dixit eis. Vtiq3
nunq3 legiſtis quia ex ore infantium — ps. 8. / Mar. 11. b.
⁊ lactentiũ perfeciſti laudẽ? Et relictis
illis abijt foras extra ciuitatem
i bethaniã: ibi q3 mãſit. Mane aũt re
uertens in ciuitatem eſurijt. Et videns — Mar. 11. c. / Luc. 13. b.
fici arborẽ vnã ſecus viã venit ad eã
et nihil inuenit in ea niſi folia tantum:
et ait illi. Nunq3 ex te fructus
naſcatur in ſẽpiternũ. Et arefacta ẽ ↄti
nuo ficulnea. Et vidẽtes diſcipli mirati
ſũt dicentes. Quomodo cõtinuo aruit.
Reſpondens autem ieſus: ait eis.
Amẽ dico vobis: ſi habueritis fidẽ ⁊ nõ — ſup. 17. e. / Luce. 17. b. / Marc. 11. d / Jaco. 1. a.
heſitaueritis: nõ ſolũ de ficulnea facietis
ſed et ſi monti huic dixeritis: tollere
et iacta te in mare fiet. — D
Et omnia quecũq3 petieritis i oratione — Marc. 11. e / Johã. 4. d. ⁊ 16. f
credentes accipietis. Et cum veniſſet
in tẽplum accesserũt ad eum docentem
principes ſacerdotum et ſeniores
populi dicẽtes. In q̃ ptãte hec facis? — Mar. 11. f. / Luce. 20. a.
Et quis tibi dedit hanc poteſtatem?
Rñdens ieſus dixit eis. Interrogabo
vos ⁊ ego vnũ ſermonẽ quẽ ſi dixeritis
mihi: et ego vobis dicã i qua ptãte hec
facio. Baptiſmũ iohannis vnde erat:
e celo an ex hoib9? At illi cogitabant
inter ſe dicentes. Si dixerimus
e celo: dicet nobis: q̃re ergo non credi
diſtis illi? Si autem dixerimus ex hoi=
bus: timemus turbam. Oĩs enĩ habe — ſup. 14. a.
bant iohannẽ ſicut prophetam. Et rñdẽ
tes ieſu dixerũt. Neſcimus. Ait
illis ⁊ ipſe. Nec ego dico vobis in — E
D

ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τί δὲ ὑμῖν δο-
κεῖ. ἄνθρωπος τις εἶχε τέκνα δύο, καὶ προ-
σελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν. τέκνον, ὕπαγε σή-
μερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. ὁ δὲ ἀ-
ποκριθεὶς εἶπεν. οὐ θέλω. ὕστερον δὲ μετα-
μεληθεὶς ἀπῆλθεν. καὶ προσελθὼν τῷ δευτέ-
ρῳ εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. ἐ-
γὼ κύριε. καὶ οὐκ ἀπῆλθε. τίς ἐκ τῶν δύο
ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός. λέγουσιν
αὐτῷ. ὁ πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ. ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς ἰωάννης ἐν ὁ-
δῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐ-
τῷ. οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν
αὐτῷ. ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕ-
στερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. ἄλλην παρα-
βολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπος τις ἦν οἰκοδεσ-
πότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φρα-
γμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ
ληνόν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδο-
το αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν. ὅτε δὲ
ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε
τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωρ-
γούς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. καὶ λα-
βόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ,
ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλι-
θοβόλησαν. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δού-
λους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν
αὐτοῖς ὡσαύτως. ὕστερον δὲ ἀπέστειλε
πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων, ἐν-
τραπήσονται τὸν υἱόν μου. οἱ δὲ γεωργοὶ ἰ-
δόντες τὸν υἱόν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς. οὗτός ἐσ-
τιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐ-
τόν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐ-
τοῦ. καὶ λαβόντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. ὅταν οὖν ἔλθῃ
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς
γεωργοῖς ἐκείνοις. λέγουσιν αὐτῷ. κακοὺς
κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶ-
να ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀπο-
δώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς και-
ροῖς αὐτῶν. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. οὐδέπο-
τε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς. λίθον ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενή-
θη εἰς κεφαλὴν γωνίας. παρὰ κυρίου ἐγένε-
το αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ-
μῶν. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν. ὅτι ἀρθήσεται
ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δοθήσε-
ται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. καὶ
ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, συνθλασθή-
σεται. ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. καὶ
ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι

q̃ p̃tāte hec facio. Quid āt vobis vi-
det? Homo q̄dā hēbat duos filios: ⁊ ac
cedēs ad p̄mū dixit. Fili vade hodie
opare in vineā meā. Ille aūt respōdēs — d. Opare. i. laboraui mōi.
ait. Nolo. Postea aūt penitētia mot⁹
abijt. Accedens autem ad alterum
dixit similiter. At ille rñdens ait. Eo — d. Ingr. ego dñe. i. ecce me dñe.
dñe. Et non iuit. Quis ex duobus
fecit voluntatem patris? Dicunt
ei. Primus. Dicit illis iesus. Amen
dico vobis quia publicani et meretrices
precedunt vos in regno
dei. Venit enim ad vos iohannes in
via iustitie: et non credidistis ei.
Publicani autē et meretrices crediderūt
ei: vos āt videtes nec pniaʒ habuistis pō
stea vt crederetis ei. Aliam parabolam — F
audite. Homo erat paterfamilias — Mar. 12. a. Luce. 20. b. Esaie. 5. a.
qui plantauit vineam et sepem
circundedit ei: et fodit in ea
torcular: et edificauit turrim et locauit
eaʒ agricolis: ⁊ pegre pfect⁹ ē. Cū āt
tps fructuum appropinquasset: misit
seruos suos ad agricolas vt
acciperent fructus eius. Et — 3. 12. a.
agricole apprehensis seruis eius:
aliū ceciderūt: aliū occiderūt: aliū vo la
pidauerūt. Iterum misit alios seruos
plures prioribus: et fecerunt
illis similiter. Nouissime aūt misit
ad eos filium suum dicens: verebūtur
forte filium meuʒ. Agricole aūt videtes
filium dixerunt intra se. Hic est — Mar. 12. b. Gen. 37. d.
heres: venite occidamus eum:
et habebimus hereditatem eius.
Et apprehensum eum eiecerunt extra
vineā et occiderūt. Cum ergo venerit — G
dominus vinee: quid faciet
agricolis illis? Aiunt illi. Malos
male perdet: et vineam suam
locabit alijs agricolis: qui reddant
ei fructum temporibus
suis. Dicit illis iesus. Nunꝗ
legistis in scripturis. Lapidē quē repro — Marc. 12. b Luce. 20. c. 1. Pe. 2. a. Tituum. 4. b
bauerunt edificantes: hic est factus
in caput anguli? A domino factum est
istud: et est mirabile in oculis nostris.
Ideo dico vobis quia auferetur
a vobis regnum dei: et dabitur
genti facienti fructus eius. Et
qui ceciderit sup lapidē istū cōfringet:
sup quē vo ceciderit: cōteret eū. Et cū — Mar. 12. b. Luce. 19. g. ⁊. 20. c. ⁊. 22. a.
audissent pricipes sacerdotū ⁊ pharisei

© Biblioteca Nacional de España

τας παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν ὅτι περὶ
αὐτῶν λέγει. καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι
ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προ-
φήτην αὐτὸν εἶχον. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς
πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγων.

Cap. 22.

Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώ-
πῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ
υἱῷ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους
αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς
γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. πάλιν ἀπέ-
στειλεν ἄλλους δούλους λέγων. εἴπατε
τοῖς κεκλημένοις ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοί-
μασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυ-
μένα, καὶ πάντα ἕτοιμα, δεῦτε εἰς τοὺς γά-
μους. οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς
τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐ-
τοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δού-
λους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. καὶ ἀ-
κούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίσθη. καὶ πέμ-
ψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς
φονεῖς ἐκείνους. καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέ-
πρησε. τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ὁ μὲν
γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ
ἦσαν ἄξιοι. πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξό-
δους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε, κα-
λέσατε εἰς τοὺς γάμους. καὶ ἐξελθόντες οἱ
δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδούς, συνήγαγον
πάντας ὅσους εὗρον πονηρούς τε καὶ ἀγα-
θούς, καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. εἰ-
σελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνα-
κειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυ-
μένον ἔνδυμα γάμου. καὶ λέγει αὐτῷ. ἑταῖ-
ρε πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γά-
μου. ὁ δὲ ἐφιμώθη. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς
τοῖς διακόνοις. δήσαντες αὐτοῦ χεῖρας καὶ
πόδας, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. πολλοὶ γὰρ
εἰσὶ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. τότε πορευ-
θέντες οἱ φαρισαῖοι, συμβούλιον ἔλαβον ὅ-
πως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. καὶ ἀ-
ποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν
μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν λέγοντες. διδάσκα-
λε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι
περὶ οὐδενός. οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσω-
πον ἀνθρώπων. εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ.
ἔξεστι δοῦναι κῆνσον καίσαρι, ἢ οὔ. γνοὺς
δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε. τί με
πειράζετε ὑποκριταί. ἐπιδείξατέ μοι τὸ νό-
μισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐ-
τῷ δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς. τίνος ἡ εἰκὼν

parabolas eius: cognouerunt φ de ꝏꝏ Johā. 7.c.
ipſis diceret. Et querentes eũ tenere z.g.
timuerunt turbas: quoniā ſicut ꝓphetā
eum habebant. Et reſpondens ieſus
dixit iterum in parabolis eis dicens.

Cap. 22.

Simile factũ eſt regnũ celoꝝ homĩ A
regi qui fecit nuptias ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
filio ſuo. Et miſit ſeruos ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ Luc. 14. d.
ſuos vocare inuitatos ad ꝏꝏꝏꝏꝏ Apoc. 19. b.
nuptias: et nolebāt venire. Iterũ miſit
alios ſeruos dicens. Dicite ꝏꝏꝏꝏ
inuitatis. Ecce prandiũ meũ paraui:
tauri mei et altilia occiſa ſunt: ꝏꝏꝏꝏ
et omnia parata venite ad nuptias. ꝏ
Illi autẽ neglexerũt ⁊ abierũt: alius in
villā ſuā ali⁹ vero ad negociationẽ ſuā.
Reliqui vero tenuerunt ſeruos ꝏꝏ ſup. 21. f.
eius: et cõtumelijs affectos occiderũt.
Rex autẽ cũ audiſſet irat⁹ eſt: ⁊ miſſis
exercitibus ſuis perdidit ꝏꝏꝏ ⌈dit.
homicidas illos: ⁊ ciuitatẽ illoꝝ ſuccē-
Tunc ait ſeruis ſuis. ꝏꝏꝏꝏ ⌈erāt nõ
Nuptie q̇dẽ ꝑate ſunt: ſed qui inuitati
fuerũt digni. Ite ergo ad exitus ꝏꝏ
viarũ: et quoſcũq; inueneritis vocate
ad nuptias. Et egreſſi ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ſerui eius in vias congregauerunt ꝏ
om̃s quos inuenerũt malos et bonos:
⁊ implete ſunt nuptie diſcũbẽtiũ. In- B
trauit aũt rex vt videret diſcũbentes: ⁊
vidit ibi hominem non veſtitum ꝏꝏ
veſte nuptiali. Et ait illi. Amice ꝏꝏ
quõ huc itraſti nõ habẽs veſtẽ nuptialẽ?
At ille obmutuit. Tunc dixit rex ꝏ
miniſtris. Ligatis manibus et ꝏꝏꝏ ĩ. 25. c.
pedibus eius mittite eum in ꝏꝏꝏꝏ ſup. 13. g.
tenebras exteriores: ibi erit fletus ꝏꝏ ĩ. 24. g.
et ſtridor dentium. Multi autem ꝏ ſup. 20. d.
ſũt vocati pauci vero electi. Tũc abeũ Marc. 12. b Luce. 20. d.
tes pharisei conſilium inierunt vt ꝏꝏ
caperent eum in ſermone. Et mittunt
ei diſcipulos ſuos: ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
cum herodianis dicentes. Magiſter Mar. 12. c.
ſcimus quia verax es et viam ꝏꝏ
dei in veritate doces: et nõ eſt tibi cu-
ra de aliquo. Non eĩ reſpicis perſonā Actu. 10. c.
hoim. Dic ergo nobis quid tibi videt̃.
Licet cẽſũ dari ceſari an nõ? Cognita
autẽ ieſus neq̃tia eorum ait. Quid me
tẽptatis hypocrite? Oſtẽdite mihi nu-
miſma cenſus. At illi obtulerunt ei ⌈go
denariũ. Et ait illis ieſus. Cui⁹ ẽ ima- C

© Biblioteca Nacional de España

αύτη καί ή επιγραφή. λέγουσιν αυτώ, καί
σαρος. τότε λέγει αυτοίς. απόδοτε ουν τα
καίσαρος καίσαρι, και τα του θεού τω θεώ.
και ακούσαντες εθαύμασαν, και αφέντες αυ
τόν απήλθον. εν εκείνη τη ημέρα προσήλθον
αυτώ σαδδουκαίοι οι λέγοντες μη είναι α
νάστασιν, και επηρώτησαν αυτόν λέγοντες.
διδάσκαλε, μωσής είπεν. εάν τις αποθάνη
μη έχων τέκνα, επιγαμβρεύσει ο αδελφός
αυτού την γυναίκα αυτού, και αναστήσει
σπέρμα τω αδελφώ αυτού. ήσαν δε παρ
ημίν επτά αδελφοί. και ο πρώτος γαμήσας
ετελεύτησε, και μη έχων σπέρμα αφήκε την
γυναίκα αυτού τω αδελφώ αυτού. ομοί
ως και ο δεύτερος και ο τρίτος, έως των επ
τά. ύστερον δε πάντων απέθανε και η γυ
νή. εν τη ουν αναστάσει τίνος των επτά έσ
ται γυνή, πάντες γαρ έσχον αυτήν. αποκρι
θείς δε ο ιησούς είπεν αυτοίς. πλανάσθε μη
ειδότες τας γραφάς, μηδέ την δύναμιν του
θεού. εν γαρ τη αναστάσει ούτε γαμούσιν,
ούτε εκγαμίζονται, αλλ ως άγγελοι του θε
ού εν ουρανώ εισί. περί δε της αναστάσε
ως των νεκρών ουκ ανέγνωτε το ρηθέν υμίν
υπό του θεού λέγοντος. εγώ ειμί ο θεός α
βραάμ, και ο θεός ισαάκ, και ο θεός ιακώβ.
ουκ έστιν ο θεός θεός νεκρών, αλλά ζών
των. και ακούσαντες οι όχλοι, εξεπλήσσον
το επί τη διδαχή αυτού. οι δε φαρισαίοι α
κούσαντες ότι εφίμωσε τους σαδδουκαίους
συνήχθησαν επιτοαυτό και επηρώτησεν εις
εξ αυτών νομικός πειράζων αυτόν και λέ
γων. διδάσκαλε, ποία εντολή μεγάλη εν
τω νόμω. ο δε ιησούς έφη αυτώ. αγαπή
σεις κύριον τον θεόν σου εν όλη τη καρδία
σου, και εν όλη τη ψυχή σου, και εν όλη
τη διανοία σου. αύτη εστί πρώτη και με
γάλη εντολή. δευτέρα δε ομοία αύτη. α
γαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν. εν
ταύταις ταις δυσίν εντολαίς όλος ο νόμος
και οι προφήται κρέμανται. συνηγμένων
δε των φαρισαίων επηρώτησεν αυτούς ο
ιησούς λέγων. τι υμίν δοκεί περί του χρι
στού, τίνος υιός εστί. λέγουσιν αυτώ του
δαυίδ. λέγει αυτοίς. πως ουν δαυίδ εν
πνεύματι κύριον αυτόν καλεί λέγων. είπεν
ο κύριος τω κυρίω μου κάθου εκ δεξιών
μου. έως αν θω τους εχθρούς σου υπο
πόδιον των ποδών σου. ει ουν δαυίδ κα
λεί αυτόν κύριον, πως υιός αυτού εστί. και
ουδείς ηδύνατο αυτώ αποκριθήναι λόγον.
ουδέ ετόλμησε τις απ εκείνης της ημέρας ε
περωτάν αυτόν ουκέτι. Cap.23.

hec et ſuperſcriptio? Dicunt ei: ceſaris.
Tunc ait illis. Reddite ergo que ſunt *Rom.13.b.*
ceſaris ceſari: et que ſunt dei deo.
Et audiētes mirati ſunt: et relicto eo
abierunt. In illo die acceſſerunt ad *Actu.23.a.*
eum ſaducei: qui dicunt non eſſe reſur
rectionem: et interrogauerūt eū dicētes.
Magr̄ moyſes dixit: ſi quis mortuꝰ fuerit
non habens filium: vt ducat frater
eius vxorem illius et ſuſcitet
ſemen fratri ſuo. Erant autem apud *Mar.12.d.*
nos ſeptē fratres et primꝰ vxore ducta
defunctus eſt: et nō habēs ſemē reliquit
vxorem ſuam fratri ſuo. Similiter
ſecundus et tertius vſqꝫ ad ſeptimuꝫ.
Nouiſſime aūt oīm et mulier defūcta ē.
In reſurrectiōe ergo cuiꝰ erit de ſeptez
vxor? Oēs enī habuerūt eam. Rñdēs
autez ieſus ait illis. Erratis neſciētes *Titum.3.b.*
ſcripturas neqꝫ virtutem
dei. In reſurrectione eniz neqꝫ nubent
neqꝫ nubentur: ſed erunt ſicut angeli dei
in celo. De reſurrectione autem
mortuoruꝫ non legiſtis quod dictum ē
a deo dicēte vobis. Ego ſū deꝰ abraā *Exodi.3.b.*
et deus yſaac et deus iacob. *Mar.12.c.*
Non eſt deus mortuoruꝫ ſed viuentiū.
Et audientes turbe mirabantur D
in doctrina eiꝰ. Phariſei aūt audiētes *Marc.12.e*
quod ſilentium impoſuiſſet ſaduceis *Lucc.10.f.*
cōuenerunt in vnū: et iterogauit eū vnꝰ
ex eis legiſdoctor temptans eum.
Magiſter qđ eſt mandatū magnum in
lege. Ait illi ieſus. Diliges *Deut.6.a.*
dominum deum tuū ex toto corde
tuo: et in tota anima tua: et in tota
mente tua. Hoc eſt maximū et primuꝫ
mādatū. Scđꝫ aūt ſimile eſt huic. Di *Leui.19.d.*
liges proximū tuum ſicut teipſum. In *Mar.12.c.* *Rom.13.c.*
his duobus mandatis vniuerſa lex *ſup.7.c.*
pendet et prophete. Congregatis *Lucc.10.g.* *Jaco.2.b.*
autem phariſeis interrogauit eos
ieſus dicēs. Quid vobis videtur de xp̄o
cuius filius eſt? Dicunt ei
dauid. Ait illis. Quō ergo dauid in *Marc.12.f.*
ſpiritu vocat eū dominū dicēs. Dixit *Lucc.20.g* *ps.109.*
dominus domino meo ſede a dextris
meis: donec ponā inimicos tuos ſcabel
lum pedū tuorū? Si ergo dauid vocat
eum dominum: quō filiꝰ eius eſt? Et *Mar.12.f.*
nemo poterat ei reſpondere verbum: *Lucc.20.g*
neqꝫ auſus fuit quiſqꝫ ex illa die
eum ampliꝰ interrogare. Cap.23.

© Biblioteca Nacional de España

τότε/ο ιησούς ελάλησε/τοις όχλοις και
/τοις μαθηταίς αυτού λέγων. επί/της
μωσέως καθέδρας εκάθισαν/οι γραμματείς
και/οι φαρισαίοι. πάντα ουν όσα εάν είπω
σιν υμίν τηρείν, τηρείτε και ποιείτε, κατά
δε/τα έργα αυτών μη ποιείτε. λέγουσι
γαρ και ου ποιούσι. δεσμεύουσι γαρ φορ
τία βαρέα και δυσβάστακτα, και επιτιθέα=
σιν επί/τους ώμους/των ανθρώπων./τω δε
δακτύλω αυτών ου θέλουσι κινήσαι αυ=
τά. πάντα δε/τα έργα αυτών ποιούσι
προς/το θεαθήναι/τοις ανθρώποις. πλατύ=
νουσι δε/τα φυλακτήρια αυτών, και μεγα=
λύνουσι/τα κράσπεδα/των ιματίων αυτών.
φιλούσι τε/την πρωτοκλισίαν εν/τοις δείπ=
νοις, και/τας πρωτοκαθεδρίας εν/ταις συνα=
γωγαίς, και/τους ασπασμούς εν/ταις αγο=
ραίς, και καλείσθαι υπό/των ανθρώπων ραβ
βί ραββί. υμείς δε μη κληθήτε ραββί. εις
γαρ εστίν υμών/ο καθηγητής/ο χριστός.
πάντες δε υμείς αδελφοί εστέ. και πατέ=
ρα μη καλέσητε υμών επί/της γης, εις γαρ
εστίν/ο πατήρ υμών ο εν/τοις ουρανοίς. μη
δέ κληθήτε καθηγηταί, εις γαρ υμών εστίν
/ο καθηγητής/ο χριστός./ο δε μείζων υμών
έσται υμών διάκονος. όστις δε υψώσει εαυ
τόν ταπεινωθήσεται, και όστις ταπεινώσει ε=
αυτόν υψωθήσεται. ουαί δε υμίν γραμμα=
τείς και φαρισαίοι υποκριταί, ότι κατεσθίε
τε/τας οικίας/των χηρών και προφάσει μα=
κρά προσευχόμενοι, διατούτο λήψεσθε
περισσότερον κρίμα. ουαί υμίν γραμμα=
τείς και φαρισαίοι υποκριταί, ότι κλείετε
/την βασιλείαν/των ουρανών έμπροσθεν
/των ανθρώπων. υμείς γαρ ουκ εισέρχεσθε,
ουδέ/τους εισερχομένους αφίετε εισελθείν.
ουαί υμίν γραμματείσ και φαρισαίοι υ=
ποκριταί, ότι περιάγετε/την θάλασσαν και
/την ξηράν ποιήσαι ένα προσήλυτον. και
όταν γένηται, ποιείτε αυτόν υιόν γεέννησ
διπλότερον υμών. ουαί υμίν οδηγοί
τυφλοί/οι λέγοντες οσ αν ομόση εν/τω
ναώ ουδέν εστίν, ος δαν ομόση εν/τω
χρυσώ/του ναού οφείλει. μωροί και τυ=
φλοί, τις γαρ μείζων εστίν/ο χρυσός, η/ο να
ός/ο αγιάζων/τον χρυσόν. και ος εάν ομόση
εν/τω θυσιαστηρίω ουδέν εστίν. ος δαν ομό
ση εν/τω δώρω/τω επάνω αυτού, οφείλει.
μωροί και τυφλοί τι γαρ μείζον/το δώρον
η/το θυσιαστήριον/το αγιάζον/το δώρον.
/ο ουν ομόσας εν/τω θυσιαστηρίω, ομνύει
εν αυτώ και εν πάσι/τοις επάνω αυτού.
και/ο ομόσας εν/τω ναώ, ομνύει εν αυτώ

Tunc ieſus locutꝰ ē ad turbas ⁊ ad A
diſcipulos ſuos dicens. Super Lucc. 11. f.
cathedram moyſi ſederūt ſcribe Marc. 12. g
et phariſei. Oia ergo quecūq̧ dixerint
vobis: ſeruate et facite: ſecundum
opera vero eorum nolite facere. Dicūt
enim ⁊ non faciūt. Alligant ōāt onera Lucc. 11. g.
grauia et importabilia: ⁊ imponunt
in humeros hominum:
digito aūt ſuo nolunt ea mouere.
Omnia vero opera ſua faciunt ſup. 6. c.
vt videantur ab hominibus. Dilatant
enim phylacteria ſua: et magnificant
fimbrias.
Amant aūt primos recubitus in cenis: Mar. 12. g.
et primas cathedras in ſynagogis: Luc. 14. b.
et ſalutationes in foro:
et vocari ab hominibus rabbi.
Vos autē nolite vocari rabbi. Unus
eſt enim magiſter veſter:
oms aūt vos fratres eſtis. Et patrē
nolite vocare vobis ſuper terram: vnus
eſt eniꝫ pater veſter q̄ in celis eſt. Nec Jaco. 3. a.
vocemini magiſtri: quia
mgr̄ vr̄ vnꝰ ē xp̄s. Qui maior ē veſtrū B
erit miniſter veſter. Qui aūt ſe exalta= Lucc. 14. c.
uerit humiliabitur: ⁊ q̄ ſe humiliauerit
exaltabitur. Ve autem vobis ſcribe Jacobi. 4. c
et phariſei hypocrite qui comeditis Lucc. 11. g.
domos viduarum orationes longas
orantes: propter hoc
āpliꝰ accipietꝭ iudiciuꝫ. Ve vobꝭ ſcribe
⁊ phariſei hypocrite qui clauditis
regnum celorum ante
homines. Vos enim non intratis
nec introeuntes ſinitis intrare.
Ve vobis ſcribe et phariſei hypocri=
te: qui circuitis mare et
aridam vt faciatis vnum proſelytū: et
cum fuerit factꝰ facitis eū filiū gehēne
duplo q̄ꝫ vos. Ve vobis duces
ceci qui dicitis quicunq̧ iurauerit per
templū nihil eſt: qui autē iurauerit in
auro templi debitor eſt. Stulti et ceci:
quid enim maius eſt: aurū an tēplum
qđ ſanctificat aurū? Et q̇cūq̧ iurauerit
in altari nihil eſt: quicūq̧ āt iurauerit
in dono quod eſt ſuper illud debet
Stulti ⁊ ceci quid enim maiꝰ eſt: donū
an altare quod ſanctificat donum?
Qui ergo iurat in altari: iurat
in eo et in omnibus que ſuper illud ſūt
Et q̇cūq̧ iurauerit i tēplo: iurat in illo

© Biblioteca Nacional de España

και εν/τω κατοικήσαντι αυτόν. και/ο ομό=
σας εν/τω ουρανώ, ομνύει εν/τω θρόνω/του
θεού, και εν/τω καθημένω επάνω αυτού.
ουαί υμίν γραμματείς και φαρισαίοι υπο=
κριταί, ότι αποδεκατούτε/το ηδύοσμον και
/το άνηθον και/το κύμινον, και αφήκατε/τα
βαρύτερα/του νόμου/την κρίσιν και/τον έ=
λεον και/την πίστιν. ταύτα έδει ποιήσαι κα=
κείνα μη αφιέναι. οδηγοί τυφλοί,/οι διυλί=
ζοντες/τον κώνωπα/την δε κάμηλον καταπί
νοντες. ουαί υμίν γραμματείς και φαρισαίοι
υποκριταί, ότι καθαρίζετε το έξωθεν/του πο
τηρίου και/της παροψίδος, έσωθεν δε γέ=
μουσιν εξ αρπαγής και αδικίας. φαρισαίε
τυφλέ, καθάρισον πρώτον το εντός/του πο
τηρίου και/της παροψίδος, ίνα γένηται και
το εκτός αυτών καθαρόν. ουαί υμίν γραμ=
ματείς και φαρισαίοι υποκριταί, ότι παρο=
μοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οίτινες έξω=
θεν μεν φαίνονται ωραίοι, έσωθεν δε γέμου
σιν οστέων νεκρών και πάσης ακαθαρσίας.
ούτω και υμείς, έξωθεν μεν φαίνεσθε/τοις
ανθρώποις δίκαιοι, έσωθεν δε μεστοί εστέ
υποκρίσεως και ανομίας. ουαί υμίν γραμμα
τείς και φαρισαίοι υποκριταί, ότι οικοδομεί
τε/τους τάφους/των προφητών, και κοσμεί
τε/τα μνημεία/των δικαίων, και λέγετε. ότι
ει ήμεθα εν/ταις ημέραις/των πατέρων ημών,
ουκ αν ήμεν κοινωνοί αυτών εν/τω αίματι
/των προφητών. ώστε μαρτυρείτε εαυτοίς
ότι υιοί εστέ/των φονευσάντων/τους προ
φήτας. και υμείς πληρώσατε/το μέτρον/των
πατέρων υμών. όφεις γεννήματα εχιδνών,
πώς φύγητε από/της κρίσεως/της γεέννης.
διά τούτο ιδού εγώ αποστέλλω πρός υ=
μάς προφήτας και σοφούς και γραμμα=
τείς, και εξ αυτών αποκτενείτε και σταυρώ=
σετε, και εξ αυτών μαστιγώσετε εν/ταις συ=
ναγωγαίς υμών, και διώξετε από πόλεως
εις πόλιν, όπως έλθη εφ υμάς παν αίμα δί
καιον εκχυνόμενον επί/της γης από/του αί=
ματος άβελ/του δικαίου έως/του αίματος
ζαχαρίου υιού βαραχίου ον εφονεύσατε
μεταξύ/του ναού και/του θυσιαστηρίου. α=
μήν λέγω υμίν. ότι ήξει πάντα ταύτα επί
/την γενεάν ταύτην. ιερουσαλήμ ιερουσα=
λήμ/η αποκτένουσα/τους προφήτας και λι=
θοβολούσα/τους απεσταλμένους πρός αυ=
τήν. ποσάκις ηθέλησα επισυναγαγείν/τα τέκ
να σου ον τρόπον επισυνάγει όρνις/τα νοσ=
σία εαυτής υπό/τας πτέρυγας, και ουκ ηθε
λήσατε. ιδού αφίεται υμίν/ο οίκος υμών έ=
ρημος. λέγω γαρ υμίν, ου μή με ίδητε α=

⁊ in eo qui habitat in ipſo. Et q̃ iurat C
in celo: iurat in throno
dei: ⁊ in eo qui ſedet ſuper eum.
Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite Luce. 11. f.
qui decimatis mentam et
anetũ et cyminuz: et reliquiſtis que
grauiora ſunt legis iudicium ⁊ miam
⁊ fidem. Hec oportuit facere: ⁊ illa
non omittere. Duces ceci excolantes
culicẽ: camelum autem glutientes.
Ve vobis ſcribe et phariſei Luce. 11. f.
hypocrite q̃ mũdatis qđ de foris ẽ cali
cis et parapſidis: intꝰ aũt pleni eſtis
rapina et imundicia. Phariſee ſup. 15. b.
cece munda prius qđ intus eſt calicis
et parapſidis: vt fiat et
id qđ de foris eſt mũdũ. Ve vobis ſcri Luce. 11. f.
be ⁊ phariſei hypocrite qꝛ ſimiles eſtis Actu. 23. a.
ſepulchris dealbatis: que a
forꝭ parẽt hoibꝰ ſpecioſa: itꝰ ꝟo ſũt ple
na oſſibꝰ mortuorũ et omni ſpurcitia.
Sic et vos a foris quidem paretis Rom. 1. c.
hominibus iuſti: intus autẽ pleni eſtis ſup. 7. d.
hypocriſi et iniq̃tate. Ve vobis ſcribe Luce. 11. g.
⁊ phariſei hypocrite qui edificatis
ſepulchra prophetarum et ornatis
monumenta iuſtorum: et dicitis
Si fuiſſemus in diebꝰ patrũ noſtrorũ: D
non eſſemus ſocij eorum in ſanguine
ꝓphetaꝝ. Itaqꝫ teſtionio eſtꝭ vobiſmet= Luce. 11. g.
ipſis: qꝛ filij eſtis eoꝝ q̇ ꝓphetas occi= 1. Theſ. 2. d
derunt. Et vos implete menſuram
patrũ vr̃oꝝ. Serpẽtes genimia vipaꝝ: ſup. 3. c.
quomodo fugietis a iudicio gehenne? Luce. 3. b.
Jdõ dico vobis. Ecce ego mitto ad vos Marc. 13. g
prophetas et ſapientes et ſcribas:
et ex illis occidetis et crucifigetis
et ex eis flagellabitis in ſynagogis Actu. 5. d.
veſtris: et perſequemini de ciuitate 2. Cor. 11. c
in ciuitatẽ vt veniat ſup vos oĩs ſãguis
q̇ effuſus eſt ſup terrã a ſãguine ⌊ iuſtꝰ Hebr. 11. a.
abel iuſti vſqꝫ ad ſanguinem
zacharie filij barachie quez occidiſtis
inter templum et altare. Amen
dico vobis: venient hec omnia ſuper
generationẽ iſtam. Hieruſalem hieruſa Luce. 13. g.
lem: que occidis prophetas et lapidas
eos qui ad te miſſi ſunt:
quotiens volui congregare filioſ
tuoſ queadmodũ gallina cõgregat
ſuos ſub alas: et noluiſti. ⌊ pullos
Ecce relinquet vobis domus veſtra de
ſerta. Dico ei vobꝭ nõ me videbitꝭ amo

© Biblioteca Nacional de España

πάρτι, έως αν είπητε, ευλογημένος/ο ερχόμε
νος εν ονόματι κυρίου. Cap. 24.
Και εξελθών/ο ιησούς επορεύετο από/του
ιερού. και προσήλθον/οι μαθηταί αυ=
τού επιδείξαι αυτώ/τας οικοδομάς/του ιε=
ρού./ο δε ιησούς είπεν αυτοίς. ου βλέπετε
ταύτα πάντα, αμήν λέγω υμίν ου μή αφε=
θή ώδε λίθος επί λίθον, ος ου καταλυθήσε=
ται. καθημένου δε αυτού επί/του όρους
/των ελαιών, προσήλθον αυτώ/οι μαθηταί
κατιδίαν λέγοντες. ειπέ υμίν πότε ταύτα
έσται, και τι/το σημείον/της σης παρουσίας
και/της συντελείας/του αιώνος. και αποκρι
θείς/ο ιησούς είπεν αυτοίς. βλέπετε μήτις υ=
μάς πλανήση. πολλοί γαρ ελεύσονται επί
/τω ονόματι μου λέγοντες. εγώ ειμί/ο χρι
στός, και πολλούς πλανήσουσι. μελλήσε=
τε δε ακούειν πολέμους και ακοάς πολέ=
μων. οράτε μη θροείσθε, δει γαρ πάντα γε
νέσθαι, αλλ᾽ ούπω εστί/το τέλος. εγερθήσε=
ται γαρ έθνος επί έθνος, και βασιλεία επί βα
σιλείαν, και έσονται λιμοί και λοιμοί και
σεισμοί κατά τόπους. πάντα δε ταύτα αρ=
χή ωδίνων. τότε παραδώσουσιν υμάς εις
θλίψιν, και αποκτενούσιν υμάς, και έσεσθε
μισούμενοι υπό πάντων/των εθνών διά/το
όνομα μου. και τότε σκανδαλισθήσονται
πολλοί και αλλήλους παραδώσουσι, και
μισήσουσιν αλλήλους. και πολλοί ψευ=
δοπροφήται εγερθήσονται και πλανήσουσι
πολλούς. και διά/το πληθυνθήναι/την ανο=
μίαν, ψυγήσεται/η αγάπη/των πολλών./ο
δε υπομείνας εις τέλος, ούτος σωθήσεται.
και κηρυχθήσεται τούτο/το ευαγγέλιον/της
βασιλείας εν όλη/τη οικουμένη εις μαρτύ=
ριον πάσι/τοις έθνεσι. και τότε ήξει/το τέλος.
όταν ούν ίδητε/το βδέλυγμα/της ερημώσε
ως/το ρηθέν διά δανιήλ/του προφήτου εσ=
τός εν τόπω αγίω,/ο αναγινώσκων νοείτω
τότε οι εν/τη ιουδαία φευγέτωσαν επί/τα ό=
ρη. ο επί/του δώματος μη καταβαινέτω ά=
ραι τα εκ/της οικίας αυτού. και ο εν/τω α
γρώ μη επιστρεψάτω οπίσω άραι/το ιμάτι
ον αυτού. ουαί δε/ταις εν γαστρί εχούσαις
και/ταις θηλαζούσαις εν εκείναις/ταις ημέ=
ραις. προσεύχεσθε δε ίνα μη γένηται/η φυ
γή υμών χειμώνος, μηδέ σαββάτω. έσται
γαρ τότε θλίψις μεγάλη οία ου γέγονεν α
παρχής κόσμου έως/του νυν, ουδ᾽ ου μή γέ=
νηται. και ει μή εκολοβώθησαν/αι ημέραι εκεί
ναι, ουκ αν εσώθη πάσα σάρξ. διά δε/τους
εκλεκτούς κολοβωθήσονται/αι ημέραι εκεί=
ναι. τότε εάν τις υμίν είπη ιδού ώδε/ο χρι=

do donec dicatis. Benedictꝰ qui venit
in nomine domini. Cap. 24.
Et egreſſus ieſus de ⌐ eius vt A
tẽplo ibat. Et acceſſerũt diſcipuli Marc. 13. a
oſtenderẽt ei edificationes templi. Luce. 19. g ⁊. 21. b.
Ipſe aũt reſpõdens dixit illis. Videtis
hec oia? Amẽ dico vobis nõ relinq̃tur
hic lapiſ ſuper lapidẽ: q̃ nõ deſtruatur.
Sedente autem eo ſuper montem
oliueti: acceſſerũt ad eum diſcipuli
ſecreto dicẽtes. Dic nobis qñ hec
erunt: et quod ſignũ aduentus tui
et cõſũmationis ſeculi? Et reſpondens
ieſus dixit eis. Videte ne quis vos Marc. 13. b
ſeducat. Multi enim venient in Luce. 21. b. Eph. 5. b.
nomine meo dicẽtes. Ego ſuꝫ chriſtus 1. Cor. 5. d.
et multos ſeducẽt. Collo. 2. d.
Audituri enĩ eſtis p̃lia ⁊ opinioneſ p̃lio
rũ: videte ne turbemi. Oportet enĩ hec Mar. 13. b.
fieri ſed nondum eſt finis. Conſurget Luce. 21. c.
enĩ gens in gentẽ et regnũ in regnũ:
et erunt peſtilentie et fames et
terremotꝰ p̃ loca. Hec aũt oia initia ſũt
dolorũ. Tunc tradent vos in Mar. 13. b.
tribulationem: et occident vos ⁊ eritis Luce. 21. c.
odio omnibus gentibus propter Joha. 15. f.
nomen meũ. Et tunc ſcandalizabuntur
multi et inuicem tradent: et
odio habebũt inuicem. Et multi pſeu
doprophete ſurgent: et ſeducent
multos et quoniaꝫ abũdabit iniquitaſ:
refrigeſcet charitas multorum. B
Qui aũt perſeuerauerit vſq; in finẽ: hic ſup. 10. c.
Et p̃dicabit hoc euangeliũ ⌊ ſaluꝰ erit. Marc. 13. c Rom. 10. c
regni in vniuerſo orbe in teſtimonium Actu. 2. b.
oibuſ gentibꝰ: et tũc veniet cõſũmatio.
Cũ ergo videritis abominationẽ deſo= Mar. 13. d.
lationis: q̃ dicta eſt a daniele propheta Danie. 9. g.
in loco ſancto: q̃ legit itelligat. ⌊ ſtantẽ
Tunc q̃ in iudea ſũt fugiãt ad mõtes: ⁊ Marc. 13. d
qui in tecto non deſcendat tollere Luce. 21. d.
aliquid de domo ſua: ⁊ qui in agro
non reuertatur tollere tunicam
ſuam. Ve aũt pregnantibus Mar. 13. d.
et nutrientibus in illis diebus. Luce. 21. d. Eſaie. 13. b
Orate autem vt non fiat fuga Ezech. 13. c
veſtra in hieme vel ſabbato. Erit
eĩ tũc tribulatio magna q̃lis nõ fuit ab
initio mundi vſq; modo neq; fiet.
Et niſi breuiati fuiſſent dies illi: Marc. 13. d
nõ fieret ſalua omnis caro: ſed ꝓpter Luce. 21. c. Mar. 13. e.
electos breuiabuntur dies illi.
Tũc ſi q̃s vobis dixerit: ecce hic ẽ xp̃s Marc. 13. c. Luce. 17. c.

© Biblioteca Nacional de España

στός ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται
γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται,
καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα,
ὥστε πλανῆσαι εἰ δυνατὸν καὶ τοὺς ἐκλε
κτούς. ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. ἐὰν οὖν εἴπω
σιν ὑμῖν ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί, μὴ ἐξέλθη-
τε. ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. ὥσ
περ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατο-
λῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσ-
ται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
που. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συνα-
χθήσονται οἱ ἀετοί. εὐθέως δὲ μετὰ τὴν
θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισ-
θήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος
αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σα
λευθήσονται, καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖ-
ον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ.
καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. καὶ ἀ-
ποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλ-
πιγγος καὶ φωνῆς μεγάλης. καὶ ἐπισυνάξου
σι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων
ἀνέμων ἀπ᾽ ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐ
τῶν. ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβο-
λήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁ-
παλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺς τὸ θέρος. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδη
τε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν
ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ παρέλ
θῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένη-
ται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. περὶ δὲ
τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν
οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πα-
τήρ μου μόνος. ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ νῶε,
οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου. ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγον-
τες καὶ πίνοντες γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζον-
τες ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε νῶε εἰς τὴν κιβω
τόν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυ
σμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ
παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. τότε
δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραλαμ-
βάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. δύο ἀλήθουσαι
ἐν τῷ μύλωνι, μία παραλαμβάνεται καὶ
μία ἀφίεται. γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἴδα-
τε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ἐκεῖνο
δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης
ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρη

aut illic: nolite credere. Surgent Mar.13.c.
enim pseudochristi et pseudopropheте
et dabunt signa magna et prodigia:
ita vt i errorē iducātur si fieri pt ēt elec
cti. Ecce predixi vobis. Si ergo dixerit Luce.17.c.
vobis ecce in deserto est: nolite exire.
ecce in penetralib⁹ nolite credē. Sicut Luce.17.c.
enim fulgur exit ab oriente
et paret vsqꝫ in occidentem: ita erit
et aduentus filij hominis.
Ubicūqꝫ fuerit corp⁹ illuc congregabū C
tur et aquile. Statim autem post Luce.17.g
tribulationē dierū illorū sol obscurabit Johelis.2. Esa.13.b.
et luna non dabit lumen
suum: et stelle cadent de Marc.13.f.
celo: et virtutes celorū cōmouebuntur:
et tunc parebit signum
filij hominis in celo.
Et tunc plangent omnes tribus
terre: et videbunt filium hominis
venientem in nubibus celi
cū virtute multa ⁊ maiestate. Et mittet Marc.13.f.
angelos suos cum tuba
et voce magna et congregabunt
electos eius a quattuor
vētis: a sūmis celoꝝ vsqꝫ ad terīos eoꝝ.
Ab arbore autem fici discite parabolā: Marc.13.f.
cum iam ramus ei⁹ tener fuerit Luce.21.f.
et folia nata: scitis quia
ppe ē estas. Ita et vos cum videritis
hec omnia: scitote quia prope est Marc.13.g
in ianuis. Amē dico vobis qꝛ nō pteri Luce.21.f.
bit generatio hec donec omnia ista fiāt.
Celum et terra transibunt:
verba autem mea nō preteribunt. De
die aūt illa et hora nemo scit:
neqꝫ angeli celorum nisi pater
solus. Sicut autem in diebus noe: Luce.17.f. 2.Pe.3.b.
ita erit et aduentus filij
hominis. Sicut enim erant in diebus D
ante diluuium comedentes
et bibētes: nubētes et nuptui tradētes:
vsqꝫ ad eū diez quo intrauit noe i arcā:
⁊ nō cognouerūt donec venit diluuiū
et tulit omnes: ita erit et
aduentus filij hominis. Tunc Luc.17.g.
duo erunt in agro: vnus assumetur
et vnus relinquetur. Due molentes
ī mola: vna assumetur ⁊ vn⁹ reliquet
vna relinquet. Duo i lecto: vn⁹ assumet ⁊
Uigilate ergo qꝛ nescitis q̄ hora dn̄s vr Marc.13.g
ventur⁹ sit. Illud āt scitote qm̄ si sciret Luce.12.c.
pr̄familias q̄ hora fur ventur⁹ esset: vigi Apoca.3.a

© Biblioteca Nacional de España

σεν αν, και ουκ αν είασε διορυγήναι /την οι=
κίαν αυτού. διατούτο και υμείς γίνεσθε έ=
τοιμοι, ότι η ώρα ου δοκείτε, /ο υιός /του
ανθρώπου έρχεται. Τις άρα εστίν /ο πιστός
δούλος και φρόνιμος, ον κατέστησεν /ο κύ=
ριος αυτού επί /της θεραπείας αυτού /του δι=
δόναι αυτοίς /την τροφήν εν καιρώ. μακάρι=
ος /ο δούλος εκείνος ον ελθών /ο κύριος αυ=
τού ευρήσει ποιούντα ούτως. αμήν λέγω
υμίν ότι επί πάσι /τοις υπάρχουσιν αυτού
καταστήσει αυτόν. εάν δε είπη /ο κακός
δούλος εκείνος εν /τη καρδία αυτού, χρο=
νίζει /ο κύριος μου ελθείν, και άρξηται τύπ=
τειν /τους συνδούλους, εσθίειν δε και πίνειν
μετά /των μεθυόντων, ήξει /ο κύριος /του
δούλου εκείνου εν ημέρα η ου προσδοκά
και εν ώρα η ου γινώσκει, και διχοτομήσει
αυτόν, και /το μέρος αυτού μετά /των υπο
κριτών θήσει. εκεί έσται /ο κλαυθμός και /ο
βρυγμός /των οδόντων. Cap.25.

Τότε ομοιωθήσεται /η βασιλεία /των ουρα
νών δέκα παρθένοις, αίτινες λαβούσαι
/τας λαμπάδας αυτών εξήλθον εις απάν=
τησιν /του νυμφίου. πέντε δε ήσαν εξ αυτών
φρόνιμοι και /αι πέντε μωραί. αίτινες μωραί
λαβούσαι /τας λαμπάδας αυτών, ουκ έλα=
βον μεθ εαυτών έλαιον. /αι δε φρόνιμοι έ=
λαβον έλαιον εν /τοις αγγείοις αυτών μετά
/των λαμπάδων αυτών. χρονίζοντος δε
/του νυμφίου, ενύσταξαν πάσαι και εκάθευ
δον. μέσης δε νυκτός κραυγή γέγονεν. ι=
δού /ο νυμφίος έρχεται, εξέρχεσθε εις απάν
τησιν αυτού. Τότε ηγέρθησαν πάσαι /αι παρ
θένοι εκείναι, και εκόσμησαν /τας λαμπάδας
αυτών. /αι δε μωραί /ταις φρονίμοις είπον.
δότε ημίν εκ /του ελαίου υμών, ότι /αι λαμ
πάδες ημών σβέννυνται. απεκρίθησαν δε /αι
φρόνιμοι λέγουσαι. μήποτε ουκ αρκέσει η
μίν και υμίν. πορεύεσθε δε μάλλον προς
/τους πωλούντας και αγοράσατε εαυταίς.
απερχομένων δε αυτών αγοράσαι, ήλθεν
/ο νυμφίος, και /αι έτοιμοι εισήλθον μετ αυ
τού εις /τους γάμους, και εκλείσθη /η θύρα.
ύστερον δε έρχονται και /αι λοιπαί παρθέ=
νοι λέγουσαι. κύριε κύριε άνοιξον ημίν. ο
δε αποκριθείς είπεν. αμήν λέγω υμίν, ουκ οί
δα υμάς. γρηγορείτε ουν ότι ουκ οίδατε
/την ημέραν ουδέ /την ώραν εν η /ο υιός /του
ανθρώπου έρχεται. ώσπερ γαρ άνθρω=
πος αποδημών εκάλεσε /τους ιδίους δού=
λους, και παρέδωκεν αυτοίς /τα υπάρχον=
τα αυτού, και ω μεν έδωκε πέντε τάλαντα,
ω δε δύο, ω δε εν, εκάστω κατά /την ιδίαν

laret vtiqꝫ et non ſineret ꝑfodi domum
ſuam. Ideo et vos eſtote parati:
quia qua neſcitis hora filius
hoīs venturꝰ eſt. Quiſputas eſt fidelis Luce.12.c.
ſeruus et prudens: quē conſtituit dn̄s
ſuper familiam ſuam vt det
illis cibum in tempore. Beatus Luce.12.c.
ille ſeruus quē cū venerit dominꝰ eiꝰ Apo.16.d. 2.Cor.5.a.
inuenerit ſic facientem. Amen dico
vobis: quoniā ſuꝑ omnia bona ſua
conſtituet eum. Si autē dixerit malꝰ
ſeruus ille in corde ſuo: morā facit
dominꝰ meꝰ venire: et ceperit ꝑcutere
conſeruos ſuos: manducet aūt et bibat
cum ebrioſis: veniet dominus
serui illius in die qua non ſperat
et hora qua ignorat: et diuidet
eū partemqꝫ eius ponet cū hypocritis:
illic erit fletus et ſup.22.c.
ſtridor dentium. Cap.25. ı̄.25.e.

Tunc ſimile erit regnum celorum A
decem virginibus que accipientes
lampades ſuas exierunt obuiam ⸢ erāt
ſponſo et ſponſe. Quinqꝫ autem ex eis
fatue: et quinqꝫ prudentes. Sed quinqꝫ fatue
acceptis lampadibus non ſumpſerunt
oleū ſecū. Prudentes vero acceperunt
oleum in vaſis ſuis cum
lampadibus. Moram autem faciente
ſpōſo: dormitauerūt omnes et dormie=
rūt. Media āt nocte clamor factꝰ ē ecce Theſſa.5.a
ſponſus venit exite obuiam
ei. Tunc ſurrexerunt omnes virgines
ille et ornauerunt lampades
ſuas. Fatue autē ſapientibus dixerūt.
Date nobis de oleo veſtro: quia lāpa=
des noſtre extinguuntur. Reſponderunt
prudētes dicētes. Neforte nō ſufficiat no
bis et vobis: ite potius ad
vendentes et emite vobis. Dum
autem irent emere: venit
ſponſus et que parate erant intrauerūt cū eo
ad nuptias: et clauſa eſt ianua.
Nouiſſime vero veniūt et reliq̄ virgines
dicētes. Domine domine aperi nobis ſup.7.c.
At ille rn̄dēs ait. Amen dico vobis ne Luce.13.e. ı̄.16.d.
ſcio vos. Vigilate itaqꝫ quia neſcitis Luce.19.b.
diem neqꝫ horam.
Sicut enim homo peregre Marc.13.g
profiſciſcēs vocauit ſeruos ſuos
et tradidit illis bona
ſua et vni dedit quinqꝫ talenta: ⸢ p B
alij āt duo: alij vō vnū: vnicuiqꝫ ſcd̄z

© Biblioteca Nacional de España

δύναμιν, και απεδήμησεν ευθέως. πορευ=
θείς δε ο τα πέντε τάλαντα λαβών, ειργά=
σατο εν αυτοίς και εποίησεν άλλα πέντε τά
λαντα. ωσαύτως και ο τα δύο, εκέρδησε και
αυτός άλλα δύο. ο δε το εν λαβών, απελ
θών ώρυξεν εν τη γη, και απέκρυψε το αργύ
ριον του κυρίου αυτού. μετά δε χρόνον
πολύν έρχεται ο κύριος των δούλων εκεί=
νων, και συναίρει λόγον μετ' αυτών. και
προσελθών ο τα πέντε τάλαντα λαβών,
προσήνεγκεν άλλα πέντε τάλαντα λέγων.
κύριε, πέντε τάλαντα μοι παρέδωκας, ίδε
άλλα πέντε τάλαντα εκέρδησα επ' αυτοίς.
έφη δε αυτώ ο κύριος αυτού. ευ δούλε
αγαθέ και πιστέ, επί ολίγα ης πιστός, επί
πολλών σε καταστήσω, είσελθε εις την χα
ράν του κυρίου σου. προσελθών δε και ο
τα δύο τάλαντα λαβών είπε. κύριε, δύο τά
λαντα μοι παρέδωκας, ίδε άλλα δύο τά
λαντα εκέρδησα επ' αυτοίς. έφη αυτώ ο κύ=
ριος αυτού. ευ δούλε αγαθέ και πιστέ, επί
ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστή
σω. είσελθε εις την χαράν του κυρίου σου.
προσελθών δε και ο το εν τάλαντον ειλη=
φώς, είπεν. κύριε, έγνων σε ότι σκληρός ει
άνθρωπος, θερίζων όπου ουκ έσπειρας,
και συνάγων όθεν ου διεσκόρπισας. και φο
βηθείς απελθών έκρυψα το τάλαντον σου
εν τη γη. ίδε έχεις το σον. αποκριθείς δε ο
κύριος αυτού, είπεν αυτώ. πονηρέ δούλε
και οκνηρέ. ήδεις ότι θερίζω όπου ουκ έσ=
πειρα, και συνάγω όθεν ου διεσκόρπισα. έ=
δει ουν σε βαλείν το αργύριον μου τοις
τραπεζίταις, και ελθών εγώ εκομισάμην αν
το εμόν συν τόκω. άρατε ουν απ' αυτού
το τάλαντον, και δότε τω έχοντι τα δέκα
τάλαντα. τω γαρ έχοντι παντί δοθήσεται
και περισσευθήσεται. από δε του μη έχον
τος, και ο δοκεί έχειν αρθήσεται απ' αυτού.
και τον αχρείον δούλον εκβάλετε εις το
σκότος το εξώτερον. εκεί έσται ο κλαυθμός
και ο βρυγμός των οδόντων. όταν δε έλ=
θη ο υιός του ανθρώπου εν τη δόξη αυτού,
και πάντες οι άγιοι άγγελοι μετ' αυτού, τό
τε καθίσει επί θρόνου δόξης αυτού, και συνα
χθήσονται έμπροσθεν αυτού πάντα τα έθ=
νη. και αφοριεί αυτούς απ' αλλήλων, ώσπερ
ο ποιμήν αφορίζει τα πρόβατα από των ε=
ρίφων. και στήσει τα μεν πρόβατα εκ δεξι=
ών αυτού, τα δε ερίφια εξ ευωνύμων. τό=
τε ερεί ο βασιλεύς τοις εκ δεξιών αυτού. δεύ
τε οι ευλογημένοι του πατρός μου κληρο=
νομήσατε την ητοιμασμένην υμίν βασιλείαν

priã virtutẽ: et profect⁹ eſt ſtatim. Abijt
aũt q̃ q̃nq̃ talẽta acceperat: et opat⁹ eſt
in eis et lucratus eſt alia quinq̃.
Similiter qui duo acceperat lucrat⁹ eſt
alia duo. Qui aũt vnũ accepat abiẽs
fodit in terram: et abſcondit pecuniam
domini ſui. Poſt multum vero tẽporis Luce.16.a.
venit dñs ſeruoꝝ illorum: p. Venit. p̄ſentis tpis.
et poſuit rationem cum eis. Et
accedens qui quinq̃ talenta acceperat
obtulit alia quinq̃ talenta dicens.
Dñe quinq̃ talẽta tradidiſti mihi: ecce
alia quinq̃ ſuperlucratus ſum.
Ait illi dominus eius. Euge ſerue Luce.19.c.
bone ⁊ fidelis: q̃ ſup pauca fuiſti fidel'
multa te cõſtituã: intra in gaudiũ ⌊ ſup
domini tui. Acceſſit autem et ⌈ talẽta
qui duo talẽta accepat ⁊ ait. Dñe duo
tradidiſti mihi: ecce alia duo
lucratus ſum. Ait illi dominus
ei⁹. Euge ſerue bone et fidelis: q̃ ſup
pauca fuiſti fidelis: ſup multa te conſti
tuam: intra in gaudium domini tui.
Accedẽs aũt ⁊ q̃ vnũ talentũ acceperat
ait. Domine ſcio quia hõ durus es: C
metis vbi nõ ſemiaſti:
et congregas vbi non ſparſiſti: ⁊ timẽs
abij ⁊ abſcondi talentum tuum
i terra. Ecce hẽs qđ tuũ eſt. Rñdẽs ãt
dominus eius dixit ei. Serue male
⁊ piger: ſciebas q̃ meto vbi nõ ſemio:
⁊ cõgrego vbi non ſparſi. Oportuit
ergo te committere pecuniam meam
numularijs: ⁊ veniẽs ego recepiſſe vti
q̃ qđ meũ eſt cũ vſura. Tollite itaq̃ ab
talentũ: ⁊ date ei qui habet decem ⌊ eo
talenta. Omni enim habenti dabitur: ſup.13.b.
et abundabit: ei autem qui non habet: Luce.8.c. ⁊.19.d.
et qđ videtur habere auferetur ab eo. Marc.4.c.
Et inutilem ſeruum eijcite in
tenebras exteriores: illic erit fletus Luce.13.f.
et ſtridor dentium. Cum autem venerit
filius hominis in maieſtate ſua
et omnes angeli cum eo: tunc
ſedebit ſup ſedẽ maieſtatis ſue: ⁊ ꝯgrega
buntur ante eum omnes gentes:
et ſeparabit eos ab inuicem: ſicut
paſtor ſegregat oues ab hedis.
Et ſtatuet oues quidem a dextris:
hedos aũt a ſiniſtris: Tunc
dicet rex his q̃ a dextris eius erunt. Ve Apo.19.d.
nite benedicti patris mei: poſſidete Ephe.1.a.
paratum vobis regnum

© Biblioteca Nacional de España

ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἐπείνασα γὰρ καὶ
ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. ἐδίψησα καὶ ἐποτίσα
τέ με. ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με. γυ-
μνὸς καὶ περιεβάλετέ με. ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέ
ψασθέ με. ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρὸς
με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι
λέγοντες. κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα
καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν
πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγο-
μεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν. πότε
δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ
ἤλθομεν πρός σε, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βα-
σιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελ-
φῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.
τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων. πορεύεσθε
ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
νιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐ-
δώκατέ μοι φαγεῖν. ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτί-
σατέ με. ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με.
γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με. ἀσθενὴς καὶ
ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. τότε ἀ-
ποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες. κύριε πό-
τε σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξέ-
νον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ
οὐ διηκονήσαμέν σοι. τότε ἀποκριθήσεται
αὐτοῖς λέγων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον
οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων,
οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. καὶ ἀπελεύσονται οὗ-
τοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζω-
ὴν αἰώνιον.

Cap. 26.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ. οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας
τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. τό-
τε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν
αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου καϊά-
φα, καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν ἰησοῦν
δόλῳ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον
δέ. μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ ἵνα μὴ θόρυβος γένηται
ἐν τῷ λαῷ. τοῦ δὲ ἰησοῦ γενομένου ἐν βη-
θανίᾳ ἐν οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προσῆλ-
θεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχου-
σα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. ἰδόντες δὲ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ, ἠγανάκτησαν λέγοντες. εἰς τί ἡ
ἀπώλεια αὕτη. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύ-
ρον πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι τοῖς πτω-
χοῖς. γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. τί κό-
πους παρέχετε τῇ γυναικί. ἔργον γὰρ κα-

a cõſtitutiõe mũdi. Eſuriui eniʒ et ⌈ſtis
dediſti mihi mãducare. Sitiui ⁊ dedi
mihi bibẽ. Hoſpes erã ⁊ collegiſti me.
Nud⁹ ⁊ operuiſti me. Infirm⁹ ⁊ viſita D
ſtis me. In carcere eram et veniſtis ad
me. Tunc reſpondebunt ei iuſti
dicẽtes. Dñe. Qñ te vidim⁹ eſurientem
et pauim⁹: ſitientẽ et dedim⁹ tibi potũ?
Qñ aũt te vidim⁹ hoſpitẽ ⁊ collegimus
te: aut nudũ ⁊ cooperuimus te? Aut qñ
te vidim⁹ īfirmum aut in carcere et
venimus ad te? Et reſpondens rex
dicet illis. Amen dico vobis:
q̃diu feciſtis vni de his fratribus
meis minimis mihi feciſtis. ⌈dite
Tũc dicet ⁊ his q̃ a ſiniſtris erũt. Diſce ſup.7.c.
a me maledicti in ignem eternum Luce.13.f.
qui paratus eſt diabolo et
angelis eius. Eſuriui eniʒ: ⁊ nõ dediſti
mihi manducare. Sitiui ⁊ non dediſti
mihi potũ. Hoſpes erã: ⁊ nõ collegiſti
nud⁹ ⁊ nõ opuiſti me. Infirm⁹ ⁊ ⌊me
ī carcẽ ⁊ nõ viſitaſti me. Tũc rñdebũt
ei et ipſi dicentes. Domine quando
te vidim⁹ eſurientẽ: aut ſitiẽtẽ: aut ho
ſpitẽ: aut nudũ: aut īfirmũ: aut in carcẽ
⁊ nõ miniſtrauimus tibi? Tũc rñdebit
illis dicens. Amẽ dico vobis: q̃diu
non feciſtis vni de minoribus his:
nec mihi feciſtis. Et ibunt hi Iohis.5.c.
in ſupplicium eternũ: iuſti autẽ in vitã
eternam.

Cap. 26.

Et factum eſt cum cõſumaſſet ieſus A
ſermones hos oẽs dixit diſcipu-
⌊lis ſuis. Scitis quia poſt biduum Mar.14.a.
paſcha fiet: et filius hominis Luce.22.a.
tradetur vt crucifigatur. Tunc Johan.12.a
congregati ſunt principes ſacerdotum:
et ſeniores populi in
atriũ pricipis ſacerdotũ q̃ dicebat cay
phas: et concilium fecerunt vt ieſum
dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant
aũt. Nõ ī die feſto. Ne forte tumlt⁹ fie
ret ī pplo. Cũ aũt ieſus eſſet in betha
nia in domo ſymonis leproſi: acceſſit ad
eũ mulier habens alabaſtrum vnguenti
precioſi: et effudit ſuper caput
ipſius recũbentis. Uidẽtes aũt diſcipu
li: indignati ſunt dicentes. Ut quid
perditio hec? Potuit enim iſtud
venundari multo: et dari pauperibus.
Sciẽs aũt ieſus ait illis. Quid moleſti
eſtis huic mulieri? Opus enim bonum B

© Biblioteca Nacional de España

λόν ειργάσατο εις εμέ. πάντοτε γαρ τους
πτωχούς έχετε μεθ εαυτών, εμέ δε ου
πάντοτε έχετε. βαλούσα γαρ αύτη το μύ
ρον τούτο επί του σώματός μου, προς το
ενταφιάσαι με εποίησεν. αμήν λέγω υμίν,
όπου εάν κηρυχθή το ευαγγέλιον τούτο
εν όλω τω κόσμω, λαληθήσεται και ο εποί
ησεν αύτη εις μνημόσυνον αυτής. Τότε πο=
ρευθείς εις των δώδεκα ο λεγόμενος ιούδας
ισκαριώτης προς τους αρχιερείς, είπε. τί θέ
λετέ μοι δούναι και εγώ υμίν παραδώσω
αυτόν. οι δε έστησαν αυτώ τριάκοντα αρ=
γύρια. και από τότε εζήτει ευκαιρίαν, ίνα
αυτόν παραδώ. τη δε πρώτη των αζύμων
προσήλθον οι μαθηταί τω ιησού λέγοντες
αυτώ. πού θέλεις ετοιμάσωμέν σοι φα=
γείν το πάσχα. ο δε είπεν. υπάγετε εις την
πόλιν προς τον δείνα, και είπατε αυτώ. ο
διδάσκαλος λέγει, ο καιρός μου εγγύς εσ
τί, πρός σε ποιώ το πάσχα μετά των μα=
θητών μου. και εποίησαν οι μαθηταί ως συνέ
ταξεν αυτοίς ο ιησούς, και ητοίμασαν το πάσ
χα. οψίας δε γενομένης, ανέκειτο μετά των
δώδεκα. και εσθιόντων αυτών είπεν. αμήν
λέγω υμίν ότι εις εξ υμών παραδώσει με.
και λυπούμενοι σφόδρα, ήρξαντο λέγειν
αυτώ έκαστος αυτών. μήτι εγώ ειμί κύριε
ο δε αποκριθείς είπεν. ο εμβάψας μετ εμού
εν τω τρυβλίω την χείρα, ούτος με παρα=
δώσει. ο μεν υιός του ανθρώπου υπάγει κα
θώς γέγραπται περί αυτού. ουαί δε τω αν
θρώπω εκείνω δι ου ο υιός του ανθρώ=
που παραδίδοται. καλόν ην αυτώ ει ουκ ε
γεννήθη ο άνθρωπος εκείνος. αποκριθείς δε
ιούδας ο παραδιδούς αυτόν, είπε. μήτι ε=
γώ ειμί ραββί. λέγει αυτώ. συ είπας. εσθι=
όντων δε αυτών, λαβών ο ιησούς τον άρ=
τον και ευλογήσας, έκλασε και εδίδου τοις
μαθηταίς και είπε. λάβετε φάγετε. τούτο
εστί το σώμά μου. και λαβών το ποτήρι=
ον και ευχαριστήσας, έδωκεν αυτοίς λέγων
πίετε εξ αυτού πάντες. τούτο γαρ εστί το
αίμά μου το της καινής διαθήκης το περί
πολλών εκχυνόμενον εις άφεσιν αμαρτι=
ών. λέγω δε υμίν, ότι ου μή πίω απάρτι εκ
τούτου του γεννήματος της αμπέλου, έως
της ημέρας εκείνης όταν αυτό πίνω μεθ
υμών καινόν εν τη βασιλεία του πατρός
μου. και υμνήσαντες, εξήλθον εις το όρος
των ελαιών. Τότε λέγει αυτοίς ο ιησούς.
πάντες υμείς σκανδαλισθήσεσθε εν εμοί εν
τη νυκτί ταύτη. γέγραπται γάρ. πατάξω
τον ποιμένα και διασκορπισθήσεται τα πρό=

operata est in me. Nam semper
pauperes habetis vobiscū: me autē non
semper habebitis. Mittēs enī hec vnguē
tum hoc in corpus meum ad
sepeliendū me fecit. Amē dico vobis:
vbicūqȝ predicatū fuerit hoc euāgeliū
in toto mundo: dicetur et qđ fecit
hec in memoriam eius. Tunc abijt
vnus de duodecim qui dicebatur iudas
scarioth ad pricipes sacerdotū: et ait illis.
mihi dare: et ego vobis [Quid vultis
eū tradā? At illi ꝯstituerūt ei triginta ar
gēteos. Et exinde qrebat oportunitatē vt
eum traderet. Prima aūt die azymorū
accesserunt discipuli ad iesum dicentes.
Ubi vis paremus tibi comedere
pascha? At iesus dixit. Ite in
ciuitatem ad quēdam: et dicite ei.
Magister dicit: tēpus meum ꝓpe est:
apud te facio pascha cū discipulis
meis. Et fecerūt discipuli sicut ꝯstituit
illis iesus: et parauerunt pascha.
Uespere autem facto: discumbebat cum
duodeci discipulis suis. Et edētibꝰ illis
dixit. Amē dico vobis: quia vnꝰ vestrū me
Et cōtristati valde ceperūt [traditurꝰ ē.
singuli dicere. Nūquid ego sum dñe?
At ipe rñdens ait. Qui intingit mecū
manū in parapside: hic me tradet.
filius quidem hominis vadit sicut
scriptum est de illo. Ue autē homini
illi per quem filius hominis
tradet. Bonū erat ei: si natꝰ nō fuisset
homo ille. Respondens autem
iudas q tradidit eū dixit. Nūquid ego
sū rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Cenātibꝰ
autem eis accepit iesus panem
et bñdixit ac fregit: dedit qȝ [dite: hoc
discipulis suis: et ait. Accipite et come
est corpus meum. Et accipiens calicē
gratias egit: et dedit illis dicens
Bibite ex hoc omnes. Hic est enim
sanguis meus noui testamenti qui pro
multis effundet in remissionē peccatorū
Dico aūt vobis non bibam amodo de
hoc genimine vitis vsqȝ in
diem illum cum illud bibam vobiscū
nouū in regno patris
mei. Et hymno dicto exierunt in mōtē
oliueti. Tunc dicit illis iesus.
Oēs vos scādalū patiemini in me in
ista nocte. Scriptum est enī: percutiā
pastorē et dispergentur oues

Marc.14.a. Luce.7.f. Johā.12.a.
Mar.14.b. Luce.22.a.
Mar.14.b. Joa.13.c.
Mar.14.b. Luce.22.c. Joa.13.c.
sup.18.b. Mar.14.c. Luce.22.c.
C
Mar.14.c. Luce.22.b. Johan.6.f.
Mar.14.c. Luce.22.b. 1.Cor.11.c. Heb.9.c.
Mar.14.c.
Mar.14.c. Johan.18.a.
Mar.14.c. Zacha.13.

© Biblioteca Nacional de España

βατα/ της ποίμνης. μετά δε/ το εγερθήναί με,
προάξω υμάς εις/ την γαλιλαίαν. αποκρι=
θείς δε/ ο πέτρος είπεν αυτώ. ει καί πάντες
σκανδαλισθήσονται εν σοι, εγώ ουδέπο=
τε σκανδαλισθήσομαι. έφη αυτώ/ ο ιησούς.
αμήν λέγω σοι, ότι εν ταύτη/ τη νυκτί πρίν
αλέκτορα φωνήσαι, τρίς απαρνήση με.
λέγει αυτώ/ ο πέτρος. καν δέη με σύν σοι
αποθανείν, ου μή σε απαρνήσωμαι. ομοί=
ως δε και πάντες/ οι μαθηταί είπον. Τότε έρ
χεται μετ αυτών/ ο ιησούς εις χωρίον λε=
γόμενον γεθσημανή, και λέγει/ τοις μαθη=
ταίς. καθίσατε αυτού έως ου απελθών
προσεύξωμαι εκεί. και παραλαβών/ τον πέ
τρον και/ τους δύο υιούς ζεβεδαίου ήρξα=
το λυπείσθαι και αδημονείν. Τότε λέγει αυ=
τοίς. περίλυπος εστίν/ η ψυχή μου έως θανά
του, μείνατε ώδε και γρηγορείτε μετ εμού.
και προελθών μικρόν, έπεσεν επί πρό=
σωπον αυτού προσευχόμενος και λέγων.
πάτερ μου, ει δυνατόν εστί παρελθέτω απ
εμού/ το ποτήριον τούτο. πλην ουκ ως
εγώ θέλω, αλλ ως σύ. και έρχεται προς
/τους μαθητάς, και ευρίσκει αυτούς καθεύ=
δοντας και λέγει/ τω πέτρω. ούτως, ουκ ισ
χύσατε μίαν ώραν γρηγορήσαι μετ εμού.
γρηγορείτε και προσεύχεσθε, ίνα μη εισέλ
θητε εις πειρασμόν. / το μεν πνεύμα πρόθυ=
μον,/ η δε σαρξ ασθενής. πάλιν εκ δευτέρου
απελθών, προσηύξατο λέγων. πάτερ
μου ει ου δύναται τούτο/ το ποτήριον πα
ρελθείν απ εμού εάν μη αυτό πίω, γενηθή
τω/ το θέλημα σου. και ελθών, ευρίσκει αυ=
τούς πάλιν καθεύδοντας, ήσαν γαρ αυτών
/οι οφθαλμοί βεβαρημένοι, και αφείς αυ=
τούς, απελθών πάλιν προσηύξατο εκ τρί=
του/ τον αυτόν λόγον ειπών. Τότε έρχε=
ται προς/ τους μαθητάς αυτού και λέγει αυ
τοίς. καθεύδετε/ το λοιπόν και αναπαύ=
εσθε. ιδού ήγγικεν/ η ώρα, και/ ο υιός/ του
ανθρώπου παραδίδοται εις χείρας αμαρ=
τωλών. εγείρεσθε άγωμεν. ιδού ήγγικεν/ ο
παραδιδούς με. και έτι αυτού λαλούν=
τος, ιδού ιούδας εις/ των δώδεκα ήλθε,
και μετ αυτού όχλος πολύς μετά μα=
χαιρών και ξύλων, από/ των αρχιερέων
και πρεσβυτέρων/ του λαού./ ο δε παρα=
δούς αυτόν, έδωκεν αυτοίς σημείον λέ=
γων. ον αν φιλήσω αυτός εστίν, κρατή=
σατε αυτόν. και ευθέως προσελθών/ τω
ιησού είπε, χαίρε ραββί. και κατεφί=
λησεν αυτόν./ ο δε ιησούς είπεν αυτώ. ε=
ταίρε εφ ω πάρει. Τότε προσελθόντες,

gregis. Poſtq̄ autem reſurrexero: Johā.16.g.
precedam vos in galileā. Reſpondens Mar.14.c
autem petrus ait illi. Etſi omnes Luce.22.d.
ſcandalizati fuerint in te: ego nunq̄
ſcandalizabor. Ait illi ieſus. mar.14.d.
Amē dico tibi: qꝛ in hac nocte anteq̄ Rom̄.8.d
gallus cantet: ter me negabis.
Ait illi petrus. Etiam ſi oportuerit me
mori tecum: non te negabo. Similiter D
et omnes diſcipuli dixerūt. Tunc venit Mar.14.d
ieſus cum illis in villam que dicitur Luce.22.d Johis.18.a
gethſemani. Et dixit diſcipulis ſuis.
Sedete hic donec vadam Mar.14.d
illuc et orem. Et aſſumpto petro
et duobus filijs zebedei: cepit
contriſtari et meſtus eſſe. Tūc ait illis.
Triſtis eſt anima mea vſq̄ ad mortē: mar.14.d
ſuſtinete hic et vigilate mecum. Johā.12.d.
Et progreſſus puſillū: procidit in faciē mar.14.d
ſuam orans et dicens. Luce.22.d.
Pater mi: ſi poſſibile eſt tranſeat a marc.14.d
me calix iſte. Verūtamen non ſicut Luce.22.c.
ego volo: ſed ſicut tu. Et venit ad Mar.14.d
diſcipulos ſuos ⁊ inuenit eos dormiētes: Luce.22.c.
et dicit petro. Sic non potuiſtis
vna hora vigilare mecum?
Vigilate ⁊ orate vt non intretis
in tentationem. Spūs quidē promptꝰ eſt Mar.14.d
caro aūt infirma. Iterum ſecundo Johā.6.g. Mar.14.d
abijt et orauit dicens. Pater ſup.6.c.
mi: ſi non poteſt hic calix tranſire
niſi bibam illum: fiat
volūtas tua. Et venit
iterū ⁊ inuenit eos dormiētes: erant eni
oculi eoꝝ grauati. Et relictis illis
iterum abijt ⁊ orauit tertio
eundem ſermonem dicens. Tunc venit Mar.14.c
ad diſcipulos ſuos: et dicit illis
Dormite iam et requieſcite.
Ecce appropinquauit hora ⁊ filius
hominis tradetur in manꝰ peccatorū.
Surgite eamus. Ecce appropinquauit E
qui me tradet. Adhuc eo loquente: Mar.14.e
ecce iudas vnus de duodecim venit: Luce.22.e Johā.18.a.
et cum eo turba multa cum gladijs
⁊ fuſtibus miſſi a pricipibꝰ ſacerdotū
⁊ ſenioribus populi. Qui autem tradi mar.14.e
dit eum: dedit illis ſignum dicens.
Quēcūq̄ oſculatꝰ fuero ipſe eſt tenete
eum. Et confeſtim accedens ad
ieſum dixit. Aue rabbi. Et oſculatꝰ eſt
eum. Dixitq̄ illi ieſus. Amice
ad quid veniſti? Tunc acceſſerunt et

E

© Biblioteca Nacional de España

επέβαλον τὰς χεῖρας επὶ τὸν ιησοῦν καὶ εκρά
τησαν αυτόν. καὶ ιδοὺ εἷς τῶν μετὰ ιησοῦ εκ
τείνας τὴν χεῖρα, απέσπασε τὴν μάχαιραν
αυτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ αρ-
χιερέως, αφεῖλεν αυτοῦ τὸ ωτίον. τότε λέ-
γει αυτῷ ο ιησοῦς. απόστρεψον σου τὴν μά
χαιραν εἰς τὸν τόπον αυτῆς. πάντες γὰρ οι
λαβόντες μάχαιραν, εν μαχαίρᾳ αποθανοῦν
ται. ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρα-
καλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει
μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας αγγέ-
λων. πῶς οὖν πληρωθῶσιν αι γραφαί, ὅτι
οὕτως δεῖ γενέσθαι. εν εκείνῃ τῇ ὥρᾳ, εἶπεν
ο ιησοῦς τοῖς ὄχλοις. ὡς επὶ λῃστὴν εξήλ-
θετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν
με. καθημέραν πρὸς υμᾶς εκαθεζόμην διδά
σκων εν τῷ ιερῷ, καὶ οὐκ εκρατήσατέ με.
τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν
αι γραφαὶ τῶν προφητῶν. τότε οι μαθηταί
πάντες αφέντες αυτὸν ἔφυγον. οι δὲ κρα-
τήσαντες τὸν ιησοῦν, απήγαγον πρὸς καϊά
φαν τὸν αρχιερέα, ὅπου οι γραμματεῖς καὶ
οι πρεσβύτεροι συνήχθησαν. ο δὲ πέτρος η
κολούθει αυτῷ από μακρόθεν, ἕως τῆς αυ-
λῆς τοῦ αρχιερέως. καὶ εισελθὼν ἔσω, εκάθη
το μετὰ τῶν υπηρετῶν ιδεῖν τὸ τέλος. οι δὲ
αρχιερεῖς καὶ οι πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέ-
δριον ὅλον, εζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ
τοῦ ιησοῦ, ὅπως θανατώσωσιν αυτόν, καὶ
οὐχ εὗρον. καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων
προσελθόντων, οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ
προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον.
οὗτος ἔφη. δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν
τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ημερῶν οικοδομῆ
σαι αυτόν. καὶ αναστὰς ο αρχιερεὺς εἶπεν
αυτῷ. οὐδὲν αποκρίνῃ τί οὗτοί σου κατα-
μαρτυροῦσιν. ο δὲ ιησοῦς εσιώπα. καὶ απο-
κριθεὶς ο αρχιερεύς, εἶπεν αυτῷ. εξορκίζω σε
κατὰ τοῦ θεοῦ ζῶντος ἵνα ημῖν εἴπῃς, εἰ σὺ
εἶ ο χριστὸς ο υιὸς τοῦ θεοῦ. λέγει αυτῷ ο
ιησοῦς. σὺ εἶπας. πλὴν λέγω υμῖν, απάρτι
ὄψεσθε τὸν υιὸν τοῦ ανθρώπου καθήμενον
εκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ερχόμενον επὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ ουρανοῦ. τότε ο αρχιε-
ρεὺς διέρρηξε τὰ ιμάτια αυτοῦ λέγων. ὅτι
εβλασφήμησε, τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύ
ρων. ἴδε νῦν ηκούσατε τὴν βλασφημίαν αυ
τοῦ. τί υμῖν δοκεῖ. οι δὲ αποκριθέντες, εἶ-
πον. ἔνοχος θανάτου εστί. τότε ενέπτυσαν
εις τὸ πρόσωπον αυτοῦ καὶ εκολάφισαν
αυτόν. οι δὲ εράπισαν λέγοντες. προφή-
τευσον ημῖν χριστέ τίς εστιν ο παίσας σε
ο δὲ πέτρος ἔξω εκάθητο εν τῇ αυλῇ.

man9 iniecerunt in ieſum: et tenuerunt
eū. Et ecce vn9 ex his q̄ erāt cū ieſu: ex mat. 14. c.
manum exemit gladium ⌊tēdēs Lucc. 22. c.
ſuum: et percutiens ſeruum principis Johā. 18. b.
ſacerdotū āputauit auriculā ei9. Tūc
illi ieſus. Conuerte gladium tuuz ⌊ait
in locum ſuum. Omnes enim Geñ. 9. a.
qui acceperint gladium: gladio pibūt. Apoc. 13. c.
An putas quia non poſſum rogare
patrem meum: et exhibebit
mihi mō plus q̄ȝ duodeci legiones āge
loꝝ. Quō ergo iplebūtur ſcripture: Qz
ſic oportet fieri. In illa hora dixit
ieſus turbis. Tāq̄ȝ ad latronem exiſtis Mar. 14. e
cum gladijs ⁊ fuſtibus comprehendere Luce. 22. e
me. Quotidie apud vos ſedebaȝ docēs F
in templo ⁊ non me tenuiſtis.
Hoc autem totū factū eſt: vt adiplerēt
ſcripture pphetaꝝ. Tūc diſcipuli Mar. 14. e
oēs relicto eo fugerūt. At illi tenentes Mar. 14. f
ieſum: duxerunt ad cayphain Lucc. 22. f.
principem ſacerdotū: vbi ſcribe ⁊ Johā. 18. c.
ſeniores cōuenerāt. Petr9 aūt ſequeba
tur eum alonge: vſq̄ȝ in atrium Marc. 14. f
pricipis ſacerdotū. Et igreſſus itro ſe- Luce. 22. f.
debat cū miniſtris: vt videret finem. Johā. 18. c.
Principes autem ſacerdotum et
oē̄ cōciliū: q̄rebāt falſū teſtimoniū cōtra Marc. 14. f
ieſum: vt eum morti traderent: et Luce. 22. g
non inuenerunt cum multi falſi teſtes
acceſſiſſent. Nouiſſime autem mar. 14. f.
venerunt duo falſi teſtes: et dixerunt.
Hic dixit. Poſſum deſtruere templum
dei et poſt triduum reedificare
illud. Et ſurgēs pričeps ſacerdotū ait
illi. Nihil rñdes ad ea q̄ iſti aduerſū te
Jeſus aūt tacebat. Et ⌊teſtificant?
pričeps ſacerdotuȝ ait illi. Adiuro te Mar. 14. f.
per deum viuū: vt dicas nobis ſi tu Luce. 22. g.
es chriſtus filius dei. Dicit illi ⌈modo
ieſ9. Tu dixiſti. Verūtñ dico vobis: a marc. 14. g
videbitis filium hominis ſedentem Luce. 22. g.
a dextris virtutis dei: et venientem in Johā. 6. g.
nubibus celi. Tūc princeps ſacerdotuȝ G
ſcidit veſtimenta ſua dicēs. ⌈ſtibus? mar. 14. g
Blaſphemauit. Quid adhuc egem9 te
Ecce nunc audiſtis blaſphemiam.
Quid vobiſ videt? At illi rñdētes dixe
rūt. Reus eſt mortis. Tūc expuerunt mar. 14. g
in faciē ei9 ⁊ colaphis eū cedert. ⌈tes. Lucc. 22. g.
Alij āt palmas i faciē ei9 dederūt dicē Johis. 18. d
Prophetiza nobiſ xp̄e: q̄s ē q̄ te pcuſ Eſaie. 50. b
ſit? Petr9 vero ſedebat foris in atrio: Mar. 14. g

© Biblioteca Nacional de España

καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγου
σα. καὶ σὺ ἦσθα μετὰ ἰησοῦ τοῦ γαλιλαίου
ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν ἁπάντων λέγων
οὐκ οἶδα τί λέγεις. ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς
τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει
αὐτοῖς ἐκεῖ. καὶ οὗτος ἦν μετὰ ἰησοῦ τοῦ
ναζωραίου. καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ᾽ ὅρκου
ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. μετὰ μικρὸν
δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ πέ=
τρῳ. ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. καὶ γὰρ
ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε ἤρξα=
το καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα
τὸν ἄνθρωπον. καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνη
σε. καὶ ἐμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος ἰη=
σοῦ εἰρηκότος αὐτῷ, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα
φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. καὶ ἐξελθὼν ἔ
ξω ἔκλαυσε πικρῶς. Cap. 27.

Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλα=
βον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ=
τεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ ἰησοῦ ὅπως αὐ=
τὸν θανατώσωσιν. καὶ δήσαντες αὐτὸν, ἀ=
πήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν ποντίῳ πι=
λάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν ἰούδας ὁ πα=
ραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς
ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρ
χιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις λέγων. ἥ=
μαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῶον. οἱ δὲ εἶπον
τί πρὸς ἡμᾶς, σὺ ὄψει. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύ
ρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε. καὶ ἀπελθὼν ἀ
πήγξατο. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀρ=
γύρια εἶπον. οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν
κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. συμβού
λιον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις
διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος
ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν
διὰ ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος. καὶ
ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν
τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν
ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ
κεραμέως καθὰ συνέταξέ μοι κύριος. ὁ δὲ ἰη
σοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος. καὶ ἐπη
ρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων. σὺ εἶ ὁ βα
σιλεὺς τῶν ἰουδαίων. ὁ δὲ ἰησοῦς ἔφη αὐ=
τῷ. σὺ λέγεις. καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐ
τὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέ=
ρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
πιλάτος. οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυ
ροῦσιν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν
ῥῆμα. ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.
κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύ=
ειν τῷ ὄχλῳ ἕνα δέσμιον ὃν ἤθελον. εἶχον
δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον βαραβ

et acceſſit ad eum vna ancilla dicens. Luce. 22. f.
Et tu cum ieſu galileo eras? Johã. 18. c.
At ille negauit coraꝫ omnibus dicẽs.
Neſcio quid dicis. Exeunte aũt illo
ianuaꝫ: vidit eum alia ancilla et ait
his qui erant ibi. Et hic erat cũ ieſu
nazarẽo. Et iteꝝ negauit cũ iuramẽto:
quia non noui hominẽ. Et poſt puſillũ
acceſſerunt qui ſtabant: ⁊ dixerũt petro.
Vere et tu ex illis es: nam et
loquela tua te manifeſtũ facit. Tũc ce
pit deteſtari ⁊ iurare: quia non nouiſſet
hominẽ. Et continuo gallus cantauit.
Et recordatus eſt petrus verbi ieſu mar. 14. g
quod dixerat: priuſq̃ gallus Luce. 22. g.
cantet: ter me negabis. Et egreſſus fo
ras fleuit amare. Cap. 27.

Mane autẽ facto: cõſilium inierunt A
oẽs principes ſacerdotũ ⁊ ſeniores Mar. 15. a. Luce. 23. a
populi aduerſus ieſuꝫ vt eum
morti traderẽt. Et vinctuꝫ adduxerũt eũ: Marc. 15. a
et tradiderunt pontio pilato Luce. 23. a.
preſidi. Tunc videns iudas qui Johã. 18. c.
eũ tradidit ꝙ dãnatus eſſet: pn̄ia duct9
retulit trigita argẽteos pricipibus ſacer
dotũ et ſenioribus dicens. Peccaui Geñ. 4. d.
tradens ſanguinẽ iuſtum. At illi dixerũt
Quid ad nos? Tu videris. Et piectiſ
i tẽplo receſſit: ⁊ abiẽs laq̃o ſe argẽteiſ
ſuſpendit. Pricipes aũt ſacerdotũ acce
ptis argẽteis dixerũt. Nõ licet eos mit
tere in corbonã: q2 preciũ ſanguinis eſt
aũt inito emerũt ex illis Conſilio
agrũ figuli i ſepulturã ꝑegrinoꝝ hoc Actu. 1. c.
ꝑꝑ hoc vocat9 ẽ ager ille acheldemach:
ẽ ager ſãguiniſ vſq; i hodiernũ diẽ. Tũc
ipletũ ẽ qđ dictũ eſt ꝑ hieremiã ꝓpheta B
dicẽteꝫ. Et acceperũt trigita argẽteos: Hierc. 32. b
appreciati quẽ appreciauerũt a preciũ Zacha. 11. c
filijs iſrael: ⁊ dederunt eos in agrum Mar. 15. a Luce. 23. a.
figuli: ſicut cõſtituit mihi dñs. Jeſ9 aũt Johis. 18. f.
ſtetit ante preſidem et interrogauit Mar. 15. a Johã. 19. b.
eum preſes dicens. Tu es rex
iudeorum? Dicit illi ieſus.
Tu dicis. Et cum accuſaretur
a pricipibus ſacerdotum ⁊ ſenioribus
nihil rñdit. Tũc dicit illi testimonia?
pilat9. Nõ audis q̃nta aduerſũ te dicũt
Et non rñdit ei ad vllum verbum
ita vt miraretur preſes vehementer.
Per diem aũt ſolennẽ cõſueuerat preſes Mar. 15. a.
pplo dimittẽ vnũ vinctũ quẽ voluiſſent. Luce. 23. c Mar. 15. b
Hẽbãt aũt tũc victũ iſignẽ q̃ dicebaꞇ bar Johã. 18. g.

© Biblioteca Nacional de España

βᾶν. συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς
ὁ πιλάτος. τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, βα
ραβᾶν, ἢ ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν. ᾔ-
δει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.
καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέ
στειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα
μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ. πολλὰ γὰρ
ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς
ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν βαραββᾶν, τὸν
δὲ ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡ-
γεμὼν εἶπεν αὐτοῖς. τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο ἀπολύσω ὑμῖν. οἱ δὲ εἶπον. βαραβ-
βᾶν. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ πιλάτος. τί οὖν ποι
ήσω ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν. λέγου
σιν αὐτῷ πάντες. σταυρωθήτω. ὁ δὲ ἡγε-
μὼν ἔφη. τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν. οἱ δὲ περισ
σῶς ἔκραζον λέγοντες. σταυρωθήτω. ἰδὼν
δὲ ὁ πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλ
λον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψα
το τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων.
ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου
τούτου, ὑμεῖς ὄψεσθε. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς
ὁ λαὸς εἶπε. τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν. τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν
βαραββᾶν, τὸν δὲ ἰησοῦν φραγελλώσας
παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. τότε οἱ στρατιῶ
ται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν ἰησοῦν
εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν
ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν πε
ριέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην. καὶ πλέ
ξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξι-
ὰν αὐτοῦ. καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν
αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες. χαῖρε ὁ
βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. καὶ ἐμπτύσαντες
εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπ-
τον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν
αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα. καὶ ἐ
νέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγα
γον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. ἐξερχόμενοι
δὲ, εὗρον ἄνθρωπον κυρηναῖον ὀνόματι σί
μωνα. τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυ
ρὸν αὐτοῦ. καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμε-
νον γολγοθᾶ. ὅ ἐστι λεγόμενος κρανίου τό
πος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς με
μιγμένον. καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.
σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ ἱ
μάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον.
καὶ καθήμενοι ἐτή
ρουν αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφα
λῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμέ-

rabas. Congregatis ergo illis dixit
pilatus. Quem vultis dimittam vobis: bar
rabam: an iesum qui dicitur christus? Scie
bat enim quod per inuidiam tradidissent eum.
Sedente autem illo pro tribunali: mi
sit ad eum vxor eius dicens.
Nihil tibi et iusto illi. Multa enim
passa sum hodie per visum propter eum.
Principes autem sacerdotum et seniores persua Mar.15.b Luce.23.c.
populis vt peterent barrabam: serunt Johis.18.g
iesum vero perderent. Respondens autem preses Actu.3.c.
ait illis. Quem vultis vobis de C
duobus dimitti? At illi dixerunt. Barra
bam. Dicit pilatus. Quid igitur faciam Mar.15.b
de iesu qui dicitur christus? Dicunt Luce.23.c.
omnes. Crucifigatur. Ait illis preses.
Quid enim mali fecit? At illi magis
clamabant dicentes. Crucifigatur. Uidens
autem pilatus quia nihil proficeret: sed ma-
gis tumultus fieret: accepta aqua lauit
manus coram populo dicens.
Innocens ego sum a sanguine iusti
huius: vos videritis. Et respondens vniuer
sus populus dixit. Sanguis eius super nos et super
filios nostros. Tunc dimisit illis Mar.15.c.
barrabam: iesum autem flagellatum Luce.23.d. Johā.19.c.
tradidit eis vt crucifigeretur. Tunc mili Mar.15.c.
tes presidis suscipientes iesum Johā.19.a.
in pretorio: congregauerunt ad eum
vniuersam cohortem et exuentes eum:
chlamydem coccineam circumdederunt ei. Et D
coronam de spinis posuerunt super plectentes
caput eius: et harundinem in dextera
eius: et genu flexo ante
eum: illudebant ei dicentes. Aue
rex iudeorum. Et expuentes Mar.15.c.
in eum: acceperunt harundinem et percutie
bant caput eius. Et postquam illuserunt
ei: exuerunt eum chlamyde: et induerunt
eum vestimentis eius: et duxerunt
eum vt crucifigerent. Exeuntes Marci.15.c
autem inuenerunt hominem cyreneum nomine sy Luce.23.d
monem: hunc angariauerunt vt tolleret crucem
eius. Et venerunt in locum qui dicitur Mar.15.d
golgotha: quod est caluarie locus. Et Luce.23.c. Johā.19.c.
dederunt ei vinum bibere cum felle mix Mar.15.d
tum. Et cum gustasset noluit bibere. Postquam Johā.19.c.
autem crucifixerunt eum: diuiserunt vestimenta Marc.15.d Luce.23.c
eius sortem mittentes: vt impleretur quod dictum est per pro Johā.19.d
phetam dicentem. Diuiserunt sibi vestimenta mea: Ps.21.
et super vestem meam miserunt sortem. Et sedentes E
seruabant eum. Et imposuerunt super caput mar.15.d.
eius causam ipsius scriptam. Luce.23.e.

© Biblioteca Nacional de España

ούτος εστίν ιησούς ο βασιλεύς των ιου-
δαίων. τότε σταυρούνται συν αυτώ δύο
λησταί, εις εκ δεξιών, και εις εξ ευωνύμων.
οι δε παραπορευόμενοι εβλασφήμουν αυ-
τόν κινούντες τας κεφαλάς αυτών και λέ-
γοντες. ο καταλύων τον ναόν και εν τρισίν
ημέραις οικοδομών, σώσον σεαυτόν. ει υι-
ός ει του θεού, κατάβηθι από του σταυρού.
ομοίως δε και οι αρχιερείς εμπαίζοντες με-
τά των γραμματέων και πρεσβυτέρων και
φαρισαίων, έλεγον. άλλους έσωσεν, εαυ-
τόν ου δύναται σώσαι. ει βασιλεύς ισραήλ
εστί, καταβάτω νυν από του σταυρού, και
πιστεύσομεν επ αυτώ. πέποιθεν επί τον
θεόν, ρυσάσθω νυν αυτόν ει θέλει αυτόν.
είπε γαρ ότι θεού ειμί υιός. το δ αυτό και
οι λησταί οι συσταυρωθέντες αυτώ ωνείδι-
ζον αυτόν. από δε έκτης ώρας σκότος εγέ-
νετο επί πάσαν την γην, έως ώρας ενάτης.
περί δε την ενάτην ώραν, ανεβόησεν ο ιη-
σούς φωνή μεγάλη λέγων. ηλί ηλί λιμά
σαβαχθανί. τουτέστι θεέ μου θεέ μου ίνα
τί με εγκατέλιπες. τινές δε των εκεί εστώ-
των ακούσαντες έλεγον, ότι ηλίαν φωνεί ού-
τος. και ευθέως δραμών εις εξ αυτών και
λαβών σπόγγον πλήσας τε όξους, και πε-
ριθείς καλάμω, επότιζεν αυτόν. οι δε λοιποί
έλεγον. άφες ίδωμεν ει έρχεται ηλίας σώ-
σων αυτόν. ο δε ιησούς πάλιν κράξας φω-
νή μεγάλη, αφήκε το πνεύμα. και ιδού το
καταπέτασμα του ναού εσχίσθη εις δύο, α-
πό άνωθεν έως κάτω. και η γη εσείσθη, και
αι πέτραι εσχίσθησαν. και τα μνημεία α-
νεώχθησαν. και πολλά σώματα των κεκοι-
μημένων αγίων ηγέρθη. και εξελθόντες εκ
των μνημείων, μετά την έγερσιν αυτού, ει-
σήλθον εις την αγίαν πόλιν, και ενεφανίσθη-
σαν πολλοίς. ο δε εκατόνταρχος και οι μετ
αυτού τηρούντες τον ιησούν, ιδόντες τον
σεισμόν και τα γενόμενα, εφοβήθησαν σφό-
δρα, λέγοντες. αληθώς θεού υιός ην ούτος
ήσαν δε εκεί γυναίκες πολλαί από μακρό-
θεν θεωρούσαι, αίτινες ηκολούθησαν τω ιη-
σού από της γαλιλαίας διακονούσαι αυ-
τώ. εν αις ην μαρία η μαγδαληνή, και μα-
ρία η του ιακώβου και ιωσή μήτηρ, και η μή-
τηρ των υιών ζεβεδαίου. οψίας δε γενομέ-
νης, ήλθεν άνθρωπος πλούσιος από αρι-
μαθαίας τούνομα ιωσήφ ος και αυτός εμα-
θήτευσε τω ιησού. ούτος προσελθών τω
πιλάτω, ητήσατο το σώμα του ιησού. τότε
ο πιλάτος εκέλευσεν αποδοθήναι το σώμα,
και λαβών το σώμα ο ιωσήφ, ενετύλιξεν αυ-

Hic eſt Jeſus rex iudeorum. Johã.19.d.
Tunc crucifixi ſunt cum eo duo
latrones: vnꝰ a dextris ⁊ vnꝰ a ſiniſtris.
Pretereuntes aũt blaſphemabant eum Marc.15.d
mouentes capita ſua ⁊ dicentes. Vah ſup.26.f. Sapiẽ.2.c.
qui deſtruis templum dei et in triduo
illud reedificas: ſalua temetipſũ. Si filiꝰ
dei es deſcende de cruce.
Siĺr et pŕcipes ſacerdotũ illudẽtes cũ Mar.15.e. Luce.23.e.
ſcribis et ſenioribus
dicebant. Alios ſaluos fecit: ſeipſum
non poteſt ſaluũ facere. Si rex iſrael Mar.15.e.
eſt: deſcendat nunc de cruce et
credemus ei. Confidit in
deo: liberet eum nunc ſi vult.
Dixit ei qꝛ filiꝰ dei ſum. Idipm̃ aũt ⁊ Marci.15.e Luce.23.f.
latrones q̃ crucifixi erãt cũ eo ĩpropa-
bãt ei. A ſexta aũt hora tenebre facte ſũt
ſup vniuerſã terrã vſq; ad horã nonã.
Et circa horam nonam clamauit ieſus F
voce magna dicens. Heli heli: lama
eſebthani. Hoc ẽ. Deꝰ meꝰ deꝰ meꝰ: Mar.15.e.
vt qd dereliq̃ſti me? Quidã aũt illic ſtã-
tes ⁊ audiẽtes dicebãt. Heliã vocat iſte.
Et continuo currens vnus ex eis Mar.15.f. Luce.23.e.
acceptã ſpongiã impleuit aceto: ⁊ impo-
ſuit arũdini ⁊ dabat ei bibẽ. Ceteri vo Johan.19.c Mar.15.f.
dicebãt. Sine videamꝰ an vẽiat helias
liberãs eũ. Jeſus aũt iterũ clamãs voce
magna emiſit ſpiritum. Et ecce Mar.15.f.
velũ templi ſciſſũ eſt in duas ptes a Luce.23.f. Apoc.6.c.
ſũmo vſq; deorſũ. Et terra mota ẽ ⁊
petre ſciſſe ſunt: ⁊ monumẽta apta ſũt
et multa corpora tes de
ſctõꝝ q̃ dormierãt ſurrexerũt. Et exeũ- Heb.11.d.
monumẽtis poſt reſurrectionẽ eiꝰ vene-
runt in ſanctam ciuitatem ⁊ apparuerũt
multis. Centurio autem et qui cum Mat.15.f. Luce.23.g
eo erant cuſtodientes ieſum: viſo
terremotu ⁊ his q̃ fiebant: timuerũt val-
de dicentes. Vere filiꝰ dei erat iſte.
Erant aũt ibi mulieres multe a longe: mar.15.f.
que ſecute erant ieſum
a galilea miniſtrantes ei:
inter q̃s erat maria magdalene: ⁊ ma-
ria iacobi: et ioſeph mater: et mater G
filiorũ zebedei. Cũ aũt ſero factũ eſſet: mar.15.g.
venit quidã hõ diues ab arimathia Luce.23.g.
nomine ioſeph qui et ipſe erat diſcipu- Johã.19.g
lꝰ ieſu. Hic acceſſit ad
pilatum: et petijt corpus ieſu. Tunc
pilatus iuſſit reddi corpus.
Et accepto corpore ioſeph inuoluit illũ i mar.15.g.

© Biblioteca Nacional de España

τό σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτό ἐν τῷ
καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν
τῇ πέτρᾳ. καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν
τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν. ἦν δὲ ἐκεῖ
μαρία ἡ μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη μαρία κα-
θήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου. τῇ δὲ ἐπαύρι
ον ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθη
σαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς πι-
λάτον, λέγοντες. κύριε. ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖ
νος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέ-
ρας ἐγείρομαι. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι
τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλ
θόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς, κλέψωσιν
αὐτόν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν. καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων
τῆς πρώτης. ἔφη δὲ αὐτοῖς ὁ πιλάτος. ἔχε
τε κουστωδίαν, ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς
οἴδατε. οἱ δὲ πορευθέντες, ἠσφαλίσαντο
τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ
τῆς κουστωδίας. Cap. 28.

Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μί
αν σαββάτων, ἦλθε μαρία ἡ μαγδαλη-
νή καὶ ἡ ἄλλη μαρία θεωρῆσαι τὸν τά-
φον. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας. ἄγγε
λος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ προ
σελθών, ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύ-
ρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ ἰδέα
αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
λευκὸν ὡσεὶ χιών. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐ-
τοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο
ὡσεὶ νεκροί. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος, εἶ-
πε ταῖς γυναιξί. μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς. οἶδα γὰρ
ὅτι ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. οὐκ
ἔστιν ὧδε, ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε. δεῦτε
ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος. καὶ
ταχὺ πορευθεῖσαι, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐ
τοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. καὶ ἰδοὺ
προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν. ἐκεῖ αὐ-
τὸν ὄψεσθε, ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦ-
σαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου
καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀ-
παγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ
ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων. χαίρετε.
αἱ δὲ προσελθοῦσαι, ἐκράτησαν αὐτοῦ
τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. τό-
τε λέγει αὐταῖς ὁ ἰησοῦς. μὴ φοβεῖσθε. ὑπά-
γετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα
ἀπέλθωσιν εἰς τὴν γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄ-
ψονται. πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού τι-
νες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν
ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γε
νόμενα. καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυ-

ſindone munda: et poſuit illud in
monumento ſuo nouo: quod exciderat in
petra. Et aduoluit ſaxum magnum ad
oſtium monumenti et abijt. Erat autem ibi
maria magdalene et altera maria ſeden
tes contra ſepulchrum. Altera autem die
que eſt poſt paraſceuen: conuenerunt
principes ſacerdotum et phariſei ad pila
tum dicentes. Domine recordati ſumus: quia
ſeductor ille dixit adhuc viuens post tres
reſurgam. Iube ergo cuſtodiri dies
ſepulchrum vſque in diem tertium: ne forte veniant
diſcipuli eius et furentur
eum: et dicant plebi ſurrexit a
mortuis: et erit nouiſſimus error peior
priore. Ait illis pilatus. Habetis
cuſtodiam: ite cuſtodite ſicut
ſcitis. Illi autem abeuntes munierunt
ſepulchrum ſignantes lapidem cum
cuſtodibus. Cap. 28.

Veſpere autem ſabbati que luceſcit in prima
ſabbati: venit maria magdalene
et altera maria videre ſepulchrum.
Et ecce terremotus factus eſt magnus. An-
gelus enim domini deſcendit de celo: et accedens
reuoluit lapidem
et ſedebat ſuper eum. Erat autem aſpectus
eius ſicut fulgur et veſtimentum eius
ſicut nix. Pre timore autem eius
exterriti ſunt cuſtodes: et facti ſunt
velut mortui. Reſpondens autem angelus dixit
mulieribus. Nolite timere vos. Scio
enim quod ieſum qui crucifixus eſt queritis. Non eſt
hic: ſurrexit enim ſicut dixit. Venite et
videte locum vbi poſitus erat dominus. Et
cito euntes dicite diſcipulis eius
quia ſurrexit: et ecce
precedet vos in galileam. Ibi eum
videbitis: ecce predixi vobis. Et exie
runt cito de monumento cum timore
et gaudio magno currentes nunciare
diſcipulis eius.
Et ecce
ieſus occurrit illis dicens. Auete.
Ille autem acceſſerunt et tenuerunt
pedes eius: et adorauerunt eum. Tunc
ait illis ieſus nolite timere. Ite
nunciate fratribus meis vt
eant in galileam ibi me videbunt.
Que cum abijſſent: ecce quidam de
cuſtodibus venerunt in ciuitatem et
nunciauerunt principibus ſacerdotum omnia que facta
Et congregati cum ſenioribus fuerant.

τέρων, σύμβούλιόν τε λαβόντες, αργύρια
ικανά έδωκαν τοις στρατιώταις λέγοντες.
είπατε ότι οι μαθηταί αυτού νυκτός ελθόν
τες, έκλεψαν αυτόν ημών κοιμωμένων. και
εάν ακουσθή τούτο επί του ηγεμόνος, η=
μείς πείσομεν αυτόν και υμάς αμερίμνους
ποιήσομεν. οι δε λαβόντες τα αργύρια, ε=
ποίησαν ως εδιδάχθησαν. και διεφημίσθη ο
λόγος ούτος παρά ιουδαίοις μέχρι της
σήμερον. οι δε ένδεκα μαθηταί επορεύθησαν
εις την γαλιλαίαν εις το όρος ου ετάξατο
αυτοίς ο ιησούς. και ιδόντες αυτόν προσε
κύνησαν αυτώ. οι δε εδίστασαν. και πρό=
σελθών ο ιησούς ελάλησεν αυτοίς λέγων. ε=
δόθη μοι πάσα εξουσία εν ουρανώ και επί
γης. πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα
έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του
πατρός και του υιού και του αγίου πνεύ=
ματος, διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα ό
σα ενετειλάμην υμίν. και ιδού εγώ μεθ υ=
μών ειμί πάσας τας ημέρας έως της συντε
λείας του αιώνος. αμήν.

Τέλος του κατά ματθαίον αγίου
ευαγγελίου.

consilio accepto: pecuniam
copioſam dederunt militibus dicentes.
Dicite quia diſcipuli eius nocte vene=
rũt τ furati ſũt eũ nobis dormiẽtib9. Et
ſi hoc auditũ fuerit a preſide: nos
ſuadebimus ei: et ſecuros vos
faciemus. At illi accepta pecunia fece
rũt ſicut erãt edocti. Et diuulgatum est
verbũ iſtud apud iudeos vſqȝ in
hodiernũ diẽ. Undeci aũt diſcipuli abie
rũt in galileã in montez vbi conſtituerat
illis ieſus. Et videntes euȝ adorauerũt:
quidam aũt dubitauerũt. Et accedens
ieſus locutus eſt eis dicens. Data eſt
mihi omnis poteſtas in celo et in
terra. Euntes ergo docete omnes
gentes: baptizantes eos in nomine
patris et filij τ ſpiritus ſancti:
docentes eos ſeruare omnia quecunqȝ
mandaui vobis. Et ecce ego vobiſcum
ſum omnibus dieb9 vſqȝ ad ꝯſummationem ſeculi.

Explicit euangelium ſecundum
Mattheum.

D

Mar.16.f.
ſup.11.g.
Luce.10.f.

Incipit prologus ſancti Hieronymi in euangelium ſecundum Mattheum.

MArcus euangeliſta dei electus: et petri in baptiſmate filius: atqȝ in diuino ſermone diſcipulus: ſacerdotium in iſrael agens ſecundum carnem leuita: ad fidem chriſti conuerſus: euangeliũ in italia ſcripſit: oſtendens in eo quid et generi ſuo deberet τ chriſto. Nam initiuȝ principij in voce prophetice exclamationis inſtituens ordinem leuitice electionis oſtendit: vt predicans predeſtinatũ iohannem filium zacharie in voce angeli annunciantis emiſſum: nõ ſolum verbum carnem factum: ſed et corpus domini in omnia per verbum diuine vocis animatum in initio euangelice predicationis oſtenderet: vt qui hec legens ſciret cui initium carnis in dño et ieſu aduenientis habitaculum caro deberet agnoſcere: atqȝ in ſe verbum vocis quod in conſonantibus perdiderat inueniret. Deniqȝ cum perfecti euangelij opus intrans: et a baptiſmo domini predicare deum inchoans: non laborauit natiuitatem carniſ quam in prioribus viderat dicere: ſed totius exprimens expoſitionem deſerti: ieiunij numerum: temptationem diaboli: congregationem beſtiarum: et miniſterium protulit angelorum: τ inſtituens nos ad intelligẽdum: ſingula in breui compingens ne auctoritatem facte rei demeret: τ perficiendi operis plenitudinem non negaret. Deniqȝ amputaſſe ſibi poſt fidem pollicem dicitur vt ſacerdotio reprobus haberetur: ſed tantum conſentiens fidei predeſtinata potuit electio vt nec ſic in opere verbi perderet: quod pri9 meruerat in genere. Nam alexandrie epiſcopus fuit. Cuius per ſingula opus fuit ſcire et euangelij in ſe dicta diſponere et diſciplinam legis in ſe agnoſcere: et diuinam in carne domini intelligere naturam. Que in nos primum requiri oportet: dehinc inquiſita volumus agnoſci habentes mercedem exhortationis: quoniam qui plantat et qui rigat vnum ſunt: qui autem incrementum preſtat: deus eſt.

Explicit prologus.

© Biblioteca Nacional de España

Το κατά μάρκον άγιον ευαγγέλιον. Cap.i.

Αρχή του ευαγγελίου ιησού Χρισ
τού υιού του θεού, ως γέγραπ=
ται εν τοις προφήταις. ιδού εγώ
αποστέλλω τον άγγελόν μου
προ προσώπου σου, ος κατασ=
κευάσει την οδόν σου έμπροσθέν σου. φωνή
βοώντος εν τη ερήμω, ετοιμάσατε την οδόν
κυρίου, ευθείας ποιείτε τας τρίβους αυτού.
εγένετο ιωάννης βαπτίζων εν τη ερήμω, και
κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εις άφεσιν
αμαρτιών. και εξεπορεύετο προς αυτόν πά
σα η ιουδαία χώρα και οι ιεροσολυμίται,
και εβαπτίζοντο πάντες εν τω ιορδάνη πο
ταμώ υπ αυτού, εξομολογούμενοι τας α=
μαρτίας αυτών. ην δε ο ιωάννης ενδεδυμέ=
νος τρίχας καμήλου, και ζώνην δερματίνην
περί την οσφύν αυτού, και εσθίων ακρίδας
και μέλι άγριον, και εκήρυσσε λέγων. έρχε
ται ο ισχυρότερός μου οπίσω μου, ου ουκ
ειμί ικανός κύψας λύσαι τον ιμάντα των υ
ποδημάτων αυτού. εγώ μεν εβάπτισα υ=
μάς εν ύδατι, αυτός δε βαπτίσει υμάς εν
πνεύματι αγίω. και εγένετο εν εκείναις ταις
ημέραις ήλθεν ο ιησούς από ναζαρέτ της γα
λιλαίας, και εβαπτίσθη υπό ιωάννου εις τον
ιορδάνην. και ευθέως αναβαίνων από του
ύδατος, είδε σχιζομένους τους ουρανούς,
και το πνεύμα ωσεί περιστεράν καταβαί=
νον επ αυτόν. και φωνή εγένετο εκ των ου
ρανών, συ ει ο υιός μου ο αγαπητός εν ω
ευδόκησα. και ευθύς το πνεύμα αυτόν εκ=
βάλλει εις την έρημον, και ην εκεί εν τη ερή=
μω ημέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος υ=
πό του σατανά, και ην μετά των θηρίων. και
οι άγγελοι διηκόνουν αυτώ. μετά δε το πα
ραδοθήναι τον ιωάννην, ήλθεν ο ιησούς εις
την γαλιλαίαν κηρύσσων το ευαγγέλιον
της βασιλείας του θεού, και λέγων. ότι πε
πλήρωται ο καιρός, και ήγγικεν η βασιλεία
του θεού. μετανοείτε και πιστεύετε εν τω
ευαγγελίω. περιπατών δε παρά την θάλασ
σαν της γαλιλαίας, είδε σίμωνα και ανδρέ=
αν τον αδελφόν αυτού του σίμωνος βάλ=
λοντας αμφίβληστρον εν τη θαλάσση, ήσαν
γαρ αλιείς, και είπεν αυτοίς ο ιησούς. δεύ=
τε οπίσω μου, και ποιήσω υμάς γενέσθαι α
λιείς ανθρώπων. και ευθέως αφέντες τα δίκ=
τυα αυτών, ηκολούθησαν αυτώ. και προβάς
εκείθεν ολίγον, είδεν ιάκωβον τον του ζεβε=
δαίου και ιωάννην τον αδελφόν αυτού και
αυτούς εν τω πλοίω καταρτίζοντας τα δί
κτυα. και ευθέως εκάλεσεν αυτούς. και αφέν

Incipit euāgeliū scd̄z Marcū. Cap.i.

Initiuz euangelij iesu xp̄i A
filij dei: sicut scriptū est
i esaia ꝓpheta. Ecce ego Malac.3.a
mitto angelum meum Mat.11.c.
ante faciez tuā: qui p̄pa
bit viam tuam ante te. Vox Luce.7.d.
clamantis in deserto. Parate viam Esaie.40.b
dn̄i: rectas facite semitas ei9 Mat.3.a.
Fuit in deserto iohannes baptizans et Johā.1.c.
predicans baptismū pn̄ie: in remissionē
pctōꝝ. Et egrediebatur ad eū omnis Mat.3.b.
iudee regio: ⁊ hierosolymite Luce.3.a.
vniuersi et baptizabantur
ab illo i iordanis flumie: ꝯfitētes pctā
sua. Et erat iohannes vestitus Johan.3.c.
pilis camelorum et zona pellicea Mat.3.a.
circa lumbos eius: et locustas
⁊ mel siluestre edebat: ⁊ p̄dicabat dicēs
fortior me post me cuius non Venit Mat.3.c.
sū dign9 ꝓcūbēs soluē corrigiā calciamē Luce.3.d.
torum ei9. Ego baptizo vos Johan.1.d.
in aqua: ille vero baptizabit vos Mat.3.c.
spiritu sancto. Et factum est in Luce.3.d.
dieb9 illis: venit ies9 a nazareth galilee Johā.1.d.
et baptizatus est a Johanne in Actu.19.a.
iordane. Et statim ascendens de Mat.3.f.
aqua: vidit celos apertos: B
⁊ spm̄ sctm̄ tanq̄ colūbā descendētē ⁊ ma=
nētē in ipso. Et vox facta est de celo.
Tu es filius meus dilectus in te Esa.42.a.
complacui. Et statim spūs expulit eum Mat.3.g.⁊ 17.b.
in desertum. Et erat in deserto Luc.3.c.⁊
q̄dragita dieb9 ⁊ q̄dragita noctib9: ⁊ tē 2.Pe.1.d.
sathana. Eratq3 cū bestijs: ⁊ ꝑtabaꝫ a Mat.4.a.
angeli ministrabant illi. Postq3 autem Luce.4.a.
tradit9 est iohānes: venit iesus in Esa.43.g.
galileam: predicans euangelium Mat.4.c.
regni dei: et dicens. Qm̄ impletū est Mat.4.d.
tempus ⁊ appropinquauit regnum
dei. Penitemini et credite Mat.4.c.
euangelio. Et preteriens secus mare Actu.3.d.
galilee: vidit symonem et andream
fratrem eius mittentes
retia in mare. Erant
ei piscatores. Et dixit eis iesus. Veni Mat.4.c.⁊ 8.c.
te post me: et faciā vos fieri piscatores Luce.5.b.
hominum. Et protinus relictis retib9
secuti sunt eum. Et progressus Marc.4.f.
inde pusillum vidit iacobum zebedei
et iohannem fratrem eius: et
ipsos componentes retia in naui:
et statim vocauit illos. Et relicto

© Biblioteca Nacional de España

τες τὸν πατέρα αὐτῶν ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοί
ῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐ
τοῦ. καὶ εἰσπορεύονται εἰς καπερναοὺμ. καὶ
εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συ
ναγωγὴν, ἐδίδασκεν. καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ἦν γὰρ διδάσκων αὐ
τοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμ
ματεῖς. καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄν
θρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκρα
ξε λέγων. ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ ναζαρη
νέ, ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς, οἶδα σε τίς εἶ ὁ ἅ
γιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰη
σοῦς λέγων. φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.
καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκά
θαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν
ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε
συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας. τί ἐστὶ
τοῦτο, τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ
ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις
ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. ἐξῆλθε
δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περί
χωρον τῆς γαλιλαίας. καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συ
ναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν σί
μωνος καὶ ἀνδρέου μετὰ ἰακώβου καὶ ἰω
άννου. ἡ δὲ πενθερὰ τοῦ σίμωνος κατέκειτο
πυρέσσουσα, καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ
περὶ αὐτῆς. καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν
κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς. καὶ ἀφῆκεν αὐ
τὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
ὀψίας δὲ γενομένης ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφε
ρον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχον
τας, καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. καὶ ἡ πόλις
ὅλη συνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. καὶ ἐθε
ράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις
νόσοις. καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε. καὶ
οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ᾔδεισαν
αὐτόν, καὶ πρωῒ ἔννυχον λίαν ἀναστὰς ἐ
ξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον.
κἀκεῖ προσηύχετο. καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν
ὁ σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. καὶ εὑρόντες αὐ
τόν, λέγουσιν αὐτῷ. ὅτι πάντες σε ζητοῦσι.
καὶ λέγει αὐτοῖς. ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας
κωμοπόλεις ἵνα ἐκεῖ κηρύξω. εἰς τοῦτο γὰρ
ἐξελήλυθα, καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συνα
γωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν γαλιλαίαν, καὶ
τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. καὶ ἔρχεται πρὸς
αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυ
πετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ. ὅτι ἐὰν θέ
λῃς δύνασαί με καθαρίσαι. ὁ δὲ ἰησοῦς σπλα
γχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐ
τοῦ καὶ λέγει αὐτῷ. θέλω. καθαρίσθητι. καὶ
εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ
ἡ λέπρα καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐμβριμησάμε

patre ſuo zebedeo in naui
cum mercēnarijs: ſecuti ſunt eum.
Et ingrediuntur capharnaum: et
ſtatim ſabbatis ingreſſus in ſynagogā
docebat eos. Et ſtupebant ſuper
doctrina eius. Erat enim docens eos
quaſi poteſtatē habens: et nō ſicut ſcri
be. Et erat in ſynagoga eorum homo
in ſpiritu immundo et clamauit
dicēs. Quid nobis et tibi ieſu nazare
ne? Veniſti ꝑdere nos. Scio ꝙ ſis ſctūs
dei. Et cōminatus eſt ei ieſus
dicens. Obmuteſce et exi de homine.
Et diſcerpens eum ſpiritus immundꝰ:
et exclamans voce magna exijt
ab eo. Et mirati ſunt omnes: ita vt
cōquirerēt inter ſe dicentes. Quid nā ē
hoc? Que nā doctrīa hec noua? Qꝛ in
ptāte ſpiritibus īmundis
imperat: et obediunt ei.
Et ꝓceſſit rumor eiꝰ ſtatim ī oēs regio
nem galilee. Et protinus ſymonis
egrediētes de ſynagoga: venerūt ī domū
et andree cum iacobo et iohanne.
Recumbebat autem ſocrus ſymonis
febricitans: et ſtatim dicunt ei
de illa. Et accedens eleuauit eam
appꝛehēſa manu eiꝰ: ⁊ ꝯtinuo dimiſit eā
febris: ⁊ miniſtrabat eis.
Veſpere aūt facto cū occidiſſet ſol: affe
rebant ad eum omnes male habentes
et demonia habentes: et erat
oīs ciuitas cōgregata ad ianuā. Et cu
rauit multos qui vexabantur varijs
lāguoribꝰ: et demonia mlta eijciebat ⁊
non ſinebat ea loqui quoniam ſciebant
eū. Et diluculo valde ſurgēs egreſſus
abijt in deſertum locum:
ibiqꝫ orabat. Et proſecutus eſt eum
ſymō ⁊ q̇ cū illo erāt. Et cū īueniſſēt eū
dixerūt ei: quia omnes querunt te
et ait illis. Eamus in proximos enī
vicos ⁊ ciuitates vt ibi predicē: ad hoc
veni. Et erat predicans in ſynagogis
eorum: et in omni galilea et
demonia eijciens. Et venit ad
eum leproſus deprecans eum et genu
flexo dixit. Si vis
potes me mundare. Jeſus aūt miſer
extendit manū ſuā ⁊ tāgēs eū tus eius
ait illi. Volo. Mundare. Et
cum dixiſſet: ſtatim diſceſſit ab eo
lepra ⁊ mundatus eſt. Et cōminatꝰ eſt

Lucc. 4.c
C
Mat. 7.g.
Lucc. 2.g.
Luce. 4.e.
Luce. 4.f.
Mat. 8.c.
Lucc. 4.f.
D
Lucc. 4.g.
ī. 5.c.
Mat. 8a..
Lucc. 5.c.
f. mūdare. i
pati mōi pa
ſiue vocis.

© Biblioteca Nacional de España

μος αὐτῷ εὐθέως, ἐξέβαλεν αὐτὸν καὶ λέ=
γει αὐτῷ. ὅρα μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σε
αυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ. καὶ προσένεγκε περὶ
τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε μωσῆς
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξα=
το κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λό
γον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς
εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξωθεν ἐν ἐρήμοις
τόποις ἦν. καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν παντα
χόθεν. Cap.2.

Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς καπερναοὺμ δι' ἡ=
μερῶν. καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκον ἐστί.
καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέ
τι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν. καὶ ἐ=
λάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. καὶ ἔρχονται πρὸς
αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑ
πὸ τεσσάρων. καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγί=
σαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. ἀπεστέγασαν τὴν
στέγην ὅπου ἦν. καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι
τὸν κράββατον ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέ=
κειτο. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν,
λέγει τῷ παραλυτικῷ. τέκνον. ἀφέωνται
σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ἦσαν δέ τινες τῶν
γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογι=
ζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. τί οὗτος
οὕτω λαλεῖ βλασφημίας. τίς δύναται ἀ=
φιέναι ἁμαρτίας. εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. καὶ εὐθέως
ἐπιγνοὺς ὁ ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅ=
τι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς,
εἶπεν αὐτοῖς. τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν. τί ἐστὶν εὐκοπώτερον.
εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ ἀφέωνται σου αἱ ἁ
μαρτίαι, ἢ εἰπεῖν ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κράβ=
βατον σου καὶ περιπάτει. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέ=
ναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας, λέγει τῷ παρα=
λυτικῷ. σοὶ λέγω. ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κρά
ββατον σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκον σου.
καὶ εὐθέως ἠγέρθη, καὶ ἄρας τὸν κράββατον
ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι
πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας. ὅ
τι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν. καὶ ἐξῆλθε πά=
λιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἤρχετο πρὸς αὐτόν. καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς
καὶ παράγων, εἶδε λευῒν τὸν τοῦ ἀλφαίου.
καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ.
ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ
ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ. ἦσαν γὰρ πολλοὶ καὶ ἠ=
κολούθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ

ei: ſtatimq́ꝫ eiecit illum: ⁊ dicit
ei. Uide nemini dixeris: ſed vade Mat.8.a. Luce.5.c.
oſtende te principi ſacerdotū ⁊ offer ꝓ
emundatione tua que precepit moyſes
in teſtimoniū illis. Et egreſſus cepit
predicare: et diffamare ſermonem:
ita vt iā non poſſet manifeſte
itroire in ciuitatē ſed foris in deſertis
locis eſſet: et conueniebant ad eum vn
diq́ꝫ Cap.2.

ET iterū itrauit capharnaū poſt di A
es octo: ⁊ auditū ē ꝙ in domo eēt
et conuenerunt multi: ita vt non
caperet neq́ꝫ ad ianuā: et loquebatur
eis verbum: Et venerunt ad Mat.9.a.
eum ferentes paralyticum: qui a Luce.5.d.
quattuor portabaẗ. Et cū nō poſſet of Johan.5.a.
ferre eū illi pre turba: nudauerunt
tectū vbi erat: ⁊ patefacientes ſubmiſe
rūt grabatū in quo palytic⁹ iacebat. Cū
autem vidiſſet ieſus fidem illorum
ait paralytico. Fili dimittuntur Luce.7.g.
tibi pctā tua. Erant aūt illic q̇dam de
ſcribis ſedentes: et cogitantes
in cordibus ſuis. Quid hic
ſic loquiẗ. Blaſphēat. Quis pōt dimit Luce.5.d.
tere peccata niſi ſolus de⁹. Quo ſtatim 1.Cor.2.d.
cognito ieſus ſpiritu ſuo: quia B
ſic cogitarent intra ſe:
dicit illis. Quid iſta cogitatis in
cordibus veſtris. Quid eſt facilius Mat.9.a.
dicere palytico: dimittunẗ tibi pctā tua: Luce.5.c.
an dicere: ſurge tolle grabatum
tuum ⁊ ambula? Ut autem ſciatis qꝛ
filius hominis habet poteſtatem
in terra dimittēdi peccata ait palytico
Tibi dico ſurge tolle grabatum Mat.9.b.
tuum et vade in domum tuam. Luce.5.c.
Et ſtati ſurrexit ille: ⁊ ſublato grabato Johā.5.b.
abijt inde corā omnib⁹: ita vt mirarenẗ
oēs: ⁊ honoficarent deū dicētes: quia
nūq́ꝫ ſic vidim⁹. Et egreſſus eſt rurſus Mat.9.b.
ad mare omniſq́ꝫ turba Luce.5.f.
veniebat ad eum ⁊ docebat eos.
Et cum preteriret vidit leui alphei
ſedentem ad teloneum: ⁊ ait illi.
Sequere me. Et ſurgens ſecutus eſt
eum. Et factum eſt cum accumberet Mat.9.b.
in domo illius: multi publicani et Luce.5.f.
peccatores ſimul diſcūbebant cū ieſu ⁊
diſcipulis ei⁹. Erāt ei mlti q̇ ſeq̄bātur C
eum. Et ſcribe ⁊
phariſei videntes: qꝛ manducaret cum

© Biblioteca Nacional de España

των τελωνων και αμαρτωλων, ἔλεγον τοις
μαθηταις αυτου. τι ὅτι μετά των τελωνων
και αμαρτωλων εσθίει και πίνει. και ακού
σας ο ιησους λέγει αυτοις. ου χρείαν ἔχου
σιν οι ισχύοντες ιατρου, αλλ οι κακως ἔχον
τες. ουκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, αλλά α=
μαρτωλους εις μετάνοιαν. και ἦσαν οι μα=
θηταί ιωάννου και οι των φαρισαίων νηστεύ
οντες, και ἔρχονται και λέγουσιν αυτω.
διά τι οι μαθηταί ιωάννου και οι των φαρι
σαίων νηστεύουσιν, οι δε σοι μαθηταί ου
νηστεύουσιν. και εἶπεν αυτοις ο ιησους. μη
δύνανται οι υιοί του νυμφωνος εν ω ο νυμ
φίος μετ αυτων εστί νηστεύειν. ὅσον χρό=
νον μεθ εαυτων ἔχουσι τον νυμφίον, ου
δύνανται νηστεύειν. ελεύσονται δε ημέραι
ὅταν απαρθη απ αυτων ο νυμφίος, και τό=
τε νηστεύσουσιν εν εκείναις ταις ημέραις. και
ουδείς επίβλημα ράκους αγνάφου επιρρά
πτει επι ιματίω παλαιω. ει δε μή, αἴρει το πλή
ρωμα αυτου το καινόν του παλαιου, και
χειρον σχίσμα γίνεται. και ουδείς βάλλει
οἶνον νέον εις ασκους παλαιούς. ει δε μη,
ρήσσει ο οἶνος ο νέος τους ασκούς, και ο οἶ
νος εκχειται, και οι ασκοί απολουνται. αλ=
λά οἶνον νέον εις ασκους καινους βλητέον.
και εγένετο παραπορεύεσθαι αυτόν εν τοις
σάββασι διά των σπορίμων, και ἤρξαντο οι
μαθηταί αυτου ὁδόν ποιειν τίλλοντες τους
στάχυας. και οι φαρισαιοι ἔλεγον αυτω, ἴ
δε τι ποιουσιν εν τοις σάββασιν ὁ ουκ ἔξεσ
τι. και αυτός ἔλεγεν αυτοις. ουδέποτε ανέ=
γνωτε τι εποίησε δαυίδ ὅτε χρείαν ἔσχεν,
και επείνασεν αυτός και οι μετ αυτου, πως
εισηλθεν εις τον οἶκον του θεου επί αβιά=
θαρ του αρχιερέως, και τους ἄρτους της προ
θέσεως ἔφαγεν, ους ουκ ἔξεστι φαγειν ει μή
τοις ιερευσι. και ἔδωκε και τοις συν αυτω
ουσι. και ἔλεγεν αυτοις. το σάββατον διά
τον ἄνθρωπον εγένετο, ουχ ο ἄνθρωπος δι
ά το σάββατον. ὥστε κύριος εστιν ο υιός
του ανθρώπου και του σαββάτου. Cap. 3.

Και εισηλθε πάλιν εις την συναγωγήν.
και ἦν εκει ἄνθρωπος εξηραμμένην ἔχων
την χειρα. και παρετήρουν αυτόν ει τοις
σάββασι θεραπεύσει αυτόν, ἵνα κατηγορή=
σωσιν αυτου. και λέγει τω ανθρώπω το ε=
ξηραμμένην ἔχοντι την χειρα. ἔγειραι εις το
μέσον. και λέγει αυτοις. ἔξεστι τοις σάββα
σιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι. ψυχήν
σωσαι, η αποκτειναι. οι δε εσιώπων. και πε
ριβλεψάμενος αυτους μετ οργης. συλλυ=
πούμενος επί τη πωρώσει της καρδίας αυ=

publicanis et peccatoribus: dixerunt
discipulis eius. Quare cũ publicanis Mat. 9. c. Lucc. 15. f.
et pctõrib⁹ mãducat et bibit mgr vr̃? Hoc
iesus ait illis. Nõ necesse hñt ⌊ audito
sani medico: sed qui male habent.
Non eni veni vocare iustos: sed pecca 1. Thi. 1. b.
tores. Et erant discipuli
iohannis et pharisei ieiunantes:
et veniunt et dicunt illi.
Quare discipuli iohãnis et phariseoꝝ Luce. 5. f.
ieiunant: tui autem discipuli non
ieiunant. Et ait illis iesus. Nunquid Mar. 9. c.
possunt filij nuptiarum quãdiu sponsus Luce. 5. g.
cũ illis est ieiunare? Quanto tempore
habent secum sponsum non
possunt ieiunare. Venient autem dies
cum auferetur ab eis sponsus: et tunc
ieiunabunt in illis diebus. D
Nemo assumentum panni rudis assuit
vestimẽto veteri. Alioqñ aufert supple
mentũ nouũ a veteri: et
maior scissura fit. Et nemo mittit
vinum nouum in vtres veteres: alioqñ
dirumpet vinum vtres et vinum
effundetur et vtres peribunt. Sed
vinũ nouũ in vtres nouos mitti debet.
Et factum est iterum cum dominus Mat. 12. a.
sabbatis ambularet per sata: et Lucc. 6. a.
discipuli eius ceperunt progredi et vellẽ
spicas: Pharisei aũt dicebãt ei. Ecce
qd faciũt discipuli tui in sabbatis qd nõ lz.
Et ait illis. Nunq̃ legistis Mat. 12. a.
quid fecerit dauid qñ necessitatẽ habuit Luce. 6. a.
et esuriit ipse et qui cũ eo erant: quõ 1. Reg. 21. b.
introiuit in domum dei sub abiathar
pricipe sacerdotum et panes ꝓpositionis
mãducauit quos nõ licebat mãducare
sacerdotibus: et dedit ⌊ nisi solis
eis et qui cũ eo erãt? Et dicebat eis.
Sabbatũ ꝓpter hoiẽ factũ ẽ: et nõ hõ
ꝓpter sabbatum. Itaq dñs est filius Mat. 12. a.
hominis etiam sabbati. Cap. 3. Luce. 6. a.

Et introiuit iterũ in synagogam: A
et erat ibi homo habens
manũ aridam: Et obseruabant eum si Mat. 12. b.
sabbatis curaret: vt acusarent Luce. 13. c. 14. a
illum. Et ait homini
habenti manum aridam. Surge in
medium. Et dicit eis. Licet sabbatis Mat. 12. b
benefacere an male: animam Luce. 9. b. 14. a.
saluã facẽ an pdẽ? At illi tacebãt. Et
eos cũ ira contristatus ⌊ circũspiciens
super cecitate cordis eorum

© Biblioteca Nacional de España

τώμ, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ. ἔκτεινον τὴν χεῖ=
ρα σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ
χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. καὶ ἐξελθόντες
οἱ φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν,
συμβούλιον ἐποίουν κατ᾽ αὐτοῦ ὅπως αὐ
τὸν ἀπολέσωσι. καὶ ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησε
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλα=
σσαν. καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς γαλιλαί=
ας ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἀπὸ ἰουδαίας, καὶ
ἀπὸ ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς ἰδουμαίας,
καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ οἱ περὶ τύρον
καὶ σιδῶνα πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅ=
σα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπε τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρ
τερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν
αὐτόν. πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε
ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται ὅσοι
εἶχον μάστιγας. καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκά=
θαρτα ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν αὐ
τῷ. καὶ ἔκραζε λέγοντα, ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ. καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ
φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσι. καὶ ἀναβαίνει
εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐ
τος, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. καὶ ἐποίησε
δώδεκα ἵνα ὦσι μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποσ=
τέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν καὶ ἔχειν ἐξουσί=
αν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ
δαιμόνια. καὶ ἐπέθηκε τῷ σίμωνι ὄνομα πέ
τρον. καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰω=
άννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἰακώβου, καὶ ἐπέ=
θηκεν αὐτοῖς ὀνόματα βοανεργές, ὅ ἐστιν υ
ἱοὶ βροντῆς. καὶ ἀνδρέαν, καὶ φίλιππον, καὶ
βαρθολομαῖον, καὶ ματθαῖον, καὶ θωμᾶν,
καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλφαίου, καὶ θαδδαῖ
ον, καὶ σίμωνα τὸν κανανίτην, καὶ ἰούδαν ἰσ
καριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. καὶ ἔρ
χονται εἰς οἶκον, καὶ συνέρχεται πάλιν ὄ=
χλος ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρ=
τον φαγεῖν. καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ᾽ αὐτοῦ ἐ
ξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν. ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέ
στη. καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων
καταβάντες ἔλεγον, ὅτι βεελζεβοὺλ ἔχει,
καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβά=
λλει τὰ δαιμόνια. καὶ προσκαλεσάμενος αὐ
τοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς. πῶς δύ
ναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν. καὶ ἐὰν
βασιλεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται
σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ᾽
ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰ
κία ἐκείνη. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ᾽ ἑαυ=
τὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι,
ἀλλὰ τέλος ἔχει. οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη
τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ

dicit homini. Extende manum
tuam. Et extendit: ⁊ reſtituta eſt
manus illi. Exeuntes autem — Mat. 12.b. Johã. 10.g
pharisei ſtatim cum herodianis
conſiliũ faciebant aduerſus eũ: quõ eũ
perderent. Jeſus autem
cum diſcipulis ſuis ſeceſſit ad mare:
et multa turba a galilea — Mat. 4.g. Luce. 4.c. Johan. 6.a
et iudea ſecuta eſt eum. Et
ab hieroſolymis et ab idumea
et trans iordanem: et qui circa tyrum
et ſydonẽ multitudo magna audiẽtes q̃
faciebat venerũt ad eum. Et dixit ie= — B
ſus diſcipulis ſuis: vt in nauicula
ſibi deſuirẽt ꝓpter turbã ne cõprimerẽt
eum. Multos enĩ ſanabat: ita vt
irruerẽt in eũ vt illũ tangerẽt quotquot
habebant plagas. Et ſpiritus imundi
cum illum videbant procidebant ei.
Et clamabant dicentes. Tu es filius — Luce. 4.g.
dei. Et vehementer cõminabat̃ eis: ne
manifeſtarẽt illum. Et aſcendens — Mat. 10.a. Luce. 6.c.
in montẽ: vocauit ad ſe quos voluit ipſe
et venerunt ad eum. Et fecit
vt eſſent duodecĩ cũ illo: ⁊ vt mitteret
eos predicare. Et dedit illis poteſtatẽ
curandi infirmitates et eijciendi
demonia. Et iposuit ſimõi nomẽ petrꝰ — Mat. 10.a. Luce. 6.c. Actu. 1.b.
Et iacobũ zebedei: et iohannem
fratrem iacobi: et impoſuit
eis nomina boanerges: quod eſt filij
tonitrui. Et andream et philippum et — C
bartholomeum ⁊ matheũ et thomam
et iacobum alphei et thadeum
et ſimonẽ chananeũ: et iudam ſcarioth
qui et tradidit illum. Et veniunt
ad domũ. Et conuenit iterum turba:
ita vt non poſſet neq; panem
manducare. Et cum audiſſent ſui exie=
runt tenere eũ. Dicebãt enim q̃m̃ i furorẽ
verſus ẽ. Et ſcribe q̃ ab hieroſolymis — Mat. 12.c. Luce. 11.b
deſcẽderãt: dicebãt q̃m̃ beelzebub hʒ:
⁊ quia in principe demoniorum eijcit
demonia. Et conuocatis eis — Mat. 12.b. Luce. 11.c.
in parabolis dicebat illis. Quõ poteſt
ſathanas ſathanam eijcere? Et ſi
regnũ in ſe diuidatur: non poteſt
regnum illud ſtare. Et ſi domus ſup
ſemetipſã diſpartiat̃: nõ poteſt domus
illa ſtare. Et ſi ſathanas cõſurrexerit
diſptitꝰ ẽ ⁊ nõ poterit ſta|ꝑi ſemetipſũ:
re ſed finem habet. Nemo poteſt vaſa — D
fortis ingreſſus in domum eius

© Biblioteca Nacional de España

διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν
δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ
ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ
βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν. ὃς
δ᾽ ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα ἀλλ᾽ ἔνοχός ἐ-
στιν αἰωνίου κρίσεως. ὅτι ἔλεγον πνεῦμα ἀ-
κάθαρτον ἔχει. ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἑστῶτες, ἀπέστει-
λαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν. καὶ ἐκά-
θητο ὄχλος περὶ αὐτόν. εἶπον δὲ αὐτῷ ἰδοὺ
ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀ-
δελφαί σου ἔξω ζητοῦσί σε. καὶ ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς λέγων. τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελ-
φοί μου, καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς
περὶ αὐτὸν καθημένους, λέγει. ἴδε ἡ μήτηρ
μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ὃς γὰρ ἂν ποιή-
σῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος μου ἀδελ-
φός καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστί. Cap.4.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θά-
λασσαν, καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος
πολύς. ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον
καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. καὶ ἐδί-
δασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά. καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ἀκού-
ετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ
τὴν ὁδόν καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ καὶ κατέφα-
γεν αὐτό. ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες
ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν. καὶ εὐθέως ἐ-
ξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. ἡλίου
δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ
μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς
τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ
συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε.
καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν,
καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξά-
νοντα, καὶ ἔφερεν ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκον-
τα, καὶ ἓν ἑκατόν. καὶ ἔλεγεν ὁ ἔχων ὦτα ἀ-
κούειν ἀκουέτω. ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας
ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς
δώδεκα τὴν παραβολήν. καὶ ἔλεγεν αὐ-
τοῖς. ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστή-
ριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ἐκείνοις δὲ
τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γί-
νεται, ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴ-
δωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ συ-
νιῶσι. μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ
αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. καὶ λέγει αὐτοῖς
οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ
πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε.

diripere: niſi prius fortem
alliget: et tunc domum eius diripiet.
Amen dico vobis quoniam oīa dimittentur — Mat.12.d. Luce.11.b.
filijs hominum peccata et
blaſphemie quibus blaſphemauerūt. Qui
aūt blaſphemauerit in ſpiritū ſanctum
non hēbit remiſſionē in eternū: ſed reus erit
eterni delicti: quoniam dicebāt ſpiritū immūdū
habet. Et veniunt — Mat.12.g. Luce.8.c.
mater eius et fratres: et foris ſtantes mi-
ſerunt ad eum vocantes eum. Et ſede-
bat circa eū turba: et dicunt ei. Ecce
mater tua et fratres tui
foris querunt te. Et reſpondens eis
ait. Que eſt mater mea et fratres
mei? Et circunſpiciens ce mater
eos qui in circuitu eius ſedebāt ait. Ec
mea et fratres mei. Qui enim fecerit
voluntatem dei: hic frater meus
et ſoror mea et mater eſt. Cap.4.

Et iterum cepit docere ad mare — A
et congregata eſt ad eum turba
multa: ita vt nauim aſcendens
ſederet in mari: et omnis turba
circa mare ſuper terram erat: et docebat
eos in parabolis multa et
dicebat illis in doctrina ſua. Audite
Ecce exijt ſeminans ad ſeminandū. Et — Mat.13.a Luce.8.a.
dum ſeminat: aliud cecidit circa
viam et venerunt volucres celi et come-
derūt illud. Aliud vero cecidit ſup petroſa
vbi nō habuit terrā multā: et ſtatim exor-
tū eſt: quoniam non hēbat altitudinē terre. Et — Iaco.1.b. 1.Pe.1.d. 2.Cor.9.b
quando exortus eſt ſol exeſtuauit et eo quod
nō hēbat radicem exaruit. Et aliud ce-
cidit in ſpinas: et aſcēderūt ſpine et
ſuffocauerunt illud et fructū nō dedit.
Et aliud cecidit in terram bonam:
et dabat fructum aſcendentem et creſcē-
tem: et afferebat vnū triceſimū et vnū ſe-
xageſimū et vnū centeſimū. Et dicebat. — B
Qui habet aures audiendi audiat. Et cū
eſſet ſingularis interrogauerūt eū hi qui
cū eo erant duodecim parabolā: et dicebat
Vobis datum eſt noſſe myſterium eius. — Mat.13.b. Luce.8.b. Iohā.12.f.
regni dei: illis autem qui
foris ſunt in parabolis omnia fiunt:
vt videntes videant et non videant: — Eſaie.6.c. Actu.17.f.
et audientes audiant et non intelligant
nequando conuertantur et dimittantur
eis peccata. Et ait illis.
Neſcitis parabolam hanc? et
quō omnes parabolas cognoſcetis.

© Biblioteca Nacional de España

ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. οὗτοι δέ εἰ
σὶν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν ὅπου σπείρεται ὁ λό=
γος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ
σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμέ=
νον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. καὶ οὗτοι εἰσὶν
ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ
ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χα
ρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν. καὶ οὐκ ἔχουσι ῥί
ζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροι εἰσίν, εἶτα
γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν
λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. καὶ οὗτοι
εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι. οἱ τὸν
λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶ
νος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ
αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι,
συμπνίγουσι τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνε
ται. καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν
σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ
παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριά
κοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν. καὶ ἔ=
λεγεν αὐτοῖς. μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑ
πὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην. οὐχ
ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ, οὐ γάρ ἐστί
τι κρυπτὸν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ. οὐδὲ ἐγένε
το ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς. βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ με
τρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσε
ται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ
δοθήσεται αὐτῷ. καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔ=
χει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἔλεγεν, οὕτως
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρω=
πος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ κα=
θεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ
σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶ
δεν αὐτός. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ
πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλή=
ρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. ὅταν δὲ παραδῷ ὁ
καρπός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον ὅ
τι παρέστηκεν ὁ θερισμός. καὶ ἔλεγε τίνι ὁ=
μοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν
ποίᾳ παραβολῇ παραβαλοῦμεν αὐτήν. ὡς
κόκκον σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς
γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων
ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅταν σπαρῇ ἀνα=
βαίνει καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μεί
ζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους ὥστε δύ
νασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. καὶ τοιαύταις
παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν
λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν. χω=
ρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς. κα=
τ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάν=

Qui ſeminat verbū ſeminat. Hi aūt ſūt Mat.13.c. Luce.8.b.
qui circa viam vbi ſeminatur verbuȝ:
⁊ cum audierint: confeſtim venit
ſathanas ⁊ aufert verbū qđ ſeminatū ē
in cordibus eorum. Et hi ſunt
ſimiliter qui ſuper petroſa ſeminant: q̃
cum audierit verbum: ſtatim cū gaudio
accipiunt illud: ⁊ non habent radicem
in ſe: ſed temporales ſunt deinde
orta tribulatione et perſecutione ꝓpter
verbum: cōfeſtim ſcandalizant. Et alij
ſunt qui in ſpinis ſeminantur. Hi ſunt
qui verbum audiunt: et erumne ſeculi
et deceptio diuitiarum: et
circa reliqua concupiſcentie introeūtes
ſuffocant verbuȝ: ⁊ ſine fructu efficitur.
Et hi ſunt qui ſuper terram bonam C
ſeminati ſunt: qui audiunt verbum et
ſuſcipiunt: ⁊ fructificāt: vnū triceſimū:
vnū ſexageſimū ⁊ vnū cēteſimū. Et di=
cebat illis. Nunqd venit lucerna vt ſub Mat.5.b.
modio ponatur aut ſub lecto? Nonne Lu.c.8.c. ⁊.11.e.
vt ſuper cādelabrū ponat. Non eſt eni Mat.10.c
aliqd abſcōditū qđ nō manifeſtet: nec Luce.8.c.
occultū qđ nō veniat in palā. factū ē
Si qs hȝ aures audiēdi audiat. Et di
cebat illis. Uidete qd audiatis. In qua Mat.7.a.
menſura menſi fueritis: remetiet vobis: ⁊ Luce.6.f.
vobis. Qui enim habet adijciet Mat.13.b.
dabitur illi: et qui nō hȝ etiaȝ qđ hȝ ⁊.25.c. Luce.8.c.
auferetur ab eo. Et dicebat. Sic ⁊.16.d.
eſt regnum dei quēadmodum ſi homo
iaciat ſementeȝ in terram ⁊ dormiat:
et exurgat nocte et die: et
ſemen germinet et increſcat dum neſcit
ille. Ultro enim terra fructificat
primū herbā: deinde ſpicā: deīn plenū
frumētuȝ in ſpica. Et cū ex ſe ꝓduxerit
fructus: ſtatim mittit falcem quoniam
adeſt meſſis. Et dicebat. Cui aſſimila=
bimus regnum dei? aut
cui parabole cōparabimꝰ illud. Sicut Mat.13.d
granū ſinapis qđ cuȝ ſeminatū fuerit ī Luce.13.d.
terra minꝰ eſt oībus ſeminibus que ſunt
in terra ⁊ cū natū fuerit aſcēdit ī arbo
rem: et fit maius omnibus oleribus:
⁊ facit ramos magnos: ita vt poſſint D
ſub vmbra eius aues
celi habitare. Et talibus Mat.13.e.
multis parabolis loquebatur eis
verbum prout poterant audire: ſine
parabola aūt nō loquebat eis. Seorſū
aūt diſcipulis ſuis diſſerebat omnia.

© Biblioteca Nacional de España

τα. και λέγει αυτοίς εν εκείνη τη ημέρα οψί
ας γενομένης, διέλθωμεν εις το πέραν. και
αφέντες τον όχλον παραλαμβάνουσιν αυ=
τόν ως ην εν τω πλοίω, και άλλα δε πλοι=
άρια ην μετ' αυτού. και γίνεται λαίλαψ ανέ
μου μεγάλη, τα δε κύματα επέβαλεν εις το
πλοίον, ώστε αυτό ήδη γεμίζεσθαι, και ην
αυτός επί τη πρύμνη επί το προσκεφάλαι=
ον καθεύδων και διεγείρουσιν αυτόν και λέ
γουσιν αυτώ. διδάσκαλε ου μέλλει σοι ό=
τι απολλύμεθα, και διεγερθείς επετίμησε
τω ανέμω, και είπε τη θαλάσση. σιώπα πε=
φίμωσο. και εκόπασεν ο άνεμος, και εγένε=
το γαλήνη μεγάλη. και είπεν αυτοίς. τι δει
λοί εστέ ούτως. πως ουκ έχετε πίστιν. και
εφοβήθησαν φόβον μέγαν, και έλεγον προς
αλλήλους. τις άρα ούτος εστίν ότι και ο
άνεμος και η θάλασσα υπακούουσιν αυτώ.

Cap. 5.

Και ήλθον εις το πέραν της θαλάσσης
εις την χώραν των γαδαρηνών. και ε=
ξελθόντι αυτώ εκ του πλοίου, ευθέως απήν
τησεν αυτώ εκ των μνημείων άνθρωπος εν
πνεύματι ακαθάρτω, ος την κατοίκησιν εί=
χεν εν τοις μνήμασι. και ούτε αλύσεσιν ου=
δείς ηδύνατο αυτόν δήσαι, διά το αυτόν
πολλάκις πέδαις και αλύσεσι δεδέσθαι.
και διεσπάσθαι υπ' αυτού τας αλύσεις, και
τας πέδας συντετρίφθαι. και ουδείς αυτόν
ίσχυε δαμάσαι. και διαπαντός νυκτός και
ημέρας εν τοις μνήμασι και εν τοις όρεσι ην
κράζων, και κατακόπτων εαυτόν λίθοις. ι=
δών δε τον ιησούν από μακρόθεν, έδραμεν
και προσεκύνησεν αυτώ, και κράξας φωνή
μεγάλη είπε. τι εμοί και σοι ιησού υιέ του
θεού του υψίστου. ορκίζω σε τον θεόν μη
με βασανίσης, έλεγε γαρ αυτώ, έξελθε το
πνεύμα το ακάθαρτον εκ του ανθρώπου.
και επηρώτα αυτόν. τι σοι όνομα. και απε=
κρίθη λέγων. λεγεών όνομά μοι, ότι πολ=
λοί εσμέν. και παρεκάλει αυτόν πολλά, ίνα
μη αυτούς αποστείλη έξω της χώρας. ην
δε εκεί προς τω όρει αγέλη χοίρων μεγάλη
βοσκομένη. και παρεκάλεσαν αυτόν πάντες
οι δαίμονες λέγοντες. πέμψον ημάς εις τους
χοίρους, ίνα εις αυτούς εισέλθωμεν. και
επέτρεψεν αυτοίς ευθέως ο ιησούς. και
εξελθόντα τα πνεύματα τα ακάθαρτα,
εισήλθον εις τους χοίρους, και ώρμησεν
η αγέλη κατά του κρημνού εις την θάλασ=
σαν, ήσαν γαρ ως δισχίλιοι. και επνίγον
το εν τη θαλάσση. οι δε βόσκοντες τους
χοίρους έφυγον, και ανήγγειλαν εις την

Et ait illis in illa die cum sero esset ꝏ — Luce. 9.b. Iohā. 6.a.
factum: trāſeamus contra. Et ꝏꝏ
dimittentes turbam aſſumunt eum ꝏ
ita vt erat in naui: & alie naues ꝏ
erant cum illo. Et facta eſt procella — Mat. 8.c. Luce. 8.c.
magna venti: & fluctus mittebat in ꝏ
nauim: ita vt impleret nauis. Et erat
ipſe in puppi ſuper ceruical ꝏꝏꝏ
dormiens et excitant eum: & dicunt ꝏ
illi. Magiſter non ad te pertinet quia
perimus. Et exurgens cōminatus eſt
vento et dixit mari. Tace obmuteſce.
Et ceſſauit vēt9: & facta ē ꝏꝏ
trāqllitas magna. Et ait illis. Quid ti — Mat. 8.c.
midi eſtis. Necdum habetis fidem. Et
timuerūt timore magno: & dicebant ad
alterutrum. Quis putas eſt iſte: quia — Mat. 8.f. Luce. 8.d.
ventus & mare obediunt ei. ꝏꝏ

Cap. 5.

Et venerunt trans fretum maris — A
in regionē geraſenorū. Et exeunti — Mat. 8.f.
ei de naui ſtatim occurrit ꝏꝏ
de monumentis homo in ꝏꝏ
ſpiritu immundo: qui domiciliū habebat
in monumētis. Et neq3 cathenis iā quiſq3
poterat eum ligare: quoniam ꝏꝏ
ſepe compedibus et cathenis vinctus
dirupiſſet cathenas et ꝏꝏ
compedes comminuiſſet: & nemo ꝏ
poterat eum domare. Et ſemper ꝏ
die ac nocte in monumētis & in mōtib9 e=
rat clamās & cōcidens ſe lapidib9. Vi
dens autem ieſum a longe cucurrit ꝏ
& adorauit eum: & clamans voce ꝏ
magna dixit. Quid mihi & tibi ieſu
dei altiſſimi? Adiuro te p deū ne fili
me torqueas. Dicebat enim illi. Exi
ſpiritus immunde ab homine iſto. ꝏ
Et interrogabat eū. Quod tibi nomē e? Et
Legio mihi nomē ē: quia multi dicit ei.
ſumus. Et deprecabatur eum multum — B
ne ſe expelleret extra regionem. Erat — Mat. 8.g. Luce. 8.c.
aūt ibi circa mōtē grex porcorū magn9
paſcens in agris. Et deprecabantur eū
ſpiritus dicentes. Mitte nos in ꝏꝏ
porcos: vt in eos introeamus. Et ꝏ
conceſſit eis ſtatim ieſus. Et ꝏꝏ
exeuntes ſpiritus immundi ꝏꝏ
introierunt in porcos: et magno impetu
grex precipitatus eſt in mari ꝏꝏ
ad duo milia: et ſuffocati ſunt ꝏꝏ
in mari. Qui autem paſcebant ꝏꝏ — Mat. 8.g. Luce. 8.c
eos fugerunt: et nunciauerunt in ꝏꝏ

© Biblioteca Nacional de España

πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. καὶ ἐξῆλθον ἰ=
δεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός. καὶ ἔρχονται πρὸς
τὸν ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμε=
νον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρο=
νοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐ=
φοβήθησαν. διηγήσαντο δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόν=
τες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ πε
ρὶ τῶν χοίρων. καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐ
τὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. καὶ ἐμ
βάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐ=
τὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα ἦ μετ' αὐτοῦ. ὁ δὲ
ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐ=
τῷ. ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς
σούς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ κύ
ριος πεποίηκε, καὶ ἠλέησέ σε. καὶ ἀπῆλθε καὶ
ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ δεκαπόλει ὅσα ἐποίη
σεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς. καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
καὶ διαπεράσαντος τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ
πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς
ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ
ἰδοὺ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων ὀνό
ματι ἰάειρος. καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ παρεκάλει αὐτὸν
πολλὰ λέγων. ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσ=
χάτως ἔχει. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖ=
ρας, ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται. καὶ ἀπῆλθε μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς
καὶ συνέθλιβον αὐτόν. καὶ γυνή τις οὖσα
ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ
παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπα
νήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα καὶ μηδὲν
ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλ
θοῦσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ ἰησοῦ, ἐλθοῦσα
ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐ
τοῦ. ἔλεγε γὰρ ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ
ἅψωμαι, σωθήσομαι. καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ
πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς. καὶ ἔγνω τῷ σώ
ματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος αὐτῆς.
καὶ εὐθέως ὁ ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν
ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς
ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε. τίς μου ἥψατο τῶν ἱμα
τίων. καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέ
γεις τίς μου ἥψατο. καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν
τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα
καὶ τρέμουσα εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ,
ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ
πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ. θύ=
γατερ ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. ὕπαγε εἰς εἰ=
ρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ
ἀρχισυναγώγου λέγοντες, ὅτι ἡ θυγάτηρ
σου ἀπέθανε. τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκα=

civitatem et in agros. Et egressi sunt vide
re quid esset factum: et venerunt ad
iesum: et vident illum qui a demonio vexa
batur sedentem vestitum et sane mentis:
et timuerunt.
Et narraverunt illis qui viderant
qualiter factum esset ei qui demonium habue
de porcis. Et rogare ceperunt eum [L rat:] et
ut discederet de finibus eorum. Cumque ascen Luce. 8. c.
deret navim: cepit illum deprecari
qui a demonio vexatus fuerat ut esset cum
non admisit eum: sed ait illi. [L illo:] et
Vade in domum tuam ad
tuos: et annuncia illis quanta tibi dominus
fecerit: et misertus sit tui. Et abijt et
cepit predicare in decapoli: quanta
sibi fecisset iesus: et omnes mirabantur. C
Et cum ascendisset iesus in navim Mat. 9. d.
rursus transfretum: convenit turba multa Luce. 8. f.
ad eum: et erat circa mare. Et Johan. 4. g
venit quidam de archisynagogis nomine
iayrus: et videns eum procidit ad
pedes eius: et deprecabatur eum
multum dicens: quoniam filia mea in extremis
est. Veni impone manum tuam super eam:
ut salva sit et vivat. Et abijt cum
illo et sequebatur eum turba multa:
et comprimebant eum. Et mulier que erat Mat. 9. d
in profluvio sanguinis annis duodecim: et fue Luce. 8. f.
rat multa perpessa a compluribus medicis et
omnia sua: nec quicquam [L erogaverat]
profecerat: sed magis deterius habebat: cum
audisset de iesu venit
in turba retro: et tetigit vestimentum eius.
Dicebat enim quia si vel vestimentum eius
tetigero: salva ero. Et confestim siccatus est
fons sanguinis eius: et sensit corpore
quia sanata esset a plaga.
Et statim iesus in semetipso cognoscens
virtutem que exierat de illo: conversus
ad turbam aiebat. Quis tetigit vestimenta
mea. Et dicebant ei discipuli sui.
Vides turbam comprimentem te: et dicis
quis me tetigit? Et circumspiciebat vi
dere eam que hoc fecerat. Mulier vero ti
mens et tremens sciens quod factum esset in se:
venit et procidit ante eum et dixit ei
omnem veritatem. Ille autem dixit ei. Filia Mat. 9. e
fides tua te salvam fecit: vade in pace: Luce. 7. g.
et esto sana a plaga tua. 8. 18. g
Adhuc eo loquente veniunt nuncij ad D
archisynagogum dicentes: quia filia [magistrum:]
tua modo mortua est. Quid ultra vexas

λον. ο δε ιησούς ευθέως ακούσας τον λό-
γον λαλούμενον, λέγει τω αρχισυναγώ-
γω. μη φοβού, μόνον πίστευε. και ουκ αφή
κεν ουδένα αυτώ συνακολουθήσαι, ει μή πέ
τρον και ιάκωβον και ιωάννην τον αδελφόν
ιακώβου. και έρχεται εις τον οίκον του αρ
χισυναγώγου. και θεωρεί θόρυβον, κλαίον-
τας και αλαλάζοντας πολλά, και εισελθών
λέγει αυτοίς. τι θορυβείσθε και κλαίετε. το
παιδίον ουκ απέθανεν αλλά καθεύδει. και
κατεγέλων αυτού. ο δε εκβαλών πάντας,
παραλαμβάνει τον πατέρα του παιδίου
και την μητέρα, και τους μετ αυτού, και εισ
πορεύεται όπου ην το παιδίον ανακείμε-
νον, και κρατήσας της χειρός του παιδίου,
λέγει αυτή. ταλιθά, κούμι. ο έστι μεθερμη
νευόμενον το κοράσιον σοι λέγω έγειραι.
και ευθέως ανέστη το κοράσιον και περιεπά
τει. ην γαρ ετών δώδεκα. και εξέστησαν εκ-
στάσει μεγάλη. και διεστείλατο αυτοίς πο
λλά ίνα μηδείς γνω τούτο, και είπε δοθή
ναι αυτή φαγείν. Cap. 6.

Και εξήλθεν εκείθεν και ήλθεν εις την πα-
τρίδα αυτού. και ακολουθούσιν αυτώ
οι μαθηταί αυτού. και γενομένου σαββά-
του, ήρξατο εν τη συναγωγή διδάσκειν. και
πολλοί ακούοντες, εξεπλήσσοντο λέγον-
τες. πόθεν τούτω ταύτα, και τις η σοφία η
δοθείσα αυτώ, και δυνάμεις τοιαύται διά
των χειρών αυτού γίνονται. ουχ ούτος εσ
τίν ο τέκτων, ο υιός μαρίας, αδελφός δε ια
κώβου και ιωσή και ιούδα και σίμωνος, και
ουκ εισίν αι αδελφαί αυτού ώδε προς η-
μάς, και εσκανδαλίζοντο εν αυτώ. έλεγε δε
αυτοίς ο ιησούς, ότι ουκ έστι προφήτης ά-
τιμος, ει μή εν τη πατρίδι αυτού. και εν τοις
συγγενέσι. και εν τη οικία αυτού. και ουκ
ηδύνατο εκεί ουδεμίαν δύναμιν ποιήσαι,
ει μή ολίγοις αρρώστοις επιθείς τας χείρας,
εθεράπευσε. και εθαύμαζε διά την απιστίαν
αυτών. και περιήγε τας κώμας κύκλω δι-
δάσκων, και προσκαλείται τους δώδεκα. και
ήρξατο αυτούς αποστέλλειν δύο δύο. και
εδίδου αυτοίς εξουσίαν των πνευμάτων
των ακαθάρτων. και παρήγγειλεν αυτοίς ί
να μηδέν αίρωσιν εις οδόν ει μή ράβδον μό
νον, μη πήραν, μη άρτον, μη εις την ζώνην
χαλκόν, αλλ υποδεδεμένους σανδάλια.
και μη ενδύσησθε δύο χιτώνας. και έλεγεν
αυτοίς. όπου εάν εισέλθητε εις οικίαν, εκεί
μένετε έως αν εξέλθητε εκείθεν. και όσοι εάν
μη δέξωνται υμάς, μη δε ακούσωσιν υ-
μών. εκπορευόμενοι εκείθεν, εκτινάξατε τον

Jeſus autem audito verbo
quod dicebatur: ait archiſynagogo.
Noli timere: tm̃modo crede. Et nõ ad
miſit quemq̃ ſe ſequi: niſi petrum
et iacobum et iohannem fratrem
iacobi. Et veniunt in domũ archiſyna
gogi. Et vidit tumultum et flentes
et eiulantes multum: et ingreſſus
ait illis. Quid turbamini et ploratis?
Puella nõ eſt mortua ſꝫ dormit. Et — Mat. 9. c.
irridebant eum. Ipſe vero eiectis oĩbꝰ
aſſumit patrem
et matrem puelle: ⁊ q̃ ſecũ erãt: et in
grediuntur vbi puella erat iacens:
et tenens manum puelle
ait illi. Thabita cumi: quod ẽ ĩterpre
tatum puella tibi dico ſurge. — Mat. 9. c.
Et cõfeſtiꝫ ſurrexit puella ⁊ ambulabat.
Erat ãt annoꝝ duodecĩ. Et obſtupue
magno. Et p̃cepit illis ve ⌊rũt ſtupore — Mat. 9. f.
hementer vt nemo id ſciret: et iuſſit da
re illi manducare. Cap. 6.

A

ET egreſſus inde abijt in patriam
ſuam: et ſequebantur eum — Mat. 13. g. Luce. 4. c. Johã. 4. f.
diſcipuli ſui. Et facto ſabbato
cepit in ſynagoga docere: et ⌈ dicẽtes.
multi audiẽtes ãmirabãt ĩ doctrina eius
Unde huic hec omnia? Et que ẽ ſapiã
q̃ data eſt illi: ⁊ virtutes tales que p
manus eius efficiuntur. Nonne hic eſt — Mat. 13. g. Johan. 6. c
faber filius marie: frater iacobi
et ioſeph et iude et ſimonis?
Nõne ⁊ ſorores eius hic nobiſcum ſunt
Et ſcandalizabãtur in illo. Et dicebat — Mat. 13. g. Luce. 4. d.
illis ieſus quia nõ eſt ꝓpheta ſine hono — Johã. 4. f.
re niſi in patria ſua et in
cognatione ſua et in domo ſua. Et nõ
poterat ibi virtutem vllam facere
niſi paucos infirmos impoſitis manibꝰ
curauit: ⁊ mirabãt ꝓpter incredulitateꝫ
eorũ: ⁊ circuibat caſtella in circuitu do
cens. Et vocauit duodecim et — mat. 10. a. Luce. 9. a.
cepit eos mittere binos: et

B

dabat illis poteſtatem ſpirituum
immundorum. Et precepit eis ne
quid tollerent in via niſi virgam tantũ:
non peram non panẽ neq; in zona
es: ſed calciatos ſandalijs: ⌈bat — Eph. 6. c.
et ne ĩduerent duabꝰ tunicis. Et dice — Mat. 10. b Luce. 10. b
eis. Quocũq; introieritis in domũ: illic
manete donec exeatis inde: et quicũq; — Mat. 10. c Luce. 9. a.
non receperint vos neq; audierint:
exeuntes inde excutite

© Biblioteca Nacional de España

χοΰν/τον ὑποκάτω/των ποδών ὑμών εις
μαρτύριον αυτοίς. αμήν λέγω υμίν ανεκ=
τότερον έσται σοδόμοις ή γομόρροις εν ημέ
ρα κρίσεως η/τη πόλει εκείνη. και εξελθόντες
εκήρυσσον ίνα μετανοήσωσι, και δαιμόνια
πολλά εξέβαλον. και ήλειφον ελαίω πολ
λούς αρρώστους, και εθεράπευον. και ήκου=
σεν/ο βασιλεύς ηρώδης, φανερόν γαρ εγέ=
νετο/το όνομα αυτού και έλεγεν, ότι ιωάν=
νης/ο βαπτίζων εκ νεκρών ηγέρθη. και διά
τούτο ενεργούσιν/αι δυνάμεις εν αυτώ. άλ
λοι έλεγον ότι ηλίας εστίν. άλλοι δε έλε=
γον ότι προφήτης εστίν ως εις/των προφη=
τών. ακούσας δε ηρώδης είπεν. ότι ον εγώ
απεκεφάλισα ιωάννην ούτος εστίν, αυτός
ηγέρθη εκ νεκρών. αυτός γαρ/ο ηρώδης α=
ποστείλας εκράτησε/τον ιωάννην, και έδησεν
αυτόν εν φυλακή, διά ηρωδιάδα/την γυ=
ναίκα φιλίππου/του αδελφού αυτού. ότι
αυτήν εγάμησεν. έλεγε γαρ/ο ιωάννης/τω
ηρώδη. ότι ουκ έξεστι σοι έχειν/την γυναί=
κα/του αδελφού σου./η δε ηρωδιάς ενείχεν
αυτώ, και ήθελεν αυτόν αποκτείναι και ουκ
ηδύνατο,/ο γαρ ηρώδης εφοβείτο/τον ιω=
άννην, ειδώς αυτόν άνδρα δίκαιον και άγι=
ον, και συνετήρει αυτόν, και ακούσας αυ=
τού/πολλά εποίει, και ηδέως αυτού ήκουε.
και γενομένης ημέρας ευκαίρου ότε ηρώ=
δης/τοις γενεσίοις αυτού δείπνον εποίει/τοις
μεγιστάσιν αυτού και/τοις χιλιάρχοις, και
/τοις πρώτοις/της γαλιλαίας. και εισελθού
σης/της θυγατρός αυτής/της ηρωδιάδος και
ορχησαμένης, και αρεσάσης/τω ηρώδη και
/τοις συνανακειμένοις, είπεν/ο βασιλεύς/τω
κορασίω, αίτησον με ο εάν θέλης και δώ=
σω σοι. και ώμοσεν αυτή, ότι ο εάν αιτή=
σης/δώσω σοι. έως ημίσους/της βασιλείας
μου. η δε εξελθούσα, είπε/τη μητρί αυτής.
τι αιτήσομαι. η δε είπε/την κεφαλήν ιωάν=
νου/του βαπτιστού. και εισελθούσα ευθέως
μετά σπουδής προς/τον βασιλέα, ητήσα=
το λέγουσα. θέλω ίνα μοι δως εξαυτής ε=
πί πίνακι/την κεφαλήν ιωάννου/του βαπτι=
στού. και περίλυπος γενόμενος/ο βασιλεύς
διά/τους όρκους και/τους συνανακειμένους
ουκ ηθέλησεν αυτήν αθετήσαι. και ευθέως
αποστείλας/ο βασιλεύς σπεκουλάτωρα, ε=
πέταξεν ενεχθήναι/την κεφαλήν αυτού. ο δε
απελθών απεκεφάλισεν αυτόν εν/τη φυλα=
κή. και ήνεγκε/την κεφαλήν αυτού επί πίνα=
κι, και έδωκεν αυτήν/τω κορασίω, και/το κο=
ράσιον έδωκεν αυτήν/τη μητρί αυτής. και α
κούσαντες/οι μαθηταί αυτού, ήλθον και ήραν

puluerem de pedibus veſtris in
teſtimonium illis.
Et exeuntes
predicabant vt pniam agerēt: ⁊ demōia
multa eijciebāt. Et vngebāt oleo mltos Jaco. 5.c.
egros et ſanabantur. Et audiuit Mat. 14.a.
rex herodes: manifeſtū enim factū eſt Luce. 9.a.
nomen eiꝰ et dicebat. Quia iohannes
baptiſta reſurrexit a mortuis: ⁊ ꝓpea
virtutes operantur in illo. Alij autem
dicebant quia helias eſt alij ꝟo dice=
bāt qꝛ ꝓpheta ē: q̄ſi vnꝰ ex ꝓphetis. Quo Mat. 14.a
audito herodes: ait. Quem ego Luce. 9.b.
decollaui iohannem hic miſit ac C
a mortuis reſurrexit. Ipſe enī herodes Mat. 14.a
tenuit iohannem: et vinxit Luce. 3.d.
eū in carcerē ꝑꝑ herodiadem vxorem
philippi fratris ſui: quia
duxerat eam. Dicebat enim iohannes Mat. 14.a
herodi. Non licet tibi habere vxorem
fratris tui. Herodias aūt inſidiabatur
illi: et volebat occidere eum nec
poterat. Herodes aūt metuebat iohānē
ſciens eum virum iuſtum et ſanctum:
et cuſtodiebat eum: ⁊ audito eo
multa faciebat: ⁊ libenter eū audiebat.
Et cū dies opportunꝰ accidiſſet: hero
des natalis ſui cenam fecit
principibus et tribunis et
primis galilee. Cumq; introiſſet
filia ipſius herodiadis et
ſaltaſſet et placuiſſet herodi: ſimulq;
recumbentibus: rex ait
puelle. Pete a me quod vis: ⁊ dabo 2. Re. 19. g
tibi. Et iurauit illi: qꝛ quicq̄d petieris Heſter. 5.b
dabo tibi licet dimidium regni D
mei. Que cū exiſſet dixit matri ſue.
Quid petam? At illa dixit. Caput io=
hānis baptiſte. Cumq; introiſſet ſtatim
cum feſtinatione ad regem petiuit
dicens. Volo vt protinus des mihi in
diſco caput iohannis baptiſte.
Et contriſtatus eſt rex
ꝓpter iuſiurādū ⁊ ꝑꝑ ſimł diſcūbentes
noluit eam contriſtare: ſed
miſſo ſpiculatore precepit
afferri caput eius in diſco: et
decollauit eum in carcere.
Et attulit caput eius in diſco:
et dedit illud puelle: ⁊ puella
dedit matri ſue. Quo audito Mat. 14.c.
diſcipuli eius venerunt et tulerunt

© Biblioteca Nacional de España

το στόμα αυτού, και έθηκαν αυτό εν μνη=
μείω. και συνάγονται οι απόστολοι προς
τον ιησούν, και απήγγειλαν αυτώ πάντα,
και όσα εποίησαν και όσα εδίδαξαν, και εί=
πεν αυτοίς. δεύτε υμείς αυτοί κατιδίαν εις
έρημον τόπον, και αναπαύεσθε ολίγον. ή=
σαν γαρ οι ερχόμενοι και οι υπάγοντες πο=
λλοί, και ουδέ φαγείν ευκαίρουν, και απήλ=
θον εις έρημον τόπον τω πλοίω κατιδίαν,
και είδον αυτούς υπάγοντας, και επέγνω=
σαν αυτόν πολλοί. και πεζή από πασών των
πόλεων συνέδραμον εκεί. και προήλθον αυ
τούς, και ήλθον προς αυτόν. και εξελθών
είδεν ο ιησούς πολύν όχλον και εσπλαγ=
χνίσθη επ αυτοίς. ότι ήσαν ως πρόβατα μη
έχοντα ποιμένα, και ήρξατο διδάσκειν αυ
τούς πολλά. και ήδη ώρας πολλής γενο=
μένης προσελθόντες αυτώ οι μαθηταί αυ=
τού λέγουσιν. ότι έρημος εστίν ο τόπος, και
ήδη ώρα πολλή. απόλυσον αυτούς ίνα α=
πελθόντες εις τους κύκλω αγρούς και κώ
μας, αγοράσωσιν εαυτοίς άρτους. τι γαρ
φάγωσιν ουκ έχουσιν. ο δε αποκριθείς εί
πεν αυτοίς. δότε αυτοίς υμείς φαγείν. και
λέγουσιν αυτώ. απελθόντες αγοράσωμεν
δηναρίων διακοσίων άρτους, και δώμεν αυ
τοίς φαγείν. ο δε λέγει αυτοίς. πόσους άρ
τους έχετε. υπάγετε και ίδετε. και γνόντες
λέγουσι. πέντε και δύο ιχθύας. και επέτα
ξεν αυτοίς ανακλίναι πάντας συμπόσια συμ
πόσια επί τω χλωρώ χόρτω. και ανέπε=
σον πρασιαί πρασιαί ανά εκατόν και ανά
πεντήκοντα. και λαβών τους πέντε άρτους
και τους δύο ιχθύας, αναβλέψας εις τον
ουρανόν, ευλόγησε, και κατέκλασε τους άρ
τους και εδίδου τοις μαθηταίς αυτού ίνα πα
ραθώσιν αυτοίς, και τους δύο ιχθύας εμέρι
σε πάσι. και έφαγον πάντες και εχορτάσθη
σαν, και ήραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους
πλήρεις, και από των ιχθύων. και ήσαν οι
φαγόντες τους άρτους πεντακισχίλιοι άν=
δρες. και ευθέως ηνάγκασε τους μαθητάς
αυτού εμβήναι εις το πλοίον, και προάγειν
εις το πέραν προς βηθσαϊδάν, εώς αυτός α
πολύση τον όχλον. και αποταξάμενος αυ=
τοίς, απήλθεν εις το όρος προσεύξασθαι. και
οψίας γενομένης, ην το πλοίον εν μέσω της
θαλάσσης. και αυτός μόνος επί της γης.
και είδεν αυτούς βασανιζομένους εν τω ε=
λαύνειν. ην γαρ ο άνεμος εναντίος αυτοίς.
και περί τετάρτην φυλακήν της νυκτός, έρ=
χεται προς αυτούς περιπατών επί της θα=
λάσσης. και ήθελε παρελθείν αυτούς. οι δε

corpus eiꝰ et poſuerunt illud in monu
mento. Et conuenientes apoſtoli ad
ieſum: renunciauerunt ei omnia
que egerant et docuerant. Et ait
illis. Venite ſeorſum in
deſertũ locũ: ⁊ requieſcite puſillũ. Erãt
enim qui veniebant et redibant multi.
Et nec ſpaciũ mãducãdi hẽbãt. Et aſcẽ
dẽtes in nauim abierũt i deſertũ locũ ſe
orſũ. Et viderunt eos abeũtes: ⁊ cogno
uerunt multi: et pedeſtres de omnibus
ciuitatibꝰ cucurrerũt illuc ⁊ ꝑuenerũt eos. E
Et exiens Mat.9.g.⁊ 15.f.
vidit turbã multã ieſus ⁊ miſertus eſt j.s.a.
ſuꝑ eos: quia erant ſicut oues non
habentes paſtorẽ: ⁊ cepit illos docere
multa. Et cum iam hora multa fieret
acceſſerũt diſcipuli eius.
dicentes. Deſertus eſt locus hic et
iam hora preterijt. Dimitte illos: vt eũ
tes in proximas villas et vicos
emant ſibi cibos quos
manducent. Et reſpondens ait
illis. Date illis manducare. Et Mat.14.c.
dixerũt ei. Euntes emamus Luce.9.b.
ducentis denarijs panes ⁊ dabimus ill'
manducare et dicit eis. Quot panes Mat.14.d
habetis? Ite ⁊ videte. Et cũ cognouiſſẽt Luce.9.b.
dicũt: quinq; et duos piſces. Et pre= Johã.6.a.
cepit illis vt accũbere facerent oẽs ſcd̃m
ꝯtubernia ſuꝑ viride fenũ. Et diſcubue
rũt in partes per centenos et F
q̃nquagenos. Et acceptis q̃nq; panibꝰ mat.15.g.
et duobus piſcibus: intuens in Luce.9.b.
celum benedixit et fregit panes Johan.6.b
et dedit diſcipulis ſuis vt ponerent an
eos: ⁊ duos piſces diuiſit
oibꝰ. Et mãducauerũt oẽs: ⁊ ſaturati
ſũt. Et ſuſtulerũt reliq̃as fragmẽtoꝝ duo
deci cophinos plenos: ⁊ d̃ piſcibꝰ. Erãt
aũt q̃ mãducauerũt q̃nq; milia virorum.
Et ſtatim coegit diſcipulos eũ
ſuos aſcendere nauim vt precederent
trãs fretũ ad bethſaidã: dũ ipſe dimit
teret populum. Et cum dimiſiſſet eos
abijt in montem orare. Et cum Mat.14.c.
ſero eſſet: erat nauis in medio Luce.6.b.
mari ⁊ ipſe ſolus in terra: Johã.6.b.
⁊ vidẽs eos laborantes in remigando:
erat enim ventus contrarius eis.
Et circa quartam vigiliã noctis venit mat.14.c.
ad eos ambulans ſupra mare:
⁊ volebat preterire eos. At illi vt G

© Biblioteca Nacional de España

ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσ
σης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι καὶ ἀνέκραξαν.
πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν.
καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ αὐτῶν, καὶ λέγει
αὐτοῖς. θαρσεῖτε. ἐγώ εἰμί, μὴ φοβεῖσθε.
καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον. καὶ
ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ
ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ ἐθαύμαζον, οὐ
γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις. ἦν γὰρ ἡ καρ
δία αὐτῶν πεπωρωμένη. καὶ διαπεράσαν=
τες, ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν γεννησαρέτ, καὶ προ
σωρμίσθησαν. καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ
πλοίου, εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτόν, περι=
δραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, ἤρ
ξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχον=
τας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστί.
καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πό=
λεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν
τοὺς ἀσθενοῦντας. καὶ παρεκάλουν αὐτὸν
ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ
ἅψωνται. καὶ ὅσοι ἂν ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσώ
ζοντο. Cap.7.

Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ φαρισαῖ
οι, καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες
ἀπὸ ἱεροσολύμων. καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσί, τουτέστιν ἀνί
πτοις ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο. οἱ γὰρ
φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ
πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι
κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέ=
ρων. καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται,
οὐκ ἐσθίουσι. καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ πα
ρέλαβον κρατεῖν. βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ
ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν. ἔπειτα ἐ
περωτῶσιν αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμ=
ματεῖς. διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦ
σι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων.
ἀλλὰ ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς. ὅτι καλῶς
προεφήτευσεν ἠσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑπο=
κριτῶν, ὡς γέγραπται. οὗτος ὁ λαὸς τοῖς
χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρ=
ρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀν=
θρώπων. ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βα
πτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα
παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. καὶ ἔλε
γεν αὐτοῖς. καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ
θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε.
μωσῆς γὰρ εἶπε. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
τὴν μητέρα σου. καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα
ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω. ὑμεῖς δὲ λέ

viderunt eum ambulantem ſupra mare
putauerũt fantaſma eſſe ⁊ exclamauerũt.
Omnes eñi viderũt eum ⁊ turbati ſũt.
Et ſtatim locutus eſt cum eis: ⁊ dixit
eis. Cõfidite. Ego ſuꝫ: nolite timere.
Et aſcendit ad illos in nauim: ⁊ Mat.14.g.
ceſſauit ventus. Et plus magis Luce.8.c.
intra ſe ſtupebant: non
eñi intellexerũt de panib9. Erat ei coꝛ
eoꝛum obcecatũ. Et cum trãſfretaſſent
venerũt in terrã geneſareth: ⁊ applicue
runt. Cũq₃ egreſſi eſſent de
naui continuo cognouerunt eum: ⁊ ꝑcur
rentes vniuerſam regionẽ illã ceperunt
in grabatis eos qui ſe male habebant
circunferre vbi audiebant eum eſſe.
Et quocũq₃ introibat in vicos vel in vil
las aut ciuitates: in plateis ponebant
infirmos: et deprecabantur eum mat.14.g.
vt vel fimbꝛiam veſtimenti eius
tangerẽt: ⁊ quotquot tãgebãt eum ſalui
fiebant. Cap.7.

Et conuenerunt ad eum phariſei A
et quidam de ſcribis venientes
ab hieroſolymis. Et cũ vidiſſẽt quoſdã
ex diſciplis ei9 cõib9 manib9 idẽ nõ lo
tis manducare panes vituperauerũt.
Phariſei enim et omnes iudei niſi
crebꝛo lauerint man9 non manducant:
tenentes traditionem ſenioꝛum
⁊ a foꝛo venientes niſi baptiꝫentur
nõ comedũt: ⁊ alia multa ſũt q̃ tradita
ſeruare: baptiſmata calicũ ⁊ ſunt illis
vrceoꝝ et eramentoꝛũ et lectoꝝ. Et in mat.15.a.
terrogabant eum phariſei et ſcribe.
Quare diſcipuli tui non ambulant
iuxta traditionem ſenioꝛum
ſed cõib9 manib9 manducant panem:
At ille reſpondens dixit eis. Bene
ꝓphetauit eſaias de vobiſ hypocritꝭ:
ſicut ſcriptum eſt. Populus hic Eſaie.29.d
labijs me honoꝛat: coꝛ aũt eoꝛum lõge Mat.15.b.
eſt a me. In vanuꝫ autem me colunt:
docenteſ doctrinas ⁊ pꝛecepta hominũ. B
Relinquentes enim mandatum dei
tenetis traditiones hominũ baptiſmata
vrceoꝛum et calicum: et alia
ſimilia his facitis multa. Et dicebat
illis. Bene irritum feciſtis pꝛeceptum Actu.5.c.
dei: vt traditionem veſtram ſeruetis.
Moyſes ei dicit. Honoꝛa pr̃eꝫ tuũ et Exo.20.b.
matrem tuaꝫ: ⁊ qui maledixerit patri Deut.5.b. Exo.21.b
vl mr̃i moꝛte moꝛiat̃. Uos autez dicitꝭ. Leui.20.b.

© Biblioteca Nacional de España

γετε. εάν είπῃ άνθρωπος τῷ πατρί ἢ τῇ μητρί
κορβάν ὅ εστι δῶρον ὃ εάν εξ εμοῦ ωφε=
ληθῇς, και ουκ έτι αφίετε αυτόν ουδέν ποιῆ
σαι τῷ πατρί αυτοῦ ἢ τῇ μητρί αυτοῦ,
ακυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παρα=
δόσει υμῶν ἣ παρεδώκατε. και παρόμοια
τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε. και προσκαλεσά=
μενος πάντα τὸν όχλον, έλεγεν αυτοῖς. α=
κούετέ μου πάντες και συνίετε. ουδέν εστιν
έξωθεν τοῦ ανθρώπου εισπορευόμενον εις
αυτόν ὃ δύναται αυτόν κοινῶσαι, αλλά
τα εκπορευόμενα απ' αυτοῦ, εκεῖνά εστι τα
κοινοῦντα τὸν άνθρωπον. ει τις έχει ῶτα α
κούειν ακουέτω. και ότε εισῆλθεν εις οἶκον α
πό τοῦ όχλου, επηρώτων αυτόν οι μαθη=
ταί αυτοῦ περί τῆς παραβολῆς. και λέγει
αυτοῖς. ούτως και υμεῖς ασύνετοί εστέ, ου
νοεῖτε ότι πᾶν τὸ έξωθεν εισπορευόμενον
εις τὸν άνθρωπον, ου δύναται αυτόν κοι=
νῶσαι, ότι ουκ εισπορεύεται αυτοῦ εις τὴν
καρδίαν, αλλ' εις τὴν κοιλίαν, και εις τὸν α
φεδρῶνα εκπορεύεται καθαρίζον πάντα τα
βρώματα. έλεγε δέ, ότι τὸ εκ τοῦ ανθρώ=
που εκπορευόμενον, εκεῖνο κοινοῖ τὸν άνθρω
πον. έσωθεν γαρ εκ τῆς καρδίας τῶν ανθρώ=
πων οι διαλογισμοί οι κακοί εκπορεύονται,
μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονε=
ξίαι, πονηρίαι, δόλος, ασέλγεια, οφθαλμός
πονηρός, βλασφημία, υπερηφανία, αφροσύ
νη. πάντα ταῦτα τα πονηρά έσωθεν εκπο=
ρεύεται και κοινοῖ τὸν άνθρωπον. και εκεῖθεν
αναστάς, απῆλθεν εις τα μεθόρια τύρου και
σιδῶνος, και εισελθὼν εις τὴν οικίαν, ουδέ
να ἤθελε γνῶναι, και ουκ ηδυνήθη λαθεῖν.
ακούσασα γαρ γυνή περί αυτοῦ ἧς εἶχε τὸ
θυγάτριον πνεῦμα ακάθαρτον, ελθοῦσα
προσέπεσε προς τοὺς πόδας αυτοῦ, ἦν δε
ἡ γυνή ελληνίς, σύρα φοινίκισσα τῷ γέ=
νει, και ηρώτα αυτόν ἵνα τὸ δαιμόνιον εκ=
βάλῃ εκ τῆς θυγατρός αυτῆς. ὁ δε ιησοῦς εἶ
πεν αυτῇ. άφες πρῶτον χορτασθῆναι τα τέκ
να. ου γαρ καλόν εστι λαβεῖν τὸν άρτον τῶν
τέκνων, και βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ἡ δε απε
κρίθη και λέγει αυτῷ. ναι κύριε. και γαρ τα
κυνάρια υποκάτω τῆς τραπέζης εσθίει από
τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. και είπεν αυτῇ.
διά τοῦτον τὸν λόγον ύπαγε, εξελήλυθε τὸ
δαιμόνιον εκ τῆς θυγατρός σου. και απελ=
θοῦσα εις τὸν οἶκον αυτῆς, εὗρε τὸ δαιμό=
νιον εξεληλυθός, και τὴν θυγατέρα βεβλημέ=
νην επί τῆς κλίνης. και πάλιν εξελθὼν εκ τῶν
ορίων τύρου και σιδῶνος, ἦλθε προς τὴν
θάλασσαν τῆς γαλιλαίας, ανά μέσον τῶν

Si dixerit homo patri aut matri
corban quod eſt donum quodcunque ex me tibi
profuerit: et ultra non dimittitis eum quicquam fa
cere patri ſuo aut matri:
reſcindentes verbum dei per traditionem
veſtram quam tradidiſtis. Et ſimilia
huiuſmodi multa facitis. Et advocans ite
rum turbas dicebat illis. Audite
me omnes et intelligite. Nihil eſt
extra hominem introiens in
eum quod poſſit eum coinquinare: ſed
que de homine procedunt illa ſunt
que coinquinant hominem. Si quis habet aures
audiendi audiat. Et cum introiſſet in domum Mat. 15. c.
a turba: interrogabant eum diſcipuli
eius parabolam. Et ait
illis. Sic et vos imprudentes eſtis? Non C
intelligitis quia omne extrinſecus introiens Heb. 5. d.
in hominem non poteſt eum coinquinare
quia non intrat in
cor eius: ſed in ventrem vadit et in ſeceſſum
exit purgans omnes
eſcas? Dicebat autem: quoniam que de homine
exeunt illa coinquinant hominem.
Ab intus enim de corde hominum Mat. 15. b.
male cogitationes procedunt: avaricie:
adulteria: fornicationes: homicidia: furta
nequitie: dolus: impudicicie: oculus
malus: blaſphemia: ſuperbia et ſtultitia.
Omnia hec mala ab intus procedunt
et coinquinant hominem. Et inde
ſurgens abiit in fines tyri et
ſidonis: et ingreſſus domum neminem
voluit ſcire: et non potuit latere.
Mulier enim ſtatim ut audivit de eo cuius Mat. 15. d.
filia habebat ſpiritum immundum: intravit et
procidit ad pedes eius. Erat enim
mulier gentilis ſyrophenissa genere.
Et rogabat eum ut demonium eijceret
de filia eius. Qui dixit
illi. Sine prius ſaturari filios.
Non eſt enim bonum ſumere panem Mat. 15. e.
filiorum et mittere canibus. At illa reſpondit D
et dixit illi. Utique domine. Nam et
catelli comedunt ſub menſa de
micis puerorum. Et ait illi.
Propter hunc ſermonem vade: exiit
demonium a filia tua. Et cum abiiſſet
domum: invenit
puellam iacentem
ſupra lectum et demonium exiiſſe. Et iterum
finibus tyri venit per ſidonem ad
mare galilee: inter medios

© Biblioteca Nacional de España

ορίων δεκαπόλεως. και φέρουσιν αυτώ κωφόν μογγιλάλον, και παρακαλούσιν αυτόν, ίνα επιθή αυτώ την χείρα. και επιλαβόμενος αυτόν από του όχλου κατιδίαν, έβαλε τους δακτύλους αυτού εις τα ώτα αυτού. και πτύσας, ήψατο της γλώσσης αυτού. και αναβλέψας εις τον ουρανόν, εστέναξε, και λέγει αυτώ, εφφαθά, ο εστί διανοίχθητι. και ευθέως διηνοίχθησαν αυτού αι ακοαί και ελύθη ο δεσμός της γλώσσης αυτού, και ελάλει ορθώς. και διεστείλατο αυτοίς ίνα μηδενί είπωσιν. όσον δε αυτός αυτοίς διεστέλλετο, μάλλον περισσότερον εκήρυσσον, και υπερπερισσώς εξεπλήσσοντο λέγοντες. καλώς πάντα πεποίηκε, και τους κωφούς ποιεί ακούειν, και τους αλάλους λαλείν.

Cap. 8.

Εν εκείναις ταις ημέραις παμπόλλου όχλου όντος, και μη εχόντων τι φάγωσι, προσκαλεσάμενος ο ιησούς τους μαθητάς αυτού λέγει αυτοίς. σπλαγχνίζομαι επί τον όχλον, ότι ήδη ημέρας τρεις προσμένουσι μοι, και ουκ έχουσι τι φάγωσι. και εάν απολύσω αυτούς νήστις εις οίκον αυτών, εκλυθήσονται εν τη οδώ. τινές γαρ αυτών μακρόθεν ήκασι. και απεκρίθησαν αυτώ οι μαθηταί αυτού. πόθεν τούτους δυνήσεται τις ώδε χορτάσαι άρτων επ᾽ ερημίας. και επηρώτα αυτούς. πόσους έχετε άρτους οι δε είπον επτά. και παρήγγειλε τω όχλω αναπεσείν επί της γης. και λαβών τους επτά άρτους, ευχαριστήσας έκλασε και εδίδου τοις μαθηταίς αυτού ίνα παραθώσι. και παρέθηκαν τω όχλω. και είχον ιχθύδια ολίγα και ευλογήσας είπε παραθείναι και αυτά. έφαγον δε και εχορτάσθησαν, και ήραν περισσεύματα κλασμάτων επτά σπυρίδας. ήσαν δε οι φαγόντες ως τετρακισχίλιοι, και απέλυσεν αυτούς. και ευθέως εμβάς εις το πλοίον μετά των μαθητών αυτού, ήλθεν εις τα μέρη δαλμανουθά, και εξήλθον οι φαρισαίοι και ήρξαντο συζητείν αυτώ ζητούντες παρ᾽ αυτού σημείον από του ουρανού πειράζοντες αυτόν, και αναστενάξας τω πνεύματι αυτού λέγει. τι η γενεά αύτη σημείον επιζητεί. αμήν λέγω υμίν, ει δοθήσεται τη γενεά ταύτη σημείον. και αφείς αυτούς εμβάς πάλιν εις πλοίον απήλθεν εις το πέραν. και επελάθοντο λαβείν άρτους. και ει μη ένα άρτον ουκ είχον μεθ᾽ εαυτών εν τω πλοίω. και διεστέλλετο αυτοίς λέγων. οράτε, βλέπετε από της ζύμης των φαρισαίων και της ζύμης ηρώδου. και διελογίζοντο

fines decapoleos: ⁊ adducũt ei ſurdũ ⁊ mutum: et deprecabantur eum vt imponat illi manũ. Et apprehẽdẽs eũ de turba ſeorſũ: miſit digitos ſuos in auriculas eius ⁊ expuens tetigit linguam eius: et ſuſpiciens in celum ingemuit ⁊ ait illi. Effeta quod eſt adaperire. Et ſtatim aperte ſunt aures eius: et ſolutum eſt vinculum lingue eius ⁊ loquebatur recte. Et precepit illis ne cui dicerent. Quanto autem eis precipiebat: tanto magis plus predicabant et eo amplius ãmirabantur dicentes. Bene omnia fecit: et ſurdos fecit audire: et mutos loqui.

Mat. 9. f. ⁊ 12. b. ⁊ 17. c. ĩ. 9. b. Luce. 9. c.

Cap. 8.

A

In diebus illis iterũ cũ turba mlta eſſet cũ ieſu nec haberẽt qđ mãducarent: conuocatis diſcipulis ait illis. Miſereor ſuper turbam: quia ecce iam triduo ſuſtinent me nec habent qđ manducent: ⁊ ſi dimiſero eos ieiunos in domũ ſuam: deficient in via. Quidam enim ex eis delonge venerunt. Et reſponderunt ei diſcipuli ſui. Unde illos q̇s poterit hic ſaturare panibꝰ in ſolitudine? Et interrogauit eos. Quot panes habetis? Qui dixerunt. Septẽ. Et p̃cepit turbe diſcũbere ſup terrã. Et accipiẽs ſeptẽ panes gr̃as agẽs fregit ⁊ dabat diſcipulis ſuis vt apponerẽt: ⁊ appoſuerũt turbe. Et hẽbant piſciculos paucos: ⁊ ipõs bñdixit ⁊ iuſſit apponi. Et mãducauerũt ⁊ ſaturati ſũt: ⁊ ſuſtulerũt qđ ſupauerat de fragmẽtis ſeptẽ ſportas.

Mat. 15. f. ſup. 6. c.

ĩ. eodem. d. ſup. 6. f. Johã. 6. b

B

Erant aũt q̇ mãducauerãt q̃ſi q̃ttuor milia: ⁊ dimiſit eos. Et ſtatim aſcendens nauim cum diſcipulis ſuis venit in partes dalmanutha. Et exierũt phariſei et ceperũt cõquirere cũ eo querentes ab illo ſignum de celo: temptantes eum: ⁊ ingemiſcens ſpiritu ait. Quid generatio iſta ſignum querit. Amen dico vobis: ſi dabitur generationi iſti ſignũ. Et dimittẽs eos aſcendit iteruʒ nauim: ⁊ abiit tranſfretum. Et obliti ſunt panem ſumere: ⁊ niſi vnum panem non habebant ſecum in naui. Et p̃cipiebat eis dicens. Uidete ⁊ cauete a fermento phariſeorum ⁊ fermento herodis. Et cogitabant

Mat. 16. a Johã. 6. d.

Mat. 12. f. Luce. 11. d

Mat. 16. b. Luce. 12. a

© Biblioteca Nacional de España

προς αλλήλους λέγοντες, ότι άρτους ουκ
έχομεν. και γνούς ο ιησούς λέγει αυτοίς. τί
διαλογίζεσθε ότι άρτους ουκ έχετε. ού=
πω νοείτε ουδέ συνίετε, έτι πεπωρωμένην έ=
χετε την καρδίαν υμών, οφθαλμούς έχον=
τες ου βλέπετε, και ώτα έχοντες ουκ ακούε
τε, και ου μνημονεύετε ότε τους πέντε άρ
τους έκλασα εις τους πεντακισχιλίους, πό
σους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ήρατε.
λέγουσιν αυτώ δώδεκα. ότε δε τους επτά
εις τους τετρακισχιλίους, πόσων σπυρί=
δων πληρώματα κλασμάτων ήρατε. οι δε
είπον επτά. και έλεγεν αυτοίς πως ου συ=
νίετε. και έρχεται εις βηθσαϊδά, και φέρου=
σιν αυτώ τυφλόν, και παρακαλούσιν αυ=
τον ίνα αυτού άψηται. και επιλαβόμενος
της χειρός του τυφλού, εξήγαγεν αυτόν έ
ξω της κώμης, και πτύσας εις τα όμματα
αυτού, επιθείς τας χείρας αυτώ, επηρώτα
αυτόν ει τι βλέπει, και αναβλέψας έλεγε.
βλέπω τους ανθρώπους ως δένδρα περι=
πατούντας. είτα πάλιν επέθηκε τας χείρας
επί τους οφθαλμούς αυτού, και εποίησεν
αυτόν αναβλέψαι. και αποκατεστάθη, και
ανέβλεψε τηλαυγώς άπαντας. και απέσ=
τειλεν αυτόν εις τον οίκον αυτού λέγων. μη
δε εις την κώμην εισέλθης, μηδέ είπης τινί
εν τη κώμη. και εξήλθεν ο ιησούς και οι μα
θηταί αυτού εις τας κώμας καισαρείας της
φιλίππου, και εν τη οδώ επηρώτα τους
μαθητάς αυτού λέγων αυτοίς. τίνα με λέ
γουσιν οι άνθρωποι είναι. οι δε απεκρίθη=
σαν, ιωάννην τον βαπτιστήν, και άλλοι ηλί=
αν, άλλοι δε ένα των προφητών. και αυ=
τός λέγει αυτοίς. υμείς δε τίνα με λέγετε
είναι. αποκριθείς δε ο πέτρος λέγει αυτώ.
συ ει ο χριστός. και επετίμησεν αυτοίς ίνα
μηδενί λέγωσι περί αυτού. και ήρξατο δι=
δάσκειν αυτούς ότι δει τον υιόν του ανθρώ
που πολλά παθείν, και αποδοκιμασθήναι
από των πρεσβυτέρων και αρχιερέων και
γραμματέων, και αποκτανθήναι, και μετά
τρεις ημέρας αναστήναι. και παρρησία τον
λόγον ελάλει. και προσλαβόμενος αυτόν
ο πέτρος, ήρξατο επιτιμάν αυτώ. ο δε επι=
στραφείς και ιδών τους μαθητάς αυτού, επε
τίμησε τω πέτρω λέγων. ύπαγε οπίσω μου
σατανά, ότι ου φρονείς τα του θεού, αλ=
λά τα των ανθρώπων. και προσκαλεσάμε=
νος τον όχλον συν τοις μαθηταίς αυτού εί=
πεν αυτοίς. όστις θέλει οπίσω μου ακολου
θείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον
σταυρόν αυτού, και ακολουθείτω μοι. ος

ad alterutrū dicētes: quia panes non
hēm⁹. Quo cognito ait illis ieſ⁹. Quid
cogitatis quia panes nō habetis? Non
dum cognoſcitis nec intelligitis? Adhuc
cor vr̄m. Oculos hn̄tes ⌊ cecatū hētis Ps.113.
non videtis: ⁊ aures hn̄tes non auditiſ.
Nec recordamini quādo quinq; panes Joh. 6.b.
fregi in quinq; milia: et quot ſup.6.f.
cophinos fragmentorū plenos ſuſtuliſtiſ?
Dicūt ei. Duodeci. Qn̄ ⁊ ſeptē panes
in quattuor milia: quot ſportas
fragmētoꝝ tuliſtiſ? Quō nōdū itelligitiſ
Et dicūt ei. Septem. Et dicebat eis. ſup codē. a.
Et veniūt bethſaida ⁊ adducūt C
ei cecū: ⁊ rogabāt eum Mat.20.g.
vt illum tangeret. Et apprehenſa
manu ceci eduxit eum extra
vicū: ⁊ expuens in oculos
eius ipoſitis manibus ſuis interrogauit
eum ſi quid videret. Et aſpiciens ait.
Video homines velut arbores ambulā
tes. Deinde iterum poſuit manus
ſuper oculos eius et cepit
videre: et reſtitutus eſt ita vt
clare videret omnia. Et miſit
illū i domū ſuā dicēs. Vade i domū tuā:
et ſi in vicū introieris nemini dixeris.
Et ingreſſus eſt ieſus ⁊ diſcipuli Mat.16.d
eius in caſtella ceſaree Luce.9.c.
philippi: ⁊ in via interrogabat
diſcipulos ſuos: dicēs eis. Quē me di
cūt eſſe hoies? Qui rn̄derūt illi dicētes.
Alij iohānem baptiſtam: alij heliam:
alij vero quaſi vnum de prophetis. Tūc
dicit illis. Vos vero quem me
eſſe dicitis? Reſpondens petr⁹ ait ei.
Tu es chriſtus. Et cōminat⁹ ē eis ne
cui diceret de illo. Et cepit docere Mat.16.c.
eos qm̄ oportet filium hominis pati D
multa: et reprobari
a ſenioribus ⁊ a ſūmis ſacerdotibus et
ſcribis et occidi et poſt
tres dies reſurgere. Et palam
verbum loquebatur: ⁊ apprehendēs eū
petrus cepit increpare eū. Qui conuerſus
et vidēs diſcipulos ſuos: cōminatus ē
petro dicens. Vade retro me Mat.16.g.
ſathana: qr nō ſapis que dei ſunt: ſed
que hominum. Et conuocata
turba cum diſcipulis ſuis: dixit
eis. Si quis vult me ſequi mat.10.g.⁊ 16.f.
deneget ſemetipm̄: ⁊ tollat Luce.14.f. ⁊.9.c.
crucem ſuam ⁊ ſequatur me. Qui Bal.?.d.

© Biblioteca Nacional de España

γαρ ἀν θέλη/τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, απο
λέσει αὐτήν. ος δαν απολέση/τὴν ἑαυτοῦ
ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ/τοῦ εὐαγγελίου, οὗ
τος σώσει αὐτήν. Τί γαρ ὠφελήσει ἄνθρω=
πον ἐὰν κερδήση/τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιω
θῆ/τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἢ τί δώσει ἄνθρωπος
ἀντάλλαγμα/τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. ος γαρ
ἐπαισχυνθῆ με καὶ/τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν
/τῆ γενεᾶ ταύτη/τῆ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτω
λῶ, καὶ/ὁ υἱὸς/τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθή=
σεται αὐτὸν ὅταν ἔλθη ἐν/τῆ δόξη/τοῦ πα=
τρὸς αὐτοῦ μετὰ/τῶν ἀγγέλων/τῶν ἁγί=
ων. Cap.9.

Και ἔλεγεν αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἰσί τινές/τῶν ὧδε ἑστηκότων οἵτινες
οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι
/τὴν βασιλείαν/τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνά
μει. καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει/ὁ ἰη=
σοῦς/τὸν πέτρον καὶ/τὸν ἰάκωβον καὶ ἰωάν=
νην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν
κατιδίαν μόνους, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσ
θεν αὐτῶν. καὶ/τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο
στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιὼν οἷα γνα=
φεὺς ἐπὶ/τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι. καὶ
ὤφθη αὐτοῖς ἡλίας σὺν μωσεῖ, καὶ ἦσαν
συλλαλοῦντες/τῷ ἰησοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς/ὁ
πέτρος λέγει/τῷ ἰησοῦ. ῥαββί, καλόν ἐστιν
ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς,
σοὶ μίαν, καὶ μωσεῖ μίαν, καὶ ἡλίᾳ μίαν, οὐ
γαρ ἤδει τί λαλήσει. ἦσαν γαρ ἔμφοβοι.
καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς.
καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ/τῆς νεφέλης λέγουσα. οὗ
τος ἐστὶν/ὁ υἱός μου/ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ
ἀκούετε. καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκ
ἔτι οὐδένα εἶδον εἰ μὴ/τὸν ἰησοῦν μόνον
μεθ᾽ ἑαυτῶν. καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ
/τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ
διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν/ὁ υἱὸς/τοῦ
ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. καὶ/τὸν λόγον
ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί
ἐστι/τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. καὶ ἐπηρώτων
αὐτὸν λέγοντες. ὅτι λέγουσιν/οἱ γραμμα=
τεῖς ὅτι ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον. ὁ δὲ ἀπο
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς. ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶ=
τον ἀποκαθιστᾷ πάντα, καὶ πῶς γέγραπται
ἐπὶ/τὸν υἱὸν/τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πά
θη καὶ ἐξουδενωθῆ. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι
καὶ ἡλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα
ἠθέλησαν καθὼς γέγραπται ἐπ᾽ αὐτόν. καὶ
ἐλθὼν πρὸς/τοὺς μαθητάς, εἶδεν ὄχλον πο
λὺν περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦν
τας αὐτοῖς. καὶ εὐθέως πᾶς/ὁ ὄχλος ἰδὼν
αὐτὸν ἐξεθαμβήθη. καὶ προστρέχοντες, ἠσ=

enī voluerit animā ſuā ſaluā facere per
det eam: qui autem perdiderit
aiam ſuam ꝓpter me ⁊ euangelium:
ſaluā faciet eaꝫ. Quid ei ꝓderit hoi
ſi lucretur mūdū totum: ⁊ detrimentuꝫ
an ime ſue faciat? Aut quid homo
cōmutationis dabit ꝓ aīa ſua. Qui enī
me cōfeſſus fuerit et verba mea in
generatione iſta adultera et peccatrice:
⁊ filius hominis confitebitur
eum cū venerit in gloria patris
ſui cum angelis ſanctis.
Cap.9.

ET dicebat illꝰ. Amē dico vobꝭ qꝫ
ſunt quidam de hic ſtantibus qui
non guſtabunt mortem donec videant
regnum dei veniens in virtute.
Et poſt dies ſex aſſumpſit ieſus
petrum et iacobum et iohannem:
et ducit illos in montem excelſum
ſolos: et transfiguratus eſt coram
ipſis. Et veſtimenta eius facta ſunt
ſplēdētia: ⁊ cādida nimis velut nix: q̄lia
fullo nō pt̄ ſup terrā cādida facere. Et
apparuit illis helias cum moyſe ⁊ erāt
loquentes cum ieſu. Et reſpondens
petrus ait ieſu. Rabbi bonum eſt
nos hic eſſe: et faciamus tria taberna
cl'a: tibi vnū ⁊ moyſi vnū: ⁊ helie vnū.
Nō ei ſciebat q̇d diceret. Erāt ei timo
re exterriti. Et facta eſt nubeꝫ obūbrāſ
⁊ venit vox de nube dicēs. Hic ⌊eos:
eſt filius meus chariſſimus
audite illum. Et ſtatiꝫ circunſcipientes
neminē amplius viderūt niſi Jeſuꝫ tantū
ſecum. Et deſcendentibus illis de
monte precepit illis ne cuiq̄
quod vidiſſent narrarent: niſi cū filius
hois a mortuis reſurrexerit. Et verbū
cōtinuerunt apud ſe: conquirētes quid
eſſet cū a mortuis reſurrexerit. Et inter=
rogabant eū dicētes. Quid ergo dicūt
phariſei et ſcribe qꝫ heliā oportet venire
primū? Qui rñdēs ait illis. Helias cuꝫ
venerit prio reſtituet oia: ⁊ quō ſcriptū
in filium hois vt multa patiatur ⌊eſt
et contemnatur. Sed dico vobis quia
⁊ helias venit ⁊ fecerunt illi quecunq̄
voluerunt ſicut ſcriptum eſt de eo. Et
veniens ad diſcipulos ſuos vidit turbaꝫ
magnā circa eos ⁊ ſcribas cōquirenteſ
cū illis. Et cōfeſtiꝫ ois populus videns
ieſū ſtupefactꝰ ē ⁊ expauert: ⁊ accurrēteſ

Mat.16.f. Luce.17.g.
Mat.10.f. Luce.9.c. ⁊.12.b.
A
Mat.16.g. Luce.9.d.
Mat.17.a. Luce.9.d.
B
Mat.9.f.⁊ 12.b.⁊.17.c ſup.7.g.
Mat.17.c.
C

© Biblioteca Nacional de España

σπάζοντο αὐτόν. καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμ-
ματεῖς. τί συζητεῖτε πρὸς ἑαυτούς. καὶ ἀ-
ποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε. διδάσκαλε
ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε ἔχοντα πνεῦ-
μα ἄλαλον, καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ,
ῥήσσει αὐτὸν καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς
ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται. καὶ εἶπον τοῖς
μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ
ἴσχυσαν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν. ὦ γε-
νεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι, ἕ-
ως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν. φέρετε αὐτὸν πρός
με, καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰ-
δὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα, ἐσπάραξεν
αὐτὸν καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀ-
φρίζων. καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ.
πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐ-
τῷ. ὁ δὲ εἶπε. παιδιόθεν. καὶ πολλάκις αὐ-
τὸν καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς τὸ ὕδωρ ἵ-
να ἀπολέσῃ αὐτόν. ἀλλ᾽ εἴ τι δύνασαι βοή-
θησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽ ἡμᾶς. ὁ δὲ ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτῷ. τὸ, εἰ δύνασαι πιστεῦσαι,
πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. καὶ εὐθέως
κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύ-
ων ἔλεγε. πιστεύω κύριε, βοήθει μου τῇ ἀ-
πιστίᾳ. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει
ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρ-
τῳ, λέγων αὐτῷ. τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ
κωφὸν ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ
καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. καὶ κράξαν
καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν, ἐξῆλθε, καὶ ἐγέ-
νετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι
ἀπέθανεν. ὁ δὲ ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς
αὐτοῦ, ἤγειρεν αὐτὸν καὶ ἀνέστη. καὶ εἰ-
σελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπηρώτων αὐτὸν κατ᾽ ἰδίαν ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠ-
δυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτοῖς
τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν
εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. καὶ ἐκεῖθεν ἐ-
ξελθόντες, παρεπορεύοντο διὰ τῆς γαλιλαί-
ας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. ἐδίδασκε
γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐ-
τοῖς. ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδο-
ται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν
αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀ-
ναστήσεται. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ
ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. καὶ ἦλ-
θεν εἰς καπερναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γε-
νόμενος ἐπηρώτα αὐτούς. τί ἐν τῇ ὁδῷ
πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε. οἱ δὲ ἐσιώ-
πων, πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν
ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. καὶ καθίσας ἐφώ-
νησε τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς. εἰ
τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων

ſalutabant eum. Et interrogauit eos.
Quid inter vos conquiritis. Et rñdēs
vnus de turba dixit. Magiſter
attuli filium meū ad te habentē ſpiritū
mutum: qui vbicunq; eū apprehenderit
allidit illum: et ſpumat: ⁊ ſtridet
dentib9 et areſcit. Et dixi
diſcipulis tuis vt eijcerent illum: ⁊ nō
potuerūt. Qui rñdēs eis dixit. O gene-
ratio incredula quādiu apud vos ero: Quā-
diu vos patiar. Afferte illum ad
me: et attulerūt eum. Et cum vidiſſet
eum: ſtatim ſpiritus conturbauit
illum: et eliſus in terrā volutabat ſpu-
mans: et interrogauit patrem eius.
Quantū temporis eſt ex quo ei hoc ac-
cidit: At ille ait. Ab infantia: ⁊ frequē-
ter eū in ignem ⁊ in aquam miſit: vt
eum perderet. Sed ſi quid potes: adiu-
ua nos miſertus noſtri. Jeſus autem
ait illi. Si potes credere:
omnia poſſibilia ſunt credēti. Et ꝯtinuo
exclamans pater pueri cum lachrymis
aiebat. Credo dñe: adiuua incredulita-
tem meam. Et cū vidiſſet ieſus cōcur-
rentē turbā: cōminatus ē ſpiritui immun-
do dicens illi. Surde ⁊ mute ſpūs:
ego precipio tibi exi ab eo:
⁊ amplius ne introeas in eū. Et excla-
mans ⁊ multū diſcerpēs eū exijt ab eo:
⁊ factus eſt ſicut mortuus: ita vt mul-
ti dicerēt quia mortuus ē. Jeſus autē tenēs ma-
nū eius eleuauit eū: ⁊ ſurrexit. Et cū introiſ-
ſet in domum: diſcipuli eius ſecreto
interrogabāt eū. Quare nos non potui-
mus eijcere eum: Et dixit illis.
Hoc genus in nullo poteſt exire:
niſi in oratione et ieiunio. Et inde ꝓ-
fecti pretergrediebantur galileam:
nec volebat quenquā ſcire. Docebat
autē diſcipulos ſuos: ⁊ dicebat illis:
quoniam filius hominis tradetur
in manus hominum: ⁊ occident
eum et occiſus tertia die reſurget.
At illi ignorabant verbum: et
timebant interrogare eum. Et venerūt
capharnaum. Qui cum domi eſſet:
interrogabat eos. Quid in via
tractabatis: At illi tacebant.
Siquidem in via inter ſe diſputauerāt:
quis eorū maior eſſet. Et reſidēs voca-
uit duodecim et ait illis. Si
quis vult primus eſſe: erit omnium

Mat.17.d. Luce.9.c.
Mat.17.c. Luce.9.c.
D
Mat.17.e.
E
Mat.17.f. Luce.9.c. ſup.8.f.⁊ 10.c
Mat.18.a Luce.22.c.

© Biblioteca Nacional de España

τῶν ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. καὶ
λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέ=
σῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶ=
πεν αὐτοῖς. ὃς ἐὰν ἓν τῶν παιδίων τοι=
ούτων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέ
χεται. καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχε
ται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. ἀπεκρίθη
δὲ αὐτῷ ὁ ἰωάννης λέγων. διδάσκαλε, εἴ
δομεν τινὰ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαι
μόνια ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύσα
μεν αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. ὁ δὲ ἰη=
σοῦς εἶπε. μὴ κωλύετε αὐτόν. οὐδεὶς γὰρ
ἐστὶν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με.
ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ᾽ ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐσ
τίν. ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδα
τος ἐν ὀνόματί μου ὅτι χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐ
τοῦ. καὶ ὃς ἐὰν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐσ
τὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται λίθος μυλι
κὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβλη=
ται εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ
σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν. καλόν σοι
ἐστὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς
δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέεν
ναν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον ὅπου ὁ σκώ=
ληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέν
νυται. καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε ἀ
πόκοψον αὐτόν. καλόν ἐστί σοι εἰσελθεῖν εἰς
τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχον
τα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν εἰς τὸ πῦρ τὸ
ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευ
τᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. καὶ ἐὰν ὁ ὀφ
θαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν.
καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς
ἔχοντα, βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυ=
ρός, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ
τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισ
θήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται.
καλὸν τὸ ἅλας. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον
γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε. ἔχετε ἐν ἑαυ
τοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις. Cap. 10.

Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστάς, ἔρχεται εἰς τὰ ὅ=
ρια τῆς ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ
ἰορδάνου. καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄ=
χλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδα
σκεν αὐτούς. καὶ προσελθόντες φαρισαῖοι ἐ
πηρώτων αὐτόν, εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀ
πολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς. τί ὑμῖν ἐνετείλατο μωσῆς.
οἱ δὲ εἶπον. μωσῆς ἐπέτρεψε βιβλί=

nouiſſimus ꝛ omnium miniſter. Et
accipiens puerum ſtatuit eũ in me Mat.20.f.
dio eorum: quẽ cũ cõplexus eſſet ait
illi. Quiſq; vnum ex hmõi pueris Mat.18.a. Lucc.9.f.
receperit i nomine meo: me recipit: Mat.18.a.
ꝛ quicunq; me ſuſceperit non me ſuſcipit: Lucc.9.f.
ſed eum qui miſit me. Reſpondit F
illi iohãnes dicens. Magiſter vidim⁹
quendã in nomine tuo eijcientem demo
nia qui nõ ſequitur nos: ꝛ prohibuim⁹
eum. Jeſus autem
ait. Nolite prohibere eum. Nemo Lucc.9.f.
eſt enim qui facit virtutem in nomine
meo: ꝛ poſſit cito male loqui de me.
Qui ei nõ eſt aduerſũ vos: p̃ vobis ẽ.
Quiſq; ei potũ dederit vobi calicẽ aq̃ 1.Cor.12.a
frigide in noĩe meo q2 xp̄i eſtis: amen Mat.10.g.
dico vobis non perdet mercedem ſuã.
Et quiſq; ſcandalizauerit vnũ ex Mat.18.a.
his puſillis credẽtib⁹ in me: bonum eſt Lucc.7.a.
ei magis ſi circũdaretur mola aſinaria
collo eius et in mare mitteretur.
Et ſi ſcandalizauerit G
te manus tua abſcide illam. Bonum
eſt tibi debilẽ introire in vitam: q̃
duas manus habentem ire in gehen=
nã in ignẽ inextinguibilem vbi vermis Eſa.66.g.
eorum non moritur: ꝛ ignis non extin
guitur. Et ſi pes tuus te ſcãdalizat: am
puta illũ. Bonũ ẽ tibi claudũ itroire ĩ
vitam eternã: q̃ duos pedes habentẽ
mitti in gehennam ignis
inextinguibilis: vbi vermis eoꝝ nõ mo
ritur: ꝛ ignis nõ extiguitur. Q ſi ocu
lus tuus ſcandalizat te: eijce eum.
Bonum eſt tibi luſcũ introire in Mat.18.b.
regnum dei: q̃ duos oculos
hñtem mitti in gehennam ignis
vbi vermis eorum non moritur: et
ignis nõ extiguitur. Omnis eñ igne ſa
lietur: ꝛ omnis victima ſale ſalietur.
Bonum eſt ſal. Q ſi ſal inſulſum Mat.5.b.
fuerit: i quo illũ cõdietis: Habete i vo Lucc.14.g
bis ſal: ꝛ pacẽ habete iter vos. Cap. 10.

Et inde exurgens venit in fines A
iudee vltra Mat.19.a.
iordanem: et conueniunt iterum turbe
ad eum: ꝛ ſicut conſueuerat iterum do
cebat illos. Et accedentes phariſei iter
rogabant eum: ſi licet viro vxorẽ dimit
tere: temptantes eum. At ille rñdens
dixit eis. Quid vobis precepit moyſes? Deut.24.a
Qui dixerunt. Moyſes pmiſit libellũ Mat.5.c. 19.a

© Biblioteca Nacional de España

ον αποστασίου γράψαι και απολύσαι. και
αποκριθείς ο ιησούς είπεν αυτοίς. προς την
σκληροκαρδίαν υμών έγραψεν υμίν την εν
τολήν ταύτην. από δε αρχής κτίσεως άρ=
σεν και θήλυ εποίησεν αυτούς ο θεός, και εί
πεν. ένεκεν τούτου καταλείψει άνθρωπος
τον πατέρα αυτού και την μητέρα, και
προσκολληθήσεται προς την γυναίκα αυ=
τού, και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν. ώσ
τε ουκ έτι εισί δύο, αλλά μία σαρξ. ο ουν
ο θεός συνέζευξεν, άνθρωπος μη χωριζέτω.
και εν τη οικία πάλιν οι μαθηταί αυτού πε
ρί του αυτού επηρώτησαν αυτόν, και λέ=
γει αυτοίς. ος εάν απολύση την γυναίκα αυ
τού και γαμήση άλλην, μοιχάται επ αυτήν.
και εάν γυνή απολύση τον άνδρα αυτής και
γαμηθή άλλω, μοιχάται. και προσέφε=
ρον αυτώ παιδία ίνα άψηται αυτών, οι δε
μαθηταί επετίμων τοις προσφέρουσιν. ιδών
δε ο ιησούς ηγανάκτησε και είπεν αυτοίς. ά
φετε τα παιδία έρχεσθαι προς με, και μη κω
λύετε αυτά. των γαρ τοιούτων εστίν η βα
σιλεία του θεού. αμήν λέγω υμίν, ος εάν μη
δέξηται την βασιλείαν του θεού ως παιδί=
ον, ου μη εισέλθη εις αυτήν. και εναγκαλισά
μενος αυτά τιθείς τας χείρας επ αυτά, ηυ=
λόγει αυτά. και εκπορευομένου αυτού εις ο
δόν, προσδραμών τις και γονυπετήσας αυ
τόν επηρώτα αυτόν. διδάσκαλε αγαθέ, τι
ποιήσω ίνα ζωήν αιώνιον κληρονομήσω. ο
δε ιησούς είπεν αυτώ. τι με λέγεις αγα=
θόν. ουδείς αγαθός, ει μη εις ο θεός. τας εντο
λάς οίδας. μη μοιχεύσης, μη φονεύσης, μη
κλέψης, μη ψευδομαρτυρήσης, μη αποσ=
τερήσης, τίμα τον πατέρα σου και την μητέ
ρα. ο δε αποκριθείς είπεν αυτώ. διδάσκαλε,
ταύτα πάντα εφυλαξάμην εκ νεότητός μου
ο δε ιησούς εμβλέψας αυτώ ηγάπησεν
αυτόν και είπεν αυτώ. εν σοι υστερεί. ύπα=
γε όσα έχεις πώλησον και δος πτωχοίς
και έξεις θησαυρόν εν ουρανώ, και δεύρο α
κολούθει μοι άρας τον σταυρόν. ο δε στυγ
νάσας επί τω λόγω, απήλθε λυπούμενος.
ην γαρ έχων κτήματα πολλά. και περιβλε
ψάμενος ο ιησούς λέγει τοις μαθηταίς αυ=
τού. πως δυσκόλως οι τα χρήματα έχον=
τες εις την βασιλείαν του θεού εισελεύσον
ται. οι δε μαθηταί εθαμβούντο επί τοις λό=
γοις αυτού. ο δε ιησούς πάλιν αποκριθείς
λέγει αυτοίς. τέκνα, πως δύσκολον εστί
τους πεποιθότας επί χρήμασιν, εις την βα
σιλείαν του θεού εισελθείν. ευκοπώτερον
γαρ εστί κάμηλον διά της τρυμαλιάς της
ραφίδος εισελθείν, η πλούσιον εις την

repudij ſcribere et dimittere. Quibus
reſpondens ieſus ait. Ad
duriciã cordis veſtri ſcripſit vobis p̄ce
ptũ iſtud. Ab initio aũt creature maſcu Gen.1.d Mat.19.b.
lum et feminam fecit eos deus
Propter hoc relinquet homo Gen.2.d
patrem ſuum et matrem: et
adherebit ad vxorem ſuam
⁊ erunt duo in carne vna. Itaq3 Ephe.5.d. 1.Cor.6.d
iã nõ ſũt duo: ſed vna caro. Qđ ergo
deꝰ coniunxit: homo non ſeparet.
Et in domo iterum diſcipuli eius de
eodem interrogauerunt eum. Et ait Mat.5.e.⁊ 19.b
illis. Quicunq3 dimiſerit vxorem ſuã Luce.16.d.
⁊ aliã duxerit: adulteriũ ꝯmittit ſup eã.
Et ſi vxor dimiſerit virum ſuum et B
alij nupſerit mechatur. Et offerebant Mat.19.c.
illi paruulos vt tangeret illos: diſcipu Luce.18.c.
li aũt cõmiabãtur offerẽtibꝰ. Quos cũ vi
deret ieſꝰ: idigne tulit. Et ait ill'. Sini Mat.19.d. Luce.18.c.
te puulos venire ad me ⁊ ne ꝓhibueri
tis eos. Talium enim eſt regnum
dei. Amen dico vobis quiſquis non
receperit regnũ dei velut paruulus:
non introibit in illud. Et complexans
eos et imponens manꝰ ſuper illos: bñ
dicebat eos. Et cũ egreſſus eſſet in via
ꝓcurrens quidam genu flexo ante eũ
rogabat eũ dicens. Magiſter bone: q̃d Mat.19.d Luce.18.d
faciam vt vitam eternam percipiam?
Ieſus aũt dixit ei. Quid me dicis bo= C
nũ? Nemo bonꝰ niſi vnus deus. Pre Exo.20.b. Rom.8.a. Gal.4.b.
cepta noſti: ne adulteres: ne occidas: ne
fureris: ne falſũ teſtimoniũ dixeris:
ne fraudẽ feceris: honora patrem tuũ et
matrẽ. At ille rñdẽs ait illi. Magiſter
hec omnia obſeruaui a iuuentute mea.
Ieſus autem intuitus eum dilexit
eum ⁊ dixit ei. Unũ tibi deeſt. Uade Mat.19.c. Luce.12.d.⁊ 18.d
quecũq3 habes vende ⁊ da paupibus
⁊ habebis theſaurũ in celo ⁊ veni ſeq̄re Mat.6.d. Luce.12.d.
me. Qui contriſtatus 2.Cor.7.c.
in verbo abijt merens: Mat.19.c.
erat ei hñs mltas poſſeſſiones. Et cir
cumſpiciens ieſus ait diſcipulis ſuis.
Quam difficile qui pecunias habent
in regnum dei introibunt.
Diſcipuli aũt obſtupebant in verbis
eius. At ieſus rurſus reſpondens
ait illis. Filioli q̃3 difficile eſt
confidentes in pecunijs in regnum
dei introire. Facilius Mat 19.f. Luce.18.c.
eſt camelum per foramen
acus trãſire: q̃3 diuitem

© Biblioteca Nacional de España

βασιλείαν τοῦ θεοῦ εισελθεῖν. οι δε περισ-
σῶς εξεπλήσσοντο λέγοντες προς εαυτούς
και τις δύναται σωθῆναι. εμβλέψας δε αυ-
τοις ο ιησους λέγει. παρα ανθρώποις αδύ-
νατον, αλλ᾽ ου παρα θεῷ. πάντα γαρ δυ-
νατά εστι παρα τῷ θεῷ. ἤρξατο δε ο πέ-
τρος λεγειν αυτῷ. ιδου ημεις αφήκαμεν
πάντα και ηκολουθήσαμεν σοι. και αποκρι-
θεις ο ιησους, εἶπεν. αμὴν λέγω υμῖν. ου-
δείς εστιν ος αφῆκεν οικίαν, η αδελφους η
αδελφάς, η πατέρα η μητέρα, η γυναῖκα
η τέκνα, η αγρούς, ένεκεν εμου και ένεκεν
του ευαγγελίου, εαν μη λάβῃ εκατοντα-
πλασίονα νυν εν τῷ καιρῷ τούτῳ, οικίας
και αδελφους και αδελφάς, και μητέρας και
τέκνα, και αγρους μετα διωγμῶν, και εν
τῷ αιῶνι τῷ ερχομένῳ ζωὴν αιώνιον. πολ-
λοι δε έσονται πρῶτοι έσχατοι, και έσχα-
τοι πρῶτοι. ἦσαν δε εν τῇ οδῷ αναβαίνον-
τες εις ιεροσόλυμα, και ην προάγων αυτῶν
ο ιησους. και εθαμβοῦντο, και ακολουθοῦν-
τες εφοβοῦντο. και παραλαβὼν πάλιν τους
δώδεκα, ἤρξατο αυτοις λέγειν τα μέλλον-
τα αυτῷ συμβαίνειν. ότι ιδου αναβαίνομεν
εις ιεροσόλυμα, και ο υιός του ανθρώπου
παραδοθήσεται τοις αρχιερεῦσι και τοις
γραμματεῦσι, και κατακρινοῦσιν αυτὸν
θανάτῳ, και παραδώσουσιν αυτὸν τοις έθ-
νεσι, και εμπαίξουσιν αυτῷ, και μαστιγώ-
σουσιν αυτόν, και εμπτύσουσιν αυτῷ, και
αποκτενοῦσιν αυτόν, και τῇ τρίτῃ ημέρᾳ α-
ναστήσεται. και προσπορεύονται αυτῷ ιά-
κωβος και ιωάννης οι υιοι ζεβεδαίου λέγον-
τες. διδάσκαλε, θέλομεν ίνα ο εαν αιτήσω-
μεν ποιήσῃς ημῖν. ο δε εἶπεν αυτοις. τι θέ-
λετε ποιῆσαι με υμῖν. οι δε εἶπον αυτῷ.
δος ημῖν ίνα εις εκ δεξιῶν σου και εις εξ ευ-
ωνύμων σου καθίσωμεν εν τῇ δόξῃ σου. ο
δε ιησους εἶπεν αυτοις. ουκ οίδατε τι αιτεῖσ-
θε. δύνασθε πιεῖν το ποτήριον ο εγὼ πίνω; και
το βάπτισμα ο εγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι
οι δε εἶπον αυτῷ. δυνάμεθα. ο δε ιησους εἶ-
πεν αυτοις. το μεν ποτήριον ο εγὼ πίνω πίε-
σθε, και το βάπτισμα ο εγὼ βαπτίζομαι βαπ-
τισθήσεσθε, το δε καθίσαι εκ δεξιῶν μου και
εξ ευωνύμων μου ουκ εστιν εμὸν δοῦναι,
αλλ᾽ οις ητοίμασται. και ακούσαντες οι δέ-
κα ἤρξαντο αγανακτεῖν περι ιακώβου και ιω-
άννου. ο δε ιησους προσκαλεσάμενος αυ-
τούς, λέγει αυτοις. οίδατε ότι οι δο-
κοῦντες άρχειν τῶν εθνῶν κατακυριεύου-
σιν αυτῶν, και οι μεγάλοι αυτῶν κατε-
ξουσιάζουσιν αυτῶν. ουχ ούτως δε έσται
εν υμῖν, αλλ᾽ ος εαν θέλῃ γενέσθαι μέ-

intrare in regnum dei. Qui magis
ammirabantur dicentes ad ſemetipſos.
Et qs pōt ſaluus fieri? Et intuens illos
D
ieſus ait. Apud homines impoſſibile ē Mat. 19. f.
ſed nō apud deū. Omnia enī poſſibilia Lucc. 1. d. 7. 18. e.
ſunt apud deū. Et cepit Mat 19. f.
ei petrus dicere. Ecce nos dimiſimus Lucc. 18. e.
omnia: ⁊ ſecuti ſumus te. Reſpondens
ieſus ait. Amen dico vobis: nemo Mat. 19. g.
eſt qui reliqrit domū aut fratres aut Lucc. 18. e.
ſorores aut patrē aut matrē
aut filios aut agros ꝓpter me ⁊ ꝓpter
euangeliū: qui nō accipiet cēties tantū
nunc in tempore hoc domos
⁊ fratres ⁊ ſorores ⁊ matres ⁊
filios ⁊ agros cum ꝑſecutionibus: ⁊ in
ſeculo futuro vitam eternam. Multi Mat. 19. g.
aūt erunt primi nouiſſimi ⁊ nouiſſimi Lucc. 13. f.
primi. Erant autē in via aſcendentes
E
hieroſolymā ⁊ precedebat illos
ieſus. Et ſtupebant et ſequentes
timebant. Et aſſumens iterum Mat. 16. c.
duodecim cepit illis dicere que eſſent 7. 17 f. 7. 20 d.
ei ventura. Quia ecce aſcendimus Lucc. 18. f.
hieroſolymam: ⁊ filius hominis
tradetur principibus ſacerdotum et
ſcribis ⁊ ſenioribus: ⁊ damnabunt eum
morte. Et tradent eum gentibus
⁊ illudēt ei: ⁊ cōſpuent eum et flagella-
bunt eum et
interficient eum: ⁊ tertia die reſurget.
Et accedunt ad eum iacobus Mat. 20. c.
⁊ iohannes filij zebedei dicentes.
Magiſter volum⁹ vt quodcūq; petieri-
m⁹ facias nobis. At ille dixit eis. Quid
vultis vt faciam vobis? Et dixerunt.
Da nobis vt vn⁹ ad dexterā tuā ⁊ ali⁹
tuā ſedeam⁹ in gloria tua. ⌊ad ſiniſtrā
Jeſus aūt ait eis. Neſcitis quid peta-
tis. Poteſtis bibere calicē quē ego bibo
F
aut baptiſmo quo ego baptizor baptiza-
ri? At illi dixerūt ei. Poſſum⁹. Jeſus
aūt ait eis. Calicē qdē quē ego bibo bi-
betis: ⁊ baptiſmo quo ego baptizor bapti-
zabimini: ſedere aūt ad dexterā meam vel
ad ſiniſtram non eſt meum dare vobis:
ſed quib⁹ paratū eſt. Et audiētes decē Mat. 20. f.
indignati ſunt de iacobo ⁊ iohanne.
Jeſus autem vocans eos
ait illis. Scitis quia hi qui videntur Lucc. 22. c.
principari gentibus dominantur
eis: et principes eorum ꝓtātē habent
ipſorum. Non ita eſt autem
in vobis: ſed quicūq; voluerit fieri ma-

© Biblioteca Nacional de España

γας ἐν ὑμίν, ἔσται ὑμῶν διάκονος. καὶ ὃς
ἐὰν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάν
των δοῦλος. καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι,
καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ
πολλῶν. καὶ ἔρχονται εἰς ἱεριχῶ. καὶ ἐκπο=
ρευομένου αὐτοῦ ἀπὸ ἱεριχῶ καὶ τῶν μαθη
τῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς τιμαίου
βαρτιμαῖος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁ
δὸν προσαιτῶν. καὶ ἀκούσας ὅτι ἰησοῦς ὁ
ναζωραῖος ἐστίν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν.
ὁ υἱὸς δαυίδ ἰησοῦ ἐλέησόν με. καὶ ἐπετί=
μων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ. ὁ δὲ πολ=
λῷ μᾶλλον ἔκραζεν, υἱὲ δαυίδ ἐλέησόν με.
καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς, εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι.
καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ.
θάρσει. ἔγειραι φωνεῖ σε. ὁ δὲ ἀποβαλὼν
τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν
ἰησοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ ἰη=
σοῦς. τί θέλεις ποιήσω σοι. ὁ δὲ τυφλὸς εἶ
πεν αὐτῷ. ῥαββουνί ἵνα ἀναβλέψω. ὁ δὲ ἰη
σοῦς εἶπεν αὐτῷ. ὕπαγε ἡ πίστις σου σέσω=
κέ σε. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθη=
σε τῷ ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ. Cap. 11.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ἱερουσαλὴμ εἰς
βηθσφαγὴ καὶ βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς. ὑπάγετε εἰς τὴν
κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν. καὶ εὐθέως εἰσ
πορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δε=
δεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε.
λύσαντες αὐτὸν, ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑ=
μῖν εἴπη τί ποιεῖτε τοῦτο, εἴπατε ὅτι ὁ κύ=
ριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀ
ποστέλλει ὧδε. ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον τὸν
πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐ=
πὶ τοῦ ἀμφόδου. καὶ λύουσιν αὐτόν, καὶ
τινὲς τῶν ἐκεῖ ἑστώτων, ἔλεγον αὐτοῖς. τί
ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον. οἱ δὲ εἶπον
αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ ἰησοῦς, καὶ ἀφῆ
καν αὐτούς. καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς
τὸν ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια
αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτῷ. πολλοὶ δὲ
τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν.
ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δέν=
δρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. καὶ οἱ
προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκρα=
ζον λέγοντες. ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχό
μενος ἐν ὀνόματι κυρίου. εὐλογημένη ἡ ἐρ=
χομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πα
τρὸς ἡμῶν δαυίδ, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.
καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς
εἰς τὸ ἱερόν, καὶ περιβλεψάμενος πάν=
τα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν

ior erit veſter miniſter. Et quicūq;
voluerit i vobis prim9 eſſe: erit omniū
ſeruus. Nam ⁊ filius hominis B
nō venit vt miniſtraret ei: ſ3 vt miniſtra
ret: ⁊ daret animā ſuā redemptionē pro
multis. Et veniūt hiericho. Et profici Mat. 20. g
ſcente eo de hiericho ⁊ diſcipulis Luce. 18. g.
eius ⁊ plurima mltitudine: fili9 thimei
barthimeus cecus ſedebat iuxta viam
mendicans. Qui cū audiſſet quia ieſus
nazarenus eſt cepit clamare ⁊ dicere.
Jeſu fili dauid miſerere mei. Et com
minabant illi multi vt tacēt. At ille ml
to magis clamabat fili dauid miſerē mei.
Et ſtās ieſus precepit illum vocari:
Et vocant cecum dicentes ei.
Alequior eſto: ſurge vocat te. Qui pie
cto veſtimento ſuo: exiliens venit ad
eum. Et reſpondens ieſus dixit illi.
Quid tibi vis faciam? Cecus aūt dixit
ei. Raboni vt videam. Jeſus autem
ait illi. Vade: fides tua
te ſaluū fecit. Et confeſtim vidit ⁊ ſe Mat. 20. g.
quebatur eum in via. Cap. 11.

ET cum appropinquarēt hieroſoly= A
me ⁊ bethanie ad montem Mat. 21. a.
oliuarum: mittit duos ex diſcipulis Luce. 19. d.
ſuis ⁊ ait illis. Jte in Johā. 12. b.
caſtellū qđ cōtra vos eſt: ⁊ ſtati introeū
illuc inuenietis pullum ligatum: [ſ]tes
ſuper quē nullus adhuc hominū ſedit.
Soluite illū ⁊ adducite. Et ſi quis vo
bis dixerit quid facitis:: dicite quia dño
neceſſarius eſt: ⁊ continuo illū dimittet
huc. Et abeuntes inuenerunt Mat. 21. a
pullum ligatū ante ianuam foris in Luce. 19. c.
biuio ⁊ ſoluunt eum. Et [quidam] Quid
quidam de illic ſtātibus dicebant illis.
facitis ſoluentes pullū? Qui dixerūt
eis ſicut p̄cepat illis ieſus ⁊ dimiſerūt
eis. Et duxerunt pullum ad
ieſum: ⁊ imponunt illi veſtimenta
ſua et ſedit ſuper eum. Multi autem Mat. 21. b
veſtimenta ſua ſtrauerunt in via. Luce. 19. f.
Alij autē frōdes cedebāt de arborib9: Johā. 12. b
⁊ ſternebant in via. Et
qui p̄ibāt ⁊ qui ſequebātur clamabant
dicentes. Oſanna benedictus qui venit B
in nomine dñi: benedictū quod venit
regnum patris
noſtri dauid oſanna in excelſis.
Et introiuit hieroſolymam Mat. 21 c.
in templum: ⁊ circūſpectis oībus cum
iam veſpera eſſet hora: exijt

© Biblioteca Nacional de España

εις βηθανίαν μετά των δώδεκα. και τη
επαύριον εξελθόντων αυτών από βηθα=
νίας επείνασε, και ιδών συκήν μακρόθεν έ=
χουσαν φύλλα, ήλθεν ει άρα ευρήσει τι εν
αυτή. και ελθών επ αυτήν, ουδέν εύρεν ει=
μή φύλλα. ου γαρ ην καιρός σύκων. και α
ποκριθείς ο ιησούς είπεν αυτή. μηκέτι εκ σου
εις τον αιώνα μηδείς καρπόν φάγη. και ή=
κουον οι μαθηταί αυτού, και έρχονται εις ιε
ροσόλυμα, και εισελθών ο ιησούς εις το ιε=
ρόν, ήρξατο εκβάλλειν τους πωλούντας και
αγοράζοντας εν τω ιερώ. και τας τραπέζας
των κολλυβιστών και τας καθέδρας των
πωλούντων τας περιστεράς κατέστρεψε.
και ουκ ήφιεν ίνα τις διενέγκη σκεύος διά
του ιερού, και εδίδασκε λέγων αυτοίς. ου
γέγραπται ότι ο οίκος μου οίκος προσευχής
κληθήσεται πάσι τοις έθνεσι. υμείς δε εποιή=
σατε αυτόν σπήλαιον ληστών. και ήκουσαν
οι γραμματείς και οι αρχιερείς, και εζήτουν
πως αυτόν απολέσωσιν, εφοβούντο γαρ
αυτόν ότι πας ο όχλος εξεπλήσσετο επί
τη διδαχή αυτού. και ότε οψέ εγένετο, ε=
ξεπορεύετο έξω της πόλεως. και πρωΐ παρα
πορευόμενοι, είδον την συκήν εξηραμμένην
εκ ριζών. και αναμνησθείς ο πέτρος, λέγει
αυτώ. ραββί, ίδε η συκή ην κατηράσω εξή=
ρανται. και αποκριθείς ο ιησούς λέγει αυτοίς,
έχετε πίστιν θεού. αμήν γαρ λέγω υμίν, ό
τι ος αν είπη τω όρει τούτω άρθητι και βλή
θητι εις την θάλασσαν, και μη διακριθή εν τη
καρδία αυτού, αλλά πιστεύσει ότι α λέ=
γει γίνεται, έσται αυτώ ο εάν είπη. διά τού
το λέγω υμίν, πάντα όσα αν προσευχόμε
νοι αιτήσθε, πιστεύετε ότι λαμβάνετε, και έ=
σται υμίν. και όταν στήκητε προσευχόμε=
νοι αφίετε εί τι έχετε κατά τινός, ίνα και ο
πατήρ υμών ο εν τοις ουρανοίς αφή υμίν
τα παραπτώματα υμών. ει δε υμείς ουκ α=
φίετε, ουδέ ο πατήρ υμών ο εν τοις ουρα=
νοίς αφήσει τα παραπτώματα υμών. και έρ
χονται πάλιν εις ιεροσόλυμα. και εν τω ιε=
ρώ περιπατούντος αυτού, έρχονται προς
αυτόν οι αρχιερείς και οι γραμματείς και
οι πρεσβύτεροι και λέγουσιν αυτώ. εν ποί
α εξουσία ταύτα ποιείς. και τις σοι την ε=
ξουσίαν ταύτην έδωκεν ίνα ταύτα ποιής.
ο δε ιησούς αποκριθείς είπεν αυτοίς. επε=
ρωτήσω υμάς και εγώ ένα λόγον, και απο=
κρίθητε μοι, και ερώ υμίν εν ποία εξουσία
ταύτα ποιώ. το βάπτισμα ιωάννου εξ ου=
ρανού ην η εξ ανθρώπων. αποκρίθητε μοι.
και ελογίζοντο προς εαυτούς λέγοντες. ε

in bethaniam cum duodecim: et
alia die cum exiret a bethania
eſurijt. Cũq; vidiſſet a longe ficũ hñtez Mat.21.c.
folia: venit ſi q̇d forte inueniret in Lucc.13.b.
ea. Et cũ veniſſet ad eã nihil iuenit pre
ter folia. Non ei erat tp̃s ficoꝝ. Et re
ſpõdens dixit ei. Jam non amplius
i eternũ ex te q̇ſq; fructũ mãducet. Et
audiebant diſcipuli eiꝰ: ⁊ veniũt iteruz
hieroſolymam. Et cum itroiſſent i tem Mat.21.b.
plũ cepit eijcere vendentes et Lucc.19.g. Johã.2.d
ementes in templo: ⁊ menſas
numulariorum ⁊ cathedras
vendentium columbas euertit.
Et nõ ſinebat vt q̇ſq; transferret vas ꝑ
templum: ⁊ docebat dicens eis. Nõne Eſaie.56.c
ſcriptũ eſt qꝛ domꝰ mea domus orõnis Hiere.7.b
vocabit̃ oĩbus gentibꝰ: Uos aũt feciſtis
eã ſpelũcã latronũ. Quo audito pꝛĩcipes C
ſacerdotũ ⁊ ſcribe querebant Mat.21.g.
quomodo eum perderent. Timebãt ei Lucc.16.g
eum: qm̃ vniuerſa turba ãmirabat̃ ſuꝑ Jo.7.c.⁊.g
doctrina eiꝰ. Et cuz veſpa facta eſſet
egrediebat̃ de ciuitate. Et cũ mane trã Mat.21.c.
ſirẽt: viderũt ficum aridaz factam Lucc.13.b.
a radicibus. Et recordatus petrꝰ dixit
ei. Rabbi: ecce ficꝰ cui maledixiſti a=
ruit.. Et reſpondẽs ieſus ait illis.
Habete fidem dei. Amẽ dico vobis: qꝛ Mat.17.c.
q̇cunq; dixerit huic monti tollere ⁊ mit ⁊.21.c.⁊ lu.
tere in mare ⁊ nõ heſitauerit in 17.b.
corde ſuo: ſʒ crediderit: qꝛ q̇cũq; dixe
rit fiat: fiet ei. Propterea Mat.21.d.
dico vobis: oĩa quecũq; orantes Johã.15.b.
petitis credite: qꝛ accipietis: ⁊ euenient
vobis. Et cum ſtabitis ad orandũ: Mat.6.c.
dimittite ſi q̇d hẽtis aduerſuz aliquẽ vt
⁊ pater veſter qui i celis ẽ dimittat vo
bis pctã veſtra. Q̃d ſi vos nõ dimiſeri D
tis: nec pater veſter qui in celis eſt
dimittet vobis peccata veſtra. Et ve=
niunt rurſus hieroſolymam. Et cum
ambularet in templo: accedunt ad
eum ſũmi ſacerdotes ⁊ ſcribe ⁊
ſeniores ⁊ dicunt ei. In qua Mat.21.d.
poteſtate hec facis: et q̇s dedit tibi Lucc.20.a.
hanc poteſtatem vt iſta facias:
Jeſus autẽ rñdens ait illis: Interroga
bo vos et ego vnum verbũ: et rñdete
mihi: ⁊ dicaz vobis in qua poteſtate
hec faciã. Baptiſmũ iohannis de celo
erat an ex hominibꝰ: Reſpõdete mihi
At illi cogitabant ſecum dicentes. Si

© Biblioteca Nacional de España

ἀν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐρεῖ, διὰ τί οὖν οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ. ἀλλ᾽ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώ
πων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν. ἅπαντες γὰρ εἶ=
χον τὸν ἰωάννην ὅτι ὄντως προφήτης ἦν.
καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι τῷ ἰησοῦ. οὐκ οἴ
δαμεν. καὶ ὁ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐ=
τοῖς. οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιῶ. Cap.12.

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν
ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος. καὶ
περιέθηκε φραγμὸν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνι=
ον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐ=
τὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε. καὶ ἀπέστει=
λε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον
ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρ
ποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. οἱ δὲ λαβόντες αὐ=
τὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. καὶ πά=
λιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦ=
λον, κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίω=
σαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. καὶ πάλιν
ἄλλον ἀπέστειλε, κἀκεῖνον ἀπέκτειναν. καὶ
πολλοὺς ἄλλους τοὺς μὲν δαίροντες,
τοὺς δὲ ἀποκτένοντες. ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔ=
χων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐ=
τὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον λέγων. ὅτι ἐν=
τραπήσονται τὸν υἱόν μου. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γε
ωργοὶ εἶπον πρὸς αὐτούς. ὅτι οὗτός ἐσ=
τιν ὁ κληρονόμος. δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐ
τὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. καὶ λα=
βόντες αὐτὸν, ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω
τοῦ ἀμπελῶνος. τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος. ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα
ἄλλοις. οὐ δὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνω
τε, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦν=
τες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. πα
ρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ
ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρα
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον. ἔγνωσαν
γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶ=
πε. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. καὶ ἀπος=
τέλλουσι πρὸς αὐτόν τινὰς τῶν φαρισαί=
ων καὶ ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι
λόγῳ. οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ. δι
δάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέ=
λει σοι περὶ οὐδενός. οὐ γὰρ βλέπεις εἰς
πρόσωπον ἀνθρώπων. ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας
τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστι κῆνσον
καίσαρι δοῦναι, ἢ οὔ. δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν.
ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐ=
τοῖς. τί με πειράζετε. φέρετέ μοι δηνάριον
ἵνα ἴδω. οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς.
τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή. οἱ δὲ εἰ

dixerim⁹ de celo: dicet nobis. Quare
ergo nō credidiſtis ei. Si dixerim⁹ ex
hoib⁹: timem⁹ ppl'm. Oēs eni hēbant
iohannem quia vere ꝓpheta eſſet.
Et reſpōdentes dicunt ieſu. Neſcimus.
Et reſpondens ieſus ait illis.
Neq; ego dico vobis in qua poteſtate
hec faciam. Cap.12.

Et cepit illis in parabolis loqui. A
Vineam paſtinauit homo et Mat. 21. f.
circundedit ſepem et fodit lacum: Luce. 20. b
et edificauit turrim et locauit eam Eſaie. 5. a
agricolis et peregre ꝓfect⁹ eſt. Et mi=
ſit ad agricolas in tempore ſeruum:
vt ab agricolis acciperet de fructu
vinee. Qui apprehenſum eum
ceciderūt et dimiſerunt vacuum. Et ite
rum miſit ad illos alium ſeruum:
et illum in capite vulnerauerunt et cōtu=
melijs affecerunt. Et rurſum Mat. 25. f.
alium miſit et illum occiderunt: et
plures alios quoſdam cedentes:
alios vero occidētes. Adhuc ergo vnū Hebreo. 1. a
chariſſimū et illū miſit ad eos nouiſſimū dicens: quia reuerebunt
filium meum. Coloni autem
dixerunt adinuicem. Hic eſt
heres Venite occidamus eum Gen. 37. d
et noſtra erit hereditas. Et apprehēdē= Mat. 21. f.
tes eū occiderunt et ejecerunt extra
vineam. Quid ergo dominus faciet
vinee? Veniet et perdet
colonos, et dabit vineam
alijs. Nec ſcripturam hanc legiſtis: Pſ. 117.
lapidem quem reprobauerunt edificātes Mat. 21. g.
hic factus ē in caput anguli: a Luce. 20. c
dño factum eſt iſtud et eſt mirabile Actuū. 4. d
in oculis noſtris. Et querebāt eū tenē: 1. Pe. 2. a.
et timuerunt turbam. Cognouerunt Mat. 21. g.
eni qm̄ ad eos parabolam hāc dixerit Luce. 19. g. et 20. c. et 22. a.
Et relicto eo abierunt. Et mittunt Jo. 7. c. et g
ad eum quoſdam ex phariſeis
et herodianis vt eum caperent in
verbo. Qui venientes dicunt ei. Ma= B
giſter ſcimus q2 verax es et non curas Mat. 22. c
quemq̄. Nec enim vides in Luce. 20. d.
faciem hominum: ſed in veritate Mat. 22. c.
viam dei doces. Licet dari tributum
ceſari: an non dabimus?
Qui ſciens verſutiam illorum ait illis.
Quid me tēptatis? Afferte mihi dena
riū vt videā. At illi obtulerūt ei. Et ait
illis. Cui⁹ ē imago hec: et īſcriptio?

© Biblioteca Nacional de España

πομ αυτώ. καίσαρος. και αποκριθείς/ο ιη=
σούς είπεμ αυτοίς, απόδοτε Τα καίσαρος καί
σαρι, και Τα/Του θεού/Τω θεώ. και εθαύμα=
σαμ επ αυτώ. και έρχομται σαδδουκαίοι
προς αυτόμ, οίτιμες λέγουσιμ αμάστασιμ
μη είμαι, και επηρώτησαμ αυτόμ λέγομτες.
διδάσκαλε, μωσής έγραψεμ ημίμ ότι εάμ
Τιμός αδελφός αποθάμη, και καταλίπη γυ
μαίκα και Τέκμα μη αφή, ίμα λάβη/ο αδελφός
αυτού/Τημ γυμαίκα αυτού, και εξαμαστή=
ση σπέρμα/Τω αδελφώ αυτού. επτά αδελ
φοί ήσαμ και/ο πρώτος έλαβε γυμαίκα, και
αποθμήσκωμ ουκ αφήκε σπέρμα. και/ο δεύ=
τερος έλαβεμ αυτήμ και απέθαμε, και ουδέ αυ
τός αφήκε σπέρμα. και/ο Τρίτος ωσαύτως.
και έλαβομ αυτήμ/οι επτά, και ουκ αφήκαμ
σπέρμα. εσχάτη πάμτωμ απέθαμε και/η γυ
μή. εμ/Τη αμαστάσει όταμ αμαστώσι, Τίμος αυ
τώμ έσται γυμή./οι γαρ επτά έσχομ αυτήμ
γυμαίκα. και αποκριθείς/ο ιησούς είπεμ αυ=
τοίς. ου διά Τούτο πλαμάσθε, μη ειδότες/
/Τας γραφάς μη δε/Τημ δύμαμιμ/Του θεού.
όταμ γαρ εκ μεκρώμ αμαστώσιμ, ούτε γα
μούσιμ ούτε εκγαμίσκομται, αλλ εισίμ ως
άγγελοι οι εμ/Τοις ουραμοίς. περί δε/Τωμ με
κρώμ ότι εγείρομται, ουκ αμέγμωτε εμ/Τη βί
βλω μωσέως επί/Της βάτου, ως είπεμ αυτώ
/ο θεός λέγωμ. εγώ/ο θεός αβραάμ και/ο θε=
ός ισαάκ και/ο θεός ιακώβ. ουκ εστίμ/ο θε=
ός θεός μεκρώμ, αλλά ζώμτωμ. υμείς ουμ
πολύ πλαμάσθε. και προσελθώμ εις/Τωμ
γραμματέωμ, ακούσας αυτώμ συζητούμ=
τωμ, ειδώς ότι καλώς απεκρίθη επηρώτησεμ
αυτόμ. ποία εστί πρώτη πασώμ εμτολή./ο
δε ιησούς απεκρίθη αυτώ. ότι πρώτη πα=
σώμ/Τωμ εμτολώμ. άκουε ισραήλ κύριος/ο
θεός ημώμ, κύριος εις εστί. και αγαπήσεις
κύριομ/Τομ θεόμ σου εξ όλης/Της καρδίας
σου, και εξ όλης/Της ψηχής σου, και εξ ό=
λης/Της διαμοίας σου, και εξ όλης/Της ισχύ
ος σου. αύτη πρώτη εμτολή. και δευτέρα
ομοία αύτη. αγαπήσεις/Τομ πλησίομ σου
ώς σεαυτόμ. μείζωμ Τούτωμ άλλη εμτολή
ουκ έστι. και είπεμ αυτώ/ο γραμματεύς.
καλώς διδάσκαλε επ αληθείας είπας, ότι
εις εστί και ουκ εστίμ άλλος πλήμ αυτού.
και/Το αγαπάμ αυτόμ εξ όλης/Της καρδί=
ας, και εξ όλης/Της συμέσεως, και εξ όλης/Της
ψυχής, και εξ όλης/Της ισχύος, και/Το α=
γαπάμ/Τομ πλησίομ ως εαυτόμ, πλείομ εσ=
τί πάμτωμ/Τωμ ολοκαυτωμάτωμ και θυσι=
ώμ. και/ο ιησούς ιδώμ αυτόμ ότι μουμεχώς
απεκρίθη, είπεμ αυτώ. ου μακράμ ει απὸ

Dicūt ei. Ceſaris. Rñdens aūt ieſus
dixit ill'. Reddite igit' q̄ ſūt ceſar' ceſari: Mat.22.d. Roma.13.b
ꝛ que ſunt dei deo. Et mirabantur
ſuper eo. Et venerunt Mat.22.d.
ad eū ſaducei qui dicunt reſurrectionē Luce.20.e.
non eſſe: ꝛ interrogabant eū dicentes.
Magiſter moyſes nobis ſcripſit vt ſi Deut.25.a
cui⁹ frat' mortu⁹ fuerit ꝛ dimiſerit vxo=
rē: ꝛ filios non reliq̄rit: accipiat frater
eius vxorem ipſius ꝛ reſuſcitet
ſemen fratri ſuo. Septem ergo fratres Mat.22.d.
erant ꝛ primus accepit vxorem: et Luce.20.e.
mortuus eſt non relicto ſemine. Et ſcd'ſ
accepit eam ꝛ mortuus eſt: ꝛ nec iſte
reliquit ſemen. Et tertius ſimiliter.
Et acceperūt eā ſil'r ſeptē ꝛ nō reliquerūt
ſemē. Nouiſſima oim̄ defūcta eſt ꝛ mu=
lier. In reſurrectione ergo cū reſurrexe=
rint: cui⁹ de his erit vxor? Septē ei ha
buerūt eā vxorē. Et rñdēs ieſus ait illis.
Nonne ideo erratis non ſcientes
ſcripturas neq̄ virtutem dei?
Cum ei a mortuis reſurrexerit neq̄ nu
bent neq̄ nubentur: ſed ſunt ſicut
angeli dei in celis. De mortuis autem C
q' reſurgāt non legiſtis in libro
moyſi ſuper rubū: quomodo dixerit illi
de⁹ inq̄ens ego ſū de⁹ abraam ꝛ de⁹ Exo.3.b Mat.22.c.
yſaac ꝛ deus iacob? Non eſt deus
mortuorū ſed viuorum. Vos ergo
multum erratis. Et acceſſit vnus de Mat.22.f.
ſcribis qui audierat illos cōquirentes et Luce.10.f.
videns q'm bñ illis rñderit: interrogauit
eū quod eſſet primū omniū mandatū.
Ieſus aūt rñdit ei: quia primum oim̄
mandatū eſt. Audi iſrael dominus Deute.6.a
deus tuus de⁹ vnus eſt. ꝛ diliges Mat.22.f.
dominum deum tuū ex toto corde Luce.10.g.
tuo ꝛ ex tota anima tua: ꝛ ex tota
mente tua: ꝛ ex tota virtute
tua. Hoc eſt primū mandatū. Scd'ſ āt
ſil'e eſt illi. Diliges proximum tuum
tanq̄ teipſū. Maius hor' alid' mandatū
non eſt. Et ait illi ſcriba.
Bene magiſter in veritate dixiſti: quia Deut.4.f.
vn⁹ eſt de⁹ et non eſt alius p̄ter eū. Mat.22.g.
Et vt diligatur ex toto corde: Iaco.2.b.
ꝛ ex toto intellectu: et ex tota 1.Cor.8.b
anima: ꝛ ex tota fortitudine: et dilige Eph.4.g
re proximum tanq̄ ſeipſum maius eſt
oib⁹ holocauſtomatibus et ſacrificijs.
Ieſus autem videns q' ſapienter
reſpondiſſet: dixit illi. Non es lōge a

© Biblioteca Nacional de España

της βασιλείας του θεού. και ουδείς ουκ έ=
τι ετόλμα αυτόν επερωτήσαι. και αποκριθείς
ο ιησούς, έλεγε διδάσκων εν τω ιερώ. πως
λέγουσιν οι γραμματείς ότι ο Χριστός υιός
εστί δαυίδ. αυτός γαρ δαυίδ είπεν εν
πνεύματι αγίω. λέγει ο κύριος τω κυρίω
μου κάθου εκ δεξιών μου. έως αν θω τους
εχθρούς σου υποπόδιον των ποδών σου.
αυτός ουν δαυίδ λέγει αυτόν κύριον, και
πόθεν υιός αυτού εστί. και πολύς όχλος
ήκουεν αυτού ηδέως. και έλεγεν αυτοίς εν
τη διδαχή αυτού. βλέπετε από των γραμ
ματέων των θελόντων εν στολαίς περιπα=
τείν, και ασπασμούς εν ταις αγοραίς, και
πρωτοκαθεδρίας εν ταις συναγωγαίς, και
πρωτοκλησίας εν τοις δείπνοις. οι κατεσ=
θίοντες τας οικίας των χηρών, και προφά=
σει μακρά προσευχόμενοι. ούτοι λήψονται
περισσότερον κρίμα. και καθίσας ο ιησούς
κατέναντι του γαζοφυλακίου, εθεώρει πως
ο όχλος βάλλει χαλκόν εις το γαζοφυ=
λάκιον. και πολλοί πλούσιοι έβαλον πο=
λλά. και ελθούσα μία χήρα πτωχή, έβαλε
λεπτά δύο ο εστί κοδράντης. και προσκα=
λεσάμενος τους μαθητάς αυτού, είπεν αυ=
τοίς αμήν λέγω υμίν, ότι η χήρα αύτη η
πτωχή πλείον πάντων βέβληκε των βαλ=
λόντων εις το γαζοφυλάκιον. πάντες γαρ
εκ του περισσεύοντος αυτοίς έβαλον, αύ=
τη δε εκ της υστερήσεως αυτής πάντα όσα
είχεν έβαλεν όλον τον βίον αυτής. Cap.13.

Και εκπορευομένου αυτού εκ του ιερού,
λέγει αυτώ εις εκ των μαθητών αυτού.
διδάσκαλε, ίδε ποταποί λίθοι και ποτα=
παί οικοδομαί. και αποκριθείς ο ιησούς εί=
πεν αυτώ. βλέπεις ταύτας τας μεγάλας οι
κοδομάς, ου μη αφεθή λίθος επί λίθω ος ου=
μη καταλυθή. και καθημένου αυτού εις το
όρος των ελαιών κατέναντι του ιερού, επη=
ρώτων αυτόν κατιδίαν πέτρος και ιάκωβος
και ιωάννης και ανδρέας. ειπέ ημίν πότε
ταύτα έσται, και τι το σημείον όταν μέλλη
ταύτα πάντα συντελείσθαι. ο δε ιησούς α
ποκριθείς αυτοίς ήρξατο λέγειν. βλέπετε, μη
τις υμάς πλανήση. πολλοί γαρ ελεύσον=
ται επί τω ονόματι μου λέγοντες ότι εγώ
ειμί, και πολλούς πλανήσουσιν. όταν δε
ακούσητε πολέμους και ακοάς πολέμων,
μη θροείσθε. δει γαρ γενέσθαι αλλ ούπω
το τέλος. εγερθήσεται γαρ έθνος επί έθ=
νος, και βασιλεία επί βασιλείαν, και έσον=
ται σεισμοί κατά τόπους, και έσονται λιμοί
και ταραχαί. αρχαί ωδίνων ταύτα. βλέ=

regno dei. Et nemo iam Mat.22.g.
audebat euꝫ interrogare. Et reſpõdẽs Luce.20.g.
ieſus dicebat docens in templo. Quõ D
dicũt ſcribe chriſtum filium
eſſe dauid. Ipſe enim dauid dicit in Mat.22.g.
ſpiritu ſancto. Dixit dominus domino Luce.20.g ps.109.
meo ſede a dextris meis: donec ponaꝫ
inimicos tuos: ſcabellum pedũ tuoruꝫ.
Ipſe ergo dauid dicit eum dominuꝫ et
vnde eſt filius eius. Et multa turba
cũ libenter audiuit. Et dicebat eis in Mat.23.a.
doctrina ſua. Cauete a ſcribis Luce.11.f. ⁊.14.b.
qui volunt in ſtolis ambulare
et ſalutari in foro: ⁊ in
primiꝫ cathedris ſedere in ſynagogis: ⁊
primos diſcubitꝰ in cenis. Qui deuo=
rant domoſ viduarum ſub obtẽtu
ꝓlixe orationis: hi accipient
ꝓlixius iudicium. Et ſedens ieſus
ꝯtra gazophylaciũ aſpiciebat quomodo
turba iactaret es in gazophylaciuꝫ:
⁊ multi diuites iactabant multa.
Cũ veniſſet aũt vna vidua paup̱ miſit Luce.21.a.
duo minuta quod eſt quadrãs. Et cõ=
uocans diſcipulos ſuos ait illis.
Amen dico vobis: quoniã vidua hec
pauper plus oĩbus miſit qui miſerunt
in gazophylaciuꝫ. Omnes enim
ex eo qđ abũdabat illis miſerũt: hec
vero de penuria ſua omnia que
habuit miſit totũ victũ ſuuꝫ. Cap. 13.

ET cũ egrederetur de templo: A
ait illi vnus ex diſcipulis ſuis. Mat.24.a.
Magiſter aſpice quales lapideſ: ⁊ q̃leſ Lu.19.g. ⁊ 21.b.
ſtructure. Et reſpondẽs ieſus ait
illi. Videſ has oẽs magnaſ edificatõeſ?
Non relinquetur lapis ſup̱ lapidẽ q̃ nõ
deſtruatur. Et cum ſederet in
mõte oliuaꝝ cõtra tẽplũ interrogabant
eum ſeparatim petrus et iacobus
et iohannes ⁊ andreas. Dic nobis qñ
iſta fient et quod ſignum erit quando
hec oĩa incipient cõſũmari? Et rñdẽs
ieſus cepit dicere illis. Videte ne Mat.7.d.⁊ 24.a.
q̃s vos ſeducat. Multi enim venient Luce.21.b.
in nomine meo dicentes quia ego 1.Cor.3.d. Ephe.5.b.
ſum: et multos ſeducent. Cum Luce.21.b.
audieritis aũt bella ⁊ opiniones belloꝝ:
ne timueritis. Oportet eni hec fieri: ſed
finis. Exurget enim gens nondum B
cõtra gentẽ et regnũ ſup̱ regnũ: ⁊ erũt
terremotus per loca: et fames.
Initium dolorum hec. Videte Mat.10.c. Johã.16.a

© Biblioteca Nacional de España

πετὲ δὲ υμεῖς εαυτούς. παραδώσουσι γαρ
υμάς εις συνέδρια, και εις συναγωγάς δα-
ρήσεσθε, και επι ηγεμόνων και βασιλέων στα
θήσεσθε ένεκεν εμού, εις μαρτύριον αυτοίς.
και εις πάντα τα έθνη δει πρώτον κηρυχ-
θήναι το ευαγγέλιον. όταν δε αγάγωσιν υ-
μας παραδιδόντες, μη προμεριμνάτε τι λα
λήσητε μηδε μελετάτε, αλλ ο εάν δοθή υ
μίν εν εκείνη τη ώρα, τούτο λαλείτε. ου γαρ
εστέ υμείς οι λαλούντες, αλλά το πνεύ-
μα το άγιον. παραδώσει δε αδελφός αδελ
φόν εις θάνατον και πατήρ τέκνον, και επα
ναστήσονται τέκνα επι γονείς, και θανατώ-
σουσιν αυτούς, και έσεσθε μισούμενοι υπό
πάντων διά το όνομα μου. ο δε υπομείνας
εις τέλος, ούτος σωθήσεται. όταν δε ίδητε
το βδέλυγμα της ερημώσεως το ρηθέν υπό
δανιήλ του προφήτου εστός όπου ου δει
ο αναγινώσκων νοείτω. τότε οι εν τη ιουδαί
α φευγέτωσαν εις τα όρη. ο δε επι του δώ-
ματος, μη καταβάτω εις οικίαν, μηδε εισελ-
θέτω άραι τι εκ της οικίας αυτού. και ο εις
τον αγρόν ών, μη επιστρεψάτω εις τα οπί-
σω άραι το ιμάτιον αυτού. ουαί δε ταις εν
γαστρί εχούσαις, και ταις θηλαζούσαις εν
εκείναις ταις ημέραις. προσεύχεσθε δε ίνα
μη γένηται η φυγή υμών χειμώνος. έσον-
ται γαρ αι ημέραι εκείναι θλίψις, οία ου γέ
γονε τοιαύτη απ αρχής κτίσεως ης έκτισεν ο
θεός έως του νυν, και ου μη γένηται. και ει
μη κύριος εκολόβωσε τας ημέρας, ουκ αν ε
σώθη πάσα σαρξ. αλλά διά τους εκλεκτούς
ους εξελέξατο, εκολόβωσε τας ημέρας. και
τότε εάν τις υμίν είπη ιδού ώδε ο χριστός η
ιδού εκεί, μη πιστεύσητε. εγερθήσονται γαρ
ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήται. και δώ
σουσι σημεία και τέρατα προς το αποπλα
νάν ει δυνατόν και τους εκλεκτούς. υμείς δε
βλέπετε. ιδού προείρηκα υμίν πάντα. αλλ
εν εκείναις ταις ημέραις, μετά την θλίψιν ε-
κείνην ο ήλιος σκοτισθήσεται, και η σελήνη
ου δώσει το φέγγος αυτής. και οι αστέρες
του ουρανού έσονται εκπίπτοντες. και αι
δυνάμεις αι εν τοις ουρανοίς σαλευθήσον-
ται. και τότε όψονται τον υιόν του ανθρώ-
που ερχόμενον εν νεφέλαις, μετά δυνά-
μεως πολλής και δόξης. και τότε αποστε-
λεί τους αγγέλους αυτού, και επισυνάξει
τους εκλεκτούς αυτού εκ των τεσσάρων α-
νέμων, απ άκρου γης, έως άκρου ουρανού.
από δε της συκής μάθετε την παραβολήν.
όταν δη ο κλάδος αυτής απαλός γένηται,
και εκφύη τα φύλλα, γινώσκετε ότι εγγύς

autem vos metipsos. Tradent enim
vos in conciliis: et in synagogis vapu
labitis: et ante presides et reges stabitis
propter me in testimonium illis.
Et in omnes gentes primum oportet pre
dicari evangelium. Et cum duxerint vos Mat.10.d.
tradentes nolite precogitare quid loqua- Luce.12.b.
mini: sed quod datum vobis fuerit
in illa hora id loquimini. Non enim
vos estis loquentes: sed spiritus
sanctus. Tradet autem frater fratrem
in mortem: et pater filium: et consurget
filii in parentes: et morte afficient
eos. Et eritis odio
omnibus propter nomen meum. Qui autem sustinue Mat.10.c.
rit in finem hic salvus erit. Cum autem vi et.24.b.
deritis abominationem desolationis Danie.9.g
stantem ubi non debet:
qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt
fugiant in montes: et qui super tectum:
ne descendat in domum: nec introeat ut
tollat quid de domo sua: et qui in
agro erit non revertatur retro
tollere vestimentum suum. Ve autem pregnan Mat.24.c.
tibus et nutrientibus in Luce.21.d.
illis diebus. Orate vero ut hyeme Mat.24.c.
non fiant. Erunt Mat.24.c.
enim dies illi tribulationis quam condidit Luce.21.c.
tales quales non fuerunt ab initio creature C
deus usque nunc: neque fient. Et nisi Mat.24.c.
breviasset dominus dies: non fuisset salva
omnis caro. Sed propter electos
quos elegit breviavit dies. Et Mat.24.d
tunc si quis vobis dixerit. Ecce hic est christus: Luce.17.c.
ecce illic: ne credideritis. Exurgent enim Mat.24.c.
pseudochristi et pseudoprophete: et dabunt
signa et portenta ad seducendos
si fieri potest etiam electos. Vos ergo
videte. Ecce predixi vobis omnia. Sed
in illis diebus post tribulationem illam
sol contenebrabitur: et luna Iohel.2.g.
non dabit splendorem suum. Et stelle Esai.5.g. et .13.b.
celi erunt decidentes: et Mat.24.d.
virtutes que in celis sunt movebuntur. Luce.21.c.
Et tunc videbunt filium hominis Danie.7.d
venientem in nubibus cum virtute
multa et gloria. Et tunc mittet
angelos suos: et congregabit
electos suos a quattuor ventis
a summo terre usque ad summum celi.
A ficu autem discite parabolam. Mat.24.c.
Cum iam ramus eius tener fuerit Luce.21.f.
et nata fuerint folia: cognoscitis quia in pri

© Biblioteca Nacional de España

τὸ θέρος ἐστίν. οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας, οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. βλέπετε ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψέ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ, μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω. γρηγορεῖτε.

Cap.14.

Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας, καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δέ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς καὶ λέγοντες. εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν. ἄφετε αὐτήν. τί αὐτῇ κόπους παρέχετε. καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν ἐμοί. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὐποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ὃ ἔσχεν αὕτη ἐποίησε, προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. καὶ ὁ ἰούδας ὁ ἰσκαριώτης εἷς τῶν δώδεκα ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ. καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσω

muſ ſit eſtas. Sic ⁊ vos cũ videritis hec fieri: ſcitote q᷑ in proximo ſit in oſtijs. Amẽ dico vobis qm̃ nõ trãſibit generatio hec donec omnia iſta fiant. Celũ ⁊ terra tranſibunt: verba autem mea non tranſibunt. De die aũt illo vel hora nemo ſcit: neq; angeli in celo neq; filius niſi pater. Videte: vigilate et orate. Neſcitis enim quando tp̃s ſit. Sicut homo q̃ pegre pfect9 reliquit domum ſuam ⁊ dedit ſeruis ſuis poteſtatem cuiuſq; operis: et ianitori precepit vt vigilet. Vigilate ergo. Neſcitis enim qñ dñs dom9 veniat ſero an media nocte: an gallicantu: an mane: ne cum venerit repente iueniat vos dormientes. Quod autem vobis dico oĩbus dico vigilate.

Cap.14.

Erat aũt paſcha ⁊ azyma p9 biduũ: et querebãt ſummi ſacerdotes ⁊ ſcribe quomodo eum dolo tenerent et occiderent. Dicebãt aũt. Nõ in die feſto ne forte tumultus fieret in pplo. Et cũ eſſet bethanie in domo ſimonis leproſi et recumberet: venit mulier habẽs alabaſtrũ vnguẽti nardi ſpicati precioſi: et fracto alabaſtro effudit ſuper caput eius. Erant aũt quidã indigne ferentes itra ſemetipſos: et dicẽtes. Ut quid pditio iſta vnguẽti facta ẽ? Poterat ei vnguẽtũ iſtud venũdari pluſq; trecẽtis denarijs ⁊ dari paupibus. Et fremebant in eã. Jeſus aũt dixit. Sinite eã. Quid illi moleſti eſtis? Bonũ op9 operata ẽ in me. Semper enim pauperes habetis vobiſcũ: ⁊ cũ volueritis poteſtis illis bñfacere: me aũt nõ ſemp hẽbitis. Quod habuit hec fecit: puenit vngere corpus meum in ſepulturam. Amen dico vobis: vbicũq; pdicatũ fuerit euãgeliũ iſtud in vniuerſo mũdo: et qđ fecit hec: narrabit in memoriam eius. Et iudas ſcariotis vnus de duodecim abijt ad ſũmos ſacerdotes vt pderet eum illis. Qui audientes gauiſi ſunt ⁊ promiſerunt ei pecuniam ſe daturos. ⁊ qrebat quõ illũ oportũe traderet. Et primo die azymorum quando paſca imolabant: dicunt ei diſcipuli. Quo vis eamus et paremus tibi

D

Mat. 24.c Luce.16.d. 21.f.

Mat.25.b Luce.19.b

Mat.24.f. Luce.12.e.

A

Mat.26.a. Luce.22.a. Johã.12.a

Mat.26.a.

Mat.26.a.

Mat.26.b

Mat.26.b. Luce.7.f Johã.12.a

B

Mat.26.b Luce.22.a

© Biblioteca Nacional de España

μεν ἵνα φάγης τὸ πάσχα. καὶ ἀποστέλλει
δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς.
ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων, ἀ
κολουθήσατε αὐτῷ, καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ,
εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ, ὅτι ὁ διδάσκαλος
λέγει. ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσ
χα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω. καὶ
αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγαιον μέγα ἐστρωμέ
νον ἕτοιμον, ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. καὶ ἐξῆλ
θον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πό
λιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοί
μασαν τὸ πάσχα. καὶ ὀψίας γενομένης, ἔρ
χεται μετὰ τῶν δώδεκα, καὶ ἀνακειμένων αὐ
τῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ ἰησοῦς. ἀμὴν λέ
γω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με ὁ
ἐσθίων μετ᾽ ἐμοῦ. οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι
καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ᾽ εἷς. μήτι ἐγώ. καὶ
ἄλλος, μήτι ἐγώ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ
τοῖς. εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ᾽
ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀν
θρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐ
τοῦ. οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται. καλὸν
ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ
νος. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ ἰησοῦς
ἄρτον καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς καὶ εἶπε. λάβετε φάγετε, τοῦτό ἐσ
τὶ τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐ
χαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐ
τοῦ πάντες, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. τοῦτό ἐστὶ τὸ
αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ
πολλῶν ἐκχυνόμενον. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅ
τι οὐκ ἔτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐ
τὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ
ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαι
ῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. ὅτι πάντες
σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύ
τῃ. ὅτι γέγραπται, πατάξω τὸν ποιμένα.
καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα. ἀλλὰ
μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν
γαλιλαίαν. ὁ δὲ πέτρος ἔφη αὐτῷ. καὶ εἰ
πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἀλλ᾽ οὐκ
ἐγώ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς. ἀμὴν λέγω
σοι, ὅτι σὺ σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ πρὶ
ν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με
ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον, ἐάν με δέ
ῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι.
ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. καὶ ἔρχον
ται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα γεθσημανῆ, καὶ
λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καθίσατε ὧδε
ἕως προσεύξωμαι. καὶ παραλαμβάνει τὸν πέ

vt manduces paſcha? Et mittit
duos ex diſcipulis ſuis et dicit eis.
Ite in ciuitatem: et occurret vobis Mat. 26. b. Luce. 22. a.
homo lagenã aque baiulans. Seq̃mi
eum et quocunq; introierit
dicite dño domus: quia magiſter
dicit. Ubi eſt refectio mea vbi paſcha
cum diſcipulis meis manducem? Et
ipſe vobis demõſtrabit cenaculũ grãde
illic parate nobis. Et abieꝛt ſtratũ ⁊
diſcipuli ei9: ⁊ venerunt in ciuitatem:
et inuenerũt ſicut dixerat illis ⁊ paueꝛt
paſcha. Veſpere autem facto: venit Mat. 26. b. Johã. 13. c.
cum duodecim. Et diſcumbentibus il
lis et mãducantib9 ait ieſus. Amen di
co vobis: quia vn9 ex vobis tradet me
q̃ mãducat mecũ. At illi ceperꝛt ꝯtriſta
ri et dicere ei ſingulatim. Nunquid ego?
Qui ait illis.
Unus ex duodecim qui intingit mecũ
manũ in catino. Et filius quidem hoĩs
vadit ſicut ſcriptum eſt de eo.
Ue autem homini illi per quem
filius hominis tradetur. Bonum Mat. 26. b. Luce. 22. c.
erat ei: ſi non eſſet natus homo ille.
Et manducantib9 illis: accepit ieſus Mat. 26. c. Luce. 22. b.
panem et benedicens fregit ⁊ dedit
eis et ait. Sumite hoc eſt agẽs
corpus meũ. Et accepto calice: gr̃as
dedit eis. Et biberunt ex illo
omnes. Et ait illis. Hic eſt
ſanguis me9 noui teſtamenti: qui pro
multis effundetur. Amẽ dico vobis: q̃ Mat. 26. c.
iam non bibam de genimine
vitis vſq; in diem illum cum illud
bibam nouum in regno dei. Et Mat. 26. c. Johã. 18. a.
hymno dicto exierũt in montẽ oliuaꝝ.
Et ait eis ieſus. Omnes
ſcandalizabimini in me in nocte iſta
quia ſcriptum eſt. Percutiam paſtorẽ Zacha. 13. c. Mat. 26. c. Luce. 22. d.
et diſpergentur oues. Sed
poſtea q̃ reſurrexero precedam vos in
galileam. Petrus autẽ ait illi. Et ſi
omnes ſcandalizati fuerĩt in te: ſed nõ
ego. Et ait illi ieſus. Amen dico
tibi: quia tu hodie ĩ nocte hac priuſq;
gall9 vocẽ bis dederit: ter me es nega
turus. At ille ãpli9 loq̃bať. Et ſi opoꝛ Mat. 26. c.
tuerit me ſimul cõmori tibi non te nega
bo. Similiter ãt ⁊ oẽs dicebant. Et ve Mat. 26. d.
niũt in predium cui nomẽ gethſemani ⁊
ait diſcipulis ſuis. Sedete hic Mat. 26. d.
donec orem. Et aſſumit petrum

© Biblioteca Nacional de España

τρον και ιάκωβον και ιωάννην μεθ εαυτού,
και ήρξατο εκθαμβείσθαι και αδημονείν. και
λέγει αυτοίς. περίλυπος εστίν η ψυχή μου
έως θανάτου. μείνατε ώδε, και γρηγορεί=
τε μετ εμού. και προελθών μικρόν, έπεσεν ε
πί της γης και προσηύχετο, ίνα ει δυνατόν
εστί παρέλθη απ αυτού η ώρα. και έλεγεν.
αββά ο πατήρ, πάντα δυνατά σοι, παρένε
γκε το ποτήριον απ εμού τούτο. αλλ ου τι
εγώ θέλω, αλλά τι σύ. και έρχεται και ευ=
ρίσκει αυτούς καθεύδοντας, και λέγει τω πέ
τρω. σίμων καθεύδεις, ουκ ίσχυσας μίαν
ώραν γρηγορήσαι. γρηγορείτε και προσεύ
χεσθε ίνα μη εισέλθητε εις πειρασμόν. το μεν
πνεύμα πρόθυμον, η δε σαρξ ασθενής. και
πάλιν απελθών προσηύξατο τον αυτόν λό=
γον ειπών. και υποστρέψας, εύρεν αυτούς
πάλιν καθεύδοντας. ήσαν γαρ οι οφθαλμοί
αυτών βεβαρημένοι, και ουκ ήδεισαν τι αυ=
τώ αποκριθώσι. και έρχεται το τρίτον και λέ
γει αυτοίς. καθεύδετε το λοιπόν και αναπαύ
εσθε. απέχει. ήλθεν η ώρα, ιδού παραδίδο=
ται ο υιός του ανθρώπου εις τας χείρας
των αμαρτωλών. εγείρεσθε άγωμεν. ιδού
ο παραδιδούς με ήγγικε. και ευθέως έτι αυ
τού λαλούντος, παραγίνεται ιούδας εις
ων των δώδεκα, και μετ αυτού όχλος πο
λύς μετά μαχαιρών και ξύλων παρά των
αρχιερέων και των γραμματέων και των
πρεσβυτέρων. δεδώκει δε ο παραδιδούς αυ
τον σύσσημον αυτοίς λέγων. ον αν φιλή=
σω αυτός εστί, κρατήσατε αυτόν και απα=
γάγετε ασφαλώς. και ελθών ευθέως προ=
σελθών αυτώ λέγει. χαίρε ραββί. και κατε=
φίλησεν αυτόν. οι δε επέβαλον επ αυτόν
τας χείρας αυτών, και εκράτησαν αυτόν. εις
δε τις των παρεστηκότων σπασάμενος την
μάχαιραν, έπαισε τον δούλον του αρχιερέ=
ως, και αφείλεν αυτού το ωτίον. και αποκρι
θείς ο ιησούς είπεν αυτοίς. ως επί ληστήν ε=
ξήλθετε μετά μαχαιρών και ξύλων συλλα=
βείν με. καθημέραν ήμην προς υμάς εν τω
ιερώ διδάσκων, και ουκ εκρατήσατέ με.
αλλ ίνα πληρωθώσιν αι γραφαί. και αφέν
τες αυτόν πάντες έφυγον. και εις τις νεα=
νίσκος ηκολούθησεν αυτώ περιβεβλημέ=
νος σινδόνα επί γυμνού, και κρατούσιν
αυτόν οι νεανίσκοι. ο δε καταλιπών την
σινδόνα, γυμνός έφυγεν απ αυτών. και
απήγαγον τον ιησούν προς τον αρχιερέα.
και συνέρχονται αυτώ πάντες οι αρχιερείς
και οι πρεσβύτεροι, και οι γραμματείς.
και ο πέτρος από μακρόθεν ηκολούθη=
σεν αυτώ έως έσω εις την αυλήν του αρ=

et iacobum et iohannem ſecum:
et cepit pauere et tedere. Et Mat.26.d
ait illis. Triſtis eſt anima mea Johã.12.d
vſqꝫ ad mortẽ. Suſtinete hic et vigila=
te. Et cũ proceſſiſſet paululũ ꝓcidit ſup Mat.26.d.
terram et orabat: vt ſi fieri poſſet Luce.22.d.
tranſiret ab eo hora. Et dixit.
Abba pater: omĩa tibi poſſibilia ſunt: Mat.26.d.
transfer calicem hunc a me: ſed nõ qđ Luce.22.c.
ego volo: ſed quod tu. Et venit et in Johã.6.e.
uenit eos dormientes. Et ait petro.
Simon dormis? Non potuiſti vna
hora vigilare. Vigilate et orate
vt non intretis in temptationem.
Spũs quidẽ ꝓmpt⁹ ẽ: caro vero ĩfirma. Mat.26.d.
Et iterũ abiens orauit eundẽ ſermonez Johã.6.g.
dicens. Et reuerſus denuo: ĩuenit eos Mat.26.d
dormientes. Erant enim oculi E
eorum grauati: ⁊ ignorabant quid
reſponderẽt ei. Et venit tertio: et ait
illis. Dormite iam et requieſcite.
Sufficit. Venit hora: ecce filius
hominis tradetur in manus
peccatorum. Surgite eamus. Ecce
qui me tradet prope eſt. Et adhuc eo Mat.26.c
loquente venit iudas ſcarioth vnus de Luce.22.c.
duodecim et cum eo turba multa: Johã.18.a.
cum gladijs ⁊ lignis miſſi a ſummis
ſacerdotibus et ſcribis et
ſenioribus. Dederat autem traditor Mat.26.c
eis ſignũ dicens. Quẽcũqꝫ oſculat⁹ fue
ro ipſe eſt tenete eum: et ducite
caute. Et cũ veniſſet ſtatim accedẽs ad
eum ait. Aue rabbi. Et oſculatus eſt
eum. At illi manus iniecerunt in ie=
ſum et tenuerunt eum. Vnus Mat.26.e.
aũt quidam de circunſtantibus educẽs Luce.22.c.
gladiuz: percuſſit ſeruum ſummi ſacer Johã.18.b.
dotis ⁊ ãputauit illi auriculã. Et rñdẽs Mat.26.e.
ieſus ait illis. Tanqꝫ ad latronẽ exiſtis Luce.22.c.
cum gladijs ⁊ lignis comprehendere Johã.18.d
me. Quottidie eram apud vos in
tẽplo docens: et non me tenuiſtis.
Sed vt impleant ſcripture. Tũc diſcipu Mat.26.f.
li ei⁹ relinquẽtes eũ oẽs fugerũt. Adole
ſcẽs aũt quidam ſequebatur eum ami
ctus ſindone ſuper nudo: et tenuerunt
eum. Et ille reiecta F
ſindone nudus ꝓfugit ab eis. Et Mat.26.f.
adduxerunt ieſum ad ſũmum ſacerdotẽ Luce.22.f
et conuenerunt omnes ſacerdotes
et ſcribe et ſeniores. Mat.26.f.
Petrus autem a longe ſecutus eſt Luce.22.f.
eũ vſqꝫ intro in atriũ ſummi ſacerdotis:

© Biblioteca Nacional de España

χιερέως. καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπη-
ρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, ἐζή-
τουν κατὰ τοῦ ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θα-
νατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον. πολλοὶ
γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴ-
σαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καὶ τινὲς ἀνασ-
τάντες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέ-
γοντες. ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγον-
τος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον
τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. καὶ οὐ
δὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. καὶ ἀ-
ναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον, ἐπηρώτησε
τὸν ἰησοῦν λέγων. οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν, τί
οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν. ὁ δὲ ἐσιώπα
καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐ-
πηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ. σὺ εἶ ὁ χρι-
στὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶ-
πεν. ἐγώ εἰμι. καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως.
καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐ-
ρανοῦ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶ-
νας αὐτοῦ λέγει. τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρ-
τύρων. ἠκούσατε τῆς βλασφημίας, τί ὑμῖν
φαίνεται. οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔ-
νοχον εἶναι θανάτου. καὶ ἤρξαντο τινὲς ἐμ-
πτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν
αὐτῷ. προφήτευσον. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσ-
μασιν αὐτὸν ἔβαλλον. καὶ ὄντος τοῦ πέτρου
ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν παιδίσ-
κων τοῦ ἀρχιερέως. καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον
θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει. καὶ
σὺ μετὰ τοῦ ναζαρηνοῦ ἰησοῦ ἦσθα. ὁ δὲ
ἠρνήσατο λέγων. οὐκ οἶδα, οὔτε ἐπίσταμαι
τί σὺ λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύ-
λιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἡ παιδίσκη ἰ-
δοῦσα αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο λέγειν τοῖς πα-
ρεστηκόσιν, ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. ὁ δὲ
πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ πα-
ρεστῶτες ἔλεγον τῷ πέτρῳ. ἀληθῶς ἐξ αὐ-
τῶν εἶ, καὶ γὰρ γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά
σου ὁμοιάζει. ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν
καὶ ὀμνύειν, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦ-
τον ὃν λέγετε. καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐ-
φώνησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ
εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς. ὅτι πρὶν ἀλέκτορα
φωνῆσαι δίς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. καὶ ἐπιβα-
λὼν ἔκλαιε. Cap. 15.

Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον
ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσ-
βυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέ-
δριον, δήσαντες τὸν ἰησοῦν ἀπήνεγκαν, καὶ

et ſedebat cum miniſtris Johã.18.f.
ad ignem: et calefaciebat ſe.
Sũmi vero ſacerdotes et oẽ cõciliũ qre- Mat.26.f.
aduerſus ieſu teſtimoniũ: vt eũ morti tra- Luce.22.g.
derent nec inueniebant. Multi
aũt teſtioniũ falſũ dicebãt aduerſus eũ: et
cõueniẽtia teſtimonia nõ erãt. Et quidã Mat.26.f.
ſurgẽtes falſum teſtimoniũ ferebãt ad-
uerſus eũ dicentes. Qm̃ nos audiuim⁹
Ego diſſoluã templũ hoc eũ dicẽtẽ.
manufactum et poſt triduum
aliud nõ manufactũ edificabo. Et non
erat cõueniẽs teſtimoniũ illorũ. Exurgẽs
aũt ſũmus ſacerdos in mediũ: interroga-
uit ieſũ dicens. Nõ rñdes quicq̃ ad ea q̃ ti
bi obijciuntur ab his? Ille autẽ tacebat
et nihil rñdit. Rurſũ ſũm⁹ ſacerdos in Mat.26.f.
terrogabat eũ et dixit ei. Tu es chriſtus Luce.22.g.
filius dei benedicti. Jeſus aũt dixit illi. Mat.26.f.
Ego ſum. Et videbitis filiũ hominis Luce.22.g.
ſedẽtem a dextris virtutis dei: Johã.6.g.
et venientem cum nubibus celi.
Sũm⁹ aũt ſacerdos ſcindens veſtimenta Mat.26.g.
ſua ait. Quid adhuc deſideram⁹ teſtes? Mat.26.g.
Audiſtis blaſphemiam: quid vobis Luce.22.g.
videt? Qui omnes condemnauerũt eũ
eſſe reũ mortis. Et ceperũt quidã con Mat.26.g.
ſpuere eum et velare faciem Luce.22.g.
eius: et colaphis eum cedere et dicere Johã.19.a.
ei: prophetiza: et miniſtri alapis
eum cedebant. Et cum eſſet petrus Mat.26.g.
i atrio deorſum: venit vna ex ancillis Luce.22.f.
ſũmi ſacerdotis: et cum vidiſſet petrum Johã.18.c.
calefacientem ſe: aſpiciens illũ ait. Et
tu cum ieſu nazareno eras? At ille
negauit dicens. Neq ſcio neq noui Mat.26.g.
qd dicas. Et exijt foras ante atrium: Luce.22.f.
et gallus cantauit. Rurſus aũt cũ vidiſ- Johã.18.c.
ſet illũ ancilla cepit dicere circũſtãtib⁹:
quia hic ex illis eſt. At ille
iterũ negauit. Et p⁹ puſillũ rurſ⁹ q̃ aſta-
bãt dicebãt petro. Vere ex illis
es: nam et galileus es.
Ille autem cepit anathematizare
et iurare quia neſcio hominẽ iſtum
quẽ dicitis. Et ſtatim iterũ gallus cãta-
uit. Et recordat⁹ eſt petrus verbi quod Mat.26.g.
dixerat ei ieſus: priuſq̃ gallus Luce.22.g.
cantet bis: ter me negabis. Et cepit
flere. Cap.15.

Et confeſtim mane concilium A
facientes ſũmi ſacerdotes cũ ſeniori- Mat.27.a.
bus et ſcribis: et vniuerſo concilio Luce.23.a.
vincientes ieſum duxerunt: et Johã.18.c.

© Biblioteca Nacional de España

παρέδωκαν τω πιλάτω. και επηρώτησεν αυτόν ο πιλάτος. συ ει ο βασιλεύς των ιουδαίων. ο δε αποκριθείς είπεν αυτώ. συ λέγεις. και κατηγόρουν αυτού οι αρχιερείς πολλά, αυτός δε ουδέν απεκρίνατο. ο δε πιλάτος πάλιν επηρώτησεν αυτόν λέγων. ουκ αποκρίνη ουδέν. ίδε πόσα σου καταμαρτυρούσιν. ο δε ιησούς ουκ έτι ουδέν απεκρίθη, ώστε θαυμάζειν τον πιλάτον. κατά δε εορτήν απέλυεν αυτοίς ένα δέσμιον όνπερ ητούντο. ην δε ο λεγόμενος βαραββάς, μετά των συστασιαστών δεδεμένος, οίτινες εν τη στάσει φόνον πεποιήκεισαν. και αναβοήσας ο όχλος, ήρξατο αιτείσθαι καθώς αεί εποίει αυτοίς. ο δε πιλάτος απεκρίθη αυτοίς λέγων. θέλετε απολύσω υμίν τον βασιλέα των ιουδαίων. εγίνωσκε γαρ ότι δια φθόνον παραδεδώκεισαν αυτόν οι αρχιερείς. οι δε αρχιερείς ανέσεισαν τον όχλον ίνα μάλλον τον βαραββάν απολύση αυτοίς. ο δε πιλάτος αποκριθείς πάλιν είπεν αυτοίς. τι ουν θέλετε ποιήσω ον λέγετε βασιλέα των ιουδαίων. οι δε πάλιν έκραξαν σταύρωσον αυτόν. ο δε πιλάτος έλεγεν αυτοίς. τι γαρ κακόν εποίησεν. οι δε περισσοτέρως έκραξαν, σταύρωσον αυτόν. ο δε πιλάτος βουλόμενος τω όχλω το ικανόν ποιήσαι, απέλυσεν αυτοίς τον βαραββάν, και παρέδωκε τον ιησούν φραγελλώσας, ίνα σταυρωθή. οι δε στρατιώται απήγαγον αυτόν έσω της αυλής, ο εστί πραιτώριον. και συγκαλούσιν όλην την σπείραν, και ενδύουσιν αυτόν πορφύραν, και περιτιθέασιν αυτώ πλέξαντες ακάνθινον στέφανον, και ήρξαντο ασπάζεσθαι αυτόν και λέγειν. χαίρε ο βασιλεύς των ιουδαίων. και έτυπτον αυτού την κεφαλήν καλάμω, και ενέπτυον αυτώ, και τιθέντες τα γόνατα προσεκύνουν αυτώ. και ότε ενέπαιξαν αυτώ, εξέδυσαν αυτόν την πορφύραν, και ενέδυσαν αυτόν τα ιμάτια τα ίδια, και εξάγουσιν αυτόν ίνα σταυρώσωσιν αυτόν. και αγγαρεύουσι παράγοντά τινα σίμωνα κυρηναίον ερχόμενον απ αγρού τον πατέρα αλεξάνδρου και ρούφου ίνα άρη τον σταυρόν αυτού. και φέρουσιν αυτόν επί γολγοθάν τόπον ο εστί μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος. και εδίδουν αυτώ πιείν εσμυρνισμένον οίνον, ο δε ουκ έλαβε. και σταυρώσαντες αυτόν διαμερίζονται τα ιμάτια αυτού βάλλοντες κλήρον επ αυτά, τις τι άρη. ην δε ώρα τρίτη, και εσταύρωσαν αυτόν. και ην η επιγραφή της αιτίας αυτού επιγεγραμμένη ο βασιλεύς των ιουδαίων, και συν αυτώ σταυρούσι δύο ληστάς, ε

tradiderunt pilato. Et interrogauit eũ Mat.27.b
pilatus. Tu es rex iudeorum? Luce.23.a
At ille reſpondens ait illi. Tu dicis. Johã.18.f
Et accuſabant eum ſũmi ſacerdotes in Mat.27.b.
multis. Pilatus autem Johã.19.b.
rurſum interrogauit eum dicens.
Nõ rñdes q̃cq̃? Uide ĩ q̃nt̄ te accuſãt?
Jeſus autem amplius nihil reſpondit:
ita vt miraretur pilatus. Per Mat.27.b.
diẽ aũt feſtũ ſolebat dimittere illis vnũ Luce.23.c.
ex vinct̄ quẽcũq̄ petijſſent. Erat ãt q̃ di Johã.18.g
cebatur barrabas: q̃ cũ ſediciosis erat vi
ct⁹ q̃ ĩ ſeditiõe fecerãt homicidiũ. Et cũ Mat.27.b
turba cepit rogare ſicut aſcendiſſet Johã.18.g.
ſemp̄ faciebat illis. Pilatus aũt rñdit
eis ⁊ dixit. Uultis dimittam vobis
regem iudeorum? Sciebat enim q̃
per iuidiã tradidiſſent eũ ſũmi ſacerdo
tes. Pontifices aũt concitauerũt turbã Mat.27.b.
vt magis barrabam dimitteret eis. Luce.23.c
Pilatus ãt iterum reſpondẽs ait illis. Johã.18.g
Quid ergo vultis faciam regi Actuu3.3.c
iudeorũ? At illi iterũ clamauerũt
dicẽtes. Crucifige eũ. Pilat⁹ vero dice
bat illis. Quid enĩ mali fecit? At illi B
magis clamabãt. Crucifige eũ. Pilat⁹ Mat.27.c.
volens populo ſatiſfacere autem Luce.27.d
dimiſit illis barrabam: et tradidit Johã.19.c.
ieſum flagellis ceſũ vt crucifigeretur.
Milites autem duxerunt eum in Mat.27.c.
atrium pretorij: et conuocant Johã.19.a
totam cohortem: et induunt
eum purpura: et imponunt ei
plectentes ſpineã coronam: et ceperũt
ſalutare eum. Aue rex Mat.27.d
iudeorum. Et percutiebant
caput eius harũdine: ⁊ ꝯſpuebãt eũ. ⁊
ponentes genua adorabant eum. Et
poſtq̃ illuſerunt ei: exuerunt illum
purpura: et induerunt eum veſtimentis
ſuis: et educunt illum vt crucifigerent
eum. Et angariauerũt pretereuntem Mat.27.d
quẽpiã ſimonẽ cyreneum venientem de Luce.23.d.
villa: patrem alexandri et ruffi:
vt tolleret crucem eius. Et perducunt Mat.27.d
illũ ĩ golgotha locũ: q̃d ẽ interpretatũ Luce.23.c.
caluarie locus. Et dabant ei Johã.19.c.
bibere myrrhatũ vinum: ⁊ non accepit Mat.27.d
Et crucifigentes eum diuiſerunt Johã.19.c.
veſtimẽta eius: mittentes ſortẽ ſup̄ eis Mat.27.d.
q̃s q̃d tolleret. Erat ãt hora tertia: et Luce.23.c.
eũ. Et erat titulus cãe ei⁹ crucifigerũt Johã.19.d.
inſcriptus rex iudeorum. Mat.27.d
Et cum eo crucifigunt duos latrones Luce.23.c.
Johã.19.d

© Biblioteca Nacional de España

μα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.
καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα. καὶ με-
τὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. καὶ οἱ παραπορευόμε-
νοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφα-
λὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες. οὐὰ, ὁ καταλύ-
ων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδο-
μῶν, σῶσον σεαυτὸν, καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ. ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζον-
τες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων
ἔλεγον. ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύνα-
ται σῶσαι. ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσρα-
ὴλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴ-
δωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρω-
μένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. γενομένης δὲ
ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν
γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ
ἐβόησεν ὁ ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων. ἐ-
λωῒ, ἐλωῒ λιμὰ σαβαχθανί. ὅ ἐστι μεθερμη-
νευόμενον, ὁ θεός μου ὁ θεός μου εἰς τί με
ἐγκατέλιπες. καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀ-
κούσαντες, ἔλεγον. ἰδοὺ ἠλίαν φωνεῖ. δρα-
μὼν δέ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, πε-
ριθείς τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων. ἄ-
φετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ἠλίας καθελεῖν αὐτόν.
ὁ δὲ ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευ-
σε. καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη
εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. ἰδὼν δὲ ὁ
κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ
ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν. ἀληθῶς
ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ. ἦσαν δὲ
καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν
αἷς ἦν μαρία ἡ μαγδαληνὴ, καὶ μαρία ἡ τοῦ
ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ἰωσῆ μήτηρ, καὶ
σαλώμη, αἳ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ἠ-
κολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ
ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς ἱε-
ροσόλυμα. καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ
ἦν παρασκευὴ ὅ ἐστι προσάββατον, ἦλ-
θεν ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἀριμαθαίας εὐσχήμων βου-
λευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. καὶ τολμήσας εἰσῆλ-
θεν πρὸς πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
ἰησοῦ. ὁ δὲ πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνη-
κεν. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα,
ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. καὶ
γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο
τὸ σῶμα τῷ ἰωσήφ. καὶ ἀγοράσας σινδό-
να καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλισε τῇ σινδόνι,
καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελα-
τομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λί-
θον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ἡ δὲ μα-
ρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἰωσῆ ἐθεώρουν
ποῦ τίθεται.

Cap. 16.

vnū a dextris et alium a ſiniſtris eius.
Et impleta eſt ſcriptura q̄ dicit. Et cū Esaie. 53.d
iniquis reputatus eſt. Et pretereuntes
blaſphemabant eum: mouentes capita
ſua et dicentes. Uah qui deſtruis Mat. 27.e.
templū dei: ⁊ ī trib⁹ dieb⁹ reedificas.
Saluum fac temetipſū deſcendens de Sapiē. 2.d.
cruce. Silr̄ et ſummi ſacerdotes illudē- Mat. 27.e.
tes ad alterutrum cum ſcribis Luce. 23.e.
dicebāt. Alios ſaluos fecit ſeipſū nō pōt
ſaluum facere. Chriſtus rex iſrael: Mat. 27.e.
deſcēdat nunc de cruce vt videamus
⁊ credam⁹. Et qui cū eo crucifixi erāt Mat. 27.e.
conuiciabātur ei. Et facta Luce. 23.f.
hora ſexta: tenebre facte ſunt per totā
terrā vſq; in horā nonā. Et hora nona Mat. 27.e.
exclamauit Jeſus voce magna dicēs.
Heloy: heloy: lama eſebtani. Qḋ ē in-
terpretatū. Deus me⁹: de⁹ me⁹: vt q̄d
dereliq̄ſti me? Et q̄dā d̄ circūſtātib⁹ au-
dientes dicebāt. Ecce heliā vocat. Cur- Mat. 27.f.
rens h āt vn⁹ ⁊ iplēs ſpōgiā aceto: circū- Luce. 23.e. Johā. 19.e.
ponēſq; calāo potū dabat ei dicēs. Si- Mat. 27.f.
nite: videam⁹ ſi veniat helias ad depo- Johā. 19.f.
nendū eū. Jeſus āt emiſſa voce magna
expirauit. Et velū templi ſciſſum eſt Mat. 27.f.
in duo a ſummo vſq; deorſū. Uidēs āt Luce. 23.f. Mat. 27.f.
centurio qui ex aduerſo ſtabat Luce. 23.g
quia ſic clamans expiraſſet ait. Uere Mat. 27.f.
hic homo filius dei erat. Erant autem
⁊ mulieres de longe aſpicientes: inter
quas erat maria magdalene: et maria
iacobi minoris: et ioſeph mater et
ſalome: q̄ cū eſſet in galilea ſeq̄bātur
eum et miniſtrabant ei: et
alie multe q̄ ſimul cū eo aſcēderāt hie-
roſolymā. Et cum iam ſero eſſet fcm̄: q; Mat. 27.g
erat paraſceue quod ē āte ſabbatū: ve- Luce. 23.g. Johā. 19.g
nit ioſeph ab arimathia nobil' decurio:
qui et ipſe erat expectans
regnum dei. Et audacter introiuit
ad pilatum et petijt corpus
ieſu. Pilatus āt mirabat̄ ſi iā obiſſet.
Et accerſito centurione
iterrogauit eū ſi iā mortu⁹ eſſet. Et cū
cognouiſſet a cēturione: donauit
corpus ioſeph. Joſeph aūt mercat⁹ ſin- Mat. 27.g
donē et deponēs eum inuoluit ſindone: Luce. 23.g Johā. 19.g
et poſuit eum in monumēto qḋ erat ex-
ciſum de petra: et aduoluit lapidem
ad oſtium monumenti. Maria autem Mat. 27.g.
magdalene et maria ioſeph aſpiciebant
vbi poneretur.

Cap. 16.

© Biblioteca Nacional de España